Nicolas Barreau

Mažų stebuklų kavinė

Sofoklis

NICOLAS BARREAU

Mažų stebuklų kavinė

Romanas

Iš vokiečių kalbos vertė
Lina Žukauskaitė

Sofoklis

Vilnius, 2017

Versta iš:
Nicolas Barreau.
Das Café der kleinen Wunder.
Vokietija: Thiele Verlag, 2016

Leidinio bibliografinė informacija
pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno
Mažvydo bibliotekos Nacionalinės
bibliografijos duomenų banke (NBDB).
ISBN 978-609-444-230-8

– Aš tikiu laimingomis pabaigomis. Manau, tai vienintelis logiškas dalykas.

– Mėgstate pasakas?

– Manau, mums visiems reikia magijos blyksnio.

PETER BOGDANOVICH,
„KAIP TAPTI ŽVAIGŽDE BRODVĖJUJE“

Prologas

NELI MĖGO LĖTUMĄ. Ramiai žingsniuoti, užuot skubėjusi, ir ilgai galvoti prieš priimdama sprendimą. Tą giedrą rudens dieną vaikštinėdama Senos krantine ir stebėdama nusidriekusią signalizuojančių automobilių koloną, ji turėjo prisiminti Polio Viriljo greičio teorijas.

Žmogaus noras pranokti save buvo lemtingas – vis didėjantis tempas neprivedė pasaulio prie gero. Nepaisant to, bakalauro darbas apie Viriljo atvedė Neli pas Danielį Bošamą, o tai buvo likimo dovana. Vienuolika mėnesių, tris savaites ir penkias dienas ji dirbo pas filosofijos profesorių, kurį tiek pat laiko buvo slapta įsimylėjusi.

Tiesą sakant, labai slapta. Kartais Neli įtikinėdavo save, kad laimės vaizdinys gražesnis nei jo išsipildymas. Žinoma, vieną dieną jos troškimas turėjo tapti tikrove. Vis dėlto, kas galėjo būti gražiau nei vakarais gulėti lovoje po galimybių dangumi ir svajoti apie tai, kas nutiks?

Neli nevalingai tvirčiau suspaudė odinio krepšio rankeną ir droviai nusišypsojo. Šį rytą Danielis Bošamas pranešė, kad nori su ja pasikalbėti! Ar jai tik pasirodė, ar profesoriaus balsas skambėjo kitaip nei paprastai?

Šis aukštas, atidus vyras, šiek tiek velkantis dešinę koją (ji lūžo jaunystėje nukritus nuo dviračio ir niekada gerai nesugijo), iš karto sužavėjo ją gyvomis melsvomis akimis. Neli niekada nepamirš, kaip pirmąją darbo dieną profesorius Bošamas anksčiau atvyko į universitetą, kad ją pasitiktų. Tąkart – tai nutiko beveik prieš metus – mergina sutartu laiku atskubėjo į katedrą, bet savo nuostabai rado ją tuščią. Gyvybės ženklų matėsi tik sekretoriate – ant tuščio rašomojo stalo garavo vienišas kavos su pienu puodelis. Nebuvo net madam Borel, turinčios pasitikti Neli. Mergina dvejodama nužingsniavo koridoriumi ir galiausiai pabeldė į Bošamo duris. Jau norėjo atsargiai nuspausti rankeną, kai iš kito koridoriaus galo lengvai šlubčiodamas atskubėjo profesorius.

– Taip ir maniau, – tarė, draugiškai pažvelgdamas pro didelius akinius. – Mano naujoji asistentė jau čia, o katedroje nė gyvos dvasios. – Jis ištiesė Neli ranką, tada susirūpinęs atrakino duris ir pakvietė ją vidun. – Užeikite, madmuazele Delakur! Atleiskite, kad teko palaukti. Mūsų darbuotojai kartais pernelyg laisvai supranta sąvoką *cum tempore*. – Profesorius pastatė jai kėdę priešais nukrautą rašomąjį stalą ir įsitaisė odiniame krėsle. – Kad ir kaip būtų, sveika atvykusi į mūsų sąvartyną. Nuojauta kužda, kad įnešite šiek tiek tvarkos. Ar galiu pasiūlyti jums kavos? Madam Borel gali užtrukti, – tarė, pamerkdamas akį.

Tą akimirką Neli įsimylėjo.

Įsimylėjo ne pirmą kartą. Studijų metais jos dėmesį patraukdavo vienas kitas kurso draugas, tačiau čia buvo

tikras gyvenimas. Ji turėjo *tikrą* darbą, o profesorius Bošamas buvo *tikras* vyras. Ne įsimylėjęs berniukas, kerėpliškai siekiantis krūtų arba nežinantis, ką pasakyti moteriai.

Neli mama buvo aistringa knygininkė, – moteris pristumdavo maniežą prie aukštų lentynų savo knygyne Kemperyje ir, pamiršusi ramią mažylę, vieną po kitos traukiančią iš jų knygas, panirdavo į dar vieną įdomų romaną, – todėl mergina labiau už viską mėgo skaityti. Jos tėvas buvo geraširdis statybų inžinierius, vakarais leisdavęs mergaitei jodinėti jam ant kelių, – Neli nemėgo kalbėti apie nelaimingą įvykį, per anksti pasiglemžusį abiejų tėvų gyvybes, – todėl jaunoji moteris įsimylėjo vyrą, kuris buvo vyresnis, bet ne senas, išsilavinęs, bet ne pasipūtęs. Maža to, jautė prielankumą moterims (Neli pavydžiavo ir nelengvai priėmė šį faktą).

Laimė, profesorius Bošamas nebuvo išvaizdus. Neli Delakur nepasitikėjo gražiais vyrais. Gražūs vyrai paprastai rūpindavosi tik savimi ir būdavo kvaili kaip bato aulas, nes gyvenimas jiems ir taip viską patiekdavo ant lėkštutės. Šlubčiojanti eisena, bokserio nosis ir tvirtai sučiauptos siauros lūpos Bošamui niekada nebūtų padėjusios laimėti grožio konkurso, bet protingos akys ir miela šypsena vyrui, per savo paskaitas taip įdomiai ir pagaviai pasakojantį apie Polį Viriljo ir Žaną Bodrijarą, teikė neatremiamo žavesio.

Ateinančiomis savaitėmis Neli atsargiai pasidomėjo naujuoju dėstytoju – jis buvo išsiskyręs, vienas gyveno netoli Biut Šomono parko ir, kaip paaiškėjo, buvo didelis Franko Sinatros gerbėjas. Tokia buvo pradžia.

Neli mokėjo visas Sinatros dainas. Taip jau susiklostė, kad vaikystėje tėtis patikėdavo jai paleisti senas savo kolekcijos plokšteles. Ypatingas įvertinimas! Kaip buvo mokęs tėtis, susikaupusi atsargiai nuleisdavo jautrią safyro adatą ant juodos vinilo plokštelės ir klausydavosi tylaus traškėjimo, lydinčio aksominį Franko Sinatros balsą. Mažas stebuklas, pripildantis visą kambarį. Mergaitė rudomis garbanomis įsitaisydavo dideliame fotelyje, pariesdavo po savimi kojas ir stebėdavo svetainėje pagal „Somethin' stupid" arba „Strangers in the Night" besisukančius tėvus. Tada pasaulyje dar vyravo tvarka. Neli iki šiol prisiminė jaukias popietes, kai muzika ir prieblanda įsupdavo ją į šilkinį kokoną, kuriame jautėsi taip saugiai, kaip niekada vėliau gyvenime. Liko tik Sinatros dainos ir jas lydintis nenusakomas ilgesys.

Dabar ji sutiko žmogų, kuris taip pat dievino senąjį Franką Sinatrą! Neli kartais įsivaizduodavo, kaip šoka su profesoriumi pagal savo mėgstamiausią dainą „Somethin' stupid". Tai buvo tik *vienas* dalykas, siejantis ją su Danieliu Bošamu. Dar buvo seni filmai su Hamfriu Bogartu ir Lorena Bekol, *Soupe de Poisson et sa rouille*, žuvienė su česnakiniu padažu (tikras bretonų pasididžiavimas!) ir kriaušių tarta. Profesorius, kaip ir ji, labiau mėgo jūrą nei kalnus, vertino ispanų tapytoją Choakiną Soroliją (kai visas pasaulis kalbėjo tik apie prancūzų impresionistus), o tuo metu, kai jie dar nebuvo pažįstami, *Galerie 21* Vogėzų aikštėje įsigijo Lorenso Bosto paveikslą (Neli turėjo tik jos katalogą, ir vis dėlto koks sutapimas!). Jis taip pat ger-

davo *Café crème* su vienu šaukšteliu cukraus. Ir, žinoma, mėgo Polį Viriljo! Tiesą sakant, iki Bošamo paskaitų Neli nebuvo girdėjusi apie šį mąstytoją, kurio kritišką žvilgsnį į postmodernų pasaulį dabar taip vertino, bet vis tiek laikė tai lemtingu ženklu.

Per pastaruosius mėnesius ji sudarė detalų sutapimų sąrašą. Permetus jį akimis, neliko abejonių, kad profesorius yra jos antroji pusė. Tvirtų santykių pagrindas buvo panašūs pomėgiai. Taip manė ir jos bretonė senelė. Klerė Delakur buvo išmintinga moteris, perdavusi anūkei daug patarimų apie gyvenimą.

Neli pasitaisė sunkaus krepšio rankeną, kuri vis nuslysdavo nuo peties vilkint lietpaltį, ir linksmai šyptelėjo. Profesorius Bošamas kaip reikiant nustebs, kai jo tylioji asistentė pakiš jam po nosimi sutapimų sąrašą. Tiesą sakant, jų jausmai buvo aiškūs kaip ši saulėta rudens diena. Neli nekantravo sužinoti, kada profesorius pagaliau prisipažins ją mylintis. Šis nerangus, aukštas vyras buvo savaip nuoširdus su Neli, visada suteikdavo peno naujiems romantiniams scenarijams (deja, jie išsipildydavo tik merginos vaizduotėje) ir niekada (nė kartelio!) neperžengė mandagumo ribų – išskyrus tą kartą, kai atsisveikindamas prieš vasaros atostogas, regis, šiek tiek ilgiau nei paprastai suspaudė jai ranką.

– Labai graži suknelė, madmuazele Delakur, tiesiog nuostabi. Jums nederėtų persidirbti, – pridūrė, kai juodu atsisveikino priešais *Rosa Bonheur*, mielą restoranėlį Biut Šomono parke, į kurį Bošamas pakvietė studentus atšvęsti

pavasario semestro pabaigos. – Patikėkite, nė viena knyga neverta praleisto gyvenimo. Dažniau išeikite pasižmonėti, linksminkitės!

Neli linksmai nusišypsojo ir susimąsčiusi pažvelgė į dailius margaspalvius žibintus tarp medžių šakų, kviečiančius romantiškai pasivaikščioti vakaro prieblandoje. Deja, nebuvo tokia drąsi, kad gyvai atšautų:

– Ar tai pasiūlymas, mesjė Bošamai?

Lorena Bekol būtų atsakiusi ką nors panašaus ir nerūpestingai leidusi pridegti jai cigaretę. Neli neturėjo cigarečių, tylėjo kaip prisisėmusi į burną vandens ir meldėsi, kad neišraustų. Galiausiai pratarė:

– Bet man labai patinka dirbti...

Bet man labai patinka dirbti! Tokie žodžiai akimirksniu išsklaidytų bet kokius burtus. Tikra nuobodybė! Trūko tik didelių moksliukės akinių juodais rėmeliais! Neli pyko ant savęs ir įsivaizdavo parku šokinėjantį Rumpelstilskiną.

Bošamas akimirką susimąstęs žvelgė į ją.

– Kartais tikrai norėčiau sužinoti, kas slepiasi už tokių gražių akių tinklainės, – šypsodamasis tarė.

– Paslaptis, – sutrikusi atsakė Neli.

Tikriausiai nereikia nė sakyti, kad šį visai ne nuobodų profesoriaus sakinį parsinešė namo kaip didžiausią brangenybę ir dar ilgai apie jį galvojo.

Neli toliau darė tai, ką mokėjo geriausiai: dirbo daugiau ir ilgiau nei kiti, – kolegos net ragino ją pasiimti atostogų, – laukdama ženklo ir lemiamos akimirkos. Norė-

dama tapti nepakeičiama ir sukurti tinkamas aplinkybes, visada būdavo darbo vietoje ir retai jausdavosi tokia laiminga, kaip ilgos dienos pabaigoje, kai visiems išėjus, galėdavo akis į akį persimesti pora žodžių su Bošamu, kuris susirūpinęs pasiteiraudavo, ar ši graži ir bauginamai sąžininga jauna moteris apskritai turinti asmeninį gyvenimą.

Priešingai nei daugelis šiuolaikinių žmonių, besiverčiančių per galvą, Neli Delakur gerai išmanė laukimo meną. Vis dėlto vienuolika mėnesių, trys savaitės ir penkios dienos net jai atrodė gana ilgas laiko tarpas, todėl dabar, žingsniuodama palei Seną, pajuto, kad šiandien viskas pasikeis. Profesorius Bošamas norėjo su ja pasikalbėti. Neli pajuto, kaip jai iš džiaugsmo suspurdėjo širdis.

Buvo taip paskendusi mintyse, kad tik paskutinę akimirką pastebėjo žmonių minią ant Naujojo tilto. Pasigirdo nuostabos šūksniai, praeiviai sužavėti užvertė galvas ir akimirkai nuščiuvo, tarsi danguje būtų išvydę apreiškimą.

Neli delnu prisidengė akis ir prisimerkė nuo šviesos – virš upės sklendė didelis rausvai auksinis oro balionas. Spindėdamas popiečio saulėje lėtai ir tyliai kilo virš Paryžiaus.

Turėjo būti nuostabu, pakibus virš visko, lengvai sklęsti dangaus skliautu – tereikėjo ištiesti pirštus, kad galėtum paglostyti švelnius kaip mylinti širdis debesis! Neli trumpą akimirką įsivaizdavo save viršuje. Tada virpėdama papurtė galvą.

– Niekada gyvenime, – sumurmėjo, žvilgsniu nulydėdama oro balioną už horizonto.

1

KARTAIS ŽENKLAI PADĖDAVO susigaudyti painiame gyvenimo žemėlapyje, o kartais įspėdavo apie laukiančias kliūtis – deja, tada jų neatpažindavai.

Neli apsikvailino. Praleido ypatingą progą. Penkios dienos su profesoriumi Bošamu kitame Atlanto krante! Ji kaip apkvaitusi slinko judriomis Lotynų kvartalo gatvėmis. Galiausiai giliai atsiduso. Įsimylėjėliai, visur vieni įsimylėjėliai! Jie susikibę už rankų žingsniavo pro restoranus ir kavines arba žvelgė vienas į kitą virš raudonojo vyno taurių! Tai buvo siaubinga! Nepakeliama! Lyg to būtų negana, Sen Žiuljeno le Povro gatvės pabaigoje, prie *Shakespeare and Company* knygyno, stovėjo amerikietis studentas ir brązgindamas gitara jausmingai dainavo Sinatros „Come fly with me".

Let's fly, let's fly away... Jaunas vyras šviesiomis garbanomis linksmai lingavo į taktą ir iš tolo nusišypsojo Neli. Kai ši priėjo arčiau, pabrėžė paskutinius žodžius: *Once I get you up there... I'll be holding you so near...* Šviesiaplaukis vylingai pamerkė jai akį ir dainuodamas *up there* sulingavo klubais. Neli piktai į jį pažvelgė ir jau norėjo užlipti ant gitaros dėklo, kuriame gulėjo kelios monetos ir banknotai.

It's such a lovely day... – garsiai uždainavo gatvės muzikantas jai pavymui ir susidomėjęs nusekė žvilgsniu. Daili jauna moteris su lietpalčiu ir besiplaikstančiais plaukais įtraukusi pečius pradingo nedideliame skvere šalia knygyno ir įsitaisė ant suoliuko.

Neli akimirką bukai žvelgė į savo tamsiai mėlynus batelius su dirželiais. Tada sumurmėjo:

– Negaliu patikėti!

Prieš valandą profesorius Bošamas pasikvietė jaunąją asistentę į savo kabinetą ir šypsodamasis pranešė, kad rengia prieš ją nedidelę ataką.

– Žinau, kad nustebsite, bet...

– Taip?

Neli akimirksniu išdžiūvo burna.

– Pagalvojau, gal kartais norėtumėte lydėti mane į filosofų kongresą Niujorke? Sabina Marso, kuri turėjo vykti kartu, negalės. Šiaip ar taip, jis skirtas Viriljo ir naujiesiems akimirkos interaktyvumo tyrimo metodams. Skaitysiu pranešimą „Kur esu, jeigu apskritai esu". Galėtų būti naudinga jūsų magistro darbui...

Sabinai Marso nepasisekė, bet pasisekė jai! Neli turėjo tvardytis, kad nesušuktų iš džiaugsmo. Jos galvoje ūžė tikras avilys. Tai buvo akimirka, galimybė, kurios ji visą laiką laukė.

– Juk tai... tai...

Neli paraudo iš džiaugsmo ir jau norėjo sutikti, kai staiga jos laimė sprogo kaip muilo burbulas.

Vykti į Niujorką reiškė *skristi*. Profesorius Bošamas tikrai nekalbėjo apie kelionę laivu *Queen Mary*. Neli nie-

kada, jokiomis aplinkybėmis, nebūtų lipusi į lėktuvą. Nebūtų dariusi to net dėl Danielio Bošamo. Ji visą gyvenimą bijojo skristi ir turėjo tam priežastį (net jeigu, atvirai kalbant, ši priežastis, ir buvo keistoka). Skrydžio baimė buvo jos sena paslaptis, atsinešta iš vaikystės. Nepaprastai keista paslaptis. Neli niekada nebūtų jos atskleidusi – tik ne šiam nuostabiam vyrui, kuriam norėjo padaryti įspūdį. Skrydžio baimė buvo juokinga. *Ji* buvo juokinga. Šiandien visi skraidė. Net Polis Viriljo, kuris buvo pasakęs, kad lėktuvo išradimas prilygo pražūčiai (Neli labai patiko ši mintis!), apskraidė pusę pasaulio, skaitydamas pranešimus apie greičio ir nelaimės teorijas. Skrydžiai žavėjo net jos močiutę Klerę, pirmą kartą įlipusią į lėktuvą po senelio mirties – penkiasdešimt septynerių.

– Nespėji mirktelėti ir jau esi Italijoje. Ak, Italija! Kai pagalvoju, kiek valandų automobiliu važiuodavome į Romą...

Klerė buvo kilusi iš Finistero Bretanėje, bet jos širdis visada ilgėjosi pietų. Kaip spindėdavo jos akys, kai pasakodavo apie Iskiją, Amalfio krantą, Neapolį arba Veneciją! Tokiomis akimirkomis Neli priešais save išvysdavo jauną šviesiaplaukę merginą taškuotu sijonu ir smailianosiais aukštakulniais, kurią pažinojo tik iš senų nuotraukų.

Neli nepatogiai sujudėjo kėdėje priešais profesoriaus rašomąjį stalą ir pažvelgė į seną žiedą su granato akimi, kaip gervuogė spindintį ant viduriniojo piršto – buvo gavusi jį dovanų iš močiutės dvidešimtojo gimtadienio proga. Klerė viena iš nedaugelio žinojo apie anūkės baimę, todėl įteikdama jį tarė:

– Iš visos širdies linkiu, kad vieną dieną sutiktum žmogų, su kuriuo galėsi skristi.

Neli tik gerokai vėliau pastebėjo išblukusius žodžius, išgraviruotus ant žiedo: AMOR VINCIT OMNIA.

Meilė nugali viską.

Gali būti, kad meilė nugali viską ir netgi suteikia sparnus, bet viskas, kas pakyla nuo žemės, anksčiau ar vėliau dūžta, tąkart pagalvojo Neli. Tada dar nebuvo susipažinusi su Polio Viriljo teorijomis. Nepaisant to, senas žiedas su granato akimi iš močiutės papuošalų skrynelės tapo jos talismanu. Neli beveik niekada jo nenusiimdavo.

Dabar sėdėjo priešais profesorių, kurio draugiškas balsas sklido lyg tolimas aidas, ir jautė, kaip vien nuo minties skristi iš Paryžiaus į Niujorką ir keliolika valandų nejausti po kojomis žemės jai darėsi silpna.

– Manau, dar galima pakeisti keleivio pavardę, – patikino Bošamas. – Na, ką pasakysite, madmuazele Delakur? Ar palaikysite man draugiją?

– Aaa... taip, – atsakė Neli ir nusiminusi pavartė darbo kalendorių. – Kada tiksliau? – pasiteiravo.

– Po dviejų savaičių, trečiadienį.

– Ak... Pažiūrėkime, – Neli nuleidusi galvą toliau sklaidė lapus. – Bijau... Bijau, kad negalėsiu, nes... negalėsiu.

Tada papasakojo profesoriui painią istoriją apie savo pusseserę Žaną, kuriai tą savaitę kaip tik operuos kelį („Meniskas, nemalonus reikalas!“), todėl ji pasižadėjusi prižiūrėti jos šuniuką – giminaitei labai svarbu, kad jos numylėtinė Lola tomis dienomis būtų gerose rankose.

– Negaliu likus vos dviem savaitėms jai atsakyti, – paaiškino Neli ir suprato, kad tuoj pratrūks. Ji atsikosėjo ir pasistengė nusiraminti. – Lola labai įnoringa. Ar žinote Čihuahua veislę? Kad ir kaip būtų, ji retai prisileidžia svetimus žmones. Laimė, aš jai patinku. Man labai gaila, bet tikrai negalėsiu jūsų lydėti.

Neli atsiduso, ryžtingai užvertė kalendorių ir pažvelgė į profesorių.

Ne viskas šioje istorijoje, kurią neatsikvėpdama išbėrė, buvo pramanyta. Žana Delakur, Neli šešeriais metais vyresnė pusseserė, jau ilgus metus gyveno Paryžiuje, džiaugėsi puikia sveikata ir nesiskundė kelio skausmais. Ji turėjo nedidelę kavinę *Les amis de Jeanne* Sen Žermene, į kurią jos jaunėlė giminaitė būtų mielai pakvietusi profesorių Bošamą. Užeiga garsėjo kriaušių pyragu su levandomis („Žmonės nepelnytai nuvertina kriaušes", – traukdama iš krosnies kvapnų pyragą, kaskart sakydavo Žana). Buvo ir Lola – maža taiki kalytė, lengvai telpanti rankinėje.

– Hmm, – numykė Bošamas.

Akimirką sutrikęs žiūrėjo į savo asistentę – ši sėdėjo priešais jį raudona kaip vėžys ir atrodė ne juokais susijaudinusi.

– Pamaniau, tik pasiūlysiu jums vykti kartu, madmuazele Delakur. Jeigu negalite, nieko baisaus. Galbūt kas kitas bus laisvesnis. – Profesorius atsilošė sukamojoje kėdėje, sunėrė pirštus ir nusišypsojo. – Nenaudėlei Lolai labai pasisekė. Vis dėlto – gaila.

– Taip, labai gaila, – liūdnai pritarė Neli.

Tolumoje skambėjo Dievo Motinos katedros varpai, Neli sėdėjo ant suoliuko, dėbsojo sau į batus ir nenuilsdama svarstė, kaip galėjo nutikti, kad nešiodama tokį didingą vardą buvo tokia nevykėlė. Neli, iš tiesų vardu Eleonora, nebuvo tokia drąsi ir tvirta kaip garsioji Eleonora Akvitanietė, kurios vardą jai davė mama – laukdamasi mažylės, ji perskaitė narsiosios kunigaikštytės biografiją. Didžiam moters nerimui greitai paaiškėjo, kad mažoji Eleonora baikšti, švelni ir visai nepanaši į narsias Delakur šeimos moteris iš Bretanės. Eleonora! Kaip mama galėjo iškrėsti jai tokį pokštą! Neli piktai paspyrė akmenuką. Ji visą gyvenimą nekentė šio vardo, nes jautė, kad niekada nebus jo verta. Kol jos tvirtai sudėtos pusseserės krykšdamos iš pasitenkinimo nardydavo Bretonų jūroje, mažoji Eleonora slėpdavosi nuo atsiritančių bangų kopose. Jeigu prie stalo kas nors ištardavo netinkamą žodį, mergaitė pašokdavo ir nuskubėdavo į savo kambarį. Vaikystėje įsižeisdavo dėl kiekvieno menkniekio. Trylikos pasidavė ir visiems laikams tapo Neli – mažąja Eleonora.

Ji kaip šiandien prisiminė popietes, kai, sėdėdama ant nudėvėtos mėlynos aksominės sofos seno akmeninio namo pilkšvai melsvomis langinėmis virtuvėje, liedavo širdį močiutei. Klerė Delakur kantriai klausydavo anūkės ir ant didžiulės anglimis kūrenamos krosnies kepdavo saldžius prancūziškus lietinius su migdolais ir šokolado padažu, kurių nuostabaus kvapo netrukus prisipildydavo visi namai. Klerė visada žinodavo, ką patarti mylimiausiai anūkei.

– Vaikuti, – kreipdavosi į ją. (Vadindavo Neli *vaikučiu*, nors ši jau buvo įkopusi į antrą dešimtį ir seniai nebe vaikas). – Jeigu viską taip imsi į širdį, pražūsi. – Klerė drąsinamai perbraukdavo mergaitei per plaukus. – Nebūk mimoza, Neli, būk rožė!

Neli sėdėjo ant suoliuko, sukiojo seną žiedą su granato akimi ir nė nepastebėjo, kaip pravirko. O kad ji būtų buvusi rožė! Deja, nebuvo Skarletė O'Hara. Buvo tik baikšti Neli, bijanti skristi. Jai per skruostą nusirito ašara. Neli nespėjo mirktelėti, kai priešais išvydo baltą audinį. Tai buvo nosinė.

Neli nustebusi pakėlė akis. Priešais ją stovėjo šviesiaplaukis gatvės muzikantas. Atsirėmęs į gitaros dėklą, pakreipęs galvą su užuojauta žvelgė į ją.

– *Why are you so blue, Mademoiselle?* Tokia graži mergina neturėtų liūdėti, – tarė laužyta prancūzų kalba. – Ar galiu prisėsti?

Neli paėmė nosinę ir linktelėjo. Kartais gyvenime nelieka nieko kito, kaip pasiguosti draugiškam gatvės muzikantui.

– *Well... What happened?* Kas nutiko? Žvelgėte į mane su tokiu kartėliu, tarsi būčiau užmynęs jums ant kopos.

Neli nenoriai nusijuokė.

– Užmynęs ant kojos, – pataisė.

– Taip... Ant kojos, – nusijuokė muzikantas. – Dievulėliau, vieną akimirką pagalvojau, kad sutrypsite mano gitaros dėklą.

Vaikinas juokingai perkreipė veidą, jo akys linksmai suspindo.

– Tikiuosi, pravirkote ne todėl, kad blogai dainavau, ką?

Neli energingai nusišluostė akis ir papurtė galvą.

– *Well*, ką gi, džiaugiuosi, kad jūsų nenuliūdinau, panele.

Buvo tinkamas metas pakilti ir oriai atsisveikinti. Neli liko sėdėti.

– Ar jūs skraidote? – staiga paklausė, toliau žvelgdama sau į batus.

– Turite galvoje... lėktuvu? – Muzikantas persibraukė delnu per pusilgius plaukus. – *Sure*. Tikrai neatplaukiau čia per Atlantą.

Neli porą kartų linktelėjo ir atsisuko į jį.

– Ar žinote, kaip tai *pavojinga*? – kimiai paklausė ir reikšmingai pažvelgė į jį didelėmis akimis. – Lėktuvo išradimas prilygsta katastrofai.

– Ak! – naujasis pažįstamas abejingai gūžtelėjo pečiais. – Pavojingas visas gyvenimas. *No risk, no fun*!*

– Aš neskraidau. Niekada to nedaryčiau! Nieku gyvu!

Muzikantas įdėmiai į ją pažvelgė.

– Regis, jaučiatės dėl to nelaiminga, ką? – tarė, kilstelėdamas antakius.

Vyrutis turėtų žinoti, kad kalbant prancūziškai nereikia kiekvieno sakinio baigti *ką*, pagalvojo Neli ir giliai atsidususi atsilošė į suoliuko atkaltę.

– Galėjau skristi į Niujorką, bet atsisakiau šio pasiūlymo, nes neskraidau lėktuvais. Negaliu sau už tai atleisti.

Neli bato galu paspyrė dar vieną akmenuką.

* Nėra rizikos – nėra ir linksmybių! (*Angl.*)

– Nereikia ant savęs pykti, panele! *No worries!** Ir ko jums prisireikė Niujorke, jeigu aš esu čia, ką? – pajuokavo.

Neli neturėjo nė menkiausio noro flirtuoti.

– Galėjau skristi su žmogumi, kuris man labai patinka.

– Ar tas žmogus žino, kad bijote skraidyti?

– Ne! – pasibaisėjusi sušuko Neli. – Jis negali to sužinoti.

– *Oh... Well.* – Gatvės muzikantas akimirką pagalvojo. – Gal išbandykite skrydžio simuliatorių, ką? – pasiūlė.

– Per vėlu, – atsakė Neli. – Skrydis po dviejų savaičių. – Ji akimirką patylėjo. – Dabar profesorius Bošamas pasikvies į kongresą kitą kolegę, – niūriai pridūrė. – Labiau už viską norėjau jį lydėti.

– Velniava, – pritarė gatvės muzikantas ir spustelėjo jai ranką.

– Likimo ironija, – tarė Neli. – Šiaip ar taip, Viriljo teigė, kad lėktuvas nėra vieta, todėl vis greitėjantis susisiekimas, nuolat atplėšiantis nuo žemės žmogų, jį *nutikrovina.*

– *Okaaay,* – nieko nesuprato gatvės muzikantas. – Ar jus domina ir šitas Viriljo?

– Ne. – Neli susimąstė. – Tikrai ne kaip vyras.

– Tik kaip draugas? – nepasidavė muzikantas. – Visada mėgau „Kai Haris sutiko Salę“.

Neli atsiduso.

– Paklausykite, nepažįstu šio vyro asmeniškai. Jeigu pažinočiau, galbūt susidraugautume. Tik ne kaip jūsų mėgstamiausiame filme. Mane žavi Viriljo teorijos. Jis dromologas.

* Neverta jaudintis! (*Angl.*)

– *Dromo...* Kas?

Neli atsirėmė į suoliuko atkaltę ir svajingai nužvelgė Dievo Motinos katedros bokštus. Pastatas kaip neįveikiama tvirtovė rėmė skaisčiai mėlyną dangų.

– Dromologas, – pakartojo ji.

– *Oh, wow*! Skamba gerai. Ką daro tas dromologas?

– Tyrinėja greitį ir jo poveikį žmonijai.

– *Cool*, – susižavėjęs tarė muzikantas. Tada delnu persibraukė per šviesią trijų dienų barzdelę ir giliai susimąstė. – Niekada negirdėjau apie dromologus. Ar jų daug Prancūzijoje?

Paklausė taip, tarsi dromologai būtų nykstanti rūšis, įrašyta į raudonąją knygą. Neli nusijuokė.

– Nemanau. Tai ne profesija, o labiau būdas matyti pasaulį. Polis Viriljo yra žymus prancūzų filosofas ir medijų kritikas, išradęs dromologijos mokslą. Todėl ir prisistato dromologu.

– Supratau, – linktelėjo amerikietis.

Tai buvo grynas melas. Jis suspaudė lūpas ir porą kartų linktelėjo. Tada nusprendė tęsti pokalbį.

– Kaip jis susijęs su profesoriumi, su kuriuo turėjote skristi į Niujorką? Ar dromologas vyks kartu, ką?

Neli nebyliai sudejavo. Nereikėjo leistis į kalbas su naiviu gatvės bardu amerikiečiu, apie filosofiją išmanančiu tiek pat, kiek ji apie pilotavimą. Akimirkos silpnumas. Pokalbiai su nepažįstamaisiais niekada nesibaigia gerai.

Ji išsitiesė ir numojo ranka.

– Ak, pamirškite. Tai per sudėtinga. Nenoriu jūsų varginti, todėl geriau jau eisiu.

Neli pakilo ir išsilygino lietpaltį.

– Neišeikite! – Gatvės muzikantas taip pat skubiai pašoko iš vietos ir užstojo vaizdą į Dievo Motinos katedrą. – Man labai įdomu! Papasakokite daugiau!

– Visai jūsų nepažįstu.

– Aš Šonas, – kerimai nusišypsojo amerikietis. – *Dievinu* sudėtingas istorijas. Ar žinote, kaip sakoma Meine?

Neli papurtė galvą.

– Ne, nežinau.

– Gyvenimas vieni sunkumai. *Life is trouble. Only death is not, you know.* – Šonas užsimetė ant peties gitaros dėklą ir ištiesė jai tvirtą ranką. – Eime išgerti. Nagi! – šypsodamasis paragino. – Meine sakoma, kad nelaimingos moters nevalia palikti vienos, kol ji vėl nepradės juoktis.

Neli prikando lūpą.

– Kaip šmaikštu! Lažinuosi, kad Meine taip sakote tik jūs.

2

PO KETVIRČIO VALANDOS juodu sėdėjo *Les amis de Jeanne*. Neli ilgai negalvodama nusivedė naująjį pažįstamą judriomis Lotynų kvartalo gatvelėmis į svetainės dydžio kavinę Buči gatvėje. Žana stovėjo už tamsaus blizgančio medinio baro ir gerokai nustebo, kai pro duris įžengė jos mažoji giminaitė su dvimetriniu vyru ir įsitaisė prie staliuko atokiausiame užeigos kampe.

– *Mon Dieu!* Iš kur ištraukei šitą ilgšį? – sušnabždėjo Neli, kol Šonas apžiūrinėjo pyragus ir užkandžius vitrinoje. – Nebloga pamaina!

– Tai jis mane susirado, – atšovė Neli ir nervingai žvilgterėjo į vitrinos pusę. – Galėtum nešaukti per visą kavinę.

Žana abejingai pastatė ant staliuko du puodelius kavos su pienu.

– Juk šnabždu!

– Tu nemoki šnabždėti.

– Nesu tokia subtili kaip jūs, panele!

Žana šyptelėjo ir pasitaisė storų šviesių plaukų sruogą, išslydusią iš laisvo kuodo, surišto paprasta gumele.

Priešingai nei Neli, aukštaūgė Žana visada mėgo išvaizdžius vyrus. Jai nebūtų atėję į galvą šalintis patrauklaus vyro. Priešingai. Pretendentai į jos širdį turėjo būti ne žemesni nei metro aštuoniasdešimties.

– Mieloji, aš aukšta, todėl neketinu prasidėti su nykštukais – juos paliksiu snieguolėms. Ką reiškia *per* gerai atrodo? Netaukšk niekų! Nebūna *per* gerų, *per* turtingų ir *per* sveikų. Kaip nebūna *per* skanaus maisto.

Žanos kriterijai buvo aiškūs. Kiekviename vakarėlyje ji su pilna taure šampano nedvejodama pasukdavo prie patraukliausio vyro ir smagiai leisdavo laiką. Ją stebino jaunos pusseserės požiūris į išvaizdžius vyriškius.

– Mieloji, ar žinai, kad esi pilna prietarų? – nukirsdavo, kai kalba pasisukdavo apie vyrus.

Ją dažniausiai užvesdavo Žana, rečiau – Neli.

– Kam rinktis atgrasų plikį, kai gali turėti Adonį? – tiesiai pasiteiraudavo Žana.

– Dar niekada neturėjau atgrasaus plikio, – suirzusi atšaudavo Neli. – Kam rinktis kvailį, kai gali turėti proto bokštą? Nejau bijai inteligentiškų vyrų?

– Pff! Grožis netrukdo protui.

Atrodė, kad Žanai *visi* vyrai atrodė inteligentiški. Netgi tie, kurie buvo gerai sudėti, turėjo spindinčias akis, tiesią nosį, išraiškingą smakrą ir tankius plaukus.

– Mano teorija kitokia.

Žana linksmai sužaibavo žaliomis katės akimis.

– Nejaugi?

– Nepasitiki išvaizdžiais vyrais, nes nepasitiki savimi, *c'est tout!*

– Nežinau, ką daryčiau be tavo virtuvės psichologijos.

– Kartais klausiu savęs to paties.

Nepaisant to, kad jų nuomonės apie vyrus skyrėsi, giliai širdyje Neli džiaugėsi, kad tvirtai ant žemės stovinti pusseserė, kurią pažinojo nuo darželio laikų, sunkiu metu visada ištiesdavo jai ranką. Žana buvo dalelė tėviškės dideliame Paryžiuje, todėl Neli visada mielai prasukdavo pro jos kavinę – ne tik dėl dieviško skonio kriaušių pyrago, kurį sekmadieniais mergaitėms kepdavo močiutė.

Žana visada būdavo gerai nusiteikusi. Jos niekas neišmušdavo iš vėžių. Buvo gera pažinoti žmogų, kuris net dangui griūvant būtų stovėjęs kaip uola audroje.

Tiesa, šią akimirką Neli būtų norėjusi, kad Žana su ilga žalia prijuoste nebūtų laukusi prie jos staliuko amerikiečio, kuris kaip tik grįžo nuo vitrinos.

– Ar ką nors išsirinkote, pone? – pasiteiravo Žana ir nužvelgė amerikietį, bandantį įsitaisyti ant ankštos bistro kėdės.

– Viskas atrodo taip skaniai, kad buvo sunku, – prisipažino Šonas. – Norėčiau kiaušių pyrago – *kiaušių pyrago?* – ak, kriaušių pyrago!

Pusseserės susižvalgė ir pratrūko juoktis.

– Puikus pasirinkimas, pone, *kriaušių pyragas* su levandomis – mano pasididžiavimas.

Žana patenkinta nusišypsojo. Neli jau žinojo, ką netrukus išgirs.

– Žmonės nuvertina kriaušes.

Neli pavartė akis.

– Beje, aš Žana. Esu tikra, kad mano pusseserė jums apie mane pasakojo, – prisistatė Žana ir padėjo ant staliuko du didelius gabalėlius kriaušių pyrago.

– O, taip... taip! – Šonas nusišypsojo šviesiaplaukei kavinės šeimininkei, stovinčiai prie jo kaip tamsiai žalias švyturys, ir, norėdamas pasakyti ką nors malonaus, kaip reikiant prašovė pro šalį: – Nebūčiau pagalvojęs, kad jūs pusseserės!

Neli įsmeigė šakutę į minkštą kriaušę, geltonuojančią plaktame *Crème fraîche*. Kiekvienas, kuris turėjo akis, nebūtų įžiūrėjęs tarp jų nė menkiausio panašumo.

– Atrodote kaip seserys! – šypsodamasis sušuko Šonas.

Neli vos nepaspringo.

– Ar Bretanėje visos moterys tokios gražios? Jeigu taip, turiu kuo skubiau ten apsilankyti, – nusijuokė Šonas.

Nusijuokė ir Žana. Neli įdėmiai juos nužvelgė ir toliau valgė savo pyragą.

– Ne visos, – atsakė Žana ir metė žvilgsnį į Neli, bylojantį, kad amerikietis jai labai patinka. – Geriau likite Paryžiuje. – Ji rūpestingai pastūmė Šonui kavą ir pyragą, kad viskas tilptų ant nedidelio marmurinio staliuko. Tada vėl atsisuko į Neli. – Ar nepristatysi man savo naujojo draugo?

Neli nurijo pyragą, bet, nespėjus pratarti nė žodžio, amerikietis pašoko iš vietos – ant staliuko grėsmingai susiūbavo dideli balti puodeliai tamsiai žaliais kraštеliais.

– Atleiskite! – sušuko. – Nesuprantu, kaip galėjau būti toks nemandagus. Turėjau seniai prisistatyti. Aš Šonas. Šonas Omalėjus.

– Žanas? – linksmai nusišypsojo Žana. – Tada mudu bendravardžiai.

– Ne Žanas, o Šonas, – įsiterpė Neli.

Jos pusseserė, mėgstanti pasigviešti aplinkinių dėmesį, būtų galėjusi grįžti prie baro.

– Taip, Šonas, – patvirtino amerikietis. Jis iš tiesų keistai tarė savo vardą. – Atvykau iš Meino, bet mano šeima kilusi iš Airijos. Mudu su jūsų pussesere susipažinome parke. Ji jau...

Jis sutrikęs nutilo, po stalu pajutęs spyrį į koją dailiu melsvu bateliu.

– Šonas domisi Poliu Viriljo, – skubiai paaiškino Neli.

Ji negalėjo leisti, kad atlapaširdis amerikietis atskleistų Žanai tai, ko jai visai nereikėjo žinoti. Neli pusseserė nenutuokė apie slaptus jaunėlės jausmus profesoriui. Kol kas taip ir turėjo likti. Netinkamos pastabos tik galėjo viską sugriauti. Neli dažnai užsimindavo apie Danielį Bošamą, – sunku to išvengti, kai esi įsimylėjusi ir kartu dirbi, – bet suprato, kad jos garbinamas profesorius niekada nebūtų patekęs į seksualiausių vyrų dešimtuką. Žana atsitiktinai pamatė jį vienintelį kartą, kai vieną vasaros vakarą atėjo pasiimti Neli iš Sorbonos universiteto. Kaip ir reikėjo tikėtis, mielasis Bošamas jai nepaliko įspūdžio.

– Atrodo vyresnis nei keturiasdešimties, – tarė, kai jiedvi leidosi žemyn universiteto laiptais. – Ar jis šlubas?

Neli suprato, kad beprasmiška aiškinti Žanai, kodėl Danielis Bošamas jai atrodo toks ypatingas – netgi jo lengvai linguojanti eisena, kurios niekada nebūtų pavadinusi šlubumu.

– Viriljo? – Žana klausiamai kilstelėjo antakius. Tada prisiminė jau girdėjusi šią pavardę. Rašydama savo baigiamąjį darbą, Neli išūžė jai galvą. – Ak, taip, Viriljo! Mano mažoji pusseserė domisi tik velniškai sudėtingais dalykais. Visada buvo protingiausia visoje šeimoje. Ar jūs taip pat studijuojate filosofiją, Žanai?

Šonas gindamasis iškėlė rankas.

– Ne, ne! – patikino. – Man tik labai įdomu. Aš baigiau *engineering master*[*], bet dabar ilsiuosi ir su gitara keliauju po Europą. Tikiuosi, nedainuoju labai blogai? – Jis paplojo per gitaros dėklą, stovintį šalia kėdės, ir pamerkė akį Neli. – Visada mėgau platesnį horizontą.

– Tada jums nebetrukdysiu, – šypsodamasi tarė Žana.

Neli žinojo, kokios mintys sukasi pusseserės galvoje: aukštas, išvaizdus vyras, kuris baigė inžinerijos studijas, neblogai kalba prancūziškai, yra muzikalus, atviras ir domisi filosofija.

Puikus pasirinkimas, skelbė jos žvilgsnis, kai pagaliau atsitraukė nuo staliuko atokiausiame kavinės kampe, palikdama Neli ir Šoną vienus.

Amerikietis paragavo kriaušių pyrago ir gurkštelėjo iš didelio puodelio. Tada palinko į priekį, viltingai pažvelgė į Neli ir prislopino balsą.

– Jūsų pusseserė dingo, todėl papasakokite viską, ką žinote apie dromologiją, – pamerkė akį. – Kaip Viriljo susijęs su jumis ir profesoriumi?

* Inžinerijos magistrą (*angl.*).

3

KIEK SIEKĖ NELI ATMINTIS, ji visada bijojo. Bijojo piktadarių, pasislėpusių už užuolaidų, bijojo tamsos, bijojo, kai kiti vėluodavo, bijojo būti palikta, bijojo suklysti, bijojo įsilaužėlių, bijojo įstrigti lifte, bijojo atverti širdį, bijojo netekti pinigų, bijojo telefono skambučių vidurnaktį, bijojo ligų, bijojo didelių bangų, bijojo nelaimių.

Pasaulis nebuvo saugi vieta, kurioje galėtum ramiai gyventi. Neli anksti suprato, kad žmonės su visomis savo svajonėmis, norais ir lūkesčiais vaikšto plonu ledu. Jis galėjo įlūžti tada, kai mažiausiai tikėjaisi – staiga ir netikėtai.

Turėjai likti budrus ir niekada nesijausti pernelyg užtikrintas – kol stovėdavai žvelgdamas pro langą, nieko nenutikdavo. Tereikėjo akimirkai užsimiršti ir nusisukti, kad staiga visos negandos užgriūtų vienu metu.

Tąkart, būdama aštuonerių, ji mojavo savo tėvams, kurie, džiugiai susikrovę du lagaminus į seną tėčio sitroeną, išvyko į salą pasakišku pavadinimu. Salą, kurioje, kaip pasakojo mama, viskas kvepėjo muskatų riešutais, o baltame paplūdimio smėlyje augo aukštos palmės, už kurių plytėjo jūra – visai kitokia nei rūstus pilkai mėlynas

Atlanto vandenynas. Šviesi, šilta, švelnios turkio spalvos ir tokia skaidri, kad galėjai matyti margas žuveles, siuvančias aplink kojas kaip margi lietaus lašai.

Zanzibaras.

Neli mama visada svajojo aplankyti šią salą. Mergaitė nebuvo mačiusi jos tokios laimingos ir susijaudinusios, kaip tą rytą.

– Dievulėliau, aš tikrai keliauju į Zanzibarą! – sušuko mama.

Įsitaisiusi mėlyname sitroene, ji dar kartą atsisuko į dukrelę, kuri stovėjo prie savo kambario lango ir nekantriai mojavo išvykstantiems tėvams.

Deja, jie taip ir nepasiekė Zanzibaro, o Neli niekada nebeišvydo mėlynojo sitroeno ir savo tėvų.

Viskas tik todėl, kad ji užsimiršo. Galbūt turėjo ilgiau stovėti prie lango. Mojuoti tol, kol iš akių būtų pradingęs automobilis, tolstantis ilgu, tiesiu keliu. Galbūt turėjo išlydėti tėvus mintimis. Mažoji Neli akimirksniu apsisuko ir niūniuodama nustraksėjo laiptais žemyn, nes norėjo su savo drauge Emile kuo greičiau išbandyti sūpynes – laivelį, kurį dar tą patį rytą sode pakabino jos tėtis. Ji užsimiršo, todėl tėvai nepasiekė net Paryžiaus. Pakeliui į oro uostą pavargęs krovininio sunkvežimio vairuotojas išvažiavo į priešingą eismo juostą ir pervažiavo mėlynąjį sitroeną kaip žaislinį automobiliuką.

Nuo tos dienos žodis *skristi* Neli turėjo baugų mirties ir pavojaus atspalvį. Pasaulis negrįžtamai pasikeitė per vieną dieną. Aštuonmetė mergaitė liko tvirtai įsitikinusi,

kad nelaimę prišaukė tėvų noras skristi – nesvarbu, kad madam ir mesjė Delakur nespėjo įkelti kojos į lėktuvą, skrendantį Zanzibaro kryptimi. Vaiko logika išleidžia keisčiausius žiedus, kurie nevysta visą gyvenimą.

Net po daugelio metų, paaiškėjus, kad tėvų žūtis neturėjo nieko bendro su lėktuvo katastrofa, vien mintis apie skrydį sukeldavo Neli nenusakomą baimę. Klerė, po tėvų mirties priglaudusi mergaitę po savo sparnu, ne sykį aiškino, kad Neli, neteisingai susiejusiai du įvykius, būtų kur kas protingiau vengti automobilių (kurių ji nesibaimino). Žana veltui skaitė statistinius duomenis, pagal kuriuos lėktuvas buvo saugiausia transporto priemonė. Neli tvirtai laikėsi savo. Ji labiau už viską bijojo skristi. Bėgant laikui, ši baimė virto požiūriu. Neli jį slėpė, nes gėdijosi, bet nenorėjo girdėti jokių klausimų, kurie akimirksniu primindavo jai skaudžiausią gyvenimo patirtį. Nepaisant to, šiek tiek puikuodamasi tvirtai laikėsi įsitikinimo niekada neskristi – lyg priklausytų siauram išrinktųjų ratui, vengiančiam šių laikų barbarybių. Būti sukištam į ankštą skrendančią skardinę su kitais keleiviais prieštaravo žmogaus prigimčiai, buvo įsitikinusi Neli. Kodėl jam apskritai reikėjo atitrūkti nuo žemės? Neli keliavo kaip Markas Polas – sausuma ir vandeniu. Jeigu žmogui būtų lemta skraidyti, jis būtų turėjęs sparnus, bet turėjo rankas, kuriomis galėjo apkabinti. Neli niekada nematė, kad tą darytų paukščiai.

Ji nevalingai pavertė savo baimę dorybe ir niekada nepasakodavo apie didžiąją nelaimę, aptemdžiusią jos gy-

venimą kaip tamsus debesis. Visada sakydavo, kad anksti mirus tėvams, ją užaugino močiutė. Jeigu kas nors nenuovokiai klausinėdavo toliau, nutildydavo pašnekovą, perverdama jį griežtu žvilgsniu ir trumpai paaiškindama, kad nenori apie tai kalbėti. Apie jos didžiąją baimę žinojo tik močiutė Klerė ir pusseserė Žana.

Sulaukusi aštuoniolikos, Neli išvyko į Paryžių studijuoti italų kalbos ir filosofijos, kur, savo džiaugsmui, sužinojo apie prancūzų filosofą ir medijų kritiką, kuris taip pat labai skeptiškai – tik šiek tiek kitaip – vertino keliones lėktuvu. Polio Viriljo teorija apie *dromologišką sąstingį* iš karto tapo jos kelrodžiu.

Neli kaip šiandien prisiminė trikdantį pirmąjį sakinį, kuriuo profesorius Danielis Bošamas pradėjo savo paskaitą apie Polį Viriljo: „Šviesos greitis netinka žmogui."

Ji studijavo ketvirtą semestrą ir kaip kempinė gėrė žinias. Aristotelis, Ruso, Kantas, Volteras, Dekartas, Kierkegoras ir Sartras – jie visi bandė apčiuopti gyvenimo prasmę, bet tai, ką išgirdo Bošamo paskaitoje, buvo susiję su jos gyvenimu. Viriljo buvo jos bendramintis ir lėtumo gynėjas, savo greičio ir nelaimės teorijoje aštriai kritikuojantis pasaulio skubėjimą. Labiausiai Neli patiko tai, kad lėktuvus jis vadino terpėmis, kuriose žmogus negali įsivietinti, todėl praranda erdvės pojūtį. Pasak jo, išradus lėktuvą, žmoniją ištiko katastrofa. Neli vos nesušuko iš džiaugsmo, kai Danielis Bošamas pacitavo šį sakinį!

Žmogus buvo būtybė, gyvuojanti laike ir erdvėje, bet vis labiau skubančiame pasaulyje jo ryšys su vieta silpo.

Viriljo tokiame atotrūkyje įžvelgė didelę grėsmę. Pasak jo, žmogui reikėjo vietos, kurioje jis galėtų kaip medis įleisti šaknis ir įsitvirtinti, kad išliktų.

Neli linkčiojo galva ir vos spėjo užsirašinėti Viriljo išmintį. Kaip pakerėta žvelgė profesoriui į lūpas, kalbančias apie *dromologišką sąstingį*. Žodį „dromologija“ sugalvojo pats Viriljo, sujungdamas graikiškąjį *dromos* (bėgimo takas) ir *logos* (mokslas). Jis įvardijo mokslinį greičio stebėjimą, atsiradimą ir poveikį žmogui.

Viriljo rėmėsi teiginiu, kad anksčiau žmogus judėjo natūraliu tempu. Tada pasaulyje vyravo tvarka. Išradęs garo mašiną ir modernias transporto priemones, pasaulis pranoko save. Galiausiai pasiekė šviesos greitį, kuriuo skaitmeninės komunikacijos amžiuje siuntė elektroninius laiškus ir informaciją. Šis greitis netiko žmogui. Kur jis buvo, tuo pat metu atsidūręs skirtingose vietose? Žmonės vis dažniau prarasdavo tapatybę, o geografinę vietą išstumdavo laikas ir erdvę skrodžiantis greitis. Žmogus negalėjo įsivietinti laikę ir greityje, todėl buvo pasmerktas susvetimėjimui ir nutikrovinimui. Iš subjekto, kuris dar jautė savo žingsnius, tapo telesubjektu, judančiu nebe fiziniu (kaip lėktuvas), bet virtualiu kūnu. Nekeliaujančiu keleiviu, neeinančiu praeiviu.

Keisčiausia buvo tai, kad laiko atžvilgiu siaurėjančiame erdvėlaikyje, kuriame tūkstančius metų egzistavo žmonija, ir vis greičiau judančiame pasaulyje žmogus darėsi vis statiškesnis. Vairuodamas tapo mobilus, bet įstrigdavo spūstyse, neatsitraukdamas nuo kompiuterio, šviesos grei-

čiu siųsdavo elektroninius laiškus į Ameriką, bet nesusitikdavo su kaimynais, gyvenančiais kitapus gatvės, sulenkęs kelius nejudėdamas sėdėdavo lėktuve, beprotišku greičiu skrodžiančiame erdvę, bet prarasdavo ryšį su tikrove.

Galiausiai, savo nepakartojamą pranešimą baigė Bošamas, tūkstančius metų vystydamas pagreitį, žmogus visiškai regresuos ir sėdės žvelgdamas į ekrano mirgėjimą, nes visiškai nebevaldys savo kūno ir judės tik per simuliatorius. Taip paradoksaliai baigsis mūsų lekiančio sąstingio istorija.

Po šios paskaitos Neli tapo aišku, kad bakalauro darbą rašys apie Viriljo. Tai buvo dangaus ženklas. Kai galiausiai puikiai apsigynusi darbą, ji atkreipė profesoriaus Danielio Bošamo dėmesį ir tapo jo asistente, suprato, kad yra iki ausų įsimylėjusi.

Neli susimąsčiusi pamaišė atvėsusią kavą.

– Kartais gyvenimas būna tikrai keistas, – tarė, pakeldama akis į Šoną. – Išgirstu apie žmogų, kuris moksliškai pagrindžia mano baimę skristi, parašau darbą pavadinimu „Apie neįmanomybę keliauti lėktuvu“, įsimyliu savo profesorių, kuris pasirodo esąs tikras bendramintis ir puikiai įvertina mano pastangas, o tada viskas žlunga dėl skrydžio per vandenyną? Ar tai piktas pokštas?

Šonas užjaučiamai linktelėjo.

– Meiniečiai tai vadina likimo ironija.

Neli atsiduso.

– Paryžiečiai taip pat.

Ji žvilgterėjo į laikrodį ir nustebo supratusi, kad jie kalbasi beveik dvi valandas. Buvo šiek tiek po šešių. Kavinėje nebesimatė laisvo staliuko. Jauni žmonės juokėsi, valgė kišą, papločius su kumpiu ir ementalio sūriu, žuvienę ir gurkšnojo raudonąjį vyną. Neli pasijuto alkana.

Buvo gera išsipasakoti visus rūpesčius. Kai per pietus prie jos prisėdo gatvės muzikantas, nebūtų nė pagalvojusi, kad netrukus atvers širdį nepažįstamam amerikiečiui netvarkingais šviesiais plaukais ir juokingu akcentu. Kad, savo nuostabai, pirmą kartą po daugelio metų papasakos apie tėvų žūtį. Neli smalsiai nužvelgė amerikietį su melsvu bliuzonu. Šis drąsinamai jai nusišypsojo. Šonas visą laiką atidžiai jos klausėsi, kartais užduodavo klausimą arba – kai prisiminimai atimdavo žadą ir tapdavo sunku kalbėti – suimdavo už rankos.

Galbūt kartais lengviau išsikalbėti su nepažįstamaisiais, pagalvojo Neli. Priešingai nei šeimos nariai arba draugai, jie neturėjo savų interesų ir nuomonės.

– Ar nori žinoti, ką manau? – pasiteiravo Šonas.

Juodu nepastebimai ėmė vienas kitą tujinti, bet tai buvo visiškai normalu bendraujant su žmogumi, kuriam atveri savo sielą,

Neli ranka pasirėmė smakrą.

– Klausau.

– Neturėtum taip jaudintis dėl to, kas dar neįvyko. *Don't worry about things that are not going to happen.*

Neli nusišypsojo.

– Ar taip sako meiniečiai?

– *Nope*, perskaičiau tai vienoje fantastiškoje knygoje. Ten taip pat buvo moteris, kuri dėl visko jaudinosi. Sudarinėjo nesibaigiančius sąrašus. – Šonas rimtai į ją pažvelgė. – Neli, turi tuojau pat liautis! – Norėdamas pabrėžti savo žodžius, jis smiliumi pabaksnojo į stalą. – Labai liūdna prarasti tėvus vaikystėje, bet ne viskas baigiasi taip blogai. Turėtum vėl pasitikėti gyvenimu. Tavo profesorius skris į kongresą be tavęs – *so what*? Kai grįš, galėsite vėl būti kartu.

– Bet mes dar *nesame* kartu.

Neli žaidė desertine šakute.

– Tada turi ko nors imtis! Kodėl neprisipažįsti jį mylinti?

Neli atsargiai padėjo šakutę atgal prie lėkštės.

– Nes...

Ji nutilo ir papurtė galvą.

– Dabar netinkamas metas.

– *Is that so?**

Šonas taip kilstelėjo antakius, kad buvo nesunku suprasti, ką mano.

– Taip. Tiesiog noriu sulaukti tinkamos akimirkos.

Pokalbis pakrypo linkme, kuri nepatiko Neli. Ji nekantriai sujudėjo kėdėje, kai pajuto atlaidų amerikiečio žvilgsnį.

– *Well*... Kaip pasakysi, – galiausiai tarė. – Tik pažadėk man vieną dalyką.

– Kokį?

– Kad ilgai nelauksi tinkamos akimirkos. Ji gali ir neateiti.

* Ar tikrai? (*Angl.*)

Neli kreivai šyptelėjo.

– Žinoma, – atšovė, atsiversdama valgiaraštį. – Nesu kvaila.

Juos aptarnavo Selina, padavėja trumpais juodais plaukais ir dideliais linguojančiais auskarais, bet Žana pasišovė pati patiekti papločius su antiena ir salotas su karštu ožkų pieno sūriu. Šonas susižavėjęs ragavo plonyčius blynelius su antienos krūtinėle, kurios gabalėliai buvo apskrudę iš išorės, bet rausvi ir sultingi viduje. Naujasis pažįstamas patikino nevalgęs nieko skanesnio.

– Nuostabu! – šūkčiojo, kramtydamas pilna burna. – Dievinu prancūzų virtuvę! Ji geniali. Ar galėčiau paprašyti dar raudonojo vyno?

Žana įpylė jam į nedidelę vandens stiklinę bordo ir patenkinta nusišypsojo.

– Tada turėtumėte užsukti dažniau, pone Omalėjau!

– Taip ir padarysiu! – Šonas kilstelėjo stiklinę. – Prašau vadint mane Šonu – mes, amerikiečiai, nesame tokie formalūs.

Žana garsiai ir kimiai nusijuokė.

– Gerai, Šonai. – Iš tiesų pavadino jį Žanu, bet tai išgirdo tik Neli. – Leiskite man jus dar palepinti. Norėčiau pasiūlyti jums šokoladinių putėsių – jie saldūs kaip meilė.

Žana mirktelėjo Neli ir, pastebėjusi atsilaisvinusį staliuką, tvirtais žingsniais pasuko prie svečių, laukiančių šalia durų.

– *Wow!* Tavo pusseserė nuostabi moteris, – tarė Šonas, susižavėjimo kupinu žvilgsniu nulydėdamas Žaną. – Ar kada pastebėjai, kad ji *šūkuoja* kaip karalienė?

Atrodo, vynas atrišo amerikiečiui liežuvį. Neli sutramdė šypseną.

– Tikriausiai norėjai pasakyti *žingsniuoja*? – pataisė, nors žodis *šūkuoja* (*šūkčioja*) taip pat būtų tikęs. – Taip, ji gana aukšta. Todėl mėgsta tik aukštus vyrus, – pridūrė, pašaipiai blykstelėdama akimis.

Šonas nusijuokė. Tada godžiai gurkštelėjo vyno ir servetėle nusišluostė lūpas.

– *Yeah!* Tikra... *tigresse**, – sumurmėjo.

Žanai būtų patikęs toks palyginimas, linksmai pagalvojo Neli. Ji taip pat priglaudė prie lūpų taurę ir pajuto, kaip liežuviu švelniai nuvilnijo raudonasis vynas. Nors kavinėje buvo triukšminga, – o gal kaip tik dėl to, – Neli atsipalaidavo. Ji leidosi užliūliuojama balsų jūros ir nugramzdino į jos dugną visus savo rūpesčius. Šonas buvo malonus pašnekovas ir puikus pasakotojas. Juodu galėjo kalbėtis net apie Viriljo, lėktuvus ir filosofijos profesorius.

Baigęs inžinerijos studijas, Šonas porą mėnesių dirbo, susitaupė pinigų didžiajai kelionei po Europą, dabar važinėjo iš vieno miesto į kitą, mėgavosi šia diena ir apsistodavo tik ten, kur tikrai patikdavo. Per metus buvo pasiruošęs apžiūrėti gražiausias žemyno vietas. Jau buvo aplankęs Helsinkį, Oslą, Londoną, Heidelbergą ir Amsterdamą. Paryžius buvo šeštoji, bet ne paskutinė stotelė. Po dviejų dienų norėjo traukiniu pasiekti Marselį, vėliau Barseloną, Madridą, Granadą, Veneciją, Florenciją ir Romą.

– Tiesiog keliauji ir tiek? – nusistebėjo Neli, šaukšteliu kabindama šokoladinius putėsius iš keraminio indelio. Niekada nebūtų galėjusi pagalvoti apie ką nors panašaus –

* Tigrė (*pranc.*).

netgi metams. Tik ne dabar. Jos laukė magistro studijos, vėliau reikėjo susirasti gerą darbą ir tik tada galvoti apie keliones. Tiesą sakant, gana nuobodus planas.

– Ar nebijai, kad prarasi profesinius įgūdžius?

Šonas nusijuokė.

– Jiems turėsiu visą gyvenimą, dabar noriu pagyventi be *schedule** ir *Filofax*.

– O tada? – norėjo žinoti Neli. – Ką darysi vėliau? Ar žinai, ką norėtum veikti? Šiek tiek pažįstu inžinierius. – Ji svajingai apsuko aplink pirštą plaukų sruogą. – Jau pasakojau, kad mano tėtis, senelis ir netgi prosenelis taip pat buvo inžinieriai. Žoržas Boforas buvo žymus laivų inžinierius. Jam priklausė daug teisių.

– *I'm deeply impressed***. Išradėjų šeima. Tik tu nusprendei studijuoti filosofiją?

– Na, taip, – gūžtelėjo pečiais Neli. – Nepaveldėjau šeimos geno, – kreivai šyptelėjo. – Neturiu gabumų techniniams mokslams. Atsigimiau į savo močiutę, kuri baigusi studijas nemokėjo perjungti bėgių. – Neli šyptelėjo, prisiminusi Klerę, kuri išnirdavo iš už kampo su kaukiančiu motoru, nes kaskart įjungdavo netinkamą bėgį. – Mirus seneliui, ji įsigijo automobilį su automatine pavarų dėže, kuri išgelbėjo ir ją, ir senąjį automobilį.

– Vadinasi, tavo senelis buvo didžiojo Žoržo žentas?

* Tvarkaraštis (*angl.*)

** Aš labai sužavėtas (*angl.*)

– Teisingai. Ar norėtum išgerti po puodelį kavos? – Neli iškėlė du pirštus ir davė ženklą Selinai atnešti du mažus puodelius juodos kavos. Tada papasakojo, kad garsusis Žoržas žentu norėjo matyti taip pat tik inžinierių. – Tokia buvo pradžia. Laivų inžinierius pritaptų mūsų, bretonų, šeimoje, – nusijuokė Neli ir nusistebėjo savo laisvumu. Nusprendė, kad taip kalbės ir su Danieliu Bošamu. – Klok savo planus.

– Bijau, kad būčiau prastas laivų inžinierius, panele.

– Ar apskritai galvoji apie ateitį?

– *Yes... yes... sure*, – neužtikrintai atsakė Šonas.

– Tada nebūk toks paslaptingas! – nepasidavė Neli.

– Bijau, kad tau tai nepatiks.

Neli smalsiai į jį pažvelgė.

– Ką sumanei? Juk neketini dirbti slaptosioms tarnyboms?

– Blogiau. – Šonas atsiduso ir keistai sutrikęs pridėjo ranką prie širdies. – Kloti tiesą? – Jis pažvelgė jai tiesiai į akis ir šyptelėjo. – Būsiu pilotas.

Kai Neli išsiruošė namo, buvo jau po vidurnakčio. Iš pradžių norėjo sėsti į metro Mabijon stotelėje, bet nusprendė grįžti pėsčiomis. Oras atvėso, o mėnulį juosė žalsvas vainikas. Galėjai nujausti besiartinančias lietingas rudens dienas. Pasukusi į Fur gatvę, Neli paspartino žingsnį. Mėlynų kulniukų kaukšėjimas kaip gyva melodija pritarė jos mintims. *Come fly with me...* Neli sukikeno ir akimirkai sustojo priešais nedidelės krautuvėlės vitriną, kurioje gulėjo nuodėmingai brangi raudona rankinė. Seniai ja

žavėjosi, bet nepasidavė pagundai įsigyti. Tada susiėmė ir nužingsniavo toliau. Nepaisant to, kad Šono pasirinkimas, kurio negalėjo pakeisti net Viriljo pranašystės, prilygo dūriui į nugarą, vakaras praėjo puikiai. Jie daug juokėsi, vėliau prie jų staliuko prisėdo Žana – Neli kelioms valandoms pamiršo kongresą Niujorke. Kai vėliau trumpam jį prisiminė, negalėjo suprasti, kodėl taip jaudinosi. Juk nieko nenutiko. Neįvyko nieko baisaus. Jeigu profesorius Bošamas nenuskęs Atlanto vandenyne ir sveikas grįš į Paryžių – būsimasis pilotas patikino, kad kitaip nenutiks, – niekas nebus prarasta.

Šonas kelis kartus pažadėjo, kad prieš leisdamasis į kelionę būtinai užsuks į *Les amis de Jeanne* paskanauti kriaušių pyrago ir pagirti šeimininkės, *Madam la tigresse*, akių, tada užsimetė ant peties gitaros dėklą, pabučiavo į skruostus abi pusseseres ir atsisveikino.

Kol Žana išrašinėjo sąskaitas paskutiniesiems svečiams, Neli žvelgė į aukštą šviesiaplaukį iš Meino, plačiais žingsniais žirgliojantį Biusi gatve atrasti naujų šalių, ir šiek tiek liūdėjo, kad daugiau jo nebepamatys.

– *Take care**. Profesorius skraiduolis grįš sveikas ir gyvas, – pasakė jis atsisveikindamas.

Neli nusišypsojo. „Profesorius skraiduolis“ – jai patiko šie žodžiai. Kai kiek vėliau įsmuko pro didelius seno daugiaaukščio pastato vartus Varenė gatvėje ir atsirakino savo buto duris, nenujautė, kad juodu su Šonu klydo. Likimas kaip visada turėjo savo planų.

* Sudie (*angl.*).

4

ORAS PASIKEITĖ. Vaiskias ir saulėtas spalio dienas, džiuginusias iki lapkričio pradžios, pakeitė lietus. Kelias savaites lijo be perstojo. Paryžius persismelkė drėgme ir tapo nesvetingas net didžiausiems romantikams. Nelabai gelbėjo net kalėdiškai apšviestos didžiųjų prekybos centrų vitrinos, kurios kaip tekantis sidabras atsispindėjo šlapiose gatvėse ir žadėjo šventinį stebuklą. Drėgmė įsismelkdavo į kiekvieną klostę ir kojinėtomis kojomis pakildavo iki užsagstytų paltų apykaklių. Žmonės gatvėse bandė išvengti balų, žongliravo skėčiais ir paniurusiais veidais šnirpščiojo bei kosėjo į storus vilnonius šalikus metro.

Šalta drėgmė pakirto ir Danielį Bošamą. Profesorius jau dvi savaites nekėlė kojos iš namų, kovodamas su angina. Neli akimirksniu pasisiūlė jam padėti.

– Jeigu ko nors reikės, praneškite, tikrai manęs neapsunkinsite, – patikino, prispaudusi prie ausies ragelį.

Ji jau įsivaizdavo, kaip sukiojasi viengungiškoje virtuvėje ir neša profesoriui į lovą karštą citrinų gėrimą. Šis kupinas dėkingumo spusteli jai ranką ir nuo karščio degančiomis akimis, staiga suvokęs savo jausmus, prisitraukia

ją artyn. Deja, Bošamas kiekvieną kartą draugiškai, bet tvirtai atsisakydavo.

– Neketinu jūsų apkrėsti, panele Delakur. Savo bacilas pasilaikysiu sau, – nusijuokė ir stipriai kosėdamas atsisveikino.

Profesorius noriai dalijosi savo bacilomis tik su namų tvarkytoja Klotilda, kuri atnešdavo viską, ko reikėjo ligoniui. Kad ir kaip būtų, Danieliui Bošamui tereikėjo vaistų, šaliko ir šiek tiek miego.

– Nesirūpinkite, greitai išsikapstysiu. Po poros dienų pakilsiu iš lovos, – sukrenkštė paskutinį kartą.

Nuo pokalbio praėjo visa savaitė. Neli nedrįso dar kartą skambinti profesoriui ir drumsti jo ramybę. Nuskambės kvailai, bet nesugalvojo net tinkamos priežasties surinkti jo numerį. Po kelių dienų visi turėjo išeiti Kalėdų atostogų.

Neli kiekvieną rytą nužvelgdavo apleistą profesoriaus stalą, matomą pro praviras sekretoriato priimamojo duris, tyliai atsidusdavo ir tvirtai tikėdavo, kad kitą dieną prie jo vėl išvys vyrą su bokserio nosimi ir geraširdėmis akimis. Tada nekantriai pagalvodavo apie melsvą voką, kurį daugiau nei dvi savaites nešiojosi savo rudame krepšyje.

– Ar yra naujienų iš profesoriaus Bošamo? – paklausė ir šį rytą, įkišusi galvą į sekretoriatą.

– Gydosi anginą, – kaip visada atsakė madam Borel.

Neatrodė, kad sekretorei labai trūktų profesoriaus. Ji skaitė žurnalą ir užsigalvojusi nubraukė nuo stalo porą trupinių, likusių nuo ką tik suvalgyto sumuštinio su tunu. Nuo tos dienos, kai pastojo, – tai nutiko ne taip jau se-

niai, – madam Borel tapo priklausoma nuo sumuštinių su tunu. Tamsiaplaukė sekretorė apvalainu vaikišku veido buvo dar ramesnė nei anksčiau.

– Geriau tegul guli lovoje – pridūrė. – Vakar taip jam ir pasakiau.

– Kaip manote, ar pasirodys prieš Kalėdas?

Madam Borel gūžtelėjo pečiais.

– Ar aš Jėzus? – Ji vėl įniko į žurnalą ir patenkinta glostė pilvą, pūpsantį po žalia gėlėta megzta suknele. – Dėl manęs gali ir nepasirodyti.

– Ką gi. – Neli suprato, kad pokalbis niekur nenuves. – Madam Borel, gal jau paruošėte ir atspausdinote naujus planus?

Sekretorė lėtai pakėlė galvą ir suraukė kaktą.

– Panele Delakur, darau ką galiu, – atsakė oriai kaip stora karalienė, sutrikdyta elgetos. – Deja, turiu tik dvi rankas. Jeigu turėčiau keturias, dirbčiau cirke.

Ji metė priekaištingą žvilgsnį durų link, vėl palinko prie žurnalo, paseilino pirštą ir atsidususi pervertė puslapį. Smakrą siekiantys plaukai uždengė jos apvalainą veidą kaip užuolaida.

Neli akimirką įsivaizdavo daugiarankę madam Borel, kuri su gėlėtu pilvu ir iškištu liežuviu kaip deivė Kali sėdėjo manieže ir džiugino publiką savo malonėmis.

Neli nuleido negirdomis paskutinę pastabą ir šiek tiek garsiau nei paprastai užtrenkė duris.

Susimąsčiusi pasuko ilgu koridoriumi savo kabineto link, kai netikėtai susitiko Izabelą Sarti. Aukšta liekna

trumpaplaukė tamsiaakė italė, panaši į elegantiškąją Odrę Hebern jaunystėje, atsargiai žingsniavo, vienoje rankoje nešdama didelį puodelį *Café crème*, kitoje – maišelį kruasanų. Priešingai nei kino dievaitė, buvo nevykusiai pasišviesinusi plaukus. Išvydusi Neli, draugiškai pasisveikino. Siauros sidabrinės apyrankės tyliai skimbtelėjo, palydėdamos jos *Ciao*. Prisiminusi, kad po Kalėdų atostogų žavioji docentė, trikdanti visus kolegas vyrus, grįš į gimtąją Boloniją, Neli pajuto džiaugsmą ir palengvėjimą. Gražuolės italės laukė ne tik vieta filosofijos fakultete, bet ir, kaip teko girdėti, sužadėtinis Leonardo.

Izabela Sarti nuoširdžiai nusišypsojo.

– Gal būtum tokia maloni ir atidarytum duris?

– Žinoma, – sutrikusi atsakė Neli. Tada žengė porą žingsnių šalia kolegės, įsikūrusios gretimame kabinete, ir atidarė duris, ant kurių vidinės pusės nuo spalio mėnesio kabėjo plakatas iš Metropoliteno muziejaus Niujorke. – Prašau.

Kiekvieną kartą, kai išvysdavo plakatą su garsiuoju Pjero Ogiusto Ko paveikslu „Audra", vaizduojančiu du apsikabinusius įsimylėjėlius, ieškančius prieglobsčio nuo audros ir lietaus, Neli pakirsdavo kojas. Šiaip ar taip, dailininkas ir gražioji Izabela buvo nekalti, kad tąkart ji nedrįso skristi su profesoriumi Bošamu. Nepaisant to, pavydžiai galvodavo apie tai, kad plakatas galėjo kabėti ant jos durų. Neli prisiminė krepšyje gulintį laišką.

Izabela Sarti grįžo pakylėta. Niujorkas ją pakerėjo. Italė nesiliaudama pasakojo apie įsimintiną kongresą, įdo-

mius pranešėjus, draugiškus niujorkiečius, puikius muziejus, nuostabius parkus ir kerinčią *Indian Summer*.

– Niujorkas įelektrina, – kartojo Izabela.

Tokiomis akimirkomis Neli norėdavo užsikimšti ausis.

Dabar stebėjo, kaip kolegė klestelėjo ant kėdės, atsignybo gabalėlį kruasano ir grakščiai įsimetė jį į burną.

– Bolonijoje jų kaip reikiant pasiilgsiu, – tarė, svajingai žvelgdama į kruasaną. – Gaila, kad viskas baigiasi. Jūsų kepiniai dangiški, tokie kvapnūs, lengvi ir traškūs. Nėra ko lyginti su mūsų raguoliais. Vienas vanilinis kremas! – Izabela patenkinta atsiduso ir pavartė akis. Tada ištiesė Neli kvepiantį maišelį. – Gal norėtum? Jie dar šilti. Jeigu ilgai galvosi, nieko neliks.

Neli šypsodamasi papurtė galvą. Jai patiko paprasta ir gyva Izabela, kuri jau ruošėsi grįžti į Boloniją ir džiaugėsi savo sužadėtiniu. Italė niekuo nenusikalto. Buvo septyneriais metais vyresnė ir visai nesidomėjo Danieliu Bošamu.

– Nesikėsinsiu į tavo paskutinius kruasanus, – tarė Neli. – Mėgaukis, kol gali.

Izabela linktelėjo ir atsignybo dar vieną gabalėlį kruasano.

– Tą patį sakė Bošamas.

– Tą patį sakė Bošamas? – nustebusi pakartojo Neli. – Kada... Turiu galvoje...

Jos veide įsirėžė klausimas.

– Vakar trumpai šnektelėjom, – paaiškino Izabela, apsilaižydamas ilgus grakščius pirštus. – Dar turi pasirašyti man porą dokumentų. – Ar jos skruostus tikrai nutvieskė

švelnus raudonis? – Rodos, kad rytoj jau pasirodys, – nusijuokė Izabela. – Būtų gaila, jei nepasirodytų per kalėdinius pietus, – tarė, pamerkdama akį.

Neli pajuto, kaip jai džiaugsmingai suspurdėjo širdis. Akimirksniu dingo visi rūpesčiai. Rytoj Danielis Bošamas vėl bus čia. Sėdės prie savo stalo. Tada ji įteiks profesoriui laišką melsvame voke ir lauks, kol jis jį perskaitys.

– Jeigu ką nors myli, reikia prisipažinti, – tą spalio vakarą pasakė Šonas. Neli įsidėmėjo jo žodžius. Jai prireikė laiko, bet galiausiai nušvito galvoje. Ji nekartos tos pačios klaidos. Nepraleis dar vienos galimybės. Ji, Eleonora Delakur, imsis veiksmų. Tik tada – pagaliau! – viskas išsispręs. Blogiausia, kas galėjo nutikti – po bučinio su profesoriumi apsikrėsti angina. Neli šyptelėjo.

– Moneta, jei atspėsiu, apie ką galvoji, – pasiūlė Izabela.

– Nesivargink, – atsakė Neli. – Nepavyks.

Ji pamojo nustebusiai Izabelai ir dingo savo kabinete. Tada dar kartą išsitraukė melsvą voką ir švelniai perbraukė per jį pirštais.

Penkių puslapių laiške buvo surašyta viskas, ką Neli norėjo pasakyti.

5

RYTOJUS VIRTO tikra katastrofa.

Laimė, anksti ryte siekdama skambančio žadintuvo, Neli dar nieko nenujautė. Trumpai pasirąžė po antklode, atsisėdo ir basomis kojomis susirado šlepetes, kurių viena naktį visada dingdavo po lova.

Kai apsimiegojusi užsimetė chalatą ir pasuko virtuvės link užsikaisti kavos, tyliai sugirgždėjo parketas. Lauke buvo aklinai tamsu. Tik žibintas apšvietė gatvę, vis dar drėgną nuo naktinio lietaus.

Neli pasiėmė iš lentynos prikaistuvį, pašildė pieną, suplakė jį iki putų, supylė į savo mėgstamiausią didelį mėlyną taškuotą puodelį ir akimirką stebėjo, kaip šis susimaišė su kava. Jai patiko šis nedidelis ryto ritualas. Neli nebūtų atėję į galvą einant gatve skubiai suvalgyti kruasaną arba gerti kavą iš popierinio puodelio. Priešingai nei daugelis kolegų, kurie pusryčiaudavo tik universitete, rytais ji skirdavo sau laiko. Įsitaisydavo už mažyčio staliuko prie vienintelės laisvos virtuvės sienos, išgerdavo du puodelius kavos, suvalgydavo gabalėlį prancūziško batono su sviestu ir žemuogių marmeladu ir įdėmiai perskaitydavo *Le Figaro*, kurį kiekvieną rytą rasdavo pašto dėžutėje.

– Ryte nevalia skubėti, – visada sakydavo jos močiutė. – Antraip viskas kris iš rankų.

Neli nebuvo sunku laikytis šio patarimo. Ji mėgo net tamsiausių žiemos dienų rytus. Ankstyvomis valandomis pasaulis priklausydavo jai ir tik tylus puodelio skimbtelėjimas arba laikraščio šiugždėjimas sudrumsdavo tylą. Po valandos namas prisipildydavo garsų: gyventojai atitraukdavo kėdes, skubėdavo mediniais laiptais ir trankydavo duris, laiptinėje aidėdavo atsisveikinimo šūksniai, trumpi bučiniai ir verksmingi apsimiegojusių vaikų balsai.

Neli gurkštelėjo karštos stiprios kavos, kuri akimirksniu išsklaidydavo visus miegus. Klerė Delakur nustebtų išvydusi, kaip nuo popiečių kvepiančioje virtuvėje su vėsiomis akmeninėmis grindimis pasikeitė pasaulis. Koks nepermaldaujamai greitas jis tapo. Šiandienos pasaulyje buvo vis daugiau informacijos ir vis mažiau prasmės.

Neli abiem rankomis tvirtai laikė garuojantį puodelį. Pajutusi lengvai spaudžiant seną žiedą su granato akimi, kurį mūvėjo ant dešinės rankos didžiojo piršto, staiga prisiminė. Ne viskas prarado prasmę. Galvodama apie laišką krepšyje, klausė savęs, ką Danieliui Bošamui būtų pasakiusi jos močiutė. Neli būtų viską atidavusi, kad galėtų praleisti dar vieną popietę ant mėlynosios sofos pasaulio pakraštyje ir paklausti Klerės patarimo.

Būdama vos dešimties, ji jau nutuokė, kad jos laukia didelis praradimas. Klerė Delakur buvo mirtinga. Vieną dieną ji kaip uola nebestovės prie krosnies, su bretoniška ramybe atremdama mažas ir dideles gyvenimo negandas.

– Ak, *mamie*, – siurbčiodama saldžią kakavą atsiduso mažoji Neli. – Ką darysiu, kai vieną dieną tavęs nebeliks?! Kodėl negali gyventi amžinai?

– Mažyte, niekas negali gyventi amžinai, nes viskas turi pabaigą. – Klerė buvo išgyvenusi Antrąjį pasaulinį karą ir nemėgo sentimentalumo. – Greitai užaugsi ir kaip mes visi pasuksi savo keliu. Nenorėsi nė girdėti apie senąją *mamie*. Toks jau gyvenimas, – nusijuokė.

– *Mamie*, kaip gali taip kalbėti! Gerai žinai, kad visada pas tave atvyksiu, – nesutiko Neli. – Jei jau turėsi mirti, privalai pažadėti, kad duosi man ženklą. Kad ir kur būtum.

– Duodu žodį, mažyte, – juokdamasi pažadėjo Klerė. – Juk nemanai, kad pamiršiu tave tik todėl, kad mirsiu. Dabar liaukis plepėti ir valgyk duoną.

Neli padėjo į šalį *Le Figaro* ir kaip vaikystėje storai užsitepė prancūzišką batoną sūdytu sviestu. Nebuvo nieko paprastesnio ir gardesnio už šviežią batoną ir bretonišką sūdytą sviestą.

Kol vėsus sviestas maloniai tirpo burnoje, maišydamasis su traškia balta duona, Neli prisiminė, kad močiutė dar neištesėjo savo pažado. Tada pagalvojo, kad Klerė Delakur nebuvo iš tų moterų, kurios mėnesių mėnesius laukia ženklo. Močiutė nepasitikėjo ir meilės laiškais. Savaime suprantama, turėjo tam priežastį.

Klerė dar jaunystėje darė tai, ką norėjo. Nedvejodama džiaugėsi gyvenimu. Jai nesutrukdė net griežtas tėvas, kaip savo akį saugantis tris nuostabaus grožio dukteris. Pasiturinti Boforų šeima tarp abiejų pasaulinių karų ir vė-

liau, iki šeštojo dešimtmečio, baltoje jugendo stiliaus viloje tradiciškai rengdavo pokylius. Nepaisant to, nė vienas jaunuolis nedrįsdavo šokdinti Boforų merginų, nes tarpduryje, nutaisęs akmeninį veidą, rymodavo įtarus barzdotas namų šeimininkas, pasiruošęs nutraukti kiekvieną, jo manymu, nederamą šokį.

Ponui Boforui neprasprūdo pro akis, kad jo jauniausioji duktė įsimylėjo vaikiną, kuris taip pat akimirksniu pametė galvą dėl gražuolės.

Klerė sutiko aštuoneriais metais vyresnį inžinierių Maksimiljaną Delakurą, užsukusi sekmadieninės arbatos pas savo geriausią draugę Antuanetę. Šis iš karto užkalbino šalia prisėdusią dvidešimt vienerių metų guvią merginą. Maksimiljanas visą popietę nenuleido nuo jos akių ir negailėjo komplimentų. Viskas baigėsi taip, kaip ir turėjo baigtis – rankos susirado viena kitą po ilga balta staltiese, o atokiame didžiojo sodo paviljone pasipylė pirmieji bučiniai. Antuanetė, kuriai ši istorija pasirodė labai romantiška, mielai ėmėsi *Postillon d'amour* ir perdavinėjo laiškus, kuriais buvo greitai sutarta dėl slapto susitikimo.

Įsimylėjėliai nutarė sekmadienio popietę susitikti viešbutyje Plogoneke ir už aklinų užuolaidų daryti tai, ką nepaisydami kitų nuomonės, visais laikais darydavo mylimieji.

Savo paskutiniame laiške Klerė stambiomis pasviromis raidėmis išdėstė, kad negali sulaukti, kada sekmadienį po vienuolikos dešimt Maksimiljanas pasitiks ją Plogoneko stotyje ir drauge paskęs atokaus viešbučio *grand lit*[*],

[*] Karališko dydžio lova (*pranc.*).

užsakytoje tariamiems sutuoktiniams (tėvų žiniai, mergina buvo pakviesta į vasarišką iškylą pas Antuanetę).

Nelaimė, geriau būtų nerašiusi šio laiško, nes šis atsitiktinai pateko į Maksimiljano motinos rankas. Valdingoji ponia milžinišku tamsių plaukų kuodu nepripažino jokių paslapčių, – šiaip ar taip, sūnus iki šiol tūnojo po jos padu, – todėl ilgai nedvejodama dailiai atplėšė voką sidabriniu laiškų atidarytuvu.

Perskaičiusi apie pasimatymą viešbutyje, vos neapalpo. Kur dingo moralė? Jauniklė iš Kemperio bandė susukti galvą jos jaunajam inžinieriui?! Tokioms užmačioms turėjo būti padarytas galas! Vargšo Maksimiljano motina gerai žinojo, kad būsimą žmoną sūnui parinks tik ji pati. Regis, pono Boforo griežtumas buvo pervertintas. Ponia Delakur, kilusi iš garsios gydytojų šeimos, visada laikė jį snobu ir iš anksto džiūgavo įsivaizduodama seno surūgėlio veidą, kai šis sužinos, kas per paukštis yra jo jaunėlė dukra. Taip baigiasi visi pokyliai. Tik pamanyk, pokyliai!

Ponia Delakur nedelsdama sėdo prie savo gražiojo sekretero ir parašė nelabai gražų laišką ponui laivų inžinieriui, prašydama tvirčiau suimti į ranką savo patrakėlę dukterį ir visais įmanomais būdais užkirsti kelią tokiam nepadoriam susitikimui. Kaip ir reikėjo tikėtis, klastūnė nė žodžiu neužsiminė apie laišką sūnui. Slapta vylėsi, kad netikėtai susidūrę su įtūžusiu ponu Boforu, pasiruošusiu kaip reikiant pamokyti jaunąjį ponaitį ir jo paukštytę, įsimylėjėliai visiems laikams pamirš nuodėmės skonį.

Po daugelio metų Delakurų šeimos name kabėjo jau tik aliejiniais dažais tapytas Karolinos Delakur portretas, vaizduojantis valdingą nedraugiškai atrodančią vidutinio amžiaus moterį. Žvelgiant į jos veidą, buvo sunku įsivaizduoti, kad ši persona galėjo būti jauna. Eidama pro anytos portretą, – kai į seną bretonišką akmeninį namą įsikraustė jaunamartė, paveikslas iš svetainės buvo kaipmat perkeltas į koridorių, – Klerė vos tramdydavo pergalingą šypseną. Kaskart prisimindavo tą birželio sekmadienį, kai pasipuošusi suknele mėlynomis juostelėmis, baltais bateliais ir šiaudine skrybėle, smarkiai besidaužančia širdimi išlipo iš traukinio slapta susitikti su Maksimiljanu.

Deja, mažo miestelio stotyje jos niekas nelaukė. Klerė nepatikliai apsižvalgė ir jau dvejodama žengė išėjimo link, kai staiga išgirdo gerai pažįstamą žemą balsą, sklindantį iš didžiulės bijūnų ir gubojų puokštės:

– Sveika, Klere.

Iš baimės jai akimirkai apmirė širdis. Priešais ją stovėjo Žoržas Boforas.

– Tėti! – sušnabždėjo Klerė.

Nedaug trūko, kad būtų nualpusi.

– Sveika atvykusi. Mane pasiekė gandas, kad šiandien susitinki su vienu jaunuoliu, – sududeno Žoržas Boforas.

Tada šyptelėjo, įdavė sutrikusiai jaunėlei bijūnus ir patenkintas įsikibo jai į parankę.

– Tavo kavalierius stoties laukiamajame. Pagalvojau, būtų puiku, jei visi trys papietautume, ką manai?

Žoržas Boforas buvo griežtas ir nepermaldaujamas dėl dukterų gerovės. Nepaisant to, iš karto atpažindavo tokius negarbingus žmones, kaip sena lapė Delakur, su jo pagalba norinti tvarkyti jaunuolių gyvenimus.

Perskaitęs klastingą intrigantės Karolinos Delakur laišką, vyras įtūžo. Jo mažoji Klerė susimokė prieš jį! Jis pasidomėjo Maksimiljanu Delakuru ir įsitikino, kad jo jaunėlė dukra, kurią, rodos, privalėjo saugoti kaip savo akį, turėjo skonį. Jaunuolis buvo kilęs iš garbingos bretonų šeimos. Tiesa, ne tokios jau kilnios. Net jeigu tai buvo visiškai nesvarbu jo dukrai, – įsimylėjusios merginos negalvoja, kas bus rytoj, – senasis Žoržas jautėsi ramus, nes vaikinas nebuvo kvailys. Susirūpinęs tėvas keletą valandų neramiai žingsniavo po kabinetą. Pripažino, kad jaunuolių sumanymas peržengė padorumo ribas. Kaip rašė senoji Delakur, „dėkui Dievui, dar nenutiko nieko blogesnio“.

Vis dėlto galiausiai laivų inžinierius nusprendė, kad atlaidumo verta kvailystė iš meilės, o ne apgalvota niekšystė.

Žoržas Boforas nusprendė nusileisti, padėti paikiems jaunuoliams ir pakreipti įvykius geresne linkme. Tai, kad Maksimiljanas, kurį jis iš karto pasivedėjo į šalį, atrodė tikrai įsimylėjęs jo dukterį (net jei kukli gubojų puokštelė ir negalėjo lygintis su mylinčio tėvo bijūnų glėbiu), nedarė tokio įspūdžio, kaip faktas, kad jis galės užtikrinti jaunajai Klerei nerūpestingą gyvenimą. Jaunuolis buvo inžinierius!

Galiausiai tą sekmadienį du sutrikę išraudę jaunuoliai ir nuoširdus vyresnio amžiaus vyras plieno pilkumo aki-

mis ir vešliais ūsais papietavo artimiausiame restorane ir sukirto rankomis.

Klerė visą gyvenimą prisiminė, kad tėvas nė žodžiu neužsiminė, kas jam papasakojo apie susitikimą Plogoneko geležinkelio stotyje ir privertė nustebinti įsimylėjėlius.

– Tėvas nepasakė nė žodžio. Šypsodamasis stovėjo su gėlių puokšte ir pakvietė mus pietų. Tai buvo nepaprasta, – pasakodavo praėjus daugeliui metų, kai Neli, negalėdama atsiklausyti istorijos apie susitikimą su gėlių puokšte, vis prašydavo ją pakartoti.

Taip slaptas pasimatymas baigėsi sužadėtuvėmis, apie kurias tų pačių metų rugsėjį buvo pranešta viešai. Karolina Delakur tol griežė dantimis, kol vieną dieną vienas tikrai iškrito. Valdingoji dama ėmėsi kitų manevrų, norėdama sutrukdyti grėsmingosioms vestuvėms. Deja, nuvertino būsimosios marčios valią.

Dar pažiūrėsim, pagalvojo sau Klerė, kai po žlugusio pasimatymo pirmą kartą susitiko su būsimąja anyta ir išgirdo, kad jos sūnus esąs per jaunas rimtiems įsipareigojimams, be to, galįs susirasti geresnę partiją.

Klerė gerai žinojo, ko nori, todėl pranešė sužadėtiniui, kad jeigu senoji gyvatė toliau skleis nuodus, gerai pagalvos, ar tekėti, ar išvykti į Angliją.

Neli šeimoje buvo mėgstama pasakoti apie *pappie* Maksimiljaną, kuris pasirodė prie stalo su auksiniu revolveriu ir pagrasino motinai nusišausiantis, jeigu praras Klerę. Tą nepaprastai dramatišką popietę Delakurų namuose iš tiesų nuskardėjo šūvis. Laimė, kulka nieko nesužeidė ir giliai

įsmigo į akmeninę virtuvės sieną. Po daugelio metų mažoji Neli ir jos pusseserė Žana kupinos pagarbios baimės kaišiodavo pirštus į skylę, kuri geriau nei visi argumentai įtikino Karoliną Delakur, kad bus geriau viską palikti taip, kaip yra. Ji prikando liežuvį ir dar kurį laiką tyliai degė neapykanta marčiai, kol galiausiai išsikraustė, kad Maksimiljanas ir Klerė Delakurai, saulėtą gruodžio dieną ištarę vienas kitam lemtingąjį *taip* (atšvęstą paskutiniu iškilmingu pokyliu Boforų šeimos namuose), iš švytinčių jaunavedžių galėtų tapti laiminga šeima, kurioje vėliau gimė du sūnūs. Kaip ir reikėjo tikėtis, vienas iš jų pratęsė inžinierių liniją.

Klerė vienintelė iš Boforų atžalų žengė prie altoriaus. Jos nuolankiosios seserys Ana-Solanža ir Mari tol gyveno griežtoje tėvo globoje, kol jų dora prarado svarbą. Pirmoji tapo mokytoja ir dalijosi butą (šeimoje buvo kuždamasi, kad lovą) su drauge siuvėja. Antroji liko gyventi baltojoje viloje su tėvais, įsikūrė bokšte ir atsidavusi puoselėjo nedidelį rožyną. Jame parašė ir porą eilėraščių, nugrimzdusių į nežinią po jos mirties.

Laimė, Klerės ir Maksimiljano istorija baigėsi laimingai. Antraip nebūtų buvę nei tragiškai žuvusio sūnaus inžinierius, nei Neli. Ji susimąsčiusi sukiojo seną žiedą su granato akimi, tarsi norėtų iškviesti Klerę Delakur, taip atkakliai kovojusią už savo meilę.

– Šiandien galėtum mane prisiminti, *mamie*, – sumurmėjo. – *L'amour gagne toujours!* Meilė visada laimi. Ar tai buvo tavo šūkis?

Neli šyptelėjo. Jai nereikėjo kovoti su klastinga anyta. Tereikėjo perduoti laišką, kuris negalėjo pakliūti į blogas rankas.

Po pusvalandžio ji apsirengė. Suplovė indus, pasiklojo lovą. Uždarė savo dviejų kambarių buto duris Varenė gatvėje ir du kartus pasuko raktą. Tada nusileido žemyn, išskleidė languotą skėtį ir ryžtingai žengė į šaltą rytmetį.

Kai po pusvalandžio šlapiomis pakopomis užbėgo į universitetą, vis dar lijo.

Madam Borel kramtydama linktelėjo galva. Visas sekretoriatas atsidavė tunu.

– Jau yra, – pranešė sekretorė ir smakru pamojo uždarų durų link.

– Žinau, – atsakė Neli.

Kai netrukus pabeldė į profesoriaus Bošamo kabineto duris, nenujautė, kad vakare būtų viską atidavusi už močiutės patarimą.

Už kokį nors patarimą.

6

DANIELIS BOŠAMAS nesikankino taip stipriai, kaip įsivaizdavo Neli. Jis karščiavo ir jautė skausmą gerklėje rydamas, bet dažniausiai gulėdavo po antklode malonioje prieblandoje, naudojosi ligonio teise nekelti kojos iš namų, klausydavosi lietaus ir laukdavo, kol durų spynoje pasisuks raktas.

Bošamas neprisiminė, kada paskutinį kartą sirgo angina, – tikriausiai vaikystėje? – todėl dabar mėgavosi ne tik ledais, maloniai slystančiais degančia gerkle, bet ir grakščia vėsia ranka, švelniai glostančia karščiuojančią kaktą. Tyliai skimbčiojančios sidabrinės apyrankės priminė angelų balsus.

Turbūt nereikia sakyti, kad profesoriumi rūpinosi ne namų tvarkytoja Klotilda, kuri du kartus per savaitę įvirsdavo į jo butą ir, keikdama netvarką, išblizgindavo kiekvieną kampą.

Šalia jo beveik kasdien sėdėdavo Izabela Sarti, įsimylėjusiomis akimis žvelgdama į karščio išmuštą veidą. Kai ji išeidavo, profesorius mintimis nusikeldavo į Centrinį parką, kur viskas prasidėjo su stipria audra. Audra, kuri

pratrūko virš jų taip staiga ir netikėtai, tarsi Kupidonui iššovus lemtingą strėlę.

Bošamas kaip filme matė besikeičiančius vaizdus. Po antrosios kongreso dienos kai kurie jo dalyviai nusprendė pasivaikščioti po rudeninį Centrinį parką, kurio medžiai popiečio saulėje liepsnojo kaip laukinis raudonos, oranžinės, geltonos ir tamsiai violetinės spalvos laužas. Deja, beveik visi atsisakė – vieni jautėsi pernelyg pavargę, kiti norėjo grįžti į viešbutį, treti apsipirkti Penktajame aveniu. Galiausiai liko tik juodu su Izabela. Abu šnekučiuodamiesi vaikštinėjo po parką Niujorko viduryje ir gėrėjosi kerinčiomis spalvomis.

– Dar niekada nemačiau tokio grožio! – sušuko Izabela. Jos aikštingas itališkas akcentas žaviai kontrastavo su elegantiška išvaizda. Staiga vėjo gūsis užpūtė jai ant akių kirpčiukus. – Jūsų pranešimas taip pat buvo puikus!

– Tikrai? – pamalonintas pasiteiravo Bošamas.

Tada iškrito pirmieji lašai.

– Velniava! Rodos, pradeda lyti! – sušuko Izabela ir paspartino žingsnį.

– Regis, jūs visiškai teisi.

Bandydamas neatsilikti nuo aukštos moters, profesorius Bošamas pradėjo dar labiau šlubčioti. Lietus stiprėjo, dangus apsiniaukė, garsiai nugriaudėjo. Izabela sušuko ir įsikibo profesoriui į parankę. Pasipylė kaip iš kibiro. Juodu puolė bėgti.

Bošamas pastebėjo nedidelį paviljoną.

– Čionai!

Profesorius skubiai nusivilko lietpaltį ir, kol abu juokdamiesi ir keikdami lietų bėgo per parką, išskleidė jį jiems virš galvų kaip burę. Kai abu uždusę pasiekė nedidelį akmeninį paviljoną, buvo permirkę iki paskutinio siūlelio. Lauke toliau pylė kaip iš kibiro.

– *Mamma mia!* – atsiduso Izabela. – Nieko sau!

Italė buvo beveik tokio paties ūgio kaip profesorius, todėl jam prieš akis sušmėžavo jos širdies formos veidas. Pro aprasojusius akinius matė, kaip jai į akis srūva vandens lašai. Blakstienų tušas buvo nubėgęs. Profesorius šyptelėjo.

– Galėtumėte dirbti *Central Park Zoo*. Atrodote kaip panda.

– O jūs kaip aklas kurmis!

Izabela prunkštelėjo, nusijuokė ir Bošamas. Galiausiai abu nebegalėjo sustoti. Akimirksniu prisipildė aistringo gyvenimo džiaugsmo, o kai galiausiai liovėsi juoktis ir liko stovėti vienas priešais kitą nedideliame akmeniniame paviljone, greitai nusitrynė ne tik Izabelos blakstienų tušas, bet ir raudoni lūpų dažai.

Po netikėto bučinio Centriniame parke (Izabela tespėjo paskubomis ištarti „Bet... Leonardo...“) abu nebegalėjo vienas be kito. Likusios dienos Niujorke prisipildė ne tik Viriljo teorijų apie greitį ir pragaištį – į ją įsimylėjėliai nėrė šviesos greičiu. Slapta pabeldę į vienas kito viešbučio kambario duris, nekantriai atsiduodavo aistrai. Ši nepripažino lėtumo. Kai Izabela paskutinę kongreso dieną pakerėta sustojo priešais Pjero Ogiusto Koto paveikslą, – Bošamas vėliau padovanojo jo reprodukciją, kurią

gražioji italė pasikabino ant savo kabineto durų filosofijos fakultete, pelnytai keldama nepasitikėjimą Neli, – abu suprato, kad atėjo metas pagalvoti apie ateitį ir įteisinti slaptą meilės nuotykį, diskretiškai persikėlusį į Paryžių.

Profesorius pačiu laiku apsirgo – leisdama valandas mentoliu ir citrinomis kvepiančiame mylimojo miegamajame, Izabela nusprendė išsiskirti su sužadėtiniu („Vargšas Leonardo!“), bet negalėjo įsivaizduoti gyvenimo be savo didžiulės itališkos šeimos.

– Mielasis, turi suprasti, kad negaliu likti Paryžiuje! – tarė, žvelgdama didelėmis akimis, kurioms buvo sunku atsispirti. – Šeima yra šeima.

Bošamas nebuvo taip entuziastingai nusiteikęs dėl šeimos, bet buvo pasiruošęs išleisti čiuptuvėlius ir siekti docento vietos Bolonijos universitete. Sėkmė gal ir ne visada, bet dažnai lydi įsimylėjėlius, todėl nepriekaištinga reputacija garsėjantis profesorius buvo pakviestas ten kitų metų rudens semestrui. Per likusį laiką reikėjo persikraustyti ir pramokti italų kalbos – vyras mokėjo tik meilės žodžius.

Savaime suprantama, Bošamas šiek tiek gėdijosi pranešti naujieną. Angina leido jam atsikvėpti, tačiau dabar reikėjo skubiai pasikalbėti ir atsisveikinti su keliais žmonėmis. Trečiadienį jau buvo sutaręs susitikti su dekanu. Kelio atgal nebuvo. Penktadienį, per kalėdinį vakarėlį, juodu su Izabela galiausiai visiems atskleis tiesą. Tikrąsias Kalėdas jau švęs su *Panettone,* daug *Palaver* ir didele būsimosios žmonos šeima. Meilės keliai nežinomi. Profesorius iki šiol negalėjo atsitokėti!

Bošamas papurtė galvą ir peržiūrėjo popierius, gulinčius ant rašomojo stalo. Žinojo, kad pasiilgs savo puikių kolegų, o labiausiai savo geriausios ir gabiausios studentės madmuazelės Delakur. Ji jau rašė magistro darbą, bet per visus šiuos metus nepradėjo piktnaudžiauti jo palankumu. Profesorius jautė tėvišką atsakomybę už žavią merginą, kuri pleveno aplink kaip geroji dvasia. Tykus vanduo krantus plečia, neabejojo jis. Jaunoji asistentė buvo šiek tiek per rimta savo amžiui, bet kai juokdavosi, kambarys prisipildydavo šviesos. Taip ir pasakys jai atsisveikindamas – palinkės daugiau juoktis.

Tylus beldimas į duris nutraukė Bošamo mintis. Jis pasitaisė akinius ir pakėlė galvą.

7

– MADMUAZELE DELAKUR, užeikite! Kaip tik apie jus galvojau.

Profesorius Bošamas pastūmė į šalį dokumentus ir pamojo Neli. Sėdėjo priešais savo didžiąją knygų lentyną, kylančią beveik per visa galinę sieną, ir atrodė gerai nusiteikęs.

– *Bonjour,* mesjė Bošamai. Malonu vėl jus matyti! – Neli nusišypsojo, skubiai žengė per kabinetą ir sustojo priešais rašomąjį stalą. Tai, kad profesorius apie ją galvojo, buvo gera pradžia. – Ar jau gerai jaučiatės?

– Jaučiuosi puikiai, – patikino Bošamas. Tiesą sakant, neprisiminė, kada jautėsi taip gerai. – Prisėskite! – pamojo į fotelį, stovintį priešais rašomąjį stalą, ir patenkintas nužvelgė asistentę, kuri šiandien atrodė ypač žavi.

Neli atsisėdo. Prieš keletą minučių dar metė įdėmų žvilgsnį į savo atspindį veidrodyje: minkšto audinio gervuogių spalvos trumpa suknelė apvalia apykakle, nedideli kabantys auskarai, žaviai siūbuojantys sulig kiekvienu galvos judesiu, laisvai ant pečių krentantys žvilgantys kaštoniniai plaukai, šiek tiek susibangavę nuo drėgmės, raudoni lūpų dažai – atrodė nepriekaištingai.

Ji besidaužančia širdimi klausėsi profesoriaus Bošamo, kuris – apsivyniojęs kaklą mėlynu Peislio rašto šaliku, saugančiu kaklą nuo šalčio ir skersvėjo – pasakojo apie bjaurų orą ir anginą. Tada sunėrė rankas ir palinko į priekį.

– Geriau papasakokite, kaip sekasi *jums*, panele Delakur. Viskas kaip per sviestą? Kaip sekasi rašyti magistro darbą? Man labai patiko įvadas. Galėtumėte pasidomėti ir...

– Profesoriau Bošamai! – nutraukė jį Neli. Šią akimirką jai mažiausiai rūpėjo magistro darbas. Ji turėjo svarbesnę užduotį. Nedelsdama išsitraukė iš rankinės melsvąjį voką. – Jau seniai norėjau jį jums perduoti!

– Parašėte man palinkėjimą? Jūs labai atidi! – Bošamas pavartė rankose voką ir jau siekė laiškų atidarytuvo, kyšančio iš sidabrinės plunksninės.

– Ne dabar! – sulaikė jį Neli ir, pajutusi nustebusį profesoriaus žvilgsnį, paraudo. – Žinote... norėčiau, kad ramiai jį perskaitytumėte ir... Turiu galvoje... seniai norėjau su jumis apie tai pasikalbėti, bet... nelabai moku... Ak, pakaks kalbų! Perskaitykite laišką ir viską suprasite!

Neli atsilošė ir su palengvėjimu nutilo. Ji tai padarė! Dabar viskas priklausė nuo jo.

Bošamas padėjo voką ir mirktelėjo.

– Skamba labai paslaptingai. – Akimirką pagalvojęs, kimiai pridūrė: – Manau, aš taip pat noriu atskleisti jums paslaptį.

Jis nusišypsojo.

Neli išsitiesė.

– Paslaptį?

Jai suspurdėjo širdis.

Bošamas linktelėjo.

– Palieku Sorboną.

– Ką?!

Neli apstulbusi pažvelgė į jį.

– Žinojau, kad nustebsite. Aš pats vis dar negaliu atsistebėti. Tiesą sakant, galutinį sprendimą priėmiau apsirgęs ta bjauria angina.

– Bet... tai neįmanoma... kodėl, – sumikčiojo Neli. – Kodėl norite išvykti iš Paryžiaus?

Ji nieko nesuprato, bet jautė, kad naujiena nežada nieko gero.

Bošamas nuolankiai atsiduso.

– Nežinau, ar galiu kalbėti tik apie *norus*. Neišvykstu savo noru... Žinau, kad labai jūsų visų pasiilgsiu. Ypač sunku bus atsisveikinti su jumis, madmuazele Delakur.

Neli išplėtė akis.

– Tada kodėl išvykstate? Ar universitetas nepratęsė sutarties?

Bošamas visai neatrodė nuliūdęs, pagalvojo Neli. Veikiau priešingai.

Profesorius atsikosėjo.

– Jeigu pažadate, kad niekam neprasitarsite iki Kalėdų, viską papasakosiu, – linksmai tarė. – Išvykstu į Boloniją paskui mylimą moterį.

– Į *Boloniją?* – Neli ėmė svaigti galva. Ji niekada nebuvo labai gabi matematikai, bet žinojo, kiek bus dukart du.

– Į Boloniją, – pakartojo Bošamas. – Atrodote nustebusi? – šyptelėjo. – Tiesą sakant, už viską turiu būti dėkingas jums arba mažajam šuneliui. – Profesorius atsilošė kėdėje ir užsisvajojo. – Ar dar prisimenate, kai dėl mažosios Lilos atsisakėte skristi į kongresą Niujorke?

– Lolos, – bejausmiu balsu pataisė Neli.

Kol profesorius spindinčiomis akimis pasakojo apie meilės stebuklą, ištikusį jį nelauktai kaip audra, ir gyvą ateitį šalia šviesiaplaukės italų docentės su sidabrinėmis apyrankėmis, Neli dėbsojo tuščiu žvilgsniu ir stengėsi suvaldyti besitvenkiančias ašaras.

– Jūs pirmoji, kuriai tai pasakoju, panele Delakur. Ak, ar galiu jus vadinti Neli? Juk žinote, kaip būna. Mudu su Izabela nusprendėme, kad bus geriau viską laikyti paslaptyje. Norime išvengti apkalbų fakultete. Šiandien per pietus susitinku su dekanu. Per kalėdinį vakarėlį pranešime naujieną visiems.

Bošamas švytėjo. Tik tada pastebėjo, kad jo asistentė balta kaip popierius.

– Neli, kas nutiko? – Profesorius įdėmiai į ją pažvelgė. – Ar jūs verkiate?

Neli papurtė galvą. Tylus zvimbimas ausyse virto kurtinančiu gausmu.

– Ne! – patikino bejausmiu balsu. – Jūsų istorija mane labai... sujaudino.

– Ak, Neli, jūs tokia geraširdė. Žinau, kad labai jūsų pasiilgsiu. – Profesorius nusišypsojo. Jautėsi sujaudintas ir buvo pasiruošęs atverti širdį. – Romantiška istorija, tiesa?

Neli vargais negalais pakilo nuo fotelio ir linktelėjo. Reikėjo skubiai dingti iš profesoriaus kabineto.

– Nuoširdžiai dėl jūsų džiaugiuosi, – išlemeno.

Bošamas taip pat atsistojo.

– Ačiū, Neli! – gyvai linktelėjo. – Nesijaudinkite dėl magistro darbo. Dirbsime kaip dirbę.

Neli nurijo seiles ir kaip apsvaigusi pažvelgė į profesorių.

– Labai gražu iš jūsų pusės.

– Juk tai savaime suprantama! Neli?

– Taip?

– Turėtumėte dažniau šypsotis. Ar žinote, kad esate labai graži, kai juokiatės?

Neli suspaudė lūpas ir šyptelėjo. Paskutinį kartą pažvelgė į Danielį Bošamą. Jis nieko nesuprato. Nieko!

– Pasimatysime per kalėdinį vakarėlį! – priminė jis. – Būkite gera, išsaugokite paslaptį.

– Nesirūpinkite. – Neli jau norėjo eiti, kai ant profesoriaus rašomojo stalo pastebėjo melsvą voką, kuriame buvo kur kas didesnė paslaptis. Ją išmušė karštis. Neli žengė prie stalo ir skubiai pasiėmė laišką, kuriame buvo surašiusi viską, ką norėjo, bet nedrįso pasakyti.

Profesorius nustebęs kilstelėjo antakį.

– Neli, kodėl taip pasielgėte? – nesuprato.

– Nebėra prasmės, – santūriai šyptelėjo ji ir įsidėjo voką atgal į rankinę. – Jūs pasveikote.

Tada apsisuko ir ašarų pilnomis akimis išskubėjo iš nustebusio profesoriaus kabineto (šis dar kartą įsitikino, kad

panelė Delakur – mįslinga būtybė). Pralėkė pro madam Borel, valgančią sumuštinį su tunu, pro savo kabinetą, iš kurio skubiai pasiėmė lietpaltį ir šaliką, pro niūniuojančią Izabelą Sarti, atsidariusią duris, ant kurių kabėjo išdavikiškas plakatas iš Metropoliteno muziejaus, pro viską, kas dar šį rytą buvo svarbu.

Jos galvoje aidėjo žodžiai, verti graiko Zorbos: *the full catastrophe, the full catastrophe!**

Po pusvalandžio Neli nebežinojo, ar jos skruostais vis dar srūva ašaros, ar gaivūs smulkaus lietaus lašai. Languotas skėtis stovėjo išskleistas universitete. Skubėdama pamiršo jį, bet nesuko dėl to galvos.

Neli negalvodama nuskubėjo į Liuksemburgo sodą – šiandien jis buvo visiškai tuščias. Be tikslo žingsniavo gerai pažįstamais takais po senais tvirtais medžiais. Šie tiesė nuogas šakas į pilkus debesis, tarsi būtų galėję pasiekti dangų. Neli užvertė galvą ir pažvelgė į plaukiančius debesis. *Bergždžias vargas dėl meilės, bergždžias vargas dėl meilės,* karčiai pagalvojo, ir nepajuto, kaip įlipo į balą. Dešinysis batas akimirksniu kiaurai permirko. Ji keikdamasi atšoko į šalį.

– Prakeikimas, ar šiandien dar negana?! – sušuko.

Ir kodėl profesorius Bošamas visada buvo toks draugiškas, jeigu ji jo visai nedomino, pagalvojo įpykusi. Juk visko tikrai neišsigalvojo. Jo žvilgsnių, šypsenos ir nuostabių žodžių, kuriuos nešdavosi namo kaip neįkainojamą brangenybę. Atidžiai surašė net sutapimų sąrašą. Buvo

* Tikra katastrofa! (*Angl.*)

aišku kaip dieną, kad anksčiau ar vėliau jie taps pora. Neli tikėjo, kad viską išspręs laikas ir kantriai laukė tinkamos progos. Tada pasirodė susižadėjusi italė, ir pakako vienos audros, kad profesoriaus širdyje suliepsnotų meilė! Gyvenimas buvo neteisingas. Kad tai suprastum, nereikėjo studijuoti filosofijos.

Kas būtų nutikę, jeigu tą popietę Centriniame parke būtum buvus tu? – nedavė ramybės vidinis balsas. *Tikriausiai viskas būtų baigęsi kitaip. Ar kada apie tai pagalvojai?*

Neli užsikimšo ausis.

– Kas būtų, jeigu būtų! – sušuko apimta nevilties. – Tai nieko nebepakeis. Nėra tariamo gyvenimo! Svajoti kvaila. Reikia veikti, reikia tiesiog veikti!

Prie jos atsargiai prisiartino senyvas ponas, kuriam net blogas oras nesutrukdė išsiruošti pasivaikščioti. Jis kilstelėjo juodą skėtį ir smalsiai susižavėjęs nužvelgė jauną besikeikiančią moterį.

– Ar galiu jums kuo nors padėti, panele?

– Ne!

Neli paspartino žingsnį ir toliau nužingsniavo per lietų. Jai mažiausiai reikėjo malonaus pensininko užuojautos. Ar nebegalėjo tiesiog ramiai pasivaikščioti parke? Neli pasuko į kairę ir nukulniavo purvinu šalutiniu taku, vedančiu į restoraną, kuris dabar buvo uždarytas. Vasarą per pietų pertrauką kartais prisėsdavo čia žaliuojančių medžių pavėsyje suvalgyti salotų. Kartą užsuko netgi su profesoriumi Bošamu. Deja, tąkart jų neužklupo audra. Ji sukūkčiojo ir vėl ėmė giliai savęs gailėti. Kelkraštyje iš-

vydusi šiukšlių kibirą, sustojo. Įpykusi apčiuopė rankinės užtrauktuką. Šis kaip tyčia užstrigo, bet galiausiai pasidavė. Netrukus į šiukšlių kibirą pabiro šimtai mėlynų skiautelių, kurių niekas nebebūtų suklijavęs į meilės laišką.

Atlikusi herojišką mazochistinį aktą, Neli pasijuto kur kas geriau. Ji apsisuko ir nusprendė palikti Liuksemburgo sodą, kuris šiandien taip ir nesuteikė paguodos. Neli šalo. Jos kojos šlapo. Buvo kvaila valandų valandas bastytis lietuje, tai niekur nevedė. Ji nusprendė užsukti į *Vieux Colombier,* nedidelę kavinę netoli Šv. Sulpicijaus bažnyčios, ten sušilti, išgerti taurę vyno ir pasistiprinti lėkšte prancūziškos svogūnų sriubos. Tada paskambinti pusseserei Žanai, kuri, kaip ir jų močiutė, niekada neieškojo žodžio kišenėje.

8

ŽANA PARIETUSI KOJAS sėdėjo ant didžiosios mėlynos aksominės sofos, anksčiau stovėjusios Klerės Delakur virtuvėje, ir klausėsi. Įdėmiai žvelgė į Neli, kuri kaip Sopulingoji motina susisupusi į baltą vilnonį pledą kiūtojo priešais. Jos akys buvo užverktos, rankoje bolavo sulamdyta nosinė.

– Ak, Neli, ir į ką įsivėlei, – atsiduso Žana.

– Apči! – nusičiaudėjo Neli. – Nejaugi? Nepajudinau nė piršto.

– Kurgi ne.

Žana parimo ant sofos ranktūrio. Prireikė laiko, kol ji apskritai suprato, kas įvyko. Kai ankstyvą popietę jai verkdama paskambino Neli ir paklausė, ar galėtų *tuojau pat* atvykti, Žana kaip reikiant išsigando. Taip gailiai kūkčioti į telefono ragelį buvo galima tik dėl dviejų priežasčių – sužinojus apie mirtį arba sunkią ligą. Pragmatikė Žana rimtai nevertino meilės kančių. Nuo meilės dar niekas nemirė. Tą patį pasakė ir Neli.

– Ar tai dėl Žano?

– Žano? Kokio dar Žano?

Neli sutrikusi akimirkai liovėsi kūkčioti.

– Gatvės muzikanto iš Meino. Atrodė kaip reikiant tave įsižiūrėjęs. Juk tarp jūsų kažkas vyksta? Taip ir maniau, kad palaikot ryšį. Jis puikus vyras.

– Kalbi apie Šoną? – Neli vos nenusijuokė, supratusi, apie ką kalba pusseserė. – Ir kaip tau šovė į galvą? Tarp mūsų nieko nebuvo. Jis tiesiog draugas, pažįstamas. Tiesą sakant, visai ne mano skonio.

– Supratau. – Neli išgirdo, kaip Žana su palengvėjimu įkvėpė oro. – Ar galiu paklausti, kas yra tavo skonio? Kalbu apie tą, kuris sudaužė tau širdį. Atskleisk man paslaptį, ir aš iš karto nusiųsiu pas jį savo smogikų būrius.

Neli sukūkčiojo.

– Danielis Bošamas, – tyliai tarė.

– *Mon Dieu*, turbūt juokauji! – sušuko Žana ir pratrūko kvatotis. – Tik pamanyk, šlubas profesorius! Pasirodo, viskas ne taip jau blogai. Jis tau per senas.

– Nieko panašaus, – įsižeidusi atšovė Neli. Buvo bepradedanti gailėtis, kad paskambino Žanai. – Ir nevadink jo šlubiu, tai žema.

– Kaip pasakysi. – Žana neturėjo noro toliau aptarinėti pusseserės meilės problemų. – Paklausyk, mieloji, šiuo metu esu viena kavinėje ir negaliu išeiti. Užsikaisk skanios arbatos, persirenk sausais drabužiais ir prigulk. Pabandyk nusnūsti. Tai visada padeda. Turiu sulaukti Selinos. Vėliausiai po trijų valandų būsiu pas tave. Tikiuosi, ištversi?

– Pabandysiu, – linktelėjo Neli.

Žana miglotai pažadėjo, kad dėl tokio dalyko pasaulis tikrai nesugrius, o Neli greitai nuoširdžiai iš jo juoksis, ir padėjo ragelį.

Dabar beveik valandą sėdėjo šalia pusseserės ant sofos ir bandė suprasti, kas įvyko. Ant stalo stovėjo du puodeliai juodosios arbatos ir dvi lėkštės su kriaušių pyrago likučiais.

– Negaliu praryti nė kąsnio, – tarė Neli, kai Žana įžengė pro duris, nešina pyragu.

– Nejau atsisakysi gabalėlio kriaušių pyrago?

Žanos nuomone, geriausiai paguosdavo gardus maistas. Ji ištiesė Neli lėkštę su auksaspalviu pyragu ir drąsinamai nusišypsojo. Pasakodama Žanai apie didžiąją katastrofą, ištikusią ją ryte, nelaimėlė nepastebimai jį įveikė.

– Hmm. – Žana gūžtelėjo pečiais. Ji nelabai suprato, kas tokio siaubingo nutiko, bet žinojo, kad jos pusseserė gali būti tikra mimoza, todėl pabandė kuo atsargiau dėstyti mintis. – Pritariu, kad tai... nelabai gražu. Vis dėlto, žvelgiant iš šalies, viskas neatrodo taip jau... blogai. Turiu galvoje, kas vyko tarp tavęs ir to vyro? Kaip suprantu, nieko. Negali rimtu veidu tvirtinti, kad tas šlubis... ėėė... Bošamas tave apgavo.

– Nieko panašaus ir nesakiau.

Neli liūdnai pažvelgė į pusseserę.

– Tavo žvilgsnis daužo man širdį! – Žana suėmė Neli už rankos, kuri vis dar gniaužė nosinę, ir drąsinamai ją spustelėjo. – Jūs visiškai vienas kitam netinkate.

Žana taktiškai nutylėjo, kad geraširdis profesorius jai atrodė nuobodybės įsikūnijimas.

Neli prisiminė sutapimų sąrašą ir atkakliai tylėjo.

Kai valandėlę abi nepratarė nė žodžio, Žana pasilenkė, pakėlė apvalainą arbatinuką ir pripylė tuščius puodelius arbatos. Ją slėgė Neli liūdesys. Pusseserė be reikalo sielvartavo. Tai buvo absurdas. Žana gurkštelėjo arbatos ir ryžtingai pastatė puodelį ant stalo.

– Ar galiu pasakyti, ką manau iš tikrųjų?

– Ne.

Neli nenorėjo girdėti tiesos.

– Tiesa ta, kad viską išsigalvojai. Kalbu apie tai, kad ši meilės istorija, – tarė Žana, dviem pirštais pavaizduodama kabutes, – gyva tik tavo galvoje. Grynas pramanas. Šiek tiek užsimiršai, Neli. Studentė ir profesorius, juk tai klasika! Pats metas nusileisti ant žemės!

– Ką tu išmanai apie jausmus?

Neli prikando apatinę lūpą. Žana atsiduso. Ji niekada nebūtų susidėjusi su romantikais. Patetiški gestai, tušti plepalai, tauškalai apie mėnesieną ir neaiškus ilgesys pakurstydavo vaizduotę, bet niekada neduodavo vaisių.

– Išmanau daugiau, nei manai, – kuo ramiausiai atšovė. – Tavo jausmai visada buvo vienpusiai. Aišku kaip dieną, kad Bošamas nė nenutuokė, kad esi jį įsimylėjusi, – skėstelėjo rankomis Žana. – Nė žodžiu neprasitarei. Kiek laiko jį pažįsti? Metus? Dvejus? Susimildama! Įvyko tai, kas ir turėjo įvykti. Gerai žinojai, kad iš to nieko nebus. Dūmei sau į akis miglą, užuot pripažinusi tiesą.

– Visai ne, – nesutiko Neli. Nepaisant to, pripažino, kad Žana teisi. – Žinau, kad nuskambės keistai, bet... tie jausmai teikė man džiaugsmo. Tik laukiau...

– Laukei ko?

– Ženklo, – tyliai atsakė Neli.

Žana delnu pliaukštelėjo sau per kaktą.

– Tikriausiai juokauji? – Ji buvo pamiršusi pusseserės prietaringumą. Neli mėgo įžvelgti ženklus, kur jų nebuvo nė kvapo, ir viskam suteikti prasmę. Žana papurtė galvą. – Mieloji! Kodėl tau neprisiminus tikrų filosofų? Sartras būtų neblogas pasirinkimas. – Ji su užuojauta pažvelgė į pusseserę. – Nėra jokių ženklų! Iš kur jie turėtų atsirasti? Tik mes patys galim suteikti savo gyvenimui prasmę. Liaukis ko nors laukti. Patikėk manim, Visatai į mus nuoširdžiai nusispjaut.

Neli nusišluostė nosį ir užsitraukė pledą.

– Tavo pasaulėžiūrai trūksta magijos, – galiausiai tarė. – Žmogui reikia kuo nors tikėti.

Ji vis dar šalo.

– Tikiu tuo, ką matau. Dar nepasigedau magijos. – Žana šyptelėjo ir pakilo nuo sofos. – Jau vėlu, metas į lovą, mieloji. Magiška tai ar ne, viena tikrai pažadu: po poros savaičių profesorius Bošamas bus istorija. Nesuprasi, kodėl taip jaudinaisi.

– Apči, – dar kartą nusičiaudėjo Neli. – Norėčiau, kad nutiktų kas nors magiško.

Kai Žana išvyko, Neli drebėdama priėjo prie lango. Mėnuo vienišas kabėjo virš Paryžiaus ir atrodė taip pat pasimetęs. Pirmą kartą nuo to laiko, kai čia apsigyveno, Neli norėjo būti toli. Kur nors pietuose, kur šviečia saulė, o žmonės nerūpestingi ir linksmi. Ji užtraukė užuolaidas ir šniurkštelėjo nosimi.

Susimąsčiusi nužvelgė butą, kurį prieš porą metų įsigijo už palikimą. Ramus miegamasis su balkonu, didelė svetainė su rašomuoju stalu ir mėlynąja močiutės sofa, maža jauki virtuvė ir vonios kambarys su langu. Gražus butas sename name Paryžiaus viduryje, kuris beveik priklausė Neli. Ji taip juo didžiavosi! Taupė susiveržusi diržus, kad kiekvienais metais galėtų sumokėti sutartą sumą, ir kiekvieną sausį su džiaugsmu pervesdavo ją bankui. Septyniasdešimt kvadratinių metrų saugumo. Staiga viskas prarado prasmę, o Paryžius tapo tamsus ir šaltas. Regis, nuo jaukaus vasaros vakaro Biut Šomono parke, kai įsimylėjusi ir kupina vilčių stovėjo priešais *Rosa Bonheur*, praėjo ištisi šviesmečiai.

– Nenukabink nosies, – atsisveikindama prigrasino Žana. – Viskas praeis. Blogiausia jau nutiko. Prisimink, ką sakydavo *mamie*: „Vidury nakties prasideda nauja diena.“

Nauja diena nežadėjo nieko gero, nes ankstyvą rytą prasidėjo galvos skausmu ir drebuliu. Neli nedalyvavo kalėdiniame fakulteto vakarėlyje (neišgirdo ir pamėgtos profesoriaus kalbos, kurią šis baigdavo džiaugsmingu *Tanti auguri!**). Paskutinių metų dienų nepraleido ir su savo

* Laimingo gimtadienio! (*It.*).

bretonais giminėmis Lokronane, vaikystės name su mėlynomis langinėmis prie jūros.

Ji gulėjo lovoje, kosėjo kaip senė ir turėjo užtektinai laiko apgalvoti praėjusius įvykius ir neišsipildžiusius lūkesčius. Praėjus trims dienoms po to, kai Dievo Motinos katedros varpai paskelbė Naujųjų metų pradžią, Neli pakilo iš patalo, o paslaptingas radinys suteikė jos gyvenimui naują kryptį. Tiesiogine šio žodžio prasme.

Žana, žinoma, būtų pareiškusi, kad ji ir vėl ieško ženklų. Neli buvo įsitikinusi, kad sulaukė to, ko tikėjosi. Ženklo.

9

KAI VISKAS SLYSDAVO IŠ RANKŲ, Neli imdavo tvarkytis. Buvo įsitikinusi, kad sudėliojus į vietas mažus dalykus, išsispręs ir dideli klausimai. Niekada neleisdavo sau tapti aplinkybių įkaite. Žinojo, kad nepastebimai prarastų pagrindą po kojomis ir nugrimztų gilyn.

Daiktai Neli spintose ir stalčiuose turėjo savo vietas, ant kėdžių ir fotelių nesimėtė drabužiai, o stalas nebuvo nukrautas popieriais. Ji turėjo silpnybių, bet tikrai nebuvo apsileidusi. Nepaisant to, pastarosiomis savaitėmis jos namų nebūtum pavadinęs tvarkingais. Mažoje virtuvėje stovėjo didelis krepšys, pilnas pakuočių ir dėžučių, kuriose prieš išvažiuodama į Bretanę Žana atnešė jai maisto. Šalia naktinio stalelio stovėjo tušti vandens buteliai. Vonioje susikaupė nuosėdų, o medinės grindys prašėsi šluotos.

Kai vieną pirmųjų sausio dienų Neli svirduliuodama išlipo iš lovos ir, vis dar šiek tiek kosėdama, atidarė balkono duris, nosį švelniai pakuteno pro pilkus debesis prasiskverbęs saulės spindulys. Ji įkvėpė ryto oro ir nustebo supratusi, kad visai gerai jaučiasi. Jai nebeskaudėjo galvos ir galūnių, negana to, pirmą kartą nuo lemtingos dienos

gruodžio viduryje vos prabudusi nepradėjo ilgėtis Danielio Bošamo.

Neli užsikaitė kavos, apsirengė ir nusprendė susitvarkyti. Negalėjo toliau taip gyventi. Atkūrus tvarką, susirikiuodavo ir mintys.

Ji pasiklojo lovą, išmetė tuščias vaistų dėžutes, į lauko konteinerius vidiniame kieme išnešė šiukšles, senus laikraščius ir plastikinius butelius, išplovė stiklines ir lėkštes, išvalė lentynas, išsiurbė berberišką kilimą svetainėje, iki spindesio nublizgino seną apskritą valgomojo stalą, atidėjo keletą senų drabužių bei batų porų ir iš karto pasijuto geriau. Priešingai nei sėdėdama prie rašomojo stalo, darbuodamasi rankomis iš karto išvysdavo rezultatą.

Kai vaikystėje kas nors paklausdavo Neli, kuo ji norėtų būti užaugusi, mergaitė visada atsakydavo, kad pardavinės knygas, kaip *Maman*. Nedidelis knygynėlis ir *Salon de thé* „Hortensia Sauvage“ Kemperyje buvo ypatinga vieta skaisčiai geltonomis sienomis ir melsvomis durimis, kurių abiejose pusėse vešėjo mėlynžiedžių hortenzijų krūmai. Ją mėgo ne tik mažoji Neli, bet ir lankytojai, perkantys knygas ir rinktines arbatas. Turėdami laiko, žmonės prisėsdavo prie apvalių staliukų arba ant nedidelių sofų patogiame salone, ragaudavo *thé à la rose** su šokoladiniu tortu iš dailių porcelianinių indų ir sklaidydavo naujai įsigytą romaną arba meno albumą. Būdama aštuonerių Neli labiau už viską pasaulyje mėgo su knyga ir dideliu gabalu šokoladinio pyrago įsitaisyti ant mėgstamiausios sofos

* Rožių skonio arbata (*pranc.*).

tarp dviejų aukštų arbatinės langų ir paskęsti kitame pasaulyje.

Šiandien dviejuose buvusio knygų mylėtojų rojaus kambariuose veikė drabužių parduotuvė, prekiaujanti marinistiniais žvejų marškiniais, kapitonų kepurėmis, vandeniui nepralaidžiais lietpalčiais ir, žinoma, įprastomis baltai ir mėlynai juostuotomis jūreivių palaidinėmis, kurias taip mėgo bretoniškų suvenyrų besidairantys turistai.

Pradėjusi studijuoti Paryžiuje, Neli vaikštinėjo aplink Sorboną, kai savo dideliam džiaugsmui aptiko *La fourmi ailée* – „Sparnuotąją skruzdėlę". Buvęs knygynas keistu pavadinimu, įsikūręs senos Šv. Žiuljeno le Povro bažnyčios šešėlyje judrioje penktojoje apygardoje, teikė malonų prieglobstį ir siūlė trisdešimt keturių rūšių arbatos. Nedidelė arbatinė mėlynomis durimis Fuar gatvėje, vos per porą žingsnių nutolusi nuo garsiojo knygyno *Shakespeare and Company*, panėšėjo į *Au Hortensia Sauvage* ir iš karto patraukė Neli dėmesį. Hortenzijų buvo ir šiame gardžius užkandžius ruošiančiame *Salon de thé*, deja, nebuvo stebuklingo kambario, ant kurio sienų kabėtų daugybė veidrodžių ir paveikslų, o lubas remtų lentynos, iš kurių bet kada galėtum išsitraukti knygą. Tą vėjuotą lapkričio dieną, įsitaisiusi prie juodo marmurinio stačiakampio stalo tarp dviejų šviesių plonų kolonų, apsuktų gėlių girliandomis, Neli atsivertė valgiaraštį, kuriame rado netgi savo mėgstamiausią arbatą.

Thé à la rose. Ji gerai prisiminė švelnų rožių aromatą, sklindantį iš dailaus puodelio. Vaikystėje visada gerdavo

juodąją arbatą su daug pieno ir trimis gabaliukais cukraus, nes gryna vaikui būtų buvusi per stipri. Iškilmingai kel-dama prie lūpų puodelį su auksine rankenėle, jausdavosi suaugusi.

– Visada kelk puodelį prie lūpų, niekada prie jo nesi-lenk, – pirmą kartą pamokė mama.

Neli niekada nepamiršo šių žodžių.

Dabar iš virtuvės spintos išsitraukė šluotą ir pagalvojo, kaip viskas būtų susiklostę, jeigu jos tėvai būtų gyvi. Ar būtų įgyvendinusi savo vaikystės svajonę ir perėmusi *Au Hortensia Sauvage?* Ar būtų vis tiek išvykusi studijuoti į Paryžių? Išmokusi italų kalbą? Susipažinusi su Polio Vi-riljo teorijomis ir profesoriumi Bošamu? Be baimės išskri-dusi su juo į Niujorką?

Neli atsiduso, pradėjo valyti rašomojo stalo nišą ir ne-noromis prisiminė nebaigtą magistro darbą. Ji nebeturėjo jokio tikslo. Pakako įsivaizduoti, kaip aptarinės darbo de-tales su apsimetėliu profesoriumi arba ginsis jį prieš komi-siją, kurioje sėdės ir jis, kad iš karto apimtų neviltis. Neli tvirčiau suspaudė šluotos kotą.

– Susiimk, – griežtai sau tarė. – Pakaks savęs gailėti!

Tada pasuko į miegamąjį ir energingai sušlavė dulkes, du plaukų segtukus, tabletę nuo skausmo, pariedėjusią po naktiniu staliuku, pašto ženklų lapą ir sudžiūvusias že-mes, menančias beviltišką pasivaikščiojimą Liuksembur-go sode. Po lova pleveno pora plunksnų ir mėtėsi termo-metras, kurio veltui ieškojo visuose namuose. Norėdama pasiekti platų palovį miegamojo kampe, Neli pasilenkė.

Staiga šluota į kažką atsitrenkė. Prie sienos gulėjo kartoninė dėžė, kuri buvo per sunki, kad pastumtum ją šepečiu.

Neli nustebusi atsigulė ant pilvo ir palindo po lova. Kai norėdama ištraukti dėžę, dejuodama suėmė ją už šonų, staiga prisiminė, kad joje – močiutės Klerės knygos, kurias netrukus po senelės mirties atsivežė į Paryžių. Kaip tik tada rado butą Varenė gatvėje. Jame dar nebuvo lentynų, todėl dėžę su knygomis paslėpė po lova. Vėliau ketino ramiai ją sutvarkyti. Nuo to laiko praėjo penkeri metai.

Neli nustebo, kad visiškai pamiršo dėžę. Pasijuto taip, tarsi seno palto kišenėje netikėtai būtų radusi šimto eurų banknotą arba stalčiaus gilumoje aptikusi ankstyvą gimtadienio dovaną, laukiančią tikrosios šventės dienos.

Neli atšventė gimtadienį prieš pusę metų, liepos 22 dieną, todėl kaip pavėluota Kalėdų dovana apsidžiaugė dulkėtu radiniu ir skubiai jį nuvalė.

Ji žinojo apie Klerės pomėgį skaityti. Pirmaisiais santuokos metais jaunavedžiai Delakurai dažniausiai gana vėlai susėsdavo vakarienės, nes jaunamartė ruošdavo maistą įsikniaubusi į knygą. Neli šypsodamasi atklijavo lipnią juostą ir atlenkė dėžės atvartus. Apimta šventinio jaudulio, pakėlė juodą šilko popierių ir pažvelgė į dėžę, norėdama apžiūrėti mėgstamiausias Klerės Delakur knygas.

Neli niekada neabejojo geru močiutės skoniu. Visos trys seserys buvo puikiai išsilavinusios, bet šioje dėžėje gulėjo lobiai, apie kuriuos ji nė nenutuokė. Pora senų, oda įrištų klasikos tomų, rodos, priklausiusių dar Klerės tėvui – į

juos buvo įklijuoti medžio raižiniai su Žoržo Boforo inicialais. Moljero ir Rasino pjesės, du Viktoro Hugo romanai, žymusis Bodlero eilėraščių rinkinys *Piktybės gėlės* ir Fenelono *Telemacho nuotykiai*. Nuostabusis Aragono poezijos rinkinys *Elzos akys*, kaip ir senasis Alen-Furnjė romano *Didieji Molnai* leidimas, atsidūręs Neli mėgstamiausių knygų lentynoje, priklausė jos močiutei. Nelaimingasis *Daktaras Živago* glaudėsi prie *Vėjo nublokštų* – Klerės jaunystėje juos skaitė kiekviena mergina. Giliau slėpėsi nuskaitytas *Marnės* leidimas. Neli gerai prisiminė šią knygą, statmenomis raidėmis išraitytu pavadinimu. Vaikystėje pamačiusi ją vienoje iš tamsių svetainės lentynų, klaidingai perskaitė pavadinimą.

– Žiūrėk, *Mamie*, čia knyga apie tave!

Neli nusijuokė ir ištraukė iš dėžės kitas knygas. Henrio Džeimso *Moters portretą* ir *Balandžio sparnus*, Hotorno *Raudonąją raidę* ir Hardžio *Tesę iš d'Erbervilių giminės* – romaną, kurį paauglystėje prarijo per vasaros atostogas. Dar kartą prisiminė močiutės pasakojimą apie Romaną Polanskį, aštuntajame dešimtmetyje Lokronone pastačiusį žymiąją ekranizaciją su Nastasija Kinski. Dėžės gilumoje gulėjo italų rašytojų romanai. Tarp jų buvo ne tik Basanio *Finzi-Kontinių sodas* ir Elzos Morantės *Istorija*, bet ir naujesnių Umberto Eko knygų, Kalvino „Jeigu keleivis žiemos naktį", Frutero ir Lučentinio „Mylimasis be gyvenamosios vietos" ir „Mirusių raitelių palio".

Neli užsimiršusi įsitaisė šalia dėžės, vieną po kitos traukė knygas, tada atsargiai sudėjo jas atgal ir nusitempė

sunkią dėžę į svetainę, kad po penkerių metų pagaliau sutvarkytų močiutės palikimą.

Prieš dėdama knygas į lentynas, kiekvieną dar kartą pervertė. Niekada nežinai, ką jose gali rasti – atviruką, nuotrauką arba banknotą. Neli slėpdavo įvairias smulkmenas knygose ir neretai jas pamiršdavo. Atrodo, kad močiutei šis polinkis buvo svetimas.

Kiekvienos knygos trečiajame puslapyje buvo įrašyta jos mergautinė arba vedybinė pavardė ir atitinkama data – tai galiojo ir Žoržo Boforo knygoms. Nepažymėta buvo tik viena paskutiniųjų knygų, gulinčių pačiame kartoninės dėžės dugne.

Tai buvo italų rašytojo Silvijaus Todžio knygos originalas, apie kurį niekada nebuvo girdėjusi Neli. Įrašas po rusvu viršeliu pasipuošusio tomo pavadinimu skelbė, kad tai penktasis romano *Galioja dešimt dienų* leidimas. Močiutė turėjo gerai mokėti itališkai, jeigu skaitė net romanus. Apgailėtinas pavadinimas labiau priminė pasibaigusio galiojimo bilietą nei romaną – nebuvo abejonių, kad jis nepriklausė pasaulinės literatūros lobynui.

Neli nupūtė nuo viršelio dulkes ir atsivertė pirmą skyrių, prasidedantį daug žadančiu veikėjo monologu. Vyras tikino nepasirodysiąs biure, net jei dėl to sugriūtų pasaulis.

Neli šyptelėjo. Regis, romanas nebuvo toks prastas. Ji ilgokai vartė knygą, kol galiausiai suprato, kad joje pasakojama gyva ir netikėta meilės istorija Venecijoje – įveikę visus sunkumus Paolo ir Klara galiausiai lieka kartu. Neli sustojo ties pieštuku pabrauktu sakiniu, kurį be vargo išsivertė:

Šalia tos, kurią dievino, jis būtų įveikęs viską.

Ar sakinį pasibraukė jos močiutė? Neli šypsodamasi pervertė dar kelis puslapius ir jau norėjo padėti ploną knygelę į lentyną, kai pastebėjo tai, ką buvo pražiūrėjusi anksčiau.

Storesnio už kitus puslapius priešlapio apačią ženklino įrašas. Žodžiai buvo beveik nusitrynę nuo poros vandens lašų. Neli pabandė juos iššifruoti. *Noi... siempre... al Settimo Cielo...* Žemiau matėsi nusitrynusi pirmoji vardo raidė – R, B, G arba P – *Venezia* ir data: *12. V. 1952.*

Keista. Galbūt ši knyga priklausė ne Klerei ir atsitiktinai atsidūrė dėžėje, pagalvojo Neli. Tik tada pastebėjo lotynišką sakinį, ryškiomis raidėmis įrašytą puslapio viršuje. Neli gerai jį žinojo:

AMOR VINCIT OMNIA

Neli ne pirmą kartą gailėjosi, kad nepaklausė Klerės Delakur apie įrašą ant seno žiedo su granato akimi. Savaime suprantama, žinojo, ką *reiškia* sakinys, kuriuo viduramžių riteriai puošdavo vėliavas. *Meilė nugali viską*. Nepaisant to, Neli nežinojo, ką išblukęs įrašas reiškė jos močiutei.

Klerė padovanojo anūkei senovinį auksinį žiedą su gervuogės formos mažyčių granatų akimi dvidešimtojo gimtadienio proga.

– Jis priklausė man, dabar atėjo eilė perduoti jį tau, – pasakė ir šypsodamasi palinkėjo Neli sutikti žmogų, su kuriuo galėtų skristi.

Kitą dieną Neli išvyko į Paryžių. Mojuodama Kemperio geležinkelio stotyje stovinčiai močiutei, dar nežinojo, kad paskutinį kartą mato sau svarbiausią žmogų.

Po poros dienų Neli nusiėmė žiedą ir tik tada pastebėjo išgraviruotus žodžius. Nusprendė, kad kitą kartą apsilankiusi Lokronane, paklaus, ką jie reiškia. Kito karto nebuvo.

Klerė Delakur nesikankino ir mirė akimirksniu – nukrito kaip žvaigždė. Vieną vakarą tiesiog nebepakilo nuo mėgstamiausio fotelio. Neli sėdėjo ant suoliuko vasariškame Liuksemburgo sode, kai paskambinęs dėdė pranešė liūdną žinią. Ji drebančiomis rankomis laikė plastikinį dubenėlį su margaspalvėmis salotomis ir staiga vėl tapo maža mergaite.

Po netikėtos močiutės mirties Neli dar kurį laiką bandė išsiaiškinti, ką reiškia įrašas. Paklausė dėdės, ar sakinys apie visagalę meilę nebuvo Delakurų šeimos šūkis. Šis, po motinos mirties su šeima persikėlęs gyventi į seną namą Lokronane, nieko nežinojo apie žiedą. Nežinojo ir kiti šeimos nariai. Žana spėjo, kad papuošalą tuomet dar būsimai žmonai padovanojo Maksimiljanas. Jį mylimai jaunėlei iš dažnų kelionių galėjo parvežti ir Žoržas Boforas. Vis dėlto tokia galimybė kėlė abejonių, nes Klerei netrūko drąsos meilės fronte. Galiausiai Neli liovėsi klausinėti ir toliau nešiojo žiedą kaip mylimos močiutės atminimą.

Dabar paslaptingasis sakinys išniro nusitrynusiame itališkame romane, kurį Klerė nusipirko arba gavo dovanų šeštojo dešimtmečio pabaigoje.

Neli dar kartą žvilgterėjo į datą ir ėmė skaičiuoti. 1952 metų gegužę Klerei buvo septyniolika. Ar įrašas knygoje buvo skirtas jai? Neli susimąsčiusi delnu perbraukė per viršelį su didelėmis senamadiškomis raidėmis įspausta autoriaus pavarde.

Silvijus Todis. Kas buvo šis vyras? Neli neprisiminė, kad pavardė būtų patraukusi jos dėmesį didžiajame akmeniniame name Finistere, bet tai dar nieko nereiškė. Ji susimąstė. Ar močiutė galėjo pažinoti italų rašytoją ir gauti dovanų jo romaną su palinkėjimu?

Neli paėmė knygą ir prisėdo prie kompiuterio. Po pusvalandžio išsiaiškino, kad Silvijus Todis, iš tiesų vardu Pietras Silvijus Riveta di Solongjela, 1886 metais gimė aristokratų šeimoje Romoje. Jis buvo japonologas ir dvidešimtojo amžiaus pirmojoje pusėje dažnai tarpininkaudavo italų valdžiai bendraujant su Japonija. Išleido keletą veikalų kaip žurnalistas ir rašytojas, bet savo romanus visada pasirašinėdavo slapyvardžiu.

Rodos, kad 1931 metais pasirodęs *Galioja dešimt dienų* buvo jo sėkmingiausias darbas. Romanas sulaukė ne vieno pakartotinio leidimo, o po Kamilo Mastroncikvės ekranizacijos 1940 metų šeštajame dešimtmetyje išgyveno tikrą renesansą. Todis mirė 1952 metais Romoje.

Neli dar kartą žvilgterėjo į dedikaciją knygoje ir papurtė galvą. 1952 metais Todis jau buvo senyvas vyras. Buvo sunku įsivaizduoti, kad merdintis šešiasdešimt šešerių metų rašytojas būtų žadėjęs septyniolikmetei *settimo cielo*, septintąjį dangų. Kad ir kaip būtų, bet kas galėjo įsigyti

skaitytą knygą su palinkėjimu, skirtu ne Klerei Delakur, tuo metu dar nešiojusiai mergautinę pavardę, o visai kitai damai.

Tokia versija skambėjo visai įtikinamai – šiaip ar taip, dedikacijoje nebuvo paminėtas Klerės vardas. Tik kodėl ant močiutės žiedo buvo išgraviruotas lotyniškas posakis, įrašytas knygoje?

AMOR VINCIT OMNIA.

Neli pašiurpo oda. Tai negalėjo būti tiesiog sutapimas. Sena knyga ir žiedas buvo susiję. Jie pasakojo slaptą istoriją, kurioje dalyvavo jos močiutė. Tačiau kaip? Kas 1952 metų gegužę nutiko Venecijoje?

– *Venezia*, – sušnabždėjo Neli.

Žodis nuskambėjo kaip galingas burtažodis. Kodėl ji kaip tik dabar rado šią knygą? Dabar, kai viską prarado ir ieškojo atramos? Gal tai buvo ženklas, kurį prieš daugelį metų atlaidžiai šypsodamasi virtuvėje pažadėjo *mamie*? Neli susimąsčiusi pasukiojo žiedą.

Keista, pagalvojo. *Keista, keista, keista*.

Tada jai gimė mintis, kurią galiausiai ištarė garsiai:

– Turiu nuvykti į Veneciją.

10

PIETŪS VISADA DVELKĖ ILGESIU – nesvarbu, ar kelionę pradėdavai Siorapaluke, ar Paryžiaus geležinkelio stotyje. Tai buvo tik vietos klausimas, nes pažadas visada skambėjo taip pat. Keliauti į pietus buvo tarsi susigrąžinti meilę.

Neli prisiglaudė prie stiklo ir nužvelgė besikeičiantį kraštovaizdį. Jos skruostai buvo paraudę, o akys spindėjo. Ryto prieblandoje ji išvyko iš Liono stoties pasitikti didžiojo savo gyvenimo nuotykio.

Jos kelionę būtum galėjęs vadinti pabėgimu, bet Neli nebūtų pritarusi tokiam teiginiui.

– Pernelyg dramatiška, – būtų atsakiusi ir nusibraukusi nuo veido plaukų sruogą.

Nepaisant to, jautė, kad tokiuose žodžiuose yra tiesos.

Neli nebuvo iš tų žmonių, kurie šaltą sausio rytą akimirksniu susikrautų lagaminą, pasiimtų iš banko visas santaupas, nusipirktų pernelyg brangią raudoną rankinę ir tiesiog iškeliautų iš žiemiško Paryžiaus.

Kartais gyvenime nutikdavo nenumatytų dalykų. Suimdavo baisus kosulys arba dar baisesnės meilės kančios. Senoje knygoje išnirdavo paslaptingas sakinys. Nesvarbu,

kad nesiliaujantis lietus Paryžiuje darėsi nebepakeliamas. Staiga atsirasdavai greitojo traukinio kupė, pro debesis prasiskverbdavo saulė, prisimindavai, kad esi jauna, ir viskas nušvisdavo kitomis spalvomis.

Neli veidu perbėgo šypsena. Sidabrinis traukinys visu greičiu lėkė į pietus. *El sud.*

Ji pati stebėjosi, kaip greitai viskas įvyko. Kokia ryžtinga staiga tapo. Kaip greitai priėmė sprendimą, neabejodama jo teisingumu. Internete peržiūrėjo skirtingus butų skelbimus ir galiausiai keturioms savaitėms užsisakė studiją San Polo rajone. Keturioms savaitėms! Neli negalėjo prisiminti, kada paskutinį kartą buvo iškeliavusi mėnesiui. Jai tai atrodė beprotiška, beveik akiplėšiška, todėl užsakymą patvirtino stipriai besidaužančia širdimi. Rajoną rinkosi vedama jausmų – jai patiko San Polo pavadinimas, primenantis didįjį atradėją Marką Polą, kaip ir ji keliavusį tik sausuma ir vandeniu. Žinoma, jo laikais nebuvo lėktuvų, bet Neli nenorėjo gilintis į tokias smulkmenas. Ji nusipirko bilietą ir trumpą kelionės vadovą. Į lagaminą įsidėjo ne tik kelnių ir megztinių, bet ir porą lengvų suknelių. Įsimetė net basutes. Juk važiavo į pietus!

Neli, kaip ir daugeliui žmonių, pietuose visada švietė saulė, o gyvenimas buvo toks nerūpestingas ir linksmas, koks gali būti tik ten. Šią akimirką jai to ir reikėjo, todėl Silvijaus Todžio knygelė vis labiau atrodė kaip dangaus ženklas. Nestiprus spyris imtis veiksmų. Romanas ir italų kalbos žodynėlis kyšojo iš naujos raudonos rankinės. Neli nusprendė perskaityti jį važiuodama traukiniu.

Ji patogiai atsilošė minkštoje kėdėje. Pirma klasė tikrai buvo gerokai erdvesnė. Kai geležinkelio stoties kasoje jos paklausė, kuria klase norėtų važiuoti, ji akimirkai suabejojo (tai vis dar buvo senoji, išmintingoji ir taupioji Neli), bet galiausiai tarė:

– Pirmąja!

Taip, jos pajamos svyravo, o bankas nepasiūlė jokių nuolaidų. Už kelionę teko pakloti visas santaupas. Žinoma, piniginę paplonino ir rankinė.

Neli patenkinta pažvelgė į elegantišką karmino raudonumo rankinę, kuria ne vieną mėnesį grožėjosi prabangios parduotuvės vitrinoje, Fur gatvėje, neketindama išleisti tokios neprotingos sumos mažmožiui. Ji pakerėta delnu perbraukė per minkštą odą ir keliskart spragtelėjo auksinę sagtelę. Žinoma, dar nė nenujautė, kad rankinė greitai atliks nepaprastai svarbų vaidmenį jos gyvenime. Neli neturėjo daug brangių daiktų. Kai išėjo iš butiko su rankine, kurią maloni pardavėja pirmiausia įpakavo į medžiaginį krepšelį ir tik tada įdėjo į turkio spalvos popierinį maišelį su auksiniu užrašu, ją nustebino palaimingas jausmas, kuris neapleido iki šiol. Savaime suprantama, gyvenime buvo svarbesnių dalykų už... *daiktus*. Ir vis dėlto!

A thing of beauty is a joy forever. Argi ne taip rašė anglų poetas Kitsas? *Gražus daiktas veda į amžiną džiaugsmą*. Neli patenkinta atsiduso. Netgi tada, kai norai stipriai arba visiškai prieštaraudavo sveikam protui, kartais reikėdavo juos išpildyti.

Neli suprato prabangos vertę, kai prasivėrė kupė durys. Laimė, tai buvo tik palydovas, norintis patikrinti jos bilietą. Ji dar kartą pasidžiaugė, kad važiuoja viena. Buvo puiku žvelgti pro langą ir ramiai mąstyti, netrukdomai laikraščių šlamėjimo ir svetimų pokalbių. Ilgai keliaudamas visada turėdavai laiko pamąstyti. Stebėti, kaip keičiasi kraštovaizdis arba oras. Judėdavai pirmyn, bet visada žinodavai, kur esi.

Neli ištiesė barzdotam palydovui savo bilietą. Vyras tiriamai jį nužvelgė ir tik tada pažymėjo.

– Venecija! Jūsų laukia ilgas kelias, panele. Kaip iki rojaus. Tikiuosi, nenuobodžiausite. Greitai patieksime kavos ir užkandžių.

Palydovas geraširdiškai nusišypsojo savarankiškai keliaujančiai jaunai moteriai rausvais skruostais ir dailiomis lūpomis.

Neli padėkojo ir įsidėjo bilietą atgal į rankinę.

– Man labai patinka važiuoti traukiniu, – patikino ir akimirką pagalvojo, ar turėtų pridurti, kad net dvidešimt pirmame amžiuje yra žmonių, kurie neskraido lėktuvais. Nusprendė nesivarginti.

– Malonu girdėti. Geros kelionės. 12.24 turėsite persėsti į kitą traukinį Turine. *Bon voyage!*

Palydovas trumpai prilietė kepurę ir vėl uždarė kupė duris.

Kaip iki rojaus, šyptelėjo Neli ir prisiminė žodžius, įrašytus močiutės knygoje. *Il settimo cielo.* Galbūt ši kelionė tikrai vedė tiesiai į dangų?

Neli pasiėmė Silvijaus Todžio romaną ir pradėjo skaityti. Greitai taip įsitraukė į pasakojimą, kad atsidūrė Venecijoje anksčiau negu traukinys. Viską sužinojo apie jaunąjį Paolą Rubinį, kuris nuobodžiavo dirbdamas kino bendrovės biure, dar knygos pradžioje grasino šiandien nieku gyvu nepasirodyti tarnyboje ir netrukus vienoje Romos telefono būdelėje rado dešimt dienų galiojantį pirmosios klasės traukinio bilietą į Veneciją. Norėdamas grąžinti bilietą keleiviui, Paolo nuskubėjo į stotį, bet nespėjo išlipti iš pajudėjusio traukinio. Taip prieš savo valią ir neturėdamas nė grašio (beveik!) kišenėje, įsitraukė į nuostabų nuotykį. Paini meilės istorija, naujas darbas ir nepamirštamas miestas. Vaikštinėdamas siauromis Venecijos gatvelėmis ir lenktais tiltais, Paolo kaskart sutikdavo dailią merginą. Deja, niekaip negalėdavo jos sulaikyti. Nepažįstamoji skirtingomis aplinkybėmis tris kartus ištarė „o“, todėl vaikinas meiliai praminė ją *Sinjorina O.*

Neli vos porą kartų atitraukė akis nuo įtraukiančio pasakojimo, kad trumpam žvilgterėtų į žodyną. Ji sužinojo, kad Venecija yra idealus miestas įsimylėjėliams. Taip pat, kad yra dviejų tipų *calli* – tos, kuriomis mina visi, ir tos, kuriomis nevaikšto niekas. Be to, du venecijiečiai galiausiai visada susitiks *Piazza San Marco.*

Šviesi knygelė buvo sklidina poetiškos dvasios ir optimizmo – tikras meilės laiškas meilei ir miestui, parašytas pačiais nuostabiausiais žodžiais. Neli negalėjo sulaukti, kada pasieks kelionės tikslą. Paolas Rubinis taip pat mažai keliavo ir pirmą kartą lankėsi Venecijoje. Ji kaip pakerėta skaitė jo mintis:

Jis jautėsi praturtėjęs spektakliu, kurį jam prakilniai pasiūlė Venecija: lagūna, po blyškiai rausvu dangumi įsikūrusio miesto fata morgana*; čia net vanduo priminė eterį, kaip dangus nusidažantį vis ryškesne spalva. Paolo gėrė šviesą, akinančią švelniai auksiniu mirgėjimu. Jautėsi toks laimingas, tarsi visa tai priklausytų jam.*

Po trijų valandų Neli perskaitė laimingą pabaigą ir užvertė knygą. Negalėjo patikėti, kad romanas buvo parašytas 1931 metais! Seniai nebuvo patyrusi tokio skaitymo malonumo. Būtų mielai pasakiusi Silvijui Todžiui, kad jo romanas – geros nuotaikos gausybės ragas. Gaila, kad rašytojas seniai buvo miręs.

Ji įsidėjo knygą į rankinę ir pakėlė akis. Buvo taip įsitraukusi į knygą, kad gerokai nustebo išvydusi dar du keleivius – į ją smalsiai žvelgė tyli sutuoktinių pora.

Neli linktelėjo ir gurkštelėjo atvėsusios kavos. Po pusvalandžio traukinys atvyko į Turiną. Dar po pusvalandžio Neli jau važiavo Venecijos kryptimi.

Ji džiaugėsi būsimomis atostogomis, bet pasijuto pavargusi, todėl prisidengusi delnu burną nusižiovavo. Kelionė truko vienuolika valandų. Ji pažvelgė pro langą, bet kraštovaizdis ėmė vis labiau lietis jai prieš akis – akis, kurios ankstyvo popiečio šviesoje spindėjo lagūnos spalvomis. Neli to nežinojo, nes dar niekada nežvelgė į *Serenissimos* vandenis.

Traukiniui kilometras po kilometro judant pirmyn, ji prisimerkė ir mintimis akimirkai grįžo į kelionės pradžią – Liono stotį, kur prieš išvykdama išsiuntė mįslingą atviruką neprietaringajai pusseserei. Jame parašė:

Miela Žana,

grįžusi į Paryžių, nenustebk – manęs nebus namuose. Dėl nieko nesirūpink. Visata turi sielą, todėl aš keturioms savaitėms išvykau.

Bučiuoju,

tavo Neli

11

NELI ILGIAU NEI VALANDĄ laukė *Rialto Mercato* stotelėje. Buvo tamsu. Ji nervinosi ir vis labiau pasidavė panikai. Ponas Pocis, kurio nebuvo mačiusi akyse, bet įsitempusi dairėsi, nesirodė.

– Neįtikėtina!

Neli dar kartą žvilgterėjo į rankinį laikrodį ir piktai papurtė galvą. Buvo sutarusi susitikti su ponu Pociu penkiolika po šešių, o buvo beveik septynios. Ji dar kartą išsitraukė iš palto kišenės mobilųjį telefoną ir surinko numerį, kurį buvo radusi internetiniame puslapyje. Niūrus balsas atsakiklyje itališkai pakartojo, kad ponas Luidžis Pocis šiuo metu negali atsiliepti.

Neli tyliai nusikeikė.

Kai vakarop po ilgos kelionės traukiniu galiausiai išlipo *Santa Lucia* stotyje, saulė jau buvo nusileidusi. Neli išėjo iš stoties pastato ir akimirkai sustojo lauke, gerdama pirmą Venecijos vaizdą. *Venezia*. Pagaliau!

Laiptai iš stoties aikštės leidosi prie Didžiojo kanalo. Po apšviestos *Ferrovia* stotelės prieplauka vylingai žėrėjo vanduo. Kairėje vingiavo kelias į kelias spalvingai apšvies-

tas gatveles su nedidelėmis krautuvėlėmis ir barais, o už poros metrų kilo didelis akmeninis tiltas, balkšva arka žymintis Didžiojo kanalo pradžią.

Buvo daug vėsiau, nei tikėjosi Neli. Nuo kanalo kilo šalta drėgmė. Neli sužvarbusi užsisegė paltą, kuris pasirodė per lengvas tokiam orui. Ji džiaugėsi, kad po juo vilkėjo megztinį ir kelnes. Jautėsi šiek tiek nusivylusi, kad Venecijoje buvo taip pat atšiauru, kaip ir Paryžiuje. Laimė, nelijo.

Gerai, kad vaporeto* stotelė, iš kurios turėjo pajudėti laivas, buvo vos už kelių žingsnių. Neli plačiomis laiptų pakopomis nusitempė tamsiai mėlyną lagaminą ir kasoje įsigijo *biglietto*. Tada įlipo į vaporetą, kuris jau laukė prieplaukoje ir turėjo nugabenti ją į sutartą vietą. Daugelis keleivių sulindo į nedidelio garlaivio vidų, kur pasislėpę nuo drėgmės ir vėjo įsitaisė ant nepatogių medinių suolų. Neli su lagaminu liko stovėti lauke prie turėklų.

Jaudinosi, kad nepraleistų *Rialto Mercato* stotelės. Be to, tai buvo jos pirmoji kelionė Didžiuoju kanalu, kuris kaip didelė S raidė vingiavo per šį nepaprastą plaukiantį miestą. Ji norėjo pamatyti viską, ką tik galėjo. Kai vaporetas pajudėjo tarp dangų remiančių margų daugiaaukščių namų ir rūmų, vėjas bloškė jai į veidą plaukus. Abiejose Didžiojo kanalo pusėse degė nedideli žibintai, metantys šviesą ant namų fasadų su aukštais smailėjančiais langais lyg iš rytietiškų pasakų. Šviesa atsispindėjo lengvai banguojančiame auksiniame vandenyje. Kai vaporetas tyliu didingu kanalu lėtai praplaukė pro pavienes gondolas,

* Vandens autobusai Venecijoje.

kaip siauri tamsūs šešėliai siūbuojančias ant vandens paviršiaus, Neli širdis prisipildė laimės. Tai buvo stebuklas!

Rialo Mercato stotelėje ji prarado žadą, pro nedidelių rūmų *piano nobile* žemę siekiančius langus išvydusi didžiulį venecijietiško stiklo sietyną. Kai vaporetas su trenksmu prisišvartavo prieplaukoje, Neli pasuko galvą, perskaitė iškabą ir išsigandusi skubiai nusitempė lagaminą per medinį atvirą laukiamąjį, už kurio plytėjo senasis žuvų turgus, *pescheria,* su kraujo raudonumo markizėmis.

Kelionių vadovė Neli perskaitė, kad Venecijos žuvų turgus buvo vienas gražiausių pasaulyje, bet vėsų sausio vakarą aikštė panėšėjo į didžiulį apleistą burlaivį, kuriame nesimatė nė gyvos dvasios.

Neli akimirkai sustojo ir apsižvalgė. Kai kiti keleiviai, daugiausia vietiniai, išlipo iš vaporeto ir ryžtingai praėjo pro šalį, priešais turgaus aikštę liko stovėti tik pora japonų turistų – jie kikendami išsitraukė lazdą ir kvailai kraipydamiesi pasidarė asmenukę išmaniuoju telefonu. Neli suraukė nosį. Akimirką pasijuto kaip Paryžiuje. Ji negalėjo laimėti kovos prieš šiandieninį spaudimą dokumentuoti kiekvieną akimirką. Nepaisant to, turėjo tik senamadišką mygtukinį telefoną, su kuriuo skambindavo arba rašydavo žinutes. Turėjo ir fotoaparatą. Viskam savas laikas.

Kol japonai uoliai fotografavosi suglaudę galvas ir dviem pirštais rodė pergalės ženklą, prie jos prisigretino jaunas vyras odine striuke. Neli klausiamai į jį pažvelgė. Šis linksmai nusišypsojo.

– Ar jūs ponas Pocis? – itališkai paklausė Neli.

Vyras sustojo ir klausiamai pažvelgė į ją.

– *Perché,* kodėl? – šyptelėjo, pabrėžtinai ilgai tardamas skiemenis.

– Sutarėme, kad jis mane iš čia pasiims.

– *Perché?* – pakartojo vyras ir išsitraukė cigaretes.

Neli suraukė kaktą.

– Nes... Ką tai reiškia? Ar jūs ponas Pocis?

Vyras papurtė galvą.

– Deja, ne, – apgailestaudamas tarė. – Gaila, ar ne? – Tada pamerkė akį ir prisidegė cigaretę. Liepsna akimirkai apšvietė kampuotus veido bruožus. Vyras ištiesė pakelį. – Gal norėtumėte cigaretės? Galėtume palaukti drauge.

– Aš nerūkau.

– To ir bijojau.

– Negaliu pakęsti, kai žmonės vėluoja.

Vyras linktelėjo sunkiai tramdydamas šypseną. Tikriausiai pats visada vėluodavo. Tada linksmai skėstelėjo rankomis.

– Pamirškite poną Pocį! Galėčiau pakviesti jus taurei vyno. Už kampo yra užeiga.

– Ačiū, bet atsisakysiu. – To ir reikėjo tikėtis. Pakako porą minučių pastovėti vienai, kad pasirodytų pirmasis žigolo, pasiryžęs nusitempti tave į lovą. – Mane tuoj pasiims.

– Ar tikrai negaliu jums padėti?

– Tikrai ne, – ryžtingai atsakė Neli. – *Buona sera.*

Ji linktelėjo vyrui odine striuke ir nešina lagaminu pasitraukė per porą metrų. Netrukus pasirodė kitas vaporetas. Neli akies krašteliu pamatė, kaip jos gerbėjas įlipo

vidun, o pora keleivių išlipo. Ji vėl kaip įbesta liko stovėti su lagaminu ir raudonąja rankine.

O jeigu ponas Pocis nepasirodys? Neli nugara perbėgo šiurpas. Ši vieta neatrodė labai gyva vakare – tik ne sausį. Jeigu su žemėlapiu būtų radusi kelią į savo studiją *Calle del Teatro*, – tai buvo beveik neįmanoma, nes Neli net šviesoje sunkiai orientavosi erdvėje, – kaip būtų patekusi vidun be rakto?

Neli vis stipriau daužėsi širdis. Ji pirmą kartą užsisakė butą internetu. Atrodo, kad pirmą kartą viskas nueis šuniui ant uodegos. Neli jau beveik gailėjosi, kad nepriėmė pagalbos iš vyro odine striuke. Galbūt jis tik norėjo būti paslaugus ir neturėjo jokių pašalinių minčių? Galbūt pašalinių minčių turėjo tik ji? Neli žingsniavo pirmyn atgal ir susijaudinusi žvalgėsi aplink. Penkios po septynių! Neįtikėtina! Jau buvo pasiruošusi ieškoti viešbučio kai iš *pescheria* pusės išgirdo triukšmą.

Neli apsižvalgė. Jos link artinosi senas vyras su kepure ir lazda.

– Ar jūs ponia Delakur? – pasiteiravo gergždžiančiu balsu.

– Taip, tai aš, – skubiai atsakė Neli.

Su palengvėjimu pažvelgė į senolį, kuris primerkęs rudas akis įdėmiai ją nužvelgė.

– Luidžis Pocis, – prisistatė. – Ar gerai atvykote?

– Taip, – atsakė Neli. – Laukiu čia beveik valandą, – priekaištingai pridūrė. – Maniau, nebepasirodysite.

Senolis linktelėjo ir raminamai kilstelėjo ranką.

– *Tranquillo, tranquillo**, – sumurmėjo. Atrodo, nė nemanė atsiprašyti arba pasiaiškinti. – Pirmyn! Nuvesiu jus į *appartamento,* – tarė ir kreivu rodomuoju pirštu bedė į tamsą. – Sekite paskui mane, panele Delakur, *andiamo!*

Senolis stebinamai greitai nuklibikščiavo pirmyn, kas antrame žingsnyje stuktelėdamas į siauros gatvelės šaligatvį.

Neli tyliai atsiduso. Neatrodė, kad ponas Pocis norėtų arba galėtų padėti nešti jai lagaminą. Ji tvirčiau suėmė jo rankeną ir nuskubėjo paskui senolį.

Po dešimties minučių Neli suprato, kad jos didysis paryžietiškas lagaminas su ratukais visiškai netinka Venecijai. Ji narsiai klupinėjo paskui poną Pocį, ryžtingai kaip lunatikas vingiuojantį tamsiomis San Polo gatvelėmis ir tiltais. Juos jungė daugybė laiptų – Neli suprato, kad dar niekada nebuvo įveikusi tiek pakopų. Ji bildėdama kėlė ir traukė lagaminą, melsdama, kad nenulūžtų jo ratukai. Reikėjo pasistengti, kad neatsiliktų nuo senolio, kuris vis atsisukdavo atgal, norėdamas įsitikinti, ar viešnia neatsiliko, ir nekantriai šūkčiojo:

– *Andiamo, Signorina Delacourt, andiamo!*

Kai jie galiausiai pasiekė studiją (penktame aukšte, name be lifto!), Neli buvo šlapia ir vos gaudė kvapą.

– *Ecco,* štai! – patenkintas sušuko ponas Pocis.

Tada akimirksniu atitraukė sunkias medines duris ir prilaikydamas jas lazda kilniaširdiškai žengė į šalį, norėdamas praleisti Neli. Neatrodė, kad jaustųsi pavargęs.

* Ramiai, ramiai (*it.*).

Neli dvejodama žengė vidun ir atsidūrė venecijietiškame *salon*, kuriame po senu tamsiai raudonu kilimu spindėjo ochros spalvos marmurinės plytelės su baltomis siūlėmis. Smalsiai nužvelgė dvi šafrano spalvos sofas, kurios, atskirtos tamsaus medžio stalu su knygomis ir žurnalais, stovėjo viena priešais kitą, apsuptos senų paveikslų ir šviestuvų. Virš židinio prie galinės svetainės sienos kabėjo pajuodęs veidrodis sidabriniais rėmais, kuriame atpažino savo atvaizdą. Miegamasis su sunkiomis melsvai pilkomis aksominėmis užuolaidomis ir durimis į vidinį sodelį, pailgas siauras vonios kambarys su nedideliu langu ir virtuvė su garsiai burzgiančiu šaldytuvu bei apvaliu stalu, ant kurio stovėjo butelis vyno. Neli apstulbo. Butas buvo toks jaukus, kad akimirksniu privertė pamiršti visus kelionės vargus. Ji spindinčiomis akimis atsisuko į poną Pocį.

– *Troppo bello!** – sušuko.

– *Ecco!* – atsakė senolis.

Nutaisęs reikšmingą miną, parodė rankenėlę šalia durų. Tada kelis kartus pakėlė ir nuleido ją žemyn.

– *Riscaldamento!*** – ponas Pocis pasukiojo ratuką šalia rankenėlės. – *Freddo – caldo! Freddo – caldo!****

Senolis įdėmiai pažvelgė į Neli, norėdamas įsitikinti, ar ji suprato.

– Viskas aišku, – patikino Neli. – Šildytuvo rankenėlė, ačiū!

* Taip miela! (*It.*)
** Šildymas! (*It.*)
*** Šalta–karšta! (*It.*)

Aprodęs visas buto spintas, ponas Pocis pagaliau įdavė jai raktą ir atsisveikino.

– Jeigu iškils problemų, skambinkite, – pridūrė. – *Telefonino!*

Tada iš plačios kelnių kišenės išsitraukė mobilųjį telefoną ir pamojavo juo viešniai priešais veidą.

Neli kilstelėjo antakius ir lėtai linktelėjo.

– Žinoma, jeigu pažadate kelti ragelį, pone Poci.

– Aš visada keliu ragelį! – pyktelėjo senolis.

Tada palinkėjo gero vakaro ir dingo.

Neli išlydėjo buto šeimininką, užvėrė sunkias buto duris ir su palengvėjimu atsiduso. Koks keistas senolis! Nuoširdžiai vylėsi, kad neteks jam skambinti. Tada nusivilko paltą, pasidėjo ant kavos staliuko rankinę ir patenkinta apžvelgė naujuosius namus. Susimąsčiusi dar kartą apėjo visus kambarius, apžiūrėjo paveikslus ir knygas, pakėlė ant židinio stovintį sidabrinį dubenėlį, įjungė ir išjungė toršerą gelsvu gaubtu, atidarė langą ir nužvelgė tylų sodelį. Tada patikrino virtuvės spinteles ir stalčius. Viename rado atidarytuvą, su kuriuo atkimšo vyno butelį.

– *Andiamo, Signorina Delacourt, Andiamo,* – šypsodamasi pamėgdžiojo, žvelgdama į veidrodį virš židinio.

Vynas buvo geras. Ji vienu mauku ištuštino taurę ir pajuto, kaip gyslomis pasklido maloni šiluma. Tada šiek tiek pasuko į viršų šildytuvo rankenėlę. Galiausiai iškraustė lagaminą ir tvarkingai sudėjo drabužius senoje miegamojo spintoje ir tamsaus medžio komodoje su plačiais stal-

čiais šalia lovos. Ši buvo užklota melsvai pilka lovatiese ir papuošta aksominėmis pagalvėlėmis.

Neli negalėjo atsispirti jos vilionėms ir nusprendė pusvalandžiui prigulti. Vėliau ketino užsukti į nedidelį barą nusipirkti užkandžių – praėjo jį pakeliui į butą. Nuo įtampos jai skaudėjo rankas. Buvo pusė devynių vakaro.

– Tik pusvalandžiui, – sumurmėjo Neli.

Ji išsitiesė ant lovos ir pasikišo po galva aksominę pagalvėlę. Užmerkusi akis, pajuto, kaip jos kūnas apsunko nuo nuovargio.

Netrukus nugrimzdo į miegą nedideliuose *appartamento*.

12

VENECIJA BUVO IDEALUS MIESTAS pėstiesiems arba svetimšaliams, kurie nejučia sulėtindavo žingsnį, pakerėti rausvų rūmų, akmeninių tiltų, kanaluose tyliai banguojančio lagūnos vandens, pakrypusių namų, bokštelių ir painių gatvelių, netikėtai nuvedančių į aikštę su barais krautuvėlėmis, stebuklo. San Polo buvo pačioje Venecijos širdyje – Neli negalėjo atsižiūrėti į šalia stūksančią dieviško grožio *Santa Maria Gloriosa dei Frari* bažnyčią.

Ji nustebo, ankstų rytą prabudusi su drabužiais. Miegojo beveik dešimt valandų. Greitai išgėrusi kapučino ir suvalgiusi cukraus pudra pabarstytą *Cornetto* San Polo aikštės bare, nusprendė pasivaikščioti po miestą. Švietė saulė, todėl Neli džiaugėsi, galėdama apžiūrėti kiekvieną užkaborį, kurie ir žavėjo, ir trikdė, nes tokiu metų laiku buvo kaip niekad tušti.

Ji nė nenumanė, kokie turistų būriai vėliausiai gegužę užtvindydavo Šv. Morkaus arba Rialto gatves. Porą savaičių buvo likę ir iki garsiojo karnavalo, per kurį į lagūnų miestą švęsti gatvėse porai dienų suplūsdavo dešimtys tūkstančių persirengėlių. Krautuvėlių vitrinose jau kabėjo ryškiaspal-

vės kaukės ir prašmatnūs apdarai. Neli, pirmą kartą išvydusi juos savo akimis, smalsiai prisispaudė prie stiklo.

Po pažastimi pasispaudusi, – niekada negalėjai žinoti! – raudonąją rankinę, stebėdamasi žingsniavo San Polo gatvelėmis, kurių pabaigoje visada išvysdavo lopinėlį dangaus ir vieną iš daugybės kanalų, žalsvai mėlynu vandeniu skalaujančių visą miestą. Sustojusi ant tiltelių stebėdavo tarp tapybiškų namų fasadų vandeniu slystančias gondolas. Po valandos džiaugsmingai pakrikštijo Veneciją lėčiausiu Europos miestu. Patenkinta klausėsi savo žingsnių, – dromologiškai! – aidinčių *Sottoportego*, per kurį žingsniavo neskubėdama ir mėgaudamasi tyla. Jautėsi tokia pakerėta, kad akimirkai pamiršo net Danielį Bošamą ir meilės kančias. Be tikslo kulniavo siauromis šalutinėmis gatvėmis, perėjo Šv. Roko aikštę su didžiąja *Scuola* ir Tintoreto paveikslais, kuriuos ketino apžiūrėti kitą kartą, kol galiausiai pasiekė ryto saulėje sidabru žvilgantį Didžiojo kanalo krantą.

Čia rado *traghetto*, savitą gondolą, keliančią kitapus kanalo. Neli įdavė gondolininkui porą monetų ir įlipo į siūbuojantį juodą laivą, plukdantį stovinčius keleivius. Abejotinas pasiūlymas, pagalvojo Neli, bet gondolininkas su šiaudine skrybėle ir juostuotu megztiniu taip draugiškai jai nusišypsojo, kad nenorėjo liūdinti jo savo dvejonėmis. Išlipusi į krantą, netrukus atsidūrė kitoje didelėje aikštėje, šįkart Šv. Stefano, kur ant kampo išgėrė *Orangina* ir vėl leidosi į kelią.

Neli mėgo pasižvalgyti po nedidelius kiemelius ir gatveles arba sustoti priešais krautuvėlių vitrinas, todėl už-

truko, kol pasiekė vietą, į kurią anksčiau ar vėliau atklysdavo kiekvienas Venecijos lankytojas: *Piazza San Marco.*

Iš Šv. Morkaus varpinės sklindantys dūžiai skelbė vidurdienį, kai Neli išniro pro vieną iš aikštę juosiančių arkadų ir pakerėta sulėtino žingsnį. Priešais ją kaip didžiulė bestogė svetainė plytėjo pagrindinė miesto aikštė. Ištaigingi daugiaaukščiai Prokuracijos rūmų pastatai su aukštais arkiniais langais juosė ją iš trijų pusių. Pabaigoje kaip karūna kilo puošni Šv. Morkaus bazilika su apvaliais kupolais ir smailais bokštais. Virš pagrindinių katedros vartų auksu spindėjo šv. Morkaus sparnuoti liūtai.

Neli perėjo aikštę, kuri net šiuo metų laiku buvo gyvesnė nei daugelis kitų Venecijos vietų. Gatvės prekeivis siūlė praeiviams plokščias gondolininkų skrybėles, baltų ir juodų nėrinių skėčius nuo saulės ir kičinius aliejinius paveikslus su Dožų rūmais, Atodūsių tiltu arba Šv. Morkaus bazilika. Juodaodis vyras raudona kepure nenuilsdamas leido į orą mėlynus fejerverkus. Praeiviai galėjo įsigyti ir jų. Aikštės viduryje margavo turistai ir balandžiai. Pirmieji tikėjosi nuotraukų su lesinamais paukščiais, antrieji – maisto iš turistų rankų. Neli šypsodamasi nužvelgė senyvą amerikietę su kailiniais, ištiesusią balandžių nutūptas rankas. Moteris stovėjo kaip kaliausė, išdidžiai laukdama, kol vyras ją nufotografuos.

– *Now, honey, cheeeeese!*[*] – sušuko šis ir nuspaudė fotoaparato mygtuką.

* Dabar, mieloji, sūūūris! (*Angl.*)

Caffè Florian ir *Caffè Quadri* terasos, kuriose šiltesnėmis dienomis šurmuliuodavo lankytojai, buvo tuščios, todėl norėdamas išgerti kavos arba taurę *Prosecco,* turėjai užeiti vidun. Neli ilgesingai nužvelgė senosios *Caffè Florian* langus, už kurių patogiose medžiu apkaltose nišose pora svečių gurkšnojo karštą šokoladą. Kainos čia buvo pasakiškos, bet dar Napoleonas kadaise tvirtino, kad Šv. Morkaus aikštė prilygsta gražiausiai Europos menei.

Neli pasigrožėjo *Torre dell'Orologio* su mėlynu, auksinėmis žvaigždėmis išpuoštu astronominiu laikrodžiu ir apžiūrėjo dvi juodas statulas, visada pasiruošusias tiksliai mušti valandas.

Vis dėlto labiausiai Neli patiko Šv. Morkaus varpinė. Raudonų plytų bokštas, kylantis virš visų kitų pastatų, jai pasirodė vertas Venecijos simbolio vardo. Jis išdidžiai stūksojo aikštės pakraštyje atokiau nuo praeivių, triukšmo ir balandžių sparnų plazdenimo. Neli pažvelgė į viršų ir kaip daugelis kitų turistų mažu fotoaparatu bergždžiai pabandė jį nufotografuoti.

Žengė vieną, tada dar vieną ir dar vieną žingsnį atgal. Galiausiai nugara atsitrenkė į turistų grupę, susvyravo ir susmuko kažkam ant rankų.

Greitai paaiškėjo, kad ją sugavo begėdiškai patrauklus venecijietis, vedžiojantis po miestą italų keliautojų grupę.

– *Oppla*! – sušuko nustebęs, kai ant jo vos neužvirto žavi svetimšalė.

Nedaug trūko, kad Neli būtų nukritusi ant šaligatvio kaip jos raudonoji rankinė. Laimė, venecijietis akimirksniu ją išgelbėjo.

Rudose akyse šmėstelėjo lengva pašaipa, veidu nuvilnijo šypsena ir suspindo balti kaip sniegas dantys.

– *Ciao, bella*! – išgirdo Neli.

Dar vienas italų pamaiva!

– Visada geriau eiti ta kryptimi, kuria veda akys, panele, nebent turite papildomą porą nugaroje, – susuokė.

Grupė linksmai nusijuokė. Neli nutrikusi atsistojo ant kojų.

– *Grazie*, – tarė ir nenoriai leido jaunam venecijiečiui surinkti iš rankinės pabirusius daiktus.

Jaunuolis kerimai nusišypsojo ir laužyta anglų kalba prisistatė Valentinu Briatore (Valentinas, kokia klišė!). Netikėtas susidūrimas tik patvirtino Neli nuomonę apie gražius vyrus. Atrodo, kad jaunojo venecijiečio galvoje taip pat žėlė piktžolės.

– *Are you alone? First time in Venice? You like to join us?*[*]

Neli nebyliai papurtė galvą ir pabrėžtinai garsiai užsisegė rankinę. Venecijietis neketino taip lengvai pasiduoti.

– *Where are you from?* – neatlyžo. – *America? Sweden? Germany?*[**]

– *Paris*[***], – atsakė Neli.

Ji nieku gyvu nenorėjo išsiduoti, kad itališkai kalba geriau nei miesto gidas angliškai.

* Ar jūs viena? Pirmą kartą Venecijoje? Norėtumėt prisijungti? (*Angl.*)

** Iš kur jūs? Amerika? Švedija? Vokietija? (*Angl.*)

*** Paryžius (*angl.*).

– *Aaah, Paris!* – pritariamai sušuko venecijietis. – *Very nice city! I love! But Venezia is muche nicer than Paris, you will see, Mademoiselle!**

Jis dar kartą apdovanojo svetimšalę kerinčia šypsena.

Neli nuomone, pernelyg rodė dantis. Norėdama išvengti tolesnės pažinties, ji trumpai linktelėjo ir pasisuko eiti.

– *Wait!*** – Jaunuolis delnu persibraukė per tamsias garbanas ir skubiai išsitraukė iš džinsų kišenės restorano kvitą, ant kurio išraitė savo vardą ir mobiliojo telefono numerį.

Neli negalėjo jam to uždrausti.

– *You take this!* – ištiesė lapelį venecijietis. – *I will show you Venice, Mademoiselle. If you have time, you just call me****, – pamerkė akį.

Neli buvo mandagus žmogus, todėl paėmė numerį ir šyptelėjusi įsikišo jį į kelnių kišenę.

– *Grazie*, – padėkojo dar kartą.

– *You call me, okay?* – sušuko Valentinas, kai ji vėl pasuko aikštės link.

Neli šyptelėjo.

– Teks palūkėti, – tyliai tarė.

Tada nužingsniavo prie baltai rausvų Dožų rūmų, kuriuos ketino aplankyti kitą dieną, ir nuėjo tiesiai prie aukštų kolonų aikštės pabaigoje, kurių pašonėje lagūną saugo-

* Oo, Paryžius! Labai mielas miestas! Man patinka! Bet Venecija daug mielesnė nei Paryžius, jūs tuo įsitikinsite, panele! (*Angl.*)

** Palaukite! (*Angl.*)

*** Paimkite tai. Aš aprodysiu jums Veneciją, panele. Jeigu turėsite laiko, tiesiog paskambinkite man (*angl.*).

jo karališkieji liūtai. Neli išsitraukė fotoaparatą ir padarė nuotrauką. Šįkart nenukrito. Patenkinta nusišypsojo ir nužvelgė spindinčią lagūną, kurioje bolavo *Giudecca* sala. Tada nusprendė pasivaikščioti palei *Riva degli Schiavoni* ir nuo ten pasigėrėti Atodūsių tiltu, kurio grožis kadaise pakerėjo net didįjį miesto širdžių daužytoją Kazanovą.

Po dešimties minučių žingsniuodama pro Metropolio viešbutį, Neli jau buvo pamiršusi lapelį kelnių kišenėje. Jeigu kas nors būtų pasakęs, kad po trijų valandų praradusi viltį surinks venecijiečio Valentino numerį, būtų balsu nusijuokusi.

13

PO TRIJŲ VALANDŲ Neli stovėjo ant garsiojo Rialto tilto, jungiančio Šv. Morkaus aikštę su San Polo rajonu, ir grožėjosi nuo jo atsiveriančiu vaizdu.

Prieš tai papietavo gražiame *Saraceno* restorane prie Didžiojo kanalo, kurį iš pradžių palaikė dar viena turistine vieta. Nepaprastai malonūs ir draugiški padavėjai pasiūlė jai staliuką prie lango, virš kurio skirtingame aukštyje kabėjo šilkiniai venecijietiški rytietiško stiliaus šviestuvai, šiek tiek primenantys konditerinius maišelius.

Maistas pranoko jos lūkesčius. Neli paklausė padavėjo patarimo ir pirmam patiekalui užsisakė burnoje tirpstantį baltos žuvies karpačą su citrinų sultimis. Po jo ragavo picą su saliamio dešra, šviežiais pomidorais ir minkštutėle mocarela. Jos pikantišką aštrumą užgėrė dviem taurėmis raudonojo vyno, kuris švelniai vilnijo gomuriu, bet buvo šiek tiek per sunkus pietų metui. Neli nesuko dėl to galvos, nes bet kada galėjo trumpam prigulti savo studijoje.

Kuo ilgiau apie tai galvojo, tuo geresnė atrodė mintis visą mėnesį praleisti mieste, kurį daugelis aplankydavo tik savaitgaliais. Trumpų išvykų kultūra pastaruoju metu

sparčiai plito. Žmonės skrido pasirinkta kryptimi dviem su puse dienoms ir stebėjosi, kad miestuose patiria įtampą.

Išvyka nepaprastai skyrėsi nuo kelionės. Kelionei reikėjo laiko, tikrai daug laiko, pagalvojo Neli, ragaudama naminių citrininių ledų su uogomis. Tik apsistojęs ilgėliau galėjai pagyventi vietos ritmu, grįžti į labiausiai patikusius taškus arba tiesiog nusnūsti popiečio miego, užuot apžiūrėjęs dar penkis lankomus objektus.

Neli baigė pietus puodeliu stipraus ir saldaus espreso su migdoliniu sausainiu, apmokėjo sąskaitą ir dar kartą nužvelgė gelsvus šviestuvus virš lango.

Padavėjas paaiškino, kad tai Fortuny šviestuvai, pagaminti iš kadaise Venecijoje gyvenusio žymaus menininko Mariano Fortuny sukurto audinio. Vyras primygtinai patarė viešniai aplankyti Fortuny muziejų, įsikūrusį atokiame San Marko užkampyje, dažnai praslystantį pro akis turistams. Neli įsidėmėjo muziejaus pavadinimą ir pasiteiravo:

– O šviestuvai? Ar šiandien jų dar galima įsigyti?

– *Sì, claro*! Deja, jie labai brangūs. Tai ne turistinis suvenyras, – šyptelėjo padavėjas ir padiktavo Neli vienos iš trijų Fortuny parduotuvių adresą San Marko rajone ant Lovo tilto. – Grįžkite atgal Rialto tiltu ir laikykitės dešinės. Tikrai ją pastebėsite.

Netrukus Neli vėl atsidūrė ant Rialto tilto, kurį kirto pasivaikščiojusi ryte. Kaip ir tada akimirkai sustojo jo viduryje, atsuko veidą į saulę, ant turėklo priešais save pasidėjo

raudonąją rankinę ir įdėmiai pažvelgė į žvilgantį Didįjį kanalą, tolumoje susiliejantį su dangumi.

Silvijus Todis buvo teisus – Venecija nepakartojama. Vis dar. Neli gėrė vis ryškiau auksu tviskančią ankstyvo popiečio šviesą. Užsisvajojusi klausė savęs, ar močiutė taip pat stovėjo ant šio tilto, grožėdamasi nuostabiu kanalo vaizdu.

Neli persisvėrė per akmeninį turėklą ir nužvelgė pilną gondolą, lėtai slystančią patilte.

Nebūtų nė pagalvojusi, kad netrukus įvyks maža nelaimė, kuri – kaip kartais nutinka su tokiomis nelaimėmis – vėliau pripildys jos gyvenimą laimės.

Neli dar nieko nenujautė. Galbūt buvo išgėrusi kiek per daug raudonojo vyno, galbūt jai tiesiog nepasisekė – norėdama geriau įsižiūrėti į patenkintus japonų turistus ir iš visos širdies dainuojantį gondolininką, ji dar labiau persisvėrė per turėklą. Staiga ją netyčia stumtelėjo skubantis praeivis. Neli šūktelėjo iš nuostabos, o raudonoji rankinė kaip akmuo nukrito į gondolos galą – keista, bet keleiviai ir gondolininkas jos net nepastebėjo. Neli nevalingai pasielgė kaip Todžio knygos veikėja.

– O! – sušuko. – O ne! *Ah... non! Mon sac à man, mon sac à man!* – veltui šaukė prancūziškai, negalėdama prisiminti žodžio *rankinė* itališkai. Susijaudinusi puolė mojuoti keleiviams apačioje. – Ei! Sveiki! Mano rankinė! Nukrito mano rankinė!

Japonai sutartinai pakėlė galvas į viršų, šypsodamiesi linktelėjo ir, sujaudinti europietiško svetingumo, pamojo

atgal. Ilgaplaukis vaikas su kabėmis net iškėlė išmanųjį telefoną, norėdamas įamžinti draugišką merginą, lyg niekur nieko linkinčią jiems nuo tilto geros dienos.

Gondolininkas toliau traukė „O sole mio" ir švelniai grybštelėjo vandenį irklu. Gondola pranyko po Rialto tiltu.

Neli būtų skaniai pasijuokusi iš panašios situacijos filme, – tokios scenos būtinos gerai komedijai, – bet turėjo pripažinti, kad šįkart tikrovė pranoko meno kūrinį. Gyvenimas yra rimtas. Kartais netgi *labai* rimtas.

Kai gondola su raudonąja rankine dingo iš akiračio, Neli dar valandėlę suakmenėjusi stovėjo ant tilto.

Jos galvoje virė mintys, kurios tokioje beviltiškoje padėtyje būtų kilusios daugeliui žmonių. Tai negalėjo būti tiesa! Tai nutiko ne man! Nukrito ne mano rankinė!

Kai galiausiai suprato, kad nelaimė ant Rialto tilto įvyko, – suaugusius žmones vis rečiau lankydavo vaiduokliai, – iš jos lūpų išsprūdo riebus prancūziškas keiksmažodis, kurio nieku gyvu nebūtų ištarusi įprastomis aplinkybėmis. Keista, bet jis stebėtinai taikliai nusakė esamą padėtį.

Netekti rankinės – netgi labai brangios – buvo viena. Tragiška buvo tai, kad ryte, prieš palikdama *appartamento,* Neli veltui dairėsi *tesoro,* kuriame būtų galėjusi palikti vertingus daiktus ir viską, ko nereikia nešiotis su savimi pirmą kartą vaikštant po miestą.

Seifo studijoje nebuvo. Su nerimu pastebėjusi, kad įgudusiam vagišiui būtų vieni juokai įsiropšti pro atvirą virtuvės langą iš kiemo pusės ir pasigviešti viską, ką tik

buvo galima pasičiupti iš naivios turistės, nusprendė viską neštis su savimi. Nelaimei, *tikrai* viską: grynuosius pinigus, kelias debeto ir kredito korteles, tapatybės kortelę, adresų knygelę, žemėlapį ir keturias savaites galiojantį atgalinį bilietą. Savaime suprantama, rankinėje taip pat buvo mobilusis telefonas ir raktai nuo buto San Polo.

Neli norėjo kaukti vilku. Dienos grožis išblėso. Nuskendo venecijietiškoje gondoloje!

Ji privalėjo ko nors imtis, tik ko? Kas daroma tokiomis aplinkybėmis? Keliaujama į policiją. Arba į Prancūzijos ambasadą.

Neli nebuvo tikra, ar Venecijoje apskritai yra Prancūzijos ambasada, bet apie *Questura* buvo skaičiusi Donnos Leon romane. Ji susistabdė pirmą iš pažiūros patikimą vietinę praeivę ir paklausė kelio.

Tiesą sakant, vaporetu būtų galėjusi nuplaukti tiesiai iki *Santa Croce*, kur ir buvo *Questura*, bet kišenėje nebeturėjo nė skatiko, o senyvos italės nurodytas kelias neatrodė klaidus. Deja, ji klydo.

Draugiška juodai apsirengusi moteris paragino ją vėl nusileisti Rialto tiltu ir kantriai šypsodamasi paaiškino tiesiog laikytis kairės, ties antra *calle* pasukti į dešinę, paėjėti tiesiai, už dviejų šimtų metrų kirsti tiltelį ties audinių krautuve, tada vėl pasukti į kairę...

Neli nusprendė bandyti laimę ir leidosi į kelią.

Kai septintas praeivis, kurių dauguma tikriausiai nė nebuvo vietiniai, pasikasė galvą ir pakartojo tą patį sakinį: „*Questura?* O, tai visai paprasta!“, Neli nuleido rankas.

Keliaudama kanalų, tiltų ir gatvelių labirintu, atsidūrė nepažįstamoje miesto dalyje. Prieš valandėlę, eidama per medinį tiltą, ant jo dar matė rodyklę su užrašu *Accademia*. Atrodo, kad dabar klaidžiojo gatvėmis, kuriomis, pasak Todžio, nevaikščiojo *niekas*.

Aplink jau penkias minutes nesimatė nė vieno praeivio.

Jeigu tik būtų galėjusi kam nors paskambinti! Su ilgesiu prisiminė pusseserę Žaną, kuri tikriausiai jau buvo grįžusi iš Bretanės ir radusi jos atsainų raštelį. Jeigu po ranka būtų turėjusi numerį ir, žinoma, telefoną, būtų paskambinusi net paniurėliui ponui Pociui.

Staiga prisiminė lapelį kelnių kišenėje. Tai buvo vienintelis daiktas, kurį dar turėjo su savimi.

Priešingai nei buvo įpratusi, šįkart neįžvelgė jokio ženklo. Įžvelgė šiaudą, kurio akimirksniu ryžosi griebtis.

Netrukus išsekusi užsuko į nedidelį barą – pati to nežinodama buvo nuklydusi į atokiausią Dorsoduro rajoną – ir susijaudinusi paprašė leisti paskambinti.

Barmenas nustebęs pažvelgė į ją. Tikriausiai čia retai užklysdavo turistai, ieškantys telefono.

– *Si tratta di una situazione di emergenza!* – patikino Neli. – Mane ištiko nelaimė.

Barmenas nebyliai ištiesė jai savo mobilųjį.

Neli su palengvėjimu atsiduso.

– *Grazie! Grazie mille!** – sušuko.

Barmenas pataikūniškai nusišypsojo.

* Tūkstantįkart dėkoju! (*It.*)

– *Prego mille!** – atsakė.

Susidomėjęs nužvelgė dailią merginą, kuri susijaudinusi išsitraukė iš kelnių kišenės lapelį ir jau rinko numerį.

– *Pronto?***

Neli vos nepašoko iš džiaugsmo, kai kitame laido gale išgirdo gido iš Šv. Morkaus aikštės balsą.

– Valentinai? – pasitikslino.

– *Sí!*

– Ak, Valentinai! Kaip nuostabu jus girdėti! – taisyklinga italų kalba sušuko Neli. – Tikiuosi, vis dar galiu jums paskambinti! Privalote tuojau pat atvykti! – Ji klausiamai pažvelgė į barmeną ir pakartojo adresą. – Taip, čia yra tik vienas baras. Aš pasiklydau. Pamečiau rankinę su visais daiktais! – proverksmiu paaiškino. Jautė palengvėjimą, kad svetimame mieste buvo bent vienas šiek tiek pažįstamas žmogus. – *Privalote* man padėti Valentinai!

Kitame laido gale akimirkai stojo tyla.

– Žinoma, kad padėsiu. Būsiu už dešimties minučių, – pažadėjo Valentinas Briatorė. – Tik pasakykite, kas jūs.

Neli šniurkštelėjo nosimi.

– Neli Delakur – mergina iš Šv. Morkaus aikštės su raudona rankine.

* Tūkstantįkart prašom! (*It.*)
** Klausau? (*It.*)

14

VALENTINAS BRIATORĖ NESITIKĖJO dar kada nors išgirsti apie merginą su raudona rankine, stebuklingai įpuolusia jam į glėbį Šv. Morkaus aikštėje.

Nepaisant to, slapta vylėsi.

Po pirmo susitikimo, kuris įvyko prieš merginos valią, bet tapo laimingu atsitiktinumu jam, vaikinas nebegalėjo pamiršti jaunosios prancūzės. O ji tepasakė *grazie*. Kaip keista.

Merginai pakako pažvelgti į jį didelėmis rimtomis akimis, keistai giliai įsodintomis veide, kad širdis nusiristų į kulnus. Akimirką visoje aikštėje liko tik juodu. Viskas nepastebimai dingo. Prieš akis, kuriose Valentinas paskendo kaip gilioje jūroje, nublanko turistai, balandžiai, varpinės bokštas ir net dangus virš Šv. Morkaus aikštės.

Akimirksnis baigėsi staiga, kaip ir prasidėjo. Truko ne ilgiau kaip vieną laikrodžio dūžį, ataidėjusį iš varpinės bokšto.

Mergina pasakė *grazie* ir išsivadavo iš jo glėbio. Jis bandė laidyti sąmojus, apsijuokė švebeldžiuodamas pasibaisėtina anglų kalba ir karštligiškai galvojo, ką galėtų pa-

daryti, kad prancūzaitė nedingtų iš jo gyvenimo nespėjus jos nė geriau pažinti.

Valentinas davė merginai savo telefono numerį, kurį ji atsainiai įsikišo į kelnių kišenę. Net neprisistatė. Nieko keisto. Kai ji trumpai linktelėjo ir ryžtingai pasuko *Piazzetta* kryptimi, vaikinas suprato, kad daugiau niekada jos neišvys.

O dabar šis skambutis! Pasirodo, kalbos apie įsimylėjėlių dievą nebuvo laužtos iš piršto. Negana to, jis dar ir turėjo humoro jausmą. Atrodo, kad prancūzei pavogė rankinę, todėl dabar ji tikėjosi pagalbos.

Valentinas įsikišo atgal į kelnių kišenę *telefonino* ir, išgėręs savo espreso, plačiai šypsodamasis išėjo iš kavinės – buvo visai šalia baro Dorsodure, kuriame laukė paklydėlė.

Iš pradžių jis neatpažino susijaudinusio balso kitame laido gale. Kas buvo moteris, kalbanti su juokingu akcentu, klausianti, ar vis dar gali jam paskambinti, ir maldaujanti kuo skubiau atvykti į kavinę Dorsodure? Kai suprato, kad tai mergina iš Šv. Morkaus aikštės, vos nesušuko iš džiaugsmo. Neli Delakur! Štai kuo ji buvo vardu. Jo nuostabai, prancūzė neblogai kalbėjo itališkai. Vadinasi, bus paprasčiau, nei jis manė. Valentinas buvo tikras, kad kalbėdamas gimtąja kalba, jausis gerokai tvirčiau nei bejėgiškai rinkdamas žodžius aikštėje dieną. Galės pasitelkti visą savo žavesį. Vaikinas niekada nebuvo ypač gabus užsienio kalboms, bet pasižymėjo kitais talentais.

Valentinas (priešingai, nei skelbė jo vardas) nebuvo drąsiaširdis. Buvo aukštas, labai patrauklus vyras, trau-

kiantis moterų žvilgsnius. Jis taip pat žavėjosi šiomis paslaptingomis ir prieštaringomis būtybėmis, įdomesnėmis ir įvairiapusiškesnėmis nei vyrai. Valentinas vertino grožį. Ne tik tą, kurį matydavo, žvelgdamas į Tiepolo arba Ticiano paveikslus. Kartais jį išvysdavo ir Šv. Morkaus aikštėje.

Tamsiaplaukis dvidešimt septynerių metų venecijietis seniai nebuvo patyręs tokio susitikimo kaip šiandien. Tikriausiai nebuvo patyręs jo per visą gyvenimą.

Kai netrukus Valentinas Briatorė įžengė į apšiurusią užeigą Dorsodure, išvydo vienintelę viešnią, su taurele grapos sėdinčią priešais barą. Atrodo, kad barmenui taip pat pagailo merginos. Išvydusi naująjį pažįstamą, ji nušvito.

– Nebūčiau pagalvojęs, kad taip greitai pasimatysime, – nusišypsojo Valentinas.

– Aš taip pat, – prisipažino Neli. – Ačiū, kad taip greitai atvykote. Labai malonu. – Ji nusišypsojo ir nuslydo nuo baro kėdės. – Nežinau, nė ką daryti. Viską praradau. Pinigus, banko korteles. Be raktų negaliu patekti į butą. Jeigu nebūčiau turėjusi jūsų numerio...

Valentinas nusišypsojo. Pasimetusi moteris buvo laimingas loterijos bilietas.

– Nesirūpinkite, viską atgausite, – pažadėjo, raminamai iškeldamas ranką. Tada padėkojo dangui, kad Neli Delakur neišmetė jo telefono numerio. – Papasakokite, kur jus apvogė.

Neli nustebusi pažvelgė į jį ir papurtė galvą.

– Niekas manęs neapvogė. Rankinė nuplaukė gondola.

Ji atsiduso ir pavartė akis.

– Gondola? – sutrikęs perklausė Valentinas. – Išlipote ir pamiršote ją?

Neli vėl papurtė galvą.

– Rankinė nukrito į gondolą nuo Rialto tilto.

Valentinas vos sutramdė šypseną.

– Ir kaip jums pavyko?

– Naujokės sėkmė, – nusišypsojo Neli. Tada vėl surimtėjo. – Ar galėsite man padėti?

– Manau, ką nors sugalvosiu, – patikino Valentinas, akimirksniu supratęs, kad tai jo galimybė. – Padėtis beviltiška, bet ne tragiška. Eime!

Saulė dar nebuvo nusileidusi, kai Neli vėl laikė rankose raudonąją rankinę. Ji sėdėjo su savo gidu tratorijoje Šv. Morkaus aikštėje ir jautėsi laimingiausiu žmogumi pasaulyje.

Valentinui Briatorei iš tiesų pavyko susisiekti su gondolininkų tinklu ir atgauti pamestą rankinę. Neli apimta neapsakomo palengvėjimo sėdėjo pasidėjusi ją ant kelių – viduje netrūko nė daiktelio – ir dėkinga žvelgė į stebukladarį.

Apimta prieštaringų jausmų, Neli pirmiausia nusekė paskui rudaakį venecijietį – jo žvilgsnis turėjo ištirpdyti ne vienos moters širdį (laimei, jai negrėsė toks pavojus!) – iki *Fondamenta Orseolo* – baseino netoli Šv. Morkaus aikštės. Jame, laukdamos keleivių, sūpavosi gondolos. Juodu nespėjo prisiartinti prie *Servizio Gondola,* kai prie Neli žengė vienas iš gondolininkų.

– *Gondole, gondole!* – sušuko, rodydamas į juodą gondolą vyno raudonumo sėdynėmis.

– Ieškau savo rankinės, – atsakė Neli.

– *Ciao,* Sebastianai! – pasisveikino Valentinas.

Jis pasivedėjo į šalį vyrą juostuotu megztiniu ir plokščia šiaudine skrybėle. Šis kilstelėjo jos kraštą ir nusmaukė skrybėlę ant sprando. Po trijų minučių kilo tikras sąmyšis, į kurį įsitraukė dar trys gondolininkai. Vyrai kalbėjo, gestikuliavo ir greitakalbe bėrė žodžius, priglaudę prie ausų telefonus. Neli bandė sekti jų pokalbį, bet greitai pasidavė. Suprato tik pavienius žodžius, kaip *Rialto, rankinė, sunku, nukrito* ir *svarbu.* Ji linktelėjo. Taip, tai buvo svarbu. Gyvybiškai svarbu.

Staiga gondolininkai nuščiuvo ir klausiamai pažvelgė į Neli.

– Kada tai nutiko? – išvertė Valentinas.

Neli pirštu prilietė nosies galiuką.

– Manau, apie trečią valandą dienos.

Vėl kilo sąmyšis. Neli norėjo įsijungti į pokalbį, todėl timptelėjo Valentiną už rankovės.

– Gondoloje sėdėjo japonai, – tyliai tarė. – O gondolininkas plaukdamas po tiltu dainavo „O sole mio“.

Valentinas linktelėjo. Kai išvertė Neli žodžius, vyrai pratrūko kvatotis.

Ji išraudo ir suraukė kaktą.

– Kodėl jie juokiasi? – sušnabždėjo. – Tik norėjau padėti.

Valentinas taikiai iškėlė ranką.

– Neįsižeiskit, panele, bet tai menka pagalba.

Neli per trumpai viešėjo Venecijoje, kur visi (arba beveik visi) gondolininkai dainuodavo „O sole mio“, o kas antra gondola plaukdavo japonų.

– Ką gi, – tarė Neli. – Tikiuosi, nepamiršote paminėti, kad mano rankinė *raudonos* spalvos. *Una borsetta rossa!* – pabrėžtinai pakartojo, žvelgdama į gondolininkus.

Vyrai vėl puolė skambinti. Atrodo, kad šįkart Neli nuoroda buvo lemtinga. Venecijos gondolose nesimėtė daug raudonų rankinių.

Tiesą sakant, lagūnų miesto gondolose mėtėsi tik viena raudona rankinė. Ramiai gulėjo šešėlyje tarp dviejų širdies formos pagalvėlių, kol ją ištraukė gondolos savininkas, Marijanas Brunis. Vyras jau norėjo keliauti namo, kai telefonu sužinojo, kad pamišusios turistės nuo tiltų mėto rankines į gondolas.

– Na, ir kvaiša, – purtydamas galvą, sumurmėjo Marijanas.

Tada išsitraukė telefoną ir pranešė apie radinį.

Saulė kaip raudonas kamuolys leidosi į lagūną, kai Valentinas išsklaidė viltis ir būgštavimus. Vaikinas dingo penkiolikai minučių, tada vėl išniro prie *Fondamenta Orseolo* ir išdidžiai šypsodamasis ištiesė Neli priešais nosį rankinę.

– Šita? – pasiteiravo.

Neli iš palengvėjimo puolė jam ant kaklo, tada sutrikusi žengė atgal.

– Ateityje būkite atsargesnė, – įspėjo Valentinas, įteikdamas radinį. Tada šypsodamasis pažvelgė į jaunąją rankinių mėtytoją. – Esate man skolinga, – ramiai tarė.

Neli guviai linktelėjo.

– Žinau. Kviečiu jus vakarienės. – Tada patenkinta paplojo per rankinę. – Pagaliau atgavau pinigus.

Valentinas papurtė galvą.

– Aš – venecijietis, panele, todėl vakarienės kviečiu *jus*.

Valentinas Briatorė nedelsdamas nusivedė Neli Delakur į savo mėgstamiausią tratoriją.

Dabar, kai juodu jau laukė deserto, Valentinas ėmė krimstis, kad taip ir nepasistūmėjo į priekį. Kai gražioji prancūzė pakibo jam ant kaklo prie *Fondamenta Orseolo* ir antrą kartą per dieną akimirksniui atsidūrė jo glėbyje, pasijuto visiškai užtikrintas. Trumpas prisilietimas vėl buvo toks natūralus ir tikras, kad Valentinas patikėjo, jog tai nuostabios pažinties pradžia. Deja, mergina tik pasidavė palengvėjimui. Kai vėliau, kalbantis prie vakarienės stalo, jis trumpam suėmė naująją pažįstamą už rankos, ši skubiai ją ištraukė.

Nepaisant to, abu labai maloniai praleido vakarą. Neli – juodu greitai pradėjo vienas kitą tujinti – atlėgo. Mergina džiaugėsi, kad nepatyrė nuostolių, neturėjo praleisti nakties policijos nuovadoje arba nutraukti ką tik prasidėjusių atostogų, todėl buvo pakiliai nusiteikusi. Ji juokėsi iš Valentino juokų ir šiek tiek papasakojo apie Paryžių, dromologijos (kad ir kas tai būtų!) studijas, kelionę į Veneciją,

kurioje tikėjosi pasidžiaugti gerokai šiltesniu oru, niūrųjį poną Pocį ir sudėtingą kelionę iki studijos, per laiptus ir akmenis tempiant didžiulį lagaminą.

– Venecija mane užbūrė, – prisipažino spindinčiomis akimis ir nuo vyno įraudusiais skruostais. – Gyvenimas čia toks lėtas ir tylus. Viskas sklidina tylos ir grožio.

Valentinas nusijuokė.

– Nepamirškit, kad dabar žiema, kai miestas trumpam panyra į palaimingą miegą ir vėl priklauso vietiniams. Tik palaukit, kol prasidės karnavalas ir pavasaris. Vienadieniai turistai užtvindys Šv. Morkaus aikštę, nuklos šaligatvius šiukšlėmis ir apguls Rialto tiltą. Grožio ir tylos nebeliks nė kvapo.

– Tada man pasisekė, kad atvažiavau dabar, – pasidžiaugė Neli.

– Balandį, gegužę arba birželį Venecijoje taip pat galima rasti tylią vietelę, – patikino Valentinas. – Tereikia pažinoti miestą.

– Taip ilgai čia neliksiu, – nusikvatojo Neli.

Buvo tokia graži, kai juokėsi. Jam reikėjo saugotis, kad per ilgai į ją neužsižiūrėtų.

– Kiek laiko pabūsi?

– Keturias savaites.

– Keturias savaites? Oho!

Valentinas vos sutramdė džiaugsmą ir šakute pakabino paskutinį *Fettuccine Alfredo*. Per keturias savaites galėjo daug įvykti.

Neli linktelėjo.

– Taip. Pajutau, kad kuriam laikui turiu išvykti iš Paryžiaus.

– Aha.

– Mane kamavo... baisus kosulys.

– Tikėjaisi *čia* išgydyti?

– Taip, – linktelėjo ir suprunkštė į taurę Neli. – Maniau, kad važiuoju į *pietus*.

Valentinas taip pat nusijuokė. Tada įdėmiai į ją pažvelgė.

– Tai tikrai ne vienintelė priežastis, tiesa?

Pajuto, kaip Neli akimirksniu sutriko. Jos akyse šmėstelėjo sielvartas.

– Ką gi, tarkime, kad keliauju močiutės pėdomis, – galiausiai tarė ir susimąsčiusi šakute pakabino likusius spagečius su moliuskais. – Ji dažnai pasakodavo apie Italiją.

Buvo nesunku atspėti, kad istorija apie močiutę taip pat buvo tik dalis tiesos. Valentinas buvo taktiškas žmogus, todėl daugiau neklausinėjo. Šiaip ar taip, nesvarbu, kodėl Neli atsidūrė Venecijoje. Kiekviena kelionė turėjo priežastį. Keliaujant tikslo link, viskas galėjo pasisukti kita linkme. Kartais pradinis kelionės tikslas įgydavo visiškai naują kryptį. Kelionės tuo ir buvo nuostabios: niekada negalėjai žinoti, kas tavęs laukia.

Valentinas nežinojo, kad iš Paryžiaus, visų vadinamo meilės miestu, Neli išginė sudaužyta širdis, bet nujautė, kad ji kažką nutyli. Dėl to nesuko galvos. Nebūtų nuleidęs rankų net sužinojęs, kad paslaptinga mergina, dabar šakute paišanti raštus ant geltonos staltiesės, kamuojasi dėl kito. Įsimylėjęs vyras taip lengvai nepasiduoda. Valen-

tinas buvo iš tų, kurie visur įžvelgė teigiamus dalykus, todėl būtų nutaręs, kad mergina sudaužyta širdimi kur kas geriau nei mylinti ir mylima moteris.

– Deserto? Tiramiso arba *Zabaionės?* – pasiteiravo, norėdamas nukreipti jos mintis.

Neli papurtė galvą.

– Bijau, kad jam nebeliko vietos.

– Espreso? Jam visada lieka vietos.

Taip, espresui visada likdavo vietos. Valentinui palengvėjo, kai Neli veidą vėl nušvietė šypsena. Deja, išgėrus espreso, vakaras buvo baigtas. Dailioji prancūzė paaiškino esanti mirtinai pavargusi ir turinti tuojau pat keliauti į lovą. Valentinas pasišovė ją palydėti namo.

– Nenoriu, kad vėl dingtum arba – dar blogiau – pamestum rankinę.

Juodu tylėdami žingsniavo vienas šalia kito naktiniu miestu. Valentinas parinko ne patį trumpiausią kelią. Būtų norėjęs eiti su ja amžinai, bet galiausiai atsidūrė *Calle del Teatro.*

– Ačiū už viską.

Neli išsitraukė iš rankinės raktus ir nusišypsojo.

Juodu stovėjo vienas priešais kitą tylioje gatvelėje. Atšalo. Virš siaurų kanalų kilo rūkas. Valentinas žiūrėjo į Neli jūros spalvos akis ir panoro ją pabučiuoti. Nevalingai žengė į priekį. Neli apgailestaujamai uždėjo delnus jam ant krūtinės ir švelniai atstūmė.

– Bijau, kad tai prasta mintis.

– Bet kodėl...

Neli pažvelgė į jį didelėmis akimis.

– Šiuo metu mano gyvenimas ir taip gana sudėtingas, Valentinai. Nenorėčiau, kad jis taptų dar sudėtingesnis.

Jis linktelėjo. Neli pirmą kartą ištarė jo vardą.

– Kodėl nori liūdėti, kai gali džiaugtis?

– Manau, niekas *nenori* liūdėti.

– Tada pamiršk savo sudėtingą gyvenimą ir leisk man būti tavo linksmų minčių ministru.

Neli nusijuokė.

– Linksmų minčių ministru? Skamba neblogai.

– Ar galime vėl pasimatyti rytoj?

Ji šypsodamasi papurtė galvą.

– Poryt? Užporyt?

– Nejaugi neturi darbo, Valentinai Briatore? Nė vienos turistų grupės Šv. Morkaus aikštėje?

Ji vis dar manė, kad jis gidas. Ką gi, tegul.

– *Carissima*, labiau norėčiau aprodyti Veneciją *tau*. Surengti išskirtinę ekskursiją, – pasiūlė, išskėsdamas rankas. – Visas miestas priklausytų tik tau.

Neli netvirtai linktelėjo.

– Pažiūrėsim.

– Dabar Venecijoje turi draugą.

– Malonu girdėti.

– Pažadėk, kad paskambinsi vėliausiai tada, kai vėl pamesi rankinę.

– Pažadu.

Neli nusišypsojo ir pradingo tarpduryje.

Valentinas tamsiomis gatvelėmis neskubėdamas grįžo į Dorsodurą, kuriame gyveno. Kulniuodamas nelygiu šaligatviu, dar kartą akimirkos tikslumu prisiminė dieną. Kai priešpietę nuvedė porą savo tėvo pažįstamų iš Neapolio į Šv. Morkaus aikštę, nežinojo, kad sutiks ją. Ją, pakrikštytą nuostabiu Eleonoros vardu, bet trumpinančią jį Neli, nes tikrasis jai esąs pernelyg didingas. Valentinas papurtė galvą. Neli skambėjo pernelyg paprastai tokiai ypatingai merginai. Pernelyg kukliai. Kodėl jos gyvenimas buvo *sudėtingas*? Gal ji buvo vedusio vyro meilužė arba turėjo bėdų? Neli daug pasakojo apie Paryžių, šiek tiek apie savo studijas ir beveik nieko apie asmeninį gyvenimą. Kai vakarieniaujant jis juokais paklausė, ar ji turinti draugą, mergina tik gūžtelėjo pečiais, pašaipiai šyptelėjo ir atsakė klausimu:

– Argi turėdama antrąją pusę viena vykčiau į įsimylėjėlių miestą?

Tada ką keturias savaites ketino veikti Venecijoje, į kurią žiemą atvykdavo tik fotografai arba pasišventę miesto mylėtojai, norintys pabūti vienatvėje su *Serenissima*. Tokie būdavo pasiruošę potvyniams ir guminiams batams.

Valentinas labiau už viską norėjo žinoti, ką slėpė Neli, kartkartėmis sukiojanti žiedą su tamsia granato akimi. Vaikinas iš karto jį pastebėjo – ne tik todėl, kad jį puošė seni ir nepaprastai kruopščiai nušlifuoti akmenėliai, kokių nebūtum radęs šiandien. Tai buvo vienintelis papuošalas, kurį dėvėjo Neli.

– Palikimas? – pasiteiravo Valentinas.

Kai Neli linktelėjo, atsikvėpė iš palengvėjimo. Tikriausiai mergina gavo žiedą dovanų iš močiutės, kurios pėdomis atkeliavo į Veneciją (nepaisant to, išsisukinėjo – tai buvo aišku kaip dieną!).

– Jeigu ne jis, nebūčiau atvykusi į Veneciją, – susimąsčiusi tarė Neli.

Tada pakėlė akis ir uždavė klausimą, kuris nustebino, nes atrodė visai nesusijęs su jų pokalbiu.

– Ar ką nors žinai apie Silvijų Todį?

– Silvijų Todį? Niekada tokio negirdėjau. Kodėl klausi? Ar jis čia gyvena?

Kvaila Valentino širdis pradėjo daužytis iš pavydo. Kas per vienas buvo tasai Todis? Ar dėl jo Neli atvyko į Veneciją?

Ji nusijuokė ir dvejodama numojo ranka.

– Ne, ne.

– Ne, ne?

– Pamiršk, tai visai nesvarbu.

– Ką gi.

Juodu nusijuokė – kiekvienas dėl skirtingos priežasties.

Deja, vakaras nesibaigė taip, kaip įsivaizdavo Valentinas. Laimė, viskas dar laukė priešakyje. Kad ir kaip būtų, jis turėjo keturias savaites, merginos adresą ir telefono numerį. Užsirašė jį dar keliaudamas link *Fondamenta Orseolo*, kad nedelsdamas galėtų pranešti Neli apie rankinės paieškas.

Valentinas perėjo dar vieną tiltelį, pasuko į dešinę ir pralindo pro siaurą *Sottoportego*, už kurio slėpėsi nedidelė aikštė.

Tyliai pravėręs duris, dar kartą įsitikino, kad šiauriečiai – jais vadino visus, gyvenančius aukščiau Milano – per daug mąstė. Nenuilsdami mintijo, sprendė problemas, tikėjosi blogiausio ir, užuot ieškoję laimės, laukė tariamai pelnytų negandų.

Valentinas neketino laukti, kol Neli Delakur vėl pames rankinę.

15

NELI SĖDĖJO ANT Švč. Marijos Sveikatos bazilikos laiptų ir buvo ką tik išsipakavusi itališką sumuštinį, kai suskambo jos telefonas.

Valentinas Briatorė buvo stebėtinai atkaklus. Skambino jai kiekvieną dieną ir siūlė įvairiausias pramogas. Deja, Neli atvyko į Veneciją atgauti ramybės. Taigi, norėjo ramiai pagalvoti apie profesorių Bošamą. Kitaip tariant, ramiai paliūdėti, bet venecijietis laukinėmis rudomis garbanomis ir plačia šypsena nenorėjo apie tai girdėti. Jos linksmų minčių ministras! Neli nevalingai nusišypsojo. Jautėsi pamaloninta, bet venecijiečio pastangos neišsklaidė liūdesio.

Taip, liūdesio, nes Neli vis dar mąstė apie Danielį Bošamą. Sužeista širdis nesugyja taip greitai. Neli vaikštinėjo po tylų miestą, o išvydusi dar vieną nepaprasto grožio aikštę, *Riva degli Schiavoni* vandenyje ilgesingai besisūpuojančias gondolas arba vakaro šviesų nutvieikstą tapybišką gatvelę, įsivaizduodavo, kad šalia jos žingsniuoja profesorius.

Venecija buvo per romantiška vieta vienišautojai. Nenuostabu, kad ją prislėgė stiprus ilgesys. Neli ilgėjosi

meilės, bet ne nuotykio su, sutikime, patraukliu venecijiečiu, kuris būtų atskubėjęs jai nespėjus ištarti jo vardo. Šlovinti moters grožį buvo italų sporto šaka.

Telefonas nutilo.

Neli patenkinta atsikando trikampio sumuštinio su balta duona, kiaušiniais ir kaparėliais.

Siaubingą atostogų pradžią keitė trys nuostabios dienos. Rytais ji miegodavo tol, kol pati prabusdavo. Dažniausiai tai nutikdavo gana anksti. Tada papusryčiaudavo bare San Polo aikštėje ir išsiruošdavo pasivaikščioti po vis kitas gatveles ir kvartalus. Neli aplankė daug kaukių parduotuvių, kol galiausiai krautuvėlėje *Il ballo del doge*, kurios šeimininkė, jauna italė, įsitaisiusi prie stalo pati margino kaukes, nusipirko siaurą dangaus mėlynumo akių kaukę auksiniais krašteliais, nors buvo tikra, kad taip ja ir nepasipuoš. Ji dar kartą nuėjo iki Šv. Morkaus aikštės ir apžiūrėjo Šv. Morkaus baziliką. Vėliau su grupe aplankė Dožų rūmus, pasigrožėjo Didžiąja Tarybos posėdžių sale ir nusileido į požemius su maloniu gąsdintoju. Arkadoje išgėrė patį skaniausią kapučino, papuoštą kreiva širdimi, panašia į jos pačios širdį, pranėrė pro arką šalia *San Zaccaria* stotelės ir pradingo siaurų gatvelių labirinte. Čia vienas prie kito glaudėsi antikvariatai su auksiniais veidrodžiais ir raudonskruosčiais maurais su rankose švytinčiais puošniais kandeliabrais, raštinės reikmenų krautuvėlės su dailiai įrištomis užrašų knygelėmis ir laiškų stovais, saldumynų parduotuvėlės su amareto skonio kepiniais ir kalnais baltos nugos bei batsiuvių dirbtuvėlės su aksomi-

nėmis dožų stiliaus šlepetėmis ir visų spalvų šilkinėmis balerinomis.

Sustojusi priešais mažytės juvelyrinių dirbinių krautuvėlės vitriną, Neli liko pakerėta senamadiškų perlų auskarų grožio. Pasidavusi entuziastingoms pardavėjos pagyroms (*che bello!*), galiausiai juos įsigijo. Venecija buvo pilna pagundų, o atsidūrus toli nuo namų, galiojo kiti masteliai. Neli iš karto įsisegė rausvas tviskančias perlų kekes. Pakeliui namo, pasipylė lietus, todėl ji buvo priversta slėptis *Hotel Metropole* viešbutyje, kur beveik dvi valandas kaip venecijietė princesė sėdėjo raudonu aksomu išmuštame salone su rytietiškais stalais ir skryniomis, iš nedidelio sidabrinio arbatinuko gurkšnodama arbatą.

Praėjusios dienos popietę Neli visai netikėtai aptiko Fortuny muziejų, įsikūrusį šalia nedidelės Šv. Benedikto aikštės. Žingsniavo tamsiomis siauromis gatvelėmis, kai staiga atsidūrė priešais rausvus rūmus. Numindytais mediniais laiptais pakilusi į antrą aukštą, atsidūrė tamsioje kerinčioje salėje. Joje slėpėsi tikri lobiai. Neli valandėlę vaikštinėjo po tą popietę visiškai tuščią menę aukštomis lubomis.

Prieblandoje ant aukštų sienų kabėjo didžiuliai aliejiniai paveikslai, tarp aksominių fotelių ir puošnių širmų stovėjo manekenai, aprengti ilgais klostuotais išblukusių spalvų drabužiais. Už jų bangavo sunkios nuostabių raštų užuolaidos, dengiančios aukštą ištapytą sieną. Tokioje vietoje galėjai pamiršti laiką.

Vėliau, vaikštinėdama palei Didįjį kanalą netoli Rialto tilto, Neli rado ir *Venetia Studium* su Fortuny šviestuvais,

apie kurią pasakojo paslaugusis *Saraceno* padavėjas. Šilkiniai šviestuvai kabėjo vitrinoje šalia brangių vynų, turkio spalvos aksominių šalių ir senamadiškų mažų maišelių, surišamų pintomis virvelėmis. Atrodė tikrai ypatingai. Deja, buvo ir ypač brangūs. Kitaip tariant, ne magistro darbą rašančios universiteto asistentės nosiai. Paprastai Neli gyveno labai taupiai. Nepaisant to, pirmą kartą matė šviestuvus, skleidžiančius tokią stebuklingą nuotaiką. Nevalingai prisiminė *Tūkstančio ir vienos nakties* pasakas, senus sultonų rūmus ir vidinius kiemelius su apelsinmedžiais naktį.

Neli valandėlę sukiojosi krautuvėlėje, žvilgsniu glostydama prabangius audinius ir auksines švieseles. Nuo lubų sviro didesni kriauklės formos šviestuvai, bet jai labiausiai patiko siauri kūgio formos šviestuvai, kurių žemyn nukreiptus smaigalius puošė šilko kutai. Labiausiai pakerėjo rytietiško žibinto stiliaus šviestuvas su vario spalvos stovu, nuostabiai priderintas prie skaitymo fotelio. Neli tol vaikštinėjo tarp prabangių šilkinių šviestuvų, kol ją užkalbino pardavėjas.

– *We ship all over the world**, – paaiškino jis.

Neli linktelėjo ir padėkojo. Tada su lengvu apmaudu paliko krautuvėlę.

Susimąsčiusi sėdėjo ant laiptų, stebėdama Didįjį kanalą ir pastelinių spalvų rūmus, kylančius iš vandens kitame krante. Pro šalį vienas paskui kitą praplaukė vaporetas ir vandens taksi. Neli negalėjo atsistebėti, kad šiais laikais vis dar gyvavo toks miestas. Plaukiantis miestas su kana-

* Mes plaukiojame po visą pasaulį (*angl.*)

lais vietoj gatvių ir pėsčiųjų *calles*. Miestas, kuriuo nevažinėjo automobiliai. Ji jau norėjo išsivynioti kitą sumuštinį, kai vėl suskambo mobilusis telefonas. Neli žvilgtelėjo į laikrodį. Na, ir atkaklumas! Valentinas skambino jai kas dešimt minučių. Ji atsiduso, padėjo sumuštinį į šalį ir išsitraukė iš rankinės telefoną.

Šįkart ekrane išvydo prancūzišką numerį. Apimta prieštaringų jausmų, pakėlė ragelį.

– Klausau?

Kitame laido gale pasigirdo nepatenkintas atodūsis. Neli iš karto suprato, kad skambina Žana. Staiga ją užgriuvo tikra žodžių lavina.

– Neli? Ką sau manai?! Kodėl nekeli ragelio? Šiandien pašto dėžutėje radau tavo atviruką. Na, ir išgąsdinai! Ką reiškia, iškeliavai keturioms savaitėms? Kur tu? Ar viskas gerai?

Neli ištiesė kojas ir nužvelgė po laiptais tyvuliuojantį balkšvai žalią lagūnos vandenį.

– Žana, nebūtina taip šaukti. Man viskas gerai. Juk parašiau, kad nesirūpintum.

– Lengva pasakyti! Negaliu ramiai skaityti ezoterinių nesąmonių. *Visata turi sielą!* – niekinamai prunkštelėjo Žana. – Jau maniau, kad tu Indijoje!

– Juk žinai, kad neskraidau, būtų toloka.

– Kur tu?

– Venecijoje.

– Venecijoje žiemą? Ko tau prireikė Venecijoje sausį? Turėtų būti mirtinai nuobodu. Kokio velnio ten nusitrenkei?

Neli nematė prasmės pasakoti apie močiutės knygų dėžę, Silvijaus Todžio romaną ir paslaptingąjį sakinį, kurį palaikė ilgai lauktu ženklu. Pusseserė nebūtų to supratusi. (*Ženklas nuo* mamie? *Tik paklausyk, ką kalbi!*)

– Kodėl ne? – Neli ramiai pasukiojo žiedą. – Manau, dar galiu iškeliauti į Veneciją. Turiu tam savų priežasčių. – Jai po kojomis suspindo vanduo. – Be to, čia labai gražu.

– Dievulėliau, kartais elgiesi kaip tikra keistuolė. Kodėl nekeliavai pavasarį kaip visi normalūs žmonės?

Neli tylėjo.

Tylėjo ir Žana. Staiga nusprendė perpratusi kelionės priežastį.

– Tik nesakyk, kad iškeliavai paskui Bošamą!

– Jis Bolonijoje, – sielvartingai atšovė Neli. – Turėtum atidžiau klausytis, ką pasakoju.

– *Bon.* Kaip visada. Jeigu neklystu, Bolonija ne taip toli nuo Venecijos, o gal apsirinku? Ką gali žinoti, galbūt tave guodžia mintis, kad esi netoli jo? Ar dar ilgai gedėsi?

– Nesijaudink. Jeigu tuoj pat nesiliausi, padėsiu ragelį. – Neli piktai suraukė antakius. Tada leptelėjo tai, ko visai nenorėjo. Žodžiai patys ištrūko. – Nepatikėsi, bet netgi įsitaisiau labai patrauklų vietinį gerbėją.

Išgirdusi, kaip Žana nustebusi įkvėpė oro, patenkinta nusišypsojo.

– *Oh là là!* – sušuko pusseserė. – Stebini! Aš sužavėta! Reikalauju detalių!

– Tai gana keista istorija.

Neli keliais sakiniais papasakojo, kaip raudonoji rankinė netikėtai atsidūrė gondoloje, o vietos gidas Valentinas Briatorė, gerai pažįstantis miesto gondolininkus, ją rado.

– Tu tikras laimės kūdikis, – pritarė Žana. – O dabar?

– Dabar rankinėje nešiojuosi tik būtiniausius daiktus.

– Klausiu ne apie tai. Kaip klostosi reikalai su gražiuoju gidu, pretenduojančiu tapti tavo linksmų minčių ministru?

Neli nusijuokė. To ir reikėjo tikėtis. Žana nevyniodavo žodžių į vatą. Visada eidavo tiesiai prie reikalo.

– Niekaip, – atsakė Neli.

– Gaila, – neslėpė nusivylimo Žana.

16

VALENTINAS BRIATORĖ STOVĖJO *Ca' Rezzonico* stotelėje apsirengęs mėlynos vilnos megztiniu ir šviesiomis kelnėmis. Kai vaporetas su trenksmu prisišvartavo prieplaukoje, plačiai šypsodamasis pamojo ranka. Neli atsakė tuo pačiu.

Valentinas ją prigavo, bet, tiesą sakant, šią akimirką ji džiaugėsi, pasidavusi įkalbinėjimams. Jos smalsumą kurstė *Museum des Settecento*, pasislėpęs už šviesaus marmuro *Ca' Rezzonico* rūmų fasado. Kas būtų atsisakęs aplankyti juos su vietos gidu?

Atsisveikindama Žana priminė pusseserei neatsisakyti visko, ką siūlo gyvenimas – tik ne dėl šlubo profesoriaus.

– Negali man to drausti, – sausai atsakė Neli ir padėjo ragelį.

Žana neketino taip lengvai pasiduoti.

Kai po kelių sekundžių vėl suskambo telefonas, Neli kramtė paskutinį sumuštinio kąsnį. Regis, jai nebuvo lemta ramiai pasimėgauti kukliais pietumis.

– Taip, *Jeanne?* Ar pamiršai dar ką nors? – irzliai atsiliepė.

Kitame laido gale akimirkai stojo tyla.

– Neli? Ar čia tu? – dvejodamas pasiteiravo Valentinas.

Prancūziškai suprato tik vardą *Jeanne*, bet pajuto, kad Neli prastai nusiteikusi.

– *Sì*, – atsakė ji. – Atleisk, maniau, kad skambina kitas žmogus.

– Ne, tai tik aš, Valentinas, – patikino jis.

Tada stvėrė jautį už ragų ir įkalbėjo Neli pasimatyti.

– Tu prie *Punta della Dogana*? Puiku, kaip tik esu *Ca' Rezzonico* aikštėje, ji visai šalia. Ateik, parodysiu Tiepolo „Besisūpuojantį Pulčinelą", tau patiks.

– Hmm, – sumurmėjo Neli. – Tiesą sakant...

– Tiesą sakant, ką?

Neli nesumojo, ką atsakyti.

– Neli, nebūk užsispyrėlė! – paragino Valentinas. – Skirk valandėlę savo draugui venecijiečiui. Taip pat Tiepolo, Longio ir Kanaleto. Ne pati prasčiausia draugija, – tyliai nusijuokė. – Ar man atskubėti pas tave, gražioji *Dogaressa*?

– Lik ten, kur esi, – nukirto Neli. – *Dogaressa* ateis pati.

Jeigu ne Valentinas, Neli būtų pražiūrėjusi rūmus, įsikūrusius *Sestiere Dorsoduro*, šalia Didžiojo kanalo krantinės ir Šv. Barnabo kanalo ištakų. Rūmai, kurie nebuvo tokie garsūs kaip Akademijos galerija, pasirodė esą nedidelis brangakmenis, o naujasis pažįstamas – puikus gidas, įdomiai ir entuziastingai pasakojantis apie juose eksponuojamą aštuonioliktojo amžiaus tapybą.

Neli ilgai stovėjo priešais Pietro Longio paveikslą, vaizduojantį juodą raganosį (pasak Valentino, anuomet tokių tikrai buvo). Nedidelis būrelis venecijiečių su kaukėmis ir vėduoklėmis už medinio aptvaro žvelgė į jį pakerėti visai kaip ji.

– Eime toliau, – paragino Valentinas. – Pasiruošk atomazgai.

Jie priėjo patalpą, užtvertą stora virve. Iškaba prie įėjimo skelbė, kad restauruojamos salės freskos, todėl ją lankyti draudžiama. Menės gale stovėjo lubas siekiančios kopėčios, ant pakloto gulėjo kelios dėžutės dažų.

Valentinas nemirktelėjęs atkabino virvę, žengė vidun ir pamojo Neli.

– Ką darai? Ar išsikraustei iš proto? – sušnabždėjo ji. – Prisidarysi bėdos!

Valentino lūpomis nuvilnijo paslaptinga šypsena.

– Nesijaudink. Jaučiuosi kaip namie.

Vaikinas suėmė Neli už rankos ir įsitempė ją vidun.

– Leiskite pristatyti: Eleonora Delakur – Džovanis Domenikas Tiepolas, Džovanio Batistos Tiepolo sūnus ir mano mėgstamiausias dailininkas, – tarė, plačiai pamodamas ranka.

Neli nervingai nusijuokė, laukdama, kol pro duris įžengs įpykęs muziejaus prižiūrėtojas ir pareikalaus jų laikytis tvarkos. Niekas nepasirodė. Ji apsidairė.

Salėje vyravo balta spalva. Ant kiekvienos iš keturių sienų kabėjo po Tiepolo paveikslą. Neli buvo girdėjusi šią pavardę, bet nežinojo, kad tapė ir tėvas, ir sūnus. Ji smal-

siai pažvelgė sau per petį. Iki ketvirtos sienos, kurią puošė liauno šuns, guvaus žvilgsnio livretės ilga elegantiška uodega, profilis. Visuose paveiksluose šmėžavo apsukrus *Commedia dell'Arte* veikėjas Pulčinela su laisvais baltais drabužiais, aukšta kepure ir kauke ilga kreiva nosimi, krečiantis pokštus išsipusčiusių venecijiečių būryje.

Vienoje freskoje keli Pulčinelos įsimaišę į minią stebėjo du artistus, besivartančius kūlio. Kitoje atsisveikino su keliauti išsiruošusiu kuprotu Pulčinela. Trečioje pokštininkas vedė persirengėlių būrį ir įžūliai laikė už krūties elegantiškai damai ilgu baltu drabužiu ir siūbuojančiais mėlynais auskarais, kurie, regis, šoko juokdariui.

– Patinka? – pasiteiravo Valentinas iš viršaus. – Pažvelk aukštyn! Besisūpuojantis Pulčinela!

Neli užvertė galvą ir išvydo skaisčiai mėlyną dangų, spindintį tarp žalių medžių viršūnių kaip apskritas langas. Vienas baltai persirengusių veikėjų lengvabūdiškai suposi ant svaiginančiame aukštyje įtemptos virvės, o bendrai drąsino jį nuo uolos, į kurią rėmėsi aukštos kopėčios.

Išvydus su likimu žaidžiantį Pulčinelą, Neli lengvai apsvaigo galva. Ji akimirkai užmerkė akis ir pajuto, kaip menė pradėjo suktis.

– Neli! – šūktelėjo Valentinas.

Ji pasisuko atgal, užvertė galvą aukštyn ir išvydo Valentiną. Vaikinas šypsodamasis stovėjo ant kopėčių, kurių viršuje buvo pritaisyta platesnė lenta. Vilkėjo baltą restauratoriaus (šis tikriausiai pietavo) chalatą ir laikė dažų indelį su teptuku.

– Valentinai! – išsigando Neli.

Norėdamas padaryti jai įspūdį, šis pamišėlis pasiryžo nusisukti sprandą! Tikriausiai jautėsi antru besisūpuojančiu Pulčinela.

– Nustebinau? – išdidžiai paklausė Valentinas.

– Ką ten darai?! – apimta siaubo sušuko Neli. – Tuojau pat leiskis žemyn. Turbūt išsikraustei iš proto? – Ji tarėsi išgirdusi žingsnius, todėl susijaudinusi dirstelėjo durų link. – Kas bus, jeigu kas nors tave pamatys?

– Manau, nieko baisaus. Šiaip ar taip, aš čia dirbu.

– Kur gi ne, gidu! – atšovė Neli.

– Tik kartais. – Valentinas nuleido teptuką ir mėgavosi atokvėpiu. – Iš tiesų esu restauratorius.

Jis skardžiai nusijuokė.

Laimė, Neli nestovėjo ant kopėčių. Iš nuostabos būtų nukritusi. Dabar tik įdėmiai pažvelgė į Valentiną Briatorę ir ištarė vienintelį žodį:

– O!

Kai po penkiolikos minučių juodu įsitaisė muziejaus kavinėje ir užsisakė gėrimų, Neli atgavo kalbos dovaną. Galiausiai netgi nusijuokė.

– Vadinasi, vedžiojai mane už nosies, šelmi, – tarė ji, niukstelėdama Valentiną.

– Paprastai žmonės mato tai, ką manosi žinantys, – atsakė vaikinas. – Matei tai, ką norėjai matyti. Pripažink, gidas ir žigolo labiau tiko tavo vaizduotei.

Neli atrodė ne juokais sutrikusi.

Valentinas šyptelėjo virš savo espreso.

– Nemanyk, kad nepastebėjau.

Neli pasijuto prigauta. Tiesą sakant, nebūtų nė pagalvojusi, kad vyras, taip lengvabūdiškai žiūrintis į gyvenimą, būtų galėjęs pasirinkti profesiją, reikalaujančios studijų, amato išmanymo, kruopštumo, spalvos ir formos jausmo. Valentinas papasakojo apie savo studijas Paduvoje ir aistrą seniesiems muziejų ir bažnyčių paveikslams. Žiemą jį kartais kviesdavo dėstyti garsiuosiuose meno kursuose Dailiųjų menų akademijoje. Vis dėlto laimingiausias jausdavosi tada, kai pasilypėjęs ant kopėčių arba pastolių restauruodavo sienų ir lubų freskas. Grąžinti grožiui jo prarastą formą buvo jo aistra.

– Taip, regis, būsiu suklydusi, – prisipažino Neli ir sutrikusi nusibraukė nuo veido plaukų sruogą. – Nepaisant to, nereikėjo manęs taip gąsdinti.

Nuo minties apie siūbuojančias kopėčias *Stanza dei Pulcinella* jai pašiurpo nugara.

– Išsigandai dėl manęs? – pamerkė akį Valentinas.

– Ne, išsigandau, kad tave suims dėl padarytos žalos, – įžūliai nusišypsojo Neli. – Kas tada prireikus ištrauktų mane iš bėdos?

Valentinas nusijuokė.

– Kad ir kas būtum, gidas ar restauratorius, pasivaikščiojimas buvo puikus. Džiaugiuosi, kad atėjau.

Valentinas žaismingai suėmė ją už rankos.

– Vadinasi, mūsų laimei nebėra kliūčių?

– Kokiai laimei? – nusišaipė Neli. – Juk žinai, kad galime būti tik draugai.

– Nejaugi?

Valentinas įdėmiai į ją pažvelgė.

Neli pasijuto keistai, linktelėjo ir ištraukė ranką.

– Nemanau, kad tokiai moteriai kaip tu trukdytų *Jeanne*.

– Trukdytų... *Jeanne?* – nesuprato Neli. – Turi galvoje... dabar supratau! Viskas ne taip, kaip manai. – Ji išraudo. – *Jeanne*, Žana, yra mano pusseserė.

Valentinas atsiduso.

– Vadinasi, dėl visko kaltas Silvijus.

– Kas?

– Vyras, dėl kurio atvykai į Veneciją. Keturioms savaitėms! Deja, pamiršau jo pavardę, antraip būčiau seniai suradęs tą tipą, dėl kurio vaikštai kaip žemę pardavusi.

Neli vos nepaspringo savo kapučinu.

– Valentinai! – nusijuokė. – Pertempei stygą. Silvijus Todis yra rašytojas...

– Tiesiog nuostabu! – atsiduso Valentinas.

– Jis seniai miręs, – nuramino Neli.

Valentinas kilstelėjo antakius. Darėsi vis įdomiau.

– Tam tikra prasme esi teisus, – tęsė Neli. – Į Veneciją atvykau dėl Todžio. Tiksliau tariant, dėl jo knygos, anksčiau priklausiusios mano močiutei. Manau, kad užtektinai papasakojau.

– Aha, – tarstelėjo Valentinas. Tiesą sakant, jį nelabai domino Todis. Laimė, šitas tipas giliai kapstė ir, tikriausiai vedamas entuziazmo, buvo išleidęs kelionių vadovą po Veneciją. Valentino manymu, tai buvo labai pagirtina. – Tegul tasai Todis ilsisi ramybėje. Visada būsiu jam

dėkingas. Šiaip ar taip, tai jis atsiuntė tave į Veneciją. Esu tikras, kad tavo kelionė pasiteisins.

Neli linktelėjo ir užsimąsčiusi pažvelgė į kavinės gilumą.

– Aš taip pat.

Juodu akimirką jaukiai patylėjo, lyg pagaliau būtų susitarę. Valentinas nenumanė, kad Neli mintys sukosi visai kita kryptimi.

Ji galvojo apie praeitį, jis – apie ateitį.

– Ar tu tiki ženklais? – staiga paklausė Neli. – Ar manai, kad tai kvaila?

Ji dvejojo.

Valentinas nusišypsojo.

– Žinoma, kad tikiu ženklais. Esame jų apsupti, tereikia būti pastabiems. – Jis vėl suėmė Neli už rankos ir kaip aiškiaregys įsižiūrėjo jai į delną. – Venecijiečiai labai prietaringi.

Vaikinas susikaupęs pirštu vedžiojo jos delno linijas. Neli įtemptai laukė.

– Jeigu sulig paskutiniu varpo dūžiu vidurdienį vyro rankose atsidurtų daili atvykėlė, – tarė, reikšmingai pažvelgdamas jai į akis, – kiekvienas venecijietis priimtų tai kaip rimtą ženklą ir niekada jos nebepaleistų.

– Ak, Valentinai! – sušuko Neli ir pliaukštelėjo jam per ranką. Galiausiai nusijuokė. – Prisipažink, kad meluoji.

– Galiu prisipažinti ką tik nori, – nusišypsojo. – Tik kodėl tiesa turėtų stoti skersai kelio gražiai istorijai?

17

KAI NELI TAMSOJE trečią kartą apsuko aplink tuščią aikštę, suprato, kad beviltiškai pasiklydo. Regis, jau kurį laiką nenuilsdama žingsniavo ratu.

Naktinė Venecija klaidino. Ką jau kalbėti apie Neli, kuri ir šiaip visada pasirinkdavo neteisingą kryptį. Ji sutrikusi žvelgė į raudonai įrėmintą gatvės pavadinimo lentelę, kabančią ant išblukusio namo kampo, ir įtemptai bandė prisiminti, kuriuo keliu atėjo. Tada praėjo pro nedidelę, vienišo žibinto apšviestą aikštę, išsitraukė iš rankinės žemėlapį ir ėmė jame ieškoti siauros gatvelės, vingiuojančios palei vietinės reikšmės *Campo*. Ji nebuvo pažymėta arba Neli buvo per kvaila, kad ją rastų. Praradusi viltį, trumpam prisėdo prie uždengto šulinio, stūksančio viduryje *Campiello* kaip nedidelė kalva, ir atsiduso.

Buvo klaida apsilankyti Akademijos galerijoje paskendus mintyse taip ilgai restoranėlyje netoli muziejaus tilto. Po apsilankymo *Ca' Rezzonico* praėjusią dieną, Neli panoro pamatyti daugiau meno. Prieš grįždamas prie darbo, Valentinas pasiteiravo, ar ji jau lankėsi Akademijos galerijoje.

– Kai sumanysi ten eiti, būtinai man paskambink, – pasakė. – Norėčiau parodyti tau porą paveikslų su ypatinga istorija. Ar žinai Džordžonės „Audrą"? Paslaptingas paveikslas, apie kurį parašyta daugybė knygų.

Neli papurtė galvą. Ji žinojo „Audrą", nutapytą visai ne Džordžonės. Jos paslaptis, kabanti ant vienų Sorbonos universiteto durų, nelaimei, taip pat išaiškėjo. Neli nevalingai suraukė kaktą.

– Nemėgstu paveikslų audros tema, – kreivai šyptelėjo. – Jie kelia blogus prisiminimus.

– Vėl kalbi mįslėmis, – atsiduso Valentinas. – Nepaisant to, privalai pamatyti Džordžonę.

Iš tiesų, nuėjusi į Akademijos galeriją, Neli valandėlei sustojo priešais Džordžonės paveikslą, vaizduojantį idilę su vaikeliu po audrą pranašaujančiu dangumi. Iš pirmo žvilgsnio buvo sunku suprasti jo paslaptį. Kadangi Neli negalėjo paskambinti Valentinui, liko jos neįminusi. Ji nusprendė neklaidinti naujojo draugo, kuris buvo pasiruošęs kiekvieną dieną aprodyti jai vis po naują muziejų ir surengti nedidelį pasirodymą. Už poros savaičių ji paliks Veneciją – kad ir koks mielas buvo Valentinas, jai nereikėjo naujų audrų.

Neli, rami ir įkvėpta senųjų meistrų darbų, prisėdo restorane prie Akademijos tilto ir valgė, užsigerdama maistą vynu, kol besileidžianti saulė nurausvino Didžiojo kanalo vandenį. Žiemą saulė leisdavosi iš karto po pietų, čia dar anksčiau negu Paryžiuje. Neli dar valandėlę pasivaikščiojo po Akademijos kvartalą, kol galiausiai pasuko į San Polą.

Iš pradžių buvo puiku žingsniuoti apšviestomis gatvelėmis ir kartkartėmis sustoti pasigrožėti vitrinomis. Neli buvo tikra, kad eina teisinga kryptimi. Tereikėjo visą laiką laikytis dešinės, kad galiausiai atsidurtum San Polo kvartale. Nelaimei, ji padarė lemtingą klaidą, ties kiekvienu posūkiu pasikliaudama nuojauta – gatvelės darėsi vis tuštesnės ir vis plačiau šakojosi į skirtingas puses. Krautuvėlių vitrinas dengė tamsios ritininės užuolaidos. Galiausiai nebesimatė nė vieno kelrodžio. Neli buvo seniai nuklydusi nuo gyvosios Venecijos dalies, bet kai tai suprato, buvo jau per vėlu.

Ji nekirto Didžiojo kanalo, todėl turėjo būti Dorsodure arba Santa Kročėje. Tamsių gatvelių ir tiltelių labirinte, kuris atrodė labiau niūrus nei romantiškas, nesimatė nė vieno pažįstamo pastato. Nuo kanalų kilo drėgnas rūkas. Neli nevalingai tvirčiau susisiautė paltą. Naktis nebuvo gera sąjungininkė. Akimirką Neli pasirodė, kad girdi paskui save atsargius žingsnius, bet kai besidaužančia širdimi sustojo ir greitai atsisuko atgal, išvydo tik tuščią gatvę.

Devintą valandą vakaro tapo aklinai tamsu. Kai Neli trečią kartą atsidūrė toje pačioje aikštėje, pasijuto patekusi į spąstus.

Ji sustojo kaip įbesta ir įsikišo į rankinę žemėlapį. Tada perėjo per aikštę ir įsižiūrėjo į siaurą aklagatvį. Naktinį dangų iš abiejų pusių rėmė tamsūs namų fasadai – tarp jų vos galėjai ištiesti rankas. Neli žengė į gatvelę ir dvejodama paėjo galiuką, kol atsidūrė priešais aukštą sieną.

Tada pažvelgė į šoną ir išvydo arką.

Pralindusi pro ją, staiga atsidūrė pusapskritimio formos aikštėje priešais nedidelę kavinę, kurios languose kabėjo daug auksinę šviesą metančių šilkinių Fortuny šviestuvų, kuriais ji taip susižavėjo *Saraceno* restorane.

Neli kaip užburta prisiartino prie lango. Tada pakėlė akis, įdėmiai pažvelgė į nublukusias raides virš įėjimo ir akimirką dvejojo. Jai ėmė daužytis širdis.

Kavinė vadinosi *Il Settimo Cielo*. „Septintasis dangus". Antrą savo viešnagės Venecijoje dieną Neli pasakė Valentinui, kad seka močiutės pėdomis, bet nesitikėjo vedama miglotos nuojautos aptikti dar vieną ženklą. Tokio nė neieškojo. Pasimetusi klajojo tamsoje, kai, regis, nematoma ranka nuvedė ją prie kavinės, ant kurios iškabos perskaitė tuos pačius žodžius, kuriuos prieš daugelį metų kažkas įrašė į jos močiutės knygą:

Il Settimo Cielo.

Neli akimirksniu prisiminė nusitrynusį palinkėjimą. *Noi... Il settimo cielo...* Mes... Septintasis dangus. Jai pašiurpo nugara. Galbūt šie žodžiai kalbėjo ne apie aukščiausią laimės formą, kaip visada manė ji, bet žymėjo konkrečią vietą, kitaip tariant, šią kavinę? Ar jos močiutė sėdėjo joje su nepažįstamuoju, padovanojusiu jai knygą su išblukusiu palinkėjimu? Tokia galimybė atrodė tiesiog nereali. Nepaisant to, Venecijoje vaidenosi kiekviename žingsnyje.

Neli smalsiai pravėrė *Il Settimo Cielo* duris.

Pora tamsaus medžio stalų, rausvos akmens plytelių grindys, aukšta knygų lentyna palei kairę sieną ir baras tiesiai priešais duris. Už jo stovėjo barmenas su ilga juoda prijuoste ir plovė stiklines. Kai Neli įžengė vidun, trumpam pakėlė akis. Šalia baro stovėjo vitrina su raguoliais, *Panini* ir fokačijos sumuštiniais. Taip pat stovas su bulvių traškučiais. Abiejuose languose durų kairėje kabėjo gražieji šviestuvai. Patalpa skendėjo šiltoje šviesoje.

Neli apsidairė. Prie dviejų stalų vyną gurkšnojo vietiniai, kampe, šalia bạro, netoli siaurų durų, vedančių į tarnybines patalpas, sėdėjo senas vyras su laikraščiu ir taurele grapos. Laikraštį laikė pakėlęs visai arti akių, judančių už storų akinių stiklų.

Neli įsitaisė priešais langą ir užsisakė kapučino bei skrudintą *Panino*. Po ilgų klajonių jautėsi alkana ir pavargusi. Pagaliau pasijuto saugi ir nusprendė, kad pasistiprinusi paklaus barmeno kelio namo. *Saugi* – Neli nusišypsojo.

Laukdama maisto ir kavos, ji nužvelgė sienas, ant kurių kabėjo daugybė senų nespalvotų nuotraukų, paveikslų ir piešinių. Jie puošė kiekvieną senų mūrų plotelį iki lentynos, prikrautos gulsčiai ir statmenai sudėtų knygų.

Neli tik dabar pastebėjo, kad visi paveikslai vaizdavo oro balionus. Senuosius mongolfjė su linksmomis margaspalvėmis vėliavėlėmis arba auksinėmis emblemomis, sklendžiančius dangumi virš žalios sausumos ir mėlynos jūros. Aliejiniai paveikslai, akvarelės, piešiniai – tikra oro balionų karalystė. Kai kuriose nuotraukose Neli tarėsi at-

pažinusi kino aktorius, šeštajame dešimtmetyje išgyvenusius savo aukso laikus. Jie juokdamiesi mojavo iš baliono krepšio arba su juodais kostiumais ir siūbuojančiais sijonais pozavo prie jo prieš kelionę. Kai kurias nuotraukas puošė jų parašai. Neli nebūtų nustebusi, radusi savo močiutės nuotrauką – ji būtų tikusi šiai galerijai.

Vienoje tarp abiejų langų kabančioje nuotraukoje Neli pastebėjo išimtį. Joje Sofija Loren ir Keris Grantas kilo senu oro balionu, laikydami butelį šampano.

Per il nostre amico Giacomo, juodu pieštuku buvo užrašyta skersai nuotraukos. *Mūsų draugui Džiakomui.*

Neli nustebo. Tikriausiai baras, kuriame šiandien sėdėjo vos pora senyvų vyrų, anksčiau buvo visuomenės grietinėlės linksmybių vieta, kurioje galėjai paganyti akis į šio pasaulio išrinktuosius. Kad ir kaip būtų, paveikslai ir šviestuvai languose net šiandien teikė kavinei poetiškumo, svetimo šiam laikui. Neli nežinojo, ką ši oro balionų kolekcija turėjo bendro su venecijietiška kavine, bet iš karto pasijuto gerai vietoje, kvepiančioje apdulkėjusiomis knygomis ir šviežiai sumaltomis kavos pupelėmis.

Barmenas neskubėdamas priėjo prie jos staliuko ir patiekė kapučino. Patrauklus vyras tvirtu smakru, smulkių raukšlelių išvagota kakta ir pirmomis sidabro gijomis tamsiuose plaukuose. Kai draugiškai pažvelgė į Neli, jai akimirką pasirodė, kad juodu pažįstami.

Ji gurkštelėjo karštos kavos. Staiga atsidarė durys ir vidun siūbtelėjo šalto oro gūsis. Tada skubiai įžengė jaunas vyras odiniu švarku. Neli nustebusi pakėlė akis.

Priešais ją stovėjo Valentinas Briatorė. Neįtikėtina!

Neli akimirksniu nusprendė, kad atkaklusis gerbėjas visą kelią ją sekė. Nežinojo, ar pykti, ar jaustis pamalonintai.

– Ką čia veiki? – irzliai paklausė. – Nejaugi mane sekei?

Valentinas kilstelėjo antakius.

– Ką nori tuo pasakyti?

– Nemanau, kad atsitiktinai čia užsukai.

– Tavo tiesa, – ramiai atsakė.

Jo lūpų kampučiai linksmai kilstelėjo į viršų.

Neli pakilo iš vietos.

– Ką sau manai? – piktai paklausė.

– *Ciao,* Valentinai! – sušuko barmenas.

– *Ciao, Papà!* – atsakė vaikinas ir pasuko prie baro pasisveikinti su kavinės šeimininku.

Neli nustebusi žvelgė jam įkandin. *Ciao, Papà?* Tada atsitokėjo ir išraudo kaip žarija.

– O! – tarė. – Negali būti!

– *Ecco!* Kas kurį sekė? – šyptelėjo Valentinas, sėsdamasis prie stalo. Tada pastatė ant jo butelį grapos ir dvi taureles. – Baras vaišina. Linkėjimai nuo šeimininko.

– Kavinė priklauso tavo tėvui?

Neli šypsodamasi linktelėjo barmenui ir dėkodama kilstelėjo ranką.

– Taip. – Valentinas patenkintas atsilošė kėdėje. – Kaip matai, visai tavęs nepersekiojau. Įdomu, kaip čia patekai? Pašniukštinėjai ir tikėjaisi mane nutverti? – šyptelėjo. – *Il Settimo Cielo* toli nuo turistų takų.

– Nepatikėsi, bet kartais nuo jų nuklystu, – atšovė Neli.

– Tiesa, juk seki savo *nonnos* pėdomis.

– Hm, taip, – atsikosėjo Neli.

Keista, kad Valentinas tai prisiminė. Ji įdėmiai nužvelgė naująjį pažįstamą. Akimirką svarstė, ar pasakoti jam apie įrašą knygoje. Būtų reikėję iškloti visą istoriją. Atvirauti apie žiedą, skrydžių baimę, profesorių, audrą, krytį. Geriau nereikia! Neli neketino atverti Pandoros skrynios, todėl tik papurtė galvą.

– Tiesą sakant, šiandien buvau Akademijos galerijoje.

– Be manęs?

Valentinas priekaištingai pažvelgė į ją rudomis akimis.

– Taip, be tavęs. Nežiūrėk taip.

– Akademijos galerija toli nuo čia.

Neli liūdnai linktelėjo.

Pakeliui namo pasiklydau. Mano žemėlapis niekam tikęs. Jame nepažymėtos siauros gatvelės.

– Rodos, kad tau tikrai reikia *Cicisbeo.*

– *Cicis?..*

– *Cicisbeo.* Anksčiau taip buvo vadinami dorybingi Venecijos damų palydovai, turėdavę prižiūrėti, kad jų ponios netrikdomos grįžtų į rūmus.

– Kaip įdomu, – nusijuokė Neli. – Ar tik nesiūlai savo paslaugų?

– Žinoma! – Valentinas kilstelėjo stikliuką. – Už geriausią Venecijos *Cicisbeo!* Už tai, kad galiausiai rastum, ko ieškai.

Juodu susidaužė stikliukais. Grapa šiltai vilnijo gerkle ir neįprastai degino. Ko ji ieškojo Venecijoje? Senos ar

naujos istorijos? Jų abiejų? Neli pasijuto pametusi siūlo galą.

– Kodėl kavinė vadinasi *Il Settimo Cielo*? – pasiteiravo.

Valentinas vėl pripildė taureles.

– Tą nesunku atspėti, – atsakė, ranka pamodamas į sienas. – Dėl oro balionų.

– Iš karto pastebėjau nuotraukas ir paveikslus. Kaip jie susiję su šia vieta?

Valentinas pasukiojo rankose taurelę.

– Anksčiau kavinė priklausė mano seneliui Džiakomui Briatorei. Jis turėjo dvi aistras – žmoną Emiliją ir oro balionus...

Kol Neli spindinčiomis akimis dairėsi aplink, vaikinas papasakojo apie savo senelį ir jo seną oro balioną, kuriuo jaunojo restauratoriaus protėvis rūpinosi kaip mylimiausiu vaiku.

Džiakomas Briatorė dar jaunystėje pamėgo skraidyti. Kiekvienas metais per Venecijos kino festivalį jo mėlynais, raudonais ir auksiniais dryžiais margintas oro balionas susilaukdavo didžiulio dėmesio. Ilgu lynu pritvirtintas mongolfjė pakildavo virš Lido salos, o žvaigždės, pakilusios į septintą dangų, noriai jame fotografuodavosi. Šeštąjį dešimtmetį tai buvo ypatinga pramoga. Pasak vietinių, nutrūktgalvis dabita Džiakomas ore pasipiršo ir savo gražiajai juodaplaukei Emilijai.

– Kaip romantiška! – sušuko Neli. – Koks puikus sumanymas!

Valentinas nusišypsojo.

– Viskas nebuvo taip paprasta. Tą akimirką, kai senelis norėjo užmauti savo mylimajai sužadėtuvių žiedą, siūbtelėjo stiprus vėjo gūsis. *Nonno* suklupo, o žiedas įkrito į lagūną. Seneliui teko pirkti naują žiedą, o jis garsėjo taupumu. Nelaiminga nepaprastos santuokos pradžia. Seneliai buvo kartu iki paskutinio močiutės atodūsio. Ji mirė prieš ketverius metus. Senelis dar ir šiandien naktimis šaukia savo Emiliją ir labai nusimena, kai prabudęs iš miego neranda jos plačioje dvigulėje lovoje. Abu pragyveno penkiasdešimt trejus metus ir nė dienai nebuvo išsiskyrę. – Valentinas pažvelgė į Neli. – Šiandien būtų sunku įsivaizduoti tokį ryšį.

Ji linktelėjo.

– Labai užjaučiu tavo senelį. Pakelkime už juos taurę!

Juodu susidaužė stikliukais.

Valentinas atsistojo ir nusivedė Neli prie nuotraukos šalia pilnos knygų lentynos. Iš jos narsiai žvelgė jaunas vyras su cigarete lūpų kamputyje. Vilkėjo medvilnines kelnes su petnešomis ir šviesius marškinius. Viena ranka buvo apkabinęs merginą, nuogus pečius apsigaubusią baltų nėrinių skraiste. Iš po susegtų ilgų juodų plaukų švietė dailus baltas veidas su didelėmis tamsiomis akimis ir dailiai išlenktais antakiais.

Savaime suprantama, pora stovėjo priešais oro balioną.

– Mano seneliai, – pristatė Valentinas.

– Graži pora, – svajingai nusišypsojo Neli.

– O čia mano tėvai. – Valentinas pamojo į nuotrauką, iš kurios žvelgė aukštas tamsiaplaukis vyras ir grakšti mote-

ris. – Mano mama tokiu metų laiku visada lanko gimines Neapolyje. Čia nieko nevyksta, o jai nepatinka Venecija žiemą. Pasak jos, per mažai saulės ir per daug vandens.

Neli nusišypsojo.

– Maniau, kad čia bus šilčiau, bet man patinka Venecija žiemą. – Ji prisiminė basutes, kurias įsimetė, pasidavusi svajoms apie pietus. Regis, tai buvo taip neseniai, o dabar Paryžius atrodė toks tolimas. Dabar ji sėdėjo su jaunu žaviu italu senoje jo šeimos kavinėje. – Papasakok daugiau apie *Il Settimo Cielo*.

Pajutęs jos susidomėjimą, Valentinas pasišovė aprodyti Neli ir kitas nuotraukas. Ji susižavėjusi klausėsi anekdotų iš tų šlovingų laikų, kai Holivudas dar pristatydavo pasauliui tikras žvaigždes, šviečiančias ne porą metų, bet keletą dešimtmečių. Aliejiniai paveikslai, akvarelės ir piešiniai taip pat turėjo savo istorijas. Kai kuriuos Džiakomui padovanojo pažįstami žmonės, kitus per ilgus metus surinko jis. Valentinas turėjo ką papasakoti apie kiekvieną darbą. Vaikinas visada buvo geras pasakotojas, bet šiandien, klausydamasis viešnios susižavėjimo šūksnių, nustebino net save.

– Kas nutiko senajam mongolfjė? – pasiteiravo Neli, kai juodu grįžo prie stalo. – Ar tavo senelis vis dar skraido oro balionu?

– Oro balionu kylama.

– Prisiminsiu, – nusišypsojo sau Neli. – Man patinka, kad balionu ne skrendama, o kylama, – paaiškino sutrikusiam Valentinui. – Klausiau apie tavo senelį. Ar jis vis dar kyla senuoju mongolfjė?

Valentinas nusišypsojo ir papurtė galvą.

– Ne, tie laikai seniai praėjo. Senelis jau visą amžinybę nekilo balionu. Jo regėjimas vis labiau silpsta.

– Ar senuoju mongolfjė vis dar galima pakilti iš Lido salos?

– *Tempi passati.* Vieną dieną saugumo sumetimais gražiam papročiui atėjo galas, balionas buvo užrakintas ir pamirštas, – gūžtelėjo pečiais Valentinas. – Su metais užmaršus tapo ir senelis. Kavinę seniai perėmė mano tėvas Alesandras. Nepaisant to, senelis beveik kasdien užsuka čia paskaityti laikraščio, išlenkti grapos ir prisiminti senų laikų.

Valentinas apsidairė ir pažvelgė į tamsų kampą šalia baro, kur sėdėjo trumparegis senolis.

– Štai jis! Sėdi savo mėgstamiausioje vietoje. Ar galiu jus supažindinti?

– Man būtų garbė, – atsakė Neli.

Juodu priėjo prie senojo Džiakomo Briatorės. Šis nustebęs pakėlė akis nuo laikraščio.

– Noriu pristatyti tau merginą, kurią sužavėjo tavo mongolfjė, *nonno,* – tarė Valentinas. – Susipažink su Eleonora Delakur iš Paryžiaus.

Senolis įdėmiai nužvelgė Neli.

Mergina pasijuto perverta jo žvilgsnio.

– *Una ragazza bella**, – galiausiai tarė Džiakomas Briatorė. – Jeigu būčiau jaunesnis, pakviesčiau jus pakilti savo oro balionu, panele Eleonora.

Neli nusišypsojo.

* Graži mergina (*it.*).

– Man būtų labai malonu, pone Briatore, – pamelavo. – Jūsų mongolfjė tikra svajonė.

Ją sujaudino, kad senolis buvo toks draugiškas ir iš karto pasisiūlė ją paskraidinti. Laimė, tai nebegalėjo tapti tikrove. Neli žavėjo oro balionų paveikslai ir nuotraukos, bet nuo minties kilti pačiai linko kojos.

– Mano senasis mongolfjė buvo ypatingas, – svajingai pakartojo Džiakomas Briatorė. – Kildamas juo jausdavausi oro valdovu. Laisvės jausmas sklendžiant virš žemės nepakartojamas. – Senolis pažvelgė į Valentiną ir nusišypsojo. – Ar dar prisimeni savo pirmąją kelionę? Buvai net penkerių, – sukikeno.

Valentinas meiliai pažvelgė į senelį.

– Kaip galėčiau pamiršti, *nonno*. Tada pirmą kartą paragavau šampano ir iškilmingai prisiekiau, kad priimtas į oreivių gretas oro balionu ne skraidysiu, bet *kilsiu*, – nusišypsojo. – Oro balionai netapo mano aistra, bet aš taip pat mėgstu aukštį. Žinau, kad paveldėjau tai iš tavęs.

Neli prisiminė, kaip prieš porą dienų Valentinas vikriai užsliuogė kopėčiomis muziejuje.

– Taip, – išdidžiai pritarė senasis Briatorė. Tada pamojo kaulėta ranka. – Pasiimkite stikliukus ir valandėlei prisėskite prie manęs, vaikai! Išgerkime už senus gerus laikus. Ir už mano amžiną atilsį Emiliją.

Neli tik dabar pastebėjo, kad vyro bevardį pirštą puošė du auksiniai žiedai.

Kai juodu prisėdo prie kampinio staliuko, o Valentinas vėl pripildė taureles, Neli išgirdo, kaip senelis sušnabždėjo anūkui:

– Neprisimenu šios merginos, ar vėl susiradai naują draugę?

Neli kilstelėjo antakius ir pažvelgė į Valentiną, kuris pirmą kartą atrodė sutrikęs.

Tą vakarą Neli daug sužinojo apie oro balionus, šiek tiek apie tikrą meilę ir devynis šviestuvus kavinės languose. Paklaustas, ar pirko juos *Venetia Studium*, Džiakomas Briatorė tik pažvelgė į ją nustebusiu žvilgsniu.

– Ne, – atsakė. – Šviestuvus kavinės atidarymo proga man padovanojo senasis Paladinas. Tuo metu gamino juos Venecijoje. Puikus žmogus, bet gyvenimas buvo jam šykštus. Pirmiausia mirė žmona, tada sūnus. – Senasis Briatorė apgailestaujamai palingavo galva. – Tuo metu dar nebuvo tokių krautuvių. – Jis pažvelgė į langus, kuriuose vienas šalia kito kabėjo devyni kūgio formos šviestuvai. – Iš pradžių jų buvo dešimt. Vėliau vienas nukrito. Taip ir nepakeitėm jo kitu, – gūžtelėjo pečiais.

– Šiandien jie nepaprastai brangūs, – tarė Neli. – Dešimt šviestuvų kainuotų begalybę. Žinau, nes pati norėjau tokį įsigyti.

– Tada buvo kitaip. Paladinas nesusikrovė turtų. Šviestuvai jį pergyveno ir vis dar atrodo puikiai.

– Taip, – linktelėjo Neli. – Jie nuostabūs. Man labai patinka jūsų kavinė. Joje sustoja laikas.

Džiakomas Briatorė užsikišo už didelių ausų retus plaukus.

– Laikas niekada nestovi vietoje, panele Eleonora. Priešingai nei mūsų prisiminimai. Jie visada su mumis.

Buvo jau vidurnaktis, kai Alesandras Briatorė, kuris išėjus visiems lankytojams taip pat prisėdo prie jų stalo kavinės kampe, uždarė *Il Settimo Cielo* ir pakilo į savo butą antrame aukšte.

– *Mezzanotte**, – atsisveikino Valentinas ir kartu su Neli išėjo į nedidelę pusapskritimio formos aikštę, apšviestą tik dailiųjų Fortuny šviestuvų. Juodu stovėjo šviesos apskritime, mesdami ant šaligatvio ilgus virpančius šešėlius. – Vaiduoklių valanda. Valanda, kai viskas keičiasi. – Jis žengė artyn. Šešėliai ištirpo. – Tau leidus, *Cicisbeo* palydės tave namo, kad vėl nepasiklystum.

Neli linktelėjo.

– Mielai. Tikiuosi, *Cicisbeo* neapleis narsa, – sukikeno.

– Žinoma, ne, – nusilenkė Valentinas.

Nuo jo padvelkė levandomis ir sandalmedžiu.

Neli nusišypsojo, išvydusi jo rimtą veidą. Laikas kavinėje praskriejo nepastebimai. Kai ji apsisuko, norėdama paskutinį kartą pažvelgti į *Il Settimo Cielo,* apie kurią sužinojo daugiau nei tikėjosi, bet nieko tikrai svarbaus, pastebėjo, kad nuo grapos jai lengvai svaigsta galva. Ji susvyravo.

– Panele Eleonora, ar malonėsite? – pasiteiravo Valentinas, pasiūlydamas jai parankę.

Neli linktelėjo. Keista, bet jai visai neužkliuvo, kad senasis Briatorė visą vakarą vadino ją panele Eleonora. Iš seno vyro lūpų pilna vardo forma skambėjo netgi labai gražiai. Kur kas mažiau Neli patiko senolio pastaba apie

* Vidurnaktis (*it.*).

anūko drauges. Mergina sutriko. Kodėl staiga jai parūpo Valentino Briatorės asmeninis gyvenimas?

– Man patiko tavo senelis, – galiausiai tarė.

Valentinas nusišypsojo. Staiga kavinės languose užgeso visi šviestuvai. Aikštėje tapo aklinai tamsu.

Neli išsigandusi šūktelėjo ir nusijuokė.

– Kas čia? – paklausė, kai Valentinas tvirtai ją apkabino.

– Ženklas, – sušnabždėjo jis.

Jo lūpos beveik susilietė. Vaikinas tvirtai laikė ją glėbyje. Neli akimirkai įsisupo į šį tamsų ir šiltą kokoną. Jos kvėpavimas greitėjo, o ausys prisipildė tylaus šlamėjimo.

– Juk sakei, kad *Cicisbeo*...

– Argi atrodau kaip tikras *Cicisbeo?* – paklausė Valentinas, žybtelėdamas rudomis akimis. Tada švelniai nubraukė Neli nuo veido plaukų sruogą.

Merginos širdis daužėsi kaip pašėlusi.

– Ne, – sušnabždėjo, užmerkdama akis.

Jų lūpos susiliejo.

Valentinas Briatorė nesibučiavo kaip tikras *Cicisbeo.* Bučiavosi tvirtai ir ryžtingai, kaip vyras, kurio bučinyje ištirpsta visas pasaulis.

18

DŽIAKOMAS BRIATORĖ niekada nebuvo išvykęs iš lagūnos, bet buvo protingas ir patyręs vyras. Nors per gyvenimą pažino nedaug moterų, žinojo, kaip užkariauti jų širdis.

– Jeigu prajuokinsi moterį, ji bus tavo, – kadaise pamokė anūką.

Tuo metu Valentinui buvo penkiolika. Vaikinas alpo iš meilės grakščiajai raudonplaukei Ticianai iš tos pačios mokyklos, kuri kaip tyčia beveik nesijuokė, nes gėdijosi švarplės. Valentinas ja žavėjosi ir po daugelio savaičių sulaukė atpildo už atkaklias pastangas. Mergaitė atsiduso ir jį pabučiavo. Susijaudinęs ir nustebęs Valentinas galiausiai liežuviu pajuto jos tarpdantį.

Tai įvyko prieš dvylika metų. Vėliau jo kelyje pasimaišė keletas moterų, daugelis juokėsi iš jo pokštų, kai kurios kaltino, jis į nieką nežiūrėjo rimtai, bet būdamas malonus, linksmas ir žavus jaunuolis lengvai palenkdavo dailiosios lyties atstovių širdis. Senelio patarimas pasirodė esąs visiškai teisingas. Eleonora Delakur sumaišė visas kortas.

Kai Valentinas manydavo pasistūmėjęs pirmyn, jo svajonių mergina žengdavo du žingsnius atgal. Juodu nuo tada šoko šį keistą šokį, tokį panašų į liūdną argentinietišką tango, kai vos prieš dvi savaites Neli Šv. Morkaus aikštėje įpuolė jam į glėbį, o jis iki ausų įsimylėjo. Dar nebuvo sutikęs į ją panašios moters. Ji juokėsi iš jo pokštų, bet kai atrodydavo, kad ledai jau pralaužti, vėl surimtėdavo, atstumdavo jį, nekeldavo ragelio ir mintimis nuklysdavo tolyn.

Kai vakar vidurnaktį pačiu laiku išsijungė *Il Settimo Cielo* šviestuvai, Valentinas nesnaudė ir padarė tai, ką jau seniai norėjo padaryti, – pabučiavo Neli. Žinojo, kad ji apsvaigusi nuo grapos, nes visą vakarą daužėsi su juo taurelėmis. Neli akimirkai nustebo, bet netrukus prisiglaudė prie jo ir atsakė į bučinį.

Apimtas džiaugsmo, Valentinas pajuto jos minkštas lūpas ir šiltą, saldžią burną. Neli nepyko ir nedvejojo, viskas vyko pagal jo norus. Juodu buvo sutverti vienas kitam. Tikra išsipildymo akimirka!

Prisiminęs jųdviejų bučinį, Valentinas dar ir dabar pajausdavo, kaip jo pilve suplasnodavo visi Šv. Morkaus aikštės balandžiai. Gyvenime buvo keletą kartų įsimylėjęs, bet tikrai ne taip. Meilė visada pakylėja, bet Valentinui atrodė, kad šįkart viskas kitaip.

Po nuostabaus bučinio priešais *Il Settimo Cielo* vaikinas užsisvajojo apie laimingą vakaro pabaigą. Juodu susikibo už rankų ir patraukė tyliomis San Polo gatvelėmis. Ant vieno iš tiltelių Valentinas apgaubė šąlančią Neli odi-

niu švarku. Tada dar kartą ją pabučiavo. Tamsus lagūnos vanduo, tyliai teliūskuojantis palei namų sienas, atkartojo jų palaimingus atodūsius.

Galiausiai juodu atsidūrė priešais senas sunkias medines duris Teatro gatvėje. Valentinas paskutinį kartą pabučiavo savo svajonių moterį. Buvo tikras, kad jie neišsiskirs, o Neli pakvies jį vidun, kur virš jos lovos pasipils žvaigždžių lietus. Šiąnakt turėjo išsipildyti visi norai!

Kaip jis apsiriko!

Kai Neli pravėrė duris, besidaužančia širdimi veidu įsikniaubė jai į plaukus ir jau norėjo žengti vidun, bet ji atsisuko ir švelniai pastūmė jį atgal. Tada pakartojo tą patį sakinį:

– Bijau, kad tai prasta mintis.

Valentinas sustojo kaip įbestas. Jautėsi sudaužytas į šipulius. Nespėjo atsakyti, kad tai pati geriausia mintis, kokią tik juodu gali įsivaizduoti, kai jam priešais nosį užsivėrė durys.

Vaikinas nusivylęs dar valandėlę pastovėjo, stebėdamas viršuje įsižiebusią šviesą. Norėjo paskambinti į duris, bet nežinojo Neli buto numerio. Galų gale, ką tai būtų pakeitę? Ji nebūtų atidariusi durų.

Netrukus šviesa lange užgeso. Valentinas nenoriai pasuko atgal. Naktį praleido kamuojamas nemigos ir slogių sapnų, bet ryte prabudo kupinas ryžto. Jeigu mergina leido ją pabučiuoti, viskas buvo priešakyje! Valentinas Briatorė buvo pasiruošęs įveikti visus sunkumus, nes labiau už viską norėjo laimėti šios moters širdį, geriausia, visam

laikui, net jeigu tokie žodžiai ir skambėjo pernelyg didingai. Vaikinas negalėjo net pagalvoti apie tai, kad po poros savaičių – dviejų savaičių ir dviejų dienų – Neli išnyks iš jo gyvenimo. Taip negalėjo nutikti!

Valentinas stovėdamas skubiai pabaigė savo espreso prie *Il Settimo Cielo* baro.

Alesandras Briatorė su užuojauta pažvelgė į sūnų.

– Atrodo, kad rimtai įklimpai, mano berniuk, – ramiai tarė.

Valentinas linktelėjo.

– *Sì, papà,* turiu daug ką apgalvoti.

Tai buvo tiesa.

Pasirodo, jo pastangos, dėmesys, paslaugumas, sąmojai ir netgi bučinys, kalbantis garsiau nei žodžiai, neįtikino panelės Delakur praleisti su juo gyvenimo. Vaikinas turėjo gerai pasukti galvą, kaip laimėti jos širdį. Padaryti žygdarbį, po kurio jai neliktų nieko kito, kaip tik jį įsimylėti. Įrodyti savo meilę.

Valentinas liūdnai galvojo apie praėjusį vakarą ir neramiai žvalgėsi aplink, tarsi kavinė būtų galėjusi padėti rasti atsakymą. Galiausiai pastebėjo nuotrauką, vaizduojančią porą prie seno oro baliono.

Vaikinas gerai į ją įsižiūrėjo ir ėmė regzti išganingą mintį.

– *Nonno,* prašau! Pabandyk prisiminti, kur padėjai raktus!

Džiakomas Briatorė tvirtai suspaudė lūpas ir susimąstė. Įtemptai mąstė, suraukė kaktą, kilstelėjo antakius, porą kartų pasikasė smakrą. Tada pažvelgė į Valentiną ir papurtė galvą.

– Negaliu prisiminti. Apžiūrėjau visa butą, bet ten, kur paprastai laikau raktus, jų neradau.

– Negali būti! Turėtum labiau saugoti savo daiktus!

– Kodėl? – atšovė senolis. – Pakalbėsim, kai sulauksi mano amžiaus.

Valentinas dūsaudamas sukiojosi ant kėdės. Sėdėjo kavinės kampe prie senelio, kas rytą užsukančio į *Il Settimo Cielo*, ir meldė pagalbos.

– Tai turi likti paslaptis! Niekas negali apie ją sužinoti. Niekas! Tik ne *ji*.

– Mano berniuk, aš užmaršus, bet ne kvailas. Turėsi susirasti pagalbininkų.

Juodu valandėlę suko galvas, svarstydami, ko imtis. Laiko tokiam sumanymui turėjo nedaug, o nesėkmės atveju oro sąlygos nebuvo palankios. Nepaisant to, Valentinas neketino pasiduoti. Jis pasitikėjo sėkme. Vedamas šeštojo jausmo, numatė ypatingą datą – vasario 14-ąją. Švento Valentino, savo vardo ir įsimylėjėlių dieną, tinkamiausią atiduoti damai savo širdį. Šventasis Valentinas tikrai turėjo būti maloningas savo bendrapavardžiui, ruošiančiam ypatingą staigmeną.

Neli pakerėta apžiūrinėjo paveikslus ir nuotraukas su oro balionais *Il Settimo Cielo,* todėl Valentinas buvo tikras, kad negalės atsispirti dovanai, su kuria jis pasiūlys jai savo ranką ir širdį.

Dabar reikėjo tik prakeikto rakto. Pastaruoju metu jo senelis vis dažniau pamiršdavo įvairius dalykus, bet tai jam netrukdė gyventi.

– Tapai visai užmaršus, *nonno,* – papriekaištavo Valentinas. – Negaliu išlaužti durų. Jos geležinės. – Vaikinas susiėmė už galvos. – Ką man daryti?

– Nustebink ją kitaip, – pavargęs klausytis skundų, pasiūlė senolis. – Padovanok Fortuny šviestuvą. Mergina tikrai apsidžiaugs. Atrodė sužavėta senojo Paladino darbų. Galbūt sumanymas kilti balionu nėra toks geras. Kas žino, kokia jo būklė.

Džiakomas Briatorė norėjo ramiai toliau skaityti laikraštį.

– Todėl noriu jį apžiūrėti, – neatlyžo Valentinas. – Pabandyk prisiminti. – Tada uždavė klausimą, paprastai užduodamą tokiose situacijose, kad užmaršuolis mintimis grįžtų į praeitį: – Kada paskutinį kartą naudojai raktą?

Džiakomas Briatorė numojo ranka.

– Nežinau, tai buvo taip seniai.

Jis atsilošė mediniame suole ir padarė tai, ką kartais daro seni užmaršūs žmonės.

– Šventasis Antanai! – kreipėsi. – Padėk mums rasti prakeiktą raktą! – jis užmerkė akis ir laukė nušvitimo. Tada iškėlė pirštą. – Palauk, palauk, palauk! Hmm. Tuoj... Paskutinį kartą buvau jį ištraukęs, kai gavai diplomą. Tada dar kartu kilome mano senuoju mongolfjė. Vėliau atsiguliau į ligoninę tai nelemtai akių operacijai.

Senolis atsiduso.

– Teisingai, – Valentinas susimąstęs prikando apatinę lūpą. Staiga jo veidas nušvito. – Žinau, kur yra raktas! – sušuko. – Po rūsio skliautu. – Jis susijaudinęs pašoko iš

vietos. – Esu tikras, kad vis dar kabo ant senojo vinies, prisimeni?

– Neprisimenu nieko, – keistai sutrikęs atsakė Džiakomas. – Galėčiau prisiekti, kad tąkart raktą įsikišau į kišenę. – Jis pasiėmė laikraštį ir linktelėjo anūkui. – Na, ko lauki? Bandyk laimę! – šyptelėjo. – Laikas nestovi vietoje.

Kitos dienos priešpietę Valentinas patenkintas žengė į Šv. Stepono aikštę. Buvo neįprastai saulėta diena sausio pabaigai, todėl prie kavinių ir barų, turinčių lauko šildytuvus, sėdėjo keletas pamišėlių. Tolėliau šviesiaplaukis vyras su parka brązgino gitara. Virš aikštės sklido „Volare" garsai.

Valentinas nusišypsojo.

Daiktai įgavo pavidalus. Visai kaip restauruojant senas sienų arba lubų freskas. Kiekvieną kartą atsistojus ant kopėčių, Valentiną apimdavo baimė padaryti klaidą. Lemtingas potėpis arba nevikrus judesys, ir viską būtų tekę pradėti iš naujo. Laimė, pradėjus dirbti, ranka judėdavo vis tvirčiau ir įgydavo pagreitį, o vaikinas suprasdavo, kad jam pavyks.

Valentinas kulniavo iš susitikimo su sena drauge Ticiana, kuri atrodė sužavėta jo sumanymo.

– Žinoma, kad padėsiu, – patikino. Jos akys suspindo kaip tuomet, kai buvo įsimylėjęs jos švarplę. – Turiu pasikalbėti su Lučianu. Pažiūrėsime, kada galėtume susitikti. Nesijaudink, viskas pavyks! – linksmai nusijuokė. – Kaip smagu, kad kažkas ir tave apvyniojo aplink pirštą!

Liesa strazdanota mergaitė ilgomis kasomis virto pilnakrūte gražuole. Šviesia permatoma oda ir ugniniais plaukais būtų apsukusi galvą bet kuriam prerafaelitui. Mergina vis dar turėjo švarplę – jiedviem pietaujant netoli *Teatro La Fenice,* Valentinas prigavo save nevalingai žvilgčiojant jai į burną.

Praėjus daugeliui metų (jų smėlio dėžės romanas baigėsi iškart po bučinio), Valentinas savaitgaliui grįžo namo iš Paduvos ir susitiko su geriausiu draugu Lučianu. Šis pristatė jam savo naująją merginą, teatro scenografę.

Valentinas nustebo, bet apsidžiaugė vėl išvydęs Ticianą. Nuo to laiko juodu tapo gerais draugais.

Išradingoji Ticiana ir auksarankis Lučianas buvo tie, kurių jam reikėjo planui įgyvendinti. Nuostabus jausmas!

Valentinas švilptelėjo porą „Volare“ taktų ir staiga panoro prisijungti prie Šv. Stepono aikštėje įsitaisiusių pamišėlių. Jis užsisakė espreso ir prisėdo saulėkaitoje priešais nedidelį barą.

Praėjusią dieną nuo ryto iki vakaro lakstė rūpindamasis oro balionu. Po rūsio skliautu iš tiesų rado raktą, žengė į duslią prietemą, nusibraukė voratinklius, išlygino mongolfjė audinį, išpainiojo virves ir patikrino vietomis įlūžusį krepšį. Reikėjo įdėti nemažai darbo, bet senasis oro balionas dar galėjo prisikelti naujam gyvenimui. Valentinas išsitraukė nedidelę užrašų knygutę, pasižymėjo, ką reikia pataisyti, ir suskaičiavo, kiek valandų – ir dienų – galės skirti savo sumanymui po darbo *Ca' Rezzonico.* Tada paskambino keliems žmonėms, nešinas dažų indeliais ir

teptukais nuskubėjo atgal į rūmus, o vakare šnektelėjo su seneliu ir prisaikdino jį nė žodžiu neprasitarti Neli, jeigu juodu ir vėl užsuktų į kavinę.

Valentinas visą dieną jautėsi kaip įelektrintas. Toks apsvaigęs nuo savo nuostabaus sumanymo, kad kaip Hermis sparnuotais batais skraidė iš vienos vietos į kitą. Nieko nevalgė ir nė minutei neprisėdo pailsėti (tiesą sakant, kuriam įsimylėjusiam vyrui reikėjo maisto arba poilsio?). Tik vėlai vakare, visai be jėgų išsitiesęs lovoje, suprato, kad nepaskambino moteriai, dėl kurios ir kilo šis sąmyšis. Nedovanotina klaida! Valentinas pyko ant savęs. Po nuostabaus bučinio priešais *Il Settimo Cielo* turėjo paskambinti Neli jau kitą dieną. Buvo tikras, kad mergina palaikė jį kvailiu. Žinoma, ji taip pat nedavė jokio ženklo. Staiga vaikiną apniko dvejonės. Viena vertus, tą naktį Neli užtrenkė jam duris. Antra vertus, jo neatstūmė – priešingai!

Kamuojamas abejonių, Valentinas vartėsi nuo vieno šono ant kito. Ramybės nedavė vieną kitą vejančios mintys. *Viena vertus. Antra vertus. Viena vertus. Antra vertus.*

Žinojo, kad moterys sudėtingos būtybės, bet ši – *mamma mia!* Valentinas giliai atsiduso ir padaužė pagalvę. Tada apsisuko ant kito šono ir suko galvą toliau.

Ką iš tiesų reiškė Neli sakinys „Bijau, kad tai prasta mintis"? Galbūt ji nekalbėjo taip rimtai, kaip atrodė nevilties apimtam Valentinui? Galbūt ji nebuvo iš tų, kurios po pirmo bučinio pasikviečia vyrą namo.

Nurimęs ir tvirtai pasižadėjęs iš pat ryto paskambinti Neli, jis galiausiai užmigo.

Kai prieš dešimtą surinko Neli numerį, ji iš karto pakėlė ragelį. Atrodė, lyg būtų laukusi jo skambučio. Nepaisant to, buvo tyli.

– Tik norėjau sužinoti, kaip tau sekasi, – tarė Valentinas.

– Gerai, – trumpai atsakė Neli ir pasiteiravo to paties.

Valentinas skubiai atsiprašė, kad nepaskambino anksčiau. Ar jam tik pasirodė, ar išgirdusi, kad vakar buvo labai užsiėmęs, Neli tik pašaipiai tarstelėjo ir pati tai pastebėjusi. Nė žodžiu neužsiminė apie naktinį bučinį. Atlyžo tik tada, kai Valentinas perdavė senelio linkėjimus. Tada dar kartą pakartojo, koks malonus jai buvęs Džiakomas Briatorė ir kokia nuostabi esanti jų kavinė.

Vaikinas atgavo drąsą.

– Tai *tu* esi nuostabi. Neli... aš... su tavimi buvo taip gera... Visą naktį negalėjau užmigti, nes galvojau apie tave, – tyliai ištarė.

Kitame laido gale stojo ilga tyla.

Valentinas laukė ir iš jaudulio nykščio nagu badė smilių.

– Aš taip pat negalėjau užmigti, – galiausiai prisipažino Neli.

Jis su palengvėjimu atsiduso.

– Kada galime pasimatyti?

Juodu sutarė ankstyvą popietę susitikti Šv. Morkaus aikštėje, ten, kur jų keliai susikirto pirmą kartą.

Po dviejų valandų Neli nusiuntė žinutę, kurią Valentinas pastebėjo tik atsisveikinęs su Ticiana.

Apgailestauju, bet negalėsiu ateiti. Man plyšta galva, todėl šiandien liksiu lovoje. Pasimatykime kitą dieną. Neli

Valentinas iš karto pabandė paskambinti, bet jo širdies dama nekėlė ragelio. Vargšelė tikriausiai gulėjo pritemdytame miegamajame, laukdama, kol atlėgs skausmas.

Vaikinas suglamžė praplėštą cukraus pakelį ir įmetė jį į tuščią espreso puodelį, stovintį priešais, ant stalo. Jam reikėjo eiti. Švarko kišenėje gulėjo dėžutė vaistų nuo skausmo, kurių nupirko vaistinėje. Po darbo ketino parūpinti užkandžių, duonos ir tiesiog aplankyti Neli.

Valentinas užėjo į vidų susimokėti. Laukdamas grąžos, pagalvojo, kad bus geriau, jeigu įspės ligonę apie savo vizitą, todėl skubiai parašė jai žinutę.

Carissima, man labai gaila. Tik dabar perskaičiau tavo žinutę. Vargšelė! Pabandyk numigti. Vakare užsuks gydytojas su aspirinu ir maistu. Sveik! V.

Norėdamas grįžti į Dorsodurą, kur *Ca' Rezzonico* jo laukė „Besisūpuojantis Pulčinela“, Valentinas žengė per Šv. Stepono aikštę Akademijos tilto kryptimi. Skubiai metė žvilgsnį į restorano terasą, kurioje prie šildytuvo vis dar sėdėjo ir valgė pora saulės išsiilgusių turistų su paltais. Prisimerkęs nuo akinančios šviesos, pastebėjo jauną moterį, kurios rusvi plaukai suspindo auksu, kai ji šypsodamasi palinko į priekį ir įdėmiai pažvelgė į vyrą, sėdintį kitoje stalo pusėje. Pora laikėsi už rankų.

Valentinas nusišypsojo. Tada sustojo kaip ištiktas stabo. Tik jo kvaila širdis plakė toliau ir netolygiai daužėsi krūtinėje.

Pavojus – vienintelis žodis akimirksniu šovė jam į galvą. *Pavojus!*

Valentinas skubiai priėjo prie stalo ir, poros nuostabai, prisėdo ant laisvos kėdės.

– Kokia staigmena! – tarė, liūdnai šypsodamasis. – Tikiuosi, netrukdau?

Jis išsitraukė iš kišenės aspirino dėžutę ir taip stipriai metė ją ant stalo prie lėkščių, kad šios skimbtelėjo.

– Plyšta galva?

– Valentinai, ką čia veiki?

Neli išraudo kaip žarija ir skubiai atitraukė rankas nuo nepažįstamojo.

– Norėjau aplankyti ligonę, – šiurkščiai atšovė Valentinas. – Bet, atrodo, ji jau rado guodėją. – Jis reikliai nužvelgė aukštą liesą vyrą buka nosimi su senamadiška tamsiai mėlyna daigstyta striuke. Šis sėdėjo priešais Neli ir pavandenijusiomis akimis sutrikęs žiūrėjo į vaikiną. – Galėjai pranešti, kad draugužis, taip apsunkinęs tau gyvenimą, atvyko į Veneciją.

Valentinas sukryžiavo rankas ir atsilošė kėdėje. Sėdėjo kaip nukritęs iš dangaus, bet, regis, buvo visiškai patenkintas savo elgesiu.

Neli išblyško kaip popierius ir prarado kalbos dovaną.

Vyras daigstyta striuke nesuprato arba tik miglotai suprato, kas čia vyksta, todėl pasiteiravo:

– *Mais qu'est-ce qu'il veut ce type?**

Jis pasitaisė per didelius akinius ir nusijuokė. Atrodė sutrikęs, bet linksmas. Nebuvo sunku suprasti, kad laikė įkyrų italą pamišėliu.

* Ko nori šis vaikinas? (*Pranc.*)

– *Rien**, – atsakė Neli ir atsiprašomai nusišypsojo. Tada pažvelgė į Valentiną, kuris nutaisęs niūrią miną vis dar sėdėjo sukryžiuotomis rankomis. – Viskas ne taip, kaip atrodo.

– Nejaugi? Tada kaip yra iš tikrųjų?

– Atsitiktinai sutikau savo seną profesorių, štai ir viskas, – atsakė Neli.

Valentinui nepraslydo pro akis, kad jos skruostai vėl paraudo. Tikriausiai ją kažkas siejo su šiuo tipu, kuris atrodė mažiausiai penkiolika metų už ją vyresnis ir, greičiausiai palikęs namuose žmoną bei vaikus, slapta susitikinėjo su buvusia studente.

– Vadinasi, tai tavo *profesorius*! Dabar *viskas* aišku.

Vyras daigstyta striuke suprato žodį *profesorius* ir pritariamai linktelėjo galva.

– Atleisk, kad esu toks nesupratingas, bet gal malonėtum pasakyti, kada jį sutikai? Dar neprasidėjus skausmui ar jam jau atlėgus?

Neli sutrikusi žvelgė į baltą staltiesę.

Profesorius nustebęs parodė į aspirino dėžutę ir kažko paklausė prancūziškai. Valentinas suprato žodžius *galvos skausmas*. Tada tarėsi išgirdęs, kaip profesorius paklausė:

– *Ar tai tas tipas?*

Neli papurtė galvą ir susiėmė už smilkinių. Regis, jai tikrai pradėjo skaudėti galvą, pagalvojo vaikinas. Neli nespėjo atsakyti nei jam, nei profesoriui, kai virš stalo pasigirdo nustebęs balsas:

* Nieko (*pranc.*).

– Neli! Ar čia tu? *What a surprise!* Negali būti!

Prie stalo prasibrovė ilgšis su šviesia barzda, parka ir gitaros dėklu. Valentinas atpažino gatvės muzikantą, visai neseniai brązginusį „Volare“ Šv. Stepono aikštėje. Kuo toliau, tuo gražiau.

Ilgšis plačiai šypsodamasis sustojo priešais Neli ir persibraukė per šviesius gaurus.

– Ką čia veiki, *sweatheart*? Na, ir staigmena! Šiandien vakare norėjau grįžti į Paryžių, bet sutikau tave Venecijoje!

Valentinas pritariamai linktelėjo. *Surprise, surprise!* Dar vienas kvailys, nesitikėjęs sutikti Neli. Tikra netikėtų susitikimų diena. Jis pažvelgė į Neli, kuri atrodė kaip reikiant nustebusi.

– Šonai! – sušuko. – Na, ir netikėtumas!

– *Yeah! It's a small world!**

Ilgšis patenkintas pastatė gitaros dėklą, pasilenkė apkabinti Neli ir prisistūmė kėdę.

Išvydęs sutrikusius veidus, atsiprašomai iškėlė rankas.

– *Sorry, sorry, sorry!* Tikiuosi, nesutrukdžiau? Galiu išeiti.

– Ne, – sutrikusi patikino Neli.

Profesorius mandagiai tylėjo. Valentinas suprato tik žodį *sorry*. Jis smalsiai nužvelgė atvykėlį, vardu Šonas. Puikus kvartetas. Prie nedidelio stalo nebūtų tilpę daugiau žmonių.

– Jeigu daugiau nieko nelauki, Neli, galėtum mus supažindinti, – pasiūlė, drąsinamai šypsodamasis.

* Taip! Koks mažas pasaulis! (*Angl.*)

Neli dėkinga pažvelgė į jį, nebyliai prašydama supratimo. Tada vienu gurkšniu ištuštino savo vyno taurę.

– *Bon,* – tarė. Tada giliai įkvėpė ir nužvelgė ratą. – Restauratorius Valentinas Briatorė iš Venecijos padėjo man susigrąžinti rankinę. Būsimasis pilotas Šonas Omalėjus iš Meino pusę metų keliauja po Europą grodamas gitara. Mudu susipažinome Paryžiuje. Sorbonos universiteto profesorius, Vergilijo ekspertas ir mano magistro darbo vadovas Danielis Bošamas, – ji trumpam nutilo, – neseniai apsigyveno Bolonijoje.

Pirmiausia Neli viską pasakė itališkai. Kai tą patį pakartojo prancūziškai, profesorius porą kartų linktelėjo, o būsimasis pilotas iš Meino nepatikliai pažvelgė į Neli.

– Neli! *This is nuts!* Tikra beprotybė! Skraidantis profesorius! Pagaliau supratau! Juk tai puiku! – Amerikietis linksmai pliaukštelėjo sau per šlaunį ir iškėlė abu nykščius. – Nieko sau! Sveikinu, balandėliai! *Venice! How very romantic!* – Jis nusijuokė ir linksmai pamerkė akį Neli, kuri veltui įspėjamai varstė jį žvilgsniu. – Argi nesakiau, kad viskas bus gerai su... Aaa!

Šonas nutilo ir stipriai atsitrenkė į stalą. Profesoriaus taurė apvirto, o vynas išsiliejo ant kelnių.

Valentinas nesuprato, kodėl amerikietis, žarstantis pagyras *riešutams (?!)* ir *romantiškajai Venecijai,* staiga prarado pusiausvyrą. Amerikietis kaip reikiant įsisiautėjo, o tai nepatiko Neli.

Valentinas pastatė tuščią taurę.

– Kas darosi tavo draugui iš Meino? – pasiteiravo. – Ar jis visada taip elgiasi?

– Ne dabar! – sušnabždėjo Neli. Jos veidas ir vėl persimainė. Atrodė, kad ji tuoj apalps. – *Ne dabar!*

– Tik pažiūrėkite, ką padariau! Atleiskite! – suvaitojo amerikietis.

Jis apgailestaujamai pažvelgė į Neli ir ištiesė profesoriui servetėlę.

Danielis Bošamas nebuvo iš tų, kurie greitai praranda savitvardą. Jis kaip galėdamas labiau nusisausino kelnes, pasitaisė akinius ir sutrikęs pažvelgė į Neli.

– Kas tas skraidantis profesorius?

19

KIEKVIENOJE GEROJE KOMEDIJOJE galiausiai susiduria visi veikėjai, asmeniškai nepažįstantys vienas kito. Toks susitikimas dažniausiai įvyksta vakarėlyje, policijos nuovadoje, viešbučio lifte arba nedidelio restorano terasoje. Lemtingas vaidmuo tenka atsitiktinumui. Visi žino (arba tariasi žinantys) skirtingą įvykių eigą ir turi apie ją klaidingą arba beveik klaidingą viziją.

Paprastai tokios babeliškos sumaišties centre atsiduria asmuo, galintis atskleisti tiesą. Žinoma, jis, kaip ir mes visi, slepia porą skausmingų paslapčių, kurias norėtų pasilaikyti sau, todėl neatverčia visų kortų arba pasirenka mažesnį melą.

Saulėtą sausio dieną žingsniuodama Šv. Morkaus aikštės link pas Valentiną, Neli nenujautė, kad po kelių valandų šis vaidmuo atiteks jai. Ji neišmanė komedijos struktūros. Nebuvo sinefilė ir retai eidavo į kiną. Be to, šią akimirką nebūtų galėjusi į viską pažvelgti kitomis akimis.

Valentino bučinys išmušė Neli iš vėžių. Jos seniai niekas taip aistringai nebučiavo, todėl užgesus kavinės šviesoms ji atsidavė akimirkai. Iš pradžių prieš akis išni-

ro draugiškas Danielio Bošamo veidas, tačiau netrukus liko tik spindinčios venecijiečio akys. Neli juto jo šiurkštų skruostą ir reiklias lūpas. Gaila, kad bučinio visada sulauki ne iš reikiamo vyro, dar pagalvojo, bet greitai pasidavė keistam svaiguliui, ištrynusiam visus reikiamus ir nereikiamus vyrus. Neli pakirto kojas. Ji nebūtų galėjusi pasakyti, kaip galiausiai atsidūrė Teatro gatvėje. Neprisiminė, kad būtų ėjusi šaligatviu, bet gerai prisiminė, kaip ant nedidelio tiltelio Valentinas apgaubė ją savo švarku. Vėliau atsidūrė priešais savo namą.

Grapa atliko savo darbą, žingsniuodama Rialto tiltu, šypsodamasi pagalvojo Neli. Priešingai nei turistai, šįkart nesustojo jo viduryje. Galbūt kaltinti reikėjo visai ne grapą? Neli pripažino, kad Valentino bučinys susuko jai galvą.

Laimė, kai jis norėjo užeiti vidun, atgavo sveiką protą ir išsiuntė jį namo. Šiuo metu jai mažiausiai reikėjo meilės nuotykių su nepažįstamuoju.

Maloniai apsvaigusi akimirksniu krito ant plačios lovos ir pusę nakties nesudėjo bluosto, jausdama Valentino prisilietimus ir bučinius.

Galiausiai nugrimzdo į gilų miegą.

Kai prabudo, buvo beveik vienuolikta valanda ryto. Neli patenkinta pasirąžė lovoje ir nužvelgė gėlėtus tapetus, tarp kurių pasijuto kaip pavasariškoje giraitėje. Seniai taip ilgai nemiegojo. Statydama ant ugnies kavinuką ir skrudindama duoną, nusprendė, kad jos vidinis laikrodis pasidavė.

Neli pastebėjo, kad nuolat žvilgčioja į mobilųjį. Prieš savo valią nerimavo, nesulaukdama Valentino skambučio.

Nenorėjo sureikšminti naktinės eskapados, kuri, susiklosčius palankioms aplinkybėms, galėjo ištikti du simpatiškus apsvaigusius žmones (tai patvirtino netgi mokslininkai!), bet lengvai įsižeidė, nesulaukdama žinių iš savo *Cicisbeo*.

Nuo to vakaro, kai grąžino Neli raudonąją rankinę ir pakvietė ją vakarienės, Valentinas skambindavo kiekvieną dieną. Dabar telefonas tylėjo. Regis, venecijiečiui trūko taktiškumo. Kaip galėjo po tokio bučinio pradingti kaip į vandenį?

Neli susiraukė ir atsikando duonos su sviestu ir marmeladu.

– Tuo geriau man, – sumurmėjo. – Tuo geriau man.

Kad ir kaip būtų, Neli susierzino. Pirmoje dienos pusėje vaikštinėjo po dar nepažįstamą pilką Kanaredžio kvartalą. Paragavo puikios aliejuje keptos žuvies *La Trattoria da Alvise*, o vakarop, įsižiebus pirmiesiems žibintams, spontaniškai nusprendė paplaukioti gondola. Nors gondolininkas buvo labai malonus (nuleido kainą ir abipusiu sutarimu nepradėjo dainuoti) ir parodė įstabaus grožio slaptų lagūnos kampelių, o kelionė buvo nepakartojama, Neli kažko trūko.

Juodu laiveliu be garso slysdama vandeniu, ji suprato, apie ką rašė Silvijus Todis: *Gondola tik tada yra gondola, kai plukdo įsimylėjėlius.*

Kitą rytą Valentinas galiausiai paskambino. Neli širdis suspurdėjo iš džiaugsmo.

– Klausau?

Ji prispaudė prie ausies ragelį – iš susijaudinimo nebegalėjo pratarti nė žodžio. Kalbėti turėjo jis! Valentinas atrodė nuoširdžiai susikrimtęs dėl savo elgesio. Apie bučinį neprasitarė, todėl tylėjo ir Neli. Vaikinas ištarė kelis padrikus sakinius (tarp jų ilgam nuščiūdavo) ir galiausiai pasakė, kad ji nuostabi, vakaras buvęs puikus, o jis visą naktį negalėjęs užmigti, nes galvojęs tik apie ją.

Neli netverdama džiaugsmu dar tvirčiau prispaudė prie ausies ragelį. Staiga labiau už viską panoro pamatyti savo linksmų minčių ministrą. Nenorėjo nė prisiminti, kad jų istorija nenumaldomai artėjo prie pabaigos.

Gražus oras išviliojo turistus į gatves, todėl Šv. Morkaus aikštė buvo neįprastai pilna. Neli žvilgtelėjo į laikrodį. Ji per anksti atsidūrė vietoje ir turėjo geras dvi valandas, todėl apsuko aplink aikštę arkada, pasigrožėjo margaspalvėmis parduotuvių vitrinomis, *Caffè Florian* nusipirko kompaktinę plokštelę *Concerto al Caffè* ir pasuko varpinės bokšto link. Lygiai prieš dvi savaites lankėsi čia pirmą kartą. Stovėjo su raudonąja rankine ir nepažįstamojo numeriu. Ji turėjo dar dvi savaites.

Neli prisimerkė nuo saulės ir nužvelgė lagūną. Argi nenuostabu, kad gyvenimas už kiekvieno posūkio pateikdavo staigmeną?

Staiga Neli išvydo pažįstamą siluetą. Netoliese stovėjo ne Valentinas Briatorė, kaip dera įsimylėjėliui, dviem valandomis anksčiau atsiradęs Šv. Morkaus aikštėje. Susimąstęs ir lengvai šlubčiodamas dešine koja, nešinas sun-

kiu portfeliu, jos link žingsniavo aukštas liesas vyras su dideliais akiniais.

– Profesoriau Bošamai! – sušuko Neli. – Ką čia veikiate?

– Neli! Negali būti! – nusijuokė Danielis Bošamas. – Na, ir staigmena! Kaip laikotės?

– Puikiai, – atsakė Neli.

Kai juodu pasisveikino, profesorius pamerkė akį ir prisipažino trumpam pabėgęs nuo savo naujosios itališkos šeimos.

– Juokauju, – skubiai pridūrė. – Keliauju iš bibliotekos. Rinkau medžiagą. Atvykau čia tik vienai dienai. – Jis linksmai nužvelgė Neli, įsisupusią į tamsiai mėlyną paltą. – Kas tokiu metų laiku privertė čia atvykti jus?

Neli nusišypsojo.

– Aš nusprendžiau pabėgti nuo Paryžiaus oro, – linksmai atsakė.

– Tada jums pasisekė, – sutiko profesorius.

Neli negalėjo ginčytis – sutikti profesorių Bošamą Venecijoje buvo netikėta sėkmė.

Bošamas žvilgtelėjo į laikrodį.

– Mano traukinys išvyksta pavakarę, o aš jau baigiau darbus. Jeigu turite laiko, galėtume drauge užkąsti.

Neli turėjo viso pasaulio laiką. Jai tereikėjo susidėlioti prioritetus. Lengvai kamuojama sąžinės, parašė trumpą žinutę Valentinui ir atšaukė jų susitikimą. Jai nekilo geresnės minties, kaip prisidengti galvos skausmu. Buvo tikra, kad Valentinas susitvarkys – su juo pasimatys kitą dieną. Profesorius Bošamas Venecijoje viešėjo tik šiandien.

Neli išsiuntė žinutę ir išjungė telefoną. Tada šypsodamasi įsikibo Bošamui į parankę.

– Žinoma, tik prisėskime kiek toliau nuo Šv. Morkaus aikštės – čia per daug žmonių ir žvėriškai brangu.

Profesorius Bošamas nepažinojo Venecijos, todėl leidosi vedamas tolyn nuo Šv. Morkaus aikštės, kur turistai lesino balandžius ir su jais fotografavosi. Neli (pasikliaudama savo prastais orientaciniais gebėjimais) nusivedė profesorių iš judrios aikštės į ramesnes gatveles. Galiausiai juodu pasiekė Šv. Stepono aikštę, taikiai skendinčią saulės šviesoje.

Neli nepastebėjo aukšto šviesiaplaukio vyro su parka, stačiakampės aikštės gale derinančio gitarą. Šią akimirką nebūtų pastebėjusi net Valentino Briatorės. Ji matė tik šalia žingsniuojantį aukštą liesą vyrą, apie kurį taip ilgai svajojo ir kurio taip ilgai gedėjo. Tikriausiai Valentinas būtų pasakęs, kad padėtis beviltiška, bet ne tragiška, pagalvojo Neli, todėl, kol Bošamas buvo čia, norėjo išnaudoti kiekvieną akimirką.

Juodu prisėdo restorano terasoje prie šildytuvo ilgojoje aikštės pusėje. Apdairūs padavėjai naudojosi kiekviena proga privilioti turistų – nė vienas venecijietis nebūtų pietavęs su paltu vien todėl, kad sausio mėnesį šiek tiek ryškiau pašvietė saulė.

Neli įsitaisė priešais profesorių, nenujausdama, kokia staigmena jos laukia šią popietę.

– Nagi, pasakokite! Kuo užsiimate ir kaip sekasi rašyti magistro darbą? – paragino Bošamas, kai juodu užsisakė

maisto. – Gruodį taip ir neatsisveikinome. Pasigedau jūsų kalėdiniame vakarėlyje.

Jis pasitaisė akinius.

– Deja, negalėjau ateiti, – atsakė Neli. Ji pirmą kartą pastebėjo, kad profesorius nešioja per didelius akinius. – Sirgau.

– Tikiuosi, ne angina?

– Ne. – Neli atsilaužė duonos, bet taip ir neįsidėjo jos į burną. – Nelabai būčiau galėjusi apsikrėsti, – priminė ir kreivai šyptelėjo.

– Jūsų tiesa, – sutiko profesorius, neišgirdęs ironijos. Tada susimąstė. – Vėliau buvome trumpam susitikę mano kabinete. Tąkart papasakojau jums apie Izabelą.

– Taip. – Neli su siaubu prisiminė baisiausias penkiolika minučių savo gyvenime. Tada suėmė save į rankas. – Ar viskas klostosi taip, kaip ir įsivaizdavote?

Bošamas gūžtelėjo pečiais.

– Italų kalbos pamokos tikra katastrofa. Maniau, bus lengviau. Netrukus prasidės intensyvūs kursai. Teko pripažinti, kad nesu labai gabus kalboms. – Jis atsiduso. – Nesuprantu nė žodžio. Ypač tada, kai susirenka visi šeimos nariai ir pradeda vienas už kitą garsiau šaukti. – Bošamas sutrikęs nusišypsojo. – Prancūzui reikia prie to priprasti. Dar nebuvau šventęs tokių triukšmingų Kalėdų. Negana to, persivalgiau. Neįsivaizduojate, kokio dydžio porcijas ruošia italai. *C'est incroyable...*

Profesorius užsidegęs pasakojo apie kulinarinius ir kultūrinius sunkumus, ištikusius jį per Kalėdas Boloni-

joje. Neli atsilaužė dar šiek tiek duonos ir su blėstančiu susidomėjimu klausėsi jo kalbų. Paskaitos apie Viriljo ir Bodrijarą buvo tikrai įdomesnės.

Galiausiai profesorius perėjo prie savo mėgstamiausios temos – Izabelos. Gražioji, nuostabioji, protingoji Izabela! Svajonių moteris, su kuria jis, audringai šūkčiojant ir plojant visai Sarti šeimai, susižadėjo.

Galiausiai Bošamas pastebėjo, kad Neli ilgokai nepratarė nė žodžio.

– Atleiskite, kalbu tik apie save! – sušuko. – Papasakokite, kaip praėjo jūsų Kalėdos?

– Gerokai ramiau nei jūsiškės, – atsakė Neli. – Negaliu pasigirti ir sužadėtuvėmis. – Ji ilgai žvelgė į profesorių. – Karščiuodama gulėjau lovoje ir gydžiausi sužeistą širdį.

– Negali būti! Kodėl nieko nesakėte?

Bošamas negrabiai suėmė Neli už rankos.

– Todėl ir atvykau į Veneciją, – paaiškino ji.

– Teisingai, – linktelėjo profesorius. – Puikiai jus suprantu, Neli. Kai atrodo, kad nėra išeities, reikia išvykti. – Jis su užuojauta pažvelgė į buvusią studentę. – Viskas susitvarkys. Darbas geriausias vaistas. – Bošamas dar kartą drąsinamai spustelėjo jai ranką. – Pamatysite, pradėsite rašyti ir pamiršite tą vyrą.

Neli suabejojo jo žodžiais.

– Ar pasistūmėjote į priekį?

Ji papurtė galvą. Pastarosiomis savaitėmis prarado bet kokį susidomėjimą magistro darbu.

– Nenuleiskite rankų, – padrąsino profesorius, priliesdamas jai ranką. – Jeigu turėsite klausimų, nedvejodama rašykite. Ar Venecijoje pasijutote geriau?

– Šiek tiek, – nusišypsojo Neli.

Savo nuostabai suprato, kad tai tiesa.

Tą akimirką į terasą įsiveržė jaunas vyras. Jo tamsios akys degė pykčiu.

– Staigmena! Tikiuosi, netrukdau?

Valentinas Briatorė įtūžęs metė ant stalo dėžutę – vaistus nuo skausmo.

Neli per vieną valandą kelis kartus norėjo prasmegti skradžiai žemę. Nelaimei, iš pažiūros tokia trapi, pastolių laikoma Venecija nė neketino suteikti tokios malonės.

Galiausiai Neli atsidūrė trijų vyrų draugijoje. Pirmasis laikė ją melage ir įtarė palaikant ryšius su tuo, kuris, likimo ironija, nė neįtarė, ilgą laiką kurstęs merginos svajones ir sudaužęs jai širdį. Kulminacija įvyko prisijungus trečiam bičiuliui, kuris, klaidingai supratęs aplinkybes, puolė sveikinti ją romantiškai atostogaujant – bičiulis pirštais pavaizdavo kabutes – *skraidančiu profesoriumi*. Spyris po stalu nutildė jaunąjį pilotą, bet turėjo pasekmių – vargšas amerikietis apvertė taurę ir apliejo profesoriui kelnes.

Danielis Bošamas stojiškai išlaikė savitvardą ir galiausiai pasiteiravo, kąs gi esąs tas *skraidantis profesorius*. Išvydusi tris poras klausiančių akių, Neli panoro dėti į kojas.

Laimė, tą akimirką padavėjas patiekė lazaniją, todėl ji galėjo trumpai atsikvėpti.

Tada netikėtai sulaukė pagalbos.

– A, – tarė Šonas, galiausiai supratęs, kad viskas ne taip, kaip atrodo. Jis suskubo ištaisyti savo klaidą ir atsakė už Neli: – *Skraidantis profesorius!* – nerūpestingai numojo ranka ir nusijuokė. – Tai tik posakis. Nėra jokių *skraidančių profesorių*, tik prisiminiau pilotų pokštą. Kai sakome, kad viskas susitvarkys su *skraidančiu profesoriumi*, iš tiesų linkime sėkmės. Panašiai, kaip *laikydami kumščius*.

– Kaip įdomu.

Profesorius Bošamas pasitaisė akinius ir paragavo lazanijos. Atrodo, amerikiečių pilotų žodynas jam pasirodė keistokas. Regis, nebesitikėjo suprasti, ką kalba kuoktelėjęs šviesiaplaukis gatvės muzikantas. Matyt, jo mylimiausia studentė bendravo su tikrais keistuoliais. Turbūt todėl ir gydėsi sužeistą širdį.

– Ką pasakė amerikietis? – susidomėjo Valentinas.

– Paaiškinsiu vėliau, – pažadėjo Neli. Tada pastūmė garuojančią lazaniją Šonui. – Ačiū už pagalbą.

Galiausiai viskas baigėsi neįtikėtinai gerai. Pirmasis atsisveikino Šonas, kuriam reikėjo grįžti į nakvynės namus pasiimti kuprinės. Jis norėjo grįžti į Paryžių ir prisipažino, kad keliaudamas po kitas šalis negali pamiršti ne tik kriaušių pyrago, bet ir *Madame la tigresse*. Neli paėjėjo su juo šoną.

– Kaip manai, ar Žana apsidžiaugs mane pamačiusi? – nedrąsiai pasiteiravo Šonas.

Neli nusišypsojo. Buvo keista matyti šį stiprų augalotą vyrą sutrikusį.

– Esu tuo tikra.

– Tik nieko jai nesakyk. Noriu padaryti *surprise*.

Neli pažadėjo tylėti. Ji nebepasitikėjo staigmenomis, bet laikė kumščius už Šoną.

– Nepasakok Žanai apie šią popietę, – paprašė.

Šonas užsimetė ant peties gitarą, apkabino Neli ir sumurmėjo:

– Dar kartą atsiprašau. Nenorėjau pridaryti bėdų. – Tada prisimerkė. – Juk tas vyras ir yra *skraidantis profesorius?*

– Taip, bet to nežino ir niekada nesužinos, – sušnabždėjo Neli.

– Tavo vietoje rinkčiausi antrąjį, – šyptelėjo Šonas ir nužirgliojo per aikštę.

Kai Neli grįžo prie stalo, profesorius Bošamas jau buvo apmokėjęs sąskaitą. Vyrai tylėdami laukė. Jai grįžus, vienas atsistojo, kitas liko sėdėti.

– Manau, man taip pat metas, – tarė Bošamas. Tada linktelėjo Valentinui ir pasivedėjo Neli į šalį. – Buvo labai malonu taip netikėtai jus sutikti. Pažadu saugoti jūsų nedidelę paslaptį. – Jis draugiškai nusišypsojo. – Ar galiu jums kai ką pasakyti? Jūs nepaprastai žavi mergina! Neskaudinkite savęs be reikalo. Pamirškite tą vyrą! Nesukite galvos ir džiaukitės atostogomis. Jeigu norėsite patarimo, nedvejodama skambinkite. Žinau, kad parašysite puikų darbą. – Tada vėl pasitaisė šiek tiek aprasojusius akinius. – Saugokite save!

Neli linktelėjo. Tada pasistiebė ant pirštų galų ir pabučiavo Bošamą į skruostą.

– Jūs taip pat, profesoriau.

Saulei pasislėpus už namų, aikštė pamažu ištuštėjo. Terasoje liko tik Neli ir Valentinas.

– Pagaliau! – pašaipiai tarė vaikinas, kai Neli grįžo prie stalo. – Nuostabus spektaklis! Senas *Dottore* iš Bolonijos, *Scaramuz* su gitara, apgautas *Arlecchino* ir gražuolė suvedžiotoja *Colombina*. Geriausia *Commedia dell'Arte!* – jis ranka pasirėmė smakrą ir įdėmiai pažvelgė į Neli. – Nekantriai laukiu jūsų pasiaiškinimo, panele.

– Valentinai, spektaklis ne toks nuostabus, kaip atrodo, – patikino ji.

– Nejaugi? – Valentinas vis dar įpykęs atsilošė kėdėje. – Kas vyksta tarp tavęs ir profesoriaus?

– Nieko.

– Manai, turėčiau tuo patikėti?

– Taip. – Neli ramiai pažvelgė į Valentiną. – Bošamas turi sužadėtinę Bolonijoje ir yra iki ausų ją įsimylėjęs. Dėl jos išsikraustė iš Paryžiaus.

– Jis laikė tave už rankos!

– Tik norėjo mane paguosti. Šį rytą atsitiktinai sutikau jį Šv. Morkaus aikštėje. Kaip tik pasakojau, kaip per Kalėdas gydžiausi gripą ir sužeistą širdį, kai prie mūsų pripuolei tu, – prisipažino Neli. – Ačiū už vaistus.

Ji nusišypsojo.

– Pasirodo, jų visai nereikėjo.

– Taip, atleisk, kad pamelavau.

Neli susigėdusi nuleido akis.

– Atsidūriau kvailio vietoje.

– Žinau, deja, profesorius Bošamas tik šiandien viešėjo Venecijoje.

– Kodėl negalėjai tiesiog taip ir pasakyti?

– Nenorėjau visko apsunkinti, – gūžtelėjo pečiais Neli.

– Visko *apsunkinti*. – Valentinas kilstelėjo antakius, o jo lūpomis nuvilnijo gudri šypsena. – Palikime viską, kaip yra.

– Taip bus geriausia, – su palengvėjimu atsiduso Neli.

– Išsiaiškinome viską, išskyrus...

– Išskyrus?

– Ką darysime su vaistais?

– Gali man juos atiduoti. – Neli pasitrynė lengvai dilgčiojančią kaktą. Šiandien netrūko nuotykių. Atslūgus įtampai, ji pajuto nuovargį. – Bijau, kad vėliau man tikrai prireiks aspirino.

– Dievas baudžia net už mažas nuodėmes. – Valentinas piktdžiugiškai šypsodamasis ištiesė jai dėžutę. – Ar gerai praleidote laiką su profesoriumi, kol prie jūsų stalo nepripuoliau aš ir tavo keistuolis draugužis?

– Matau, kad taip lengvai nepasiduosi. – Neli valiūkiškai pažvelgė į Valentiną. – Tiesą sakant, ne taip gerai, kaip tikėjausi, bet pasikalbėjus su juo tapo lengviau.

– Džiaugiuosi. – Valentinas įdėmiai ją nužvelgė. – Ar širdį vis dar slegia meilės rūpesčiai?

– Jų kaip nebūta.

– Tikiuosi, nemeluoji, – nusišypsojo Valentinas.

Neli palinko į priekį ir suėmė jį už rankos.

– Ar mano linksmų minčių ministras nebepyksta?

Valentinas taip pat suėmė ją už rankos.

– Priklauso nuo...

Valentinas staiga surimtėjo.

– Nuo ko? – nedrąsiai pasiteiravo Neli.

– Kitą kartą galėtum nepristatyti manęs kaip rankinių ieškotojo.

– Kaip turėčiau tave pristatyti?

Valentinas šyptelėjo.

– Restauratorius Valentinas Briatorė, nuo kurio bučinių linksta kojos!

Į jį akimirksniu atskriejo aspirino dėžutė.

Valentinas pasilenkė ir gindamasis iškėlė rankas.

– Ei!

– Netikiu savo ausimis! – sušuko Neli.

– Žinau, – nusijuokė Valentinas. – Esu per geras, kad būčiau tikras.

Netrukus juodu susikibę už rankų patraukė per Šv. Stepono aikštę. Kai Valentinas palydėjo Neli namo, tapo aišku, kad ji nepakvies jo kavos arba taurės vyno.

Jai iš tiesų plyšo galva.

20

DIENOS, REGIS, bėgo vis greičiau. Pirmoji savaitė Venecijoje atrodė nepaprastai ilgai. Kiekviena diena buvo pilna jaudinančių naujovių, įspūdžių ir nuotykių. Nuoširdžiai tikėdama, kad turi visą pasaulio laiką, Neli jau antrą atostogų savaitę aptiko klaidų kelią link *Il Settimo Cielo* ir atsidavė Valentino bučiniui. Netikėtai sutikus Danielį Bošamą, įvykiai pasiekė kulminaciją ir pakrypo nauja linkme.

Likimo ironija, kad profesorius, dėl kurio Neli išvyko iš Paryžiaus, primygtinai siūlė pamiršti *tą vyrą,* pernelyg nesukti galvos ir džiaugtis atostogomis. Regis, aukštesnės jėgos linksminosi, tampydamos juos už susipynusių siūlų. Geraširdis Bošamas tikriausiai įtarė, kad *tas vyras,* triukšmingai nutraukęs jų pietus, yra Valentinas. Nepaisant to, atsisveikinant su profesoriumi, Neli pasirodė, kad jo akys už aprasojusių stiklų žybtelėjo. Galbūt jis pagaliau viską suprato, bet taktiškai nutylėjo ir netiesiogiai pasiūlė jai pamiršti buvusį mylimąjį? Neli niekada to nesužinojo, bet įsidėmėjo profesoriaus patarimą.

Jaudinanti popietė baigėsi laimingai, bet kitą dieną, kamuojama baisių galvos skausmų, Neli praleido gulėda-

ma miegamajame užtrauktomis užuolaidomis. Nepaisant to, kai kas pasikeitė. Neli pajuto naują, iki tol nepažintą lengvumą. Nusprendė mažiau galvoti ir tiesiog mėgautis akimirka. Jai netrukdė net *acqua alta**, kitą dieną užtvindęs miestą.

Pekeliui į Šv. Morkaus aikštę, Neli apstulbusi sustojo siauros gatvelės pabaigoje – priešais ją plytėjo didžiulis vandens telkinys. Veltui pabandė pasukti kita gatvele. Neli nusijuokė ir nusipirko skėtį bei milžiniškus guminius batus. Tada nukeliavo per vandenį ir staiga visame mieste stebuklingai atsiradusius medinius takus. Kol venecijiečiai bejausmiais veidais skubėjo pro šalį, ji ilgai stovėjo ant tako ir susižavėjusi žvelgė į Šv. Morkaus aikštę, virtusią didžiuliu spindinčiu ežeru, iš kurio kaip laivų nuolaužos kyšojo plastikinių kėdžių atkaltės.

– *Andiamo, Signorina, andiamo!* – piktas balsas nutraukė idilę. Kažkas šiurkščiai stumtelėjo Neli į šalį. – Neužtverkite kelio!

– Ei! – sušuko Neli. Ji susvyravo ir vos neatsidūrė vandenyje. – Atsargiau! Pone Poci?

Pro šalį iš tiesų brovėsi mažaūgis paniurėlis. Senolis nesivargino atsiprašinėti ir nekantriai stuktelėjo lazda.

– Panele Delakur! – sušuko. – Kas daugiau galėtų užtverti eismą! *Tutto bene?*

– Taip, – atsakė Neli. – Viskas gerai. Tik neįstumkite manęs į vandenį, – šyptelėjo, neprarasdama geros nuotaikos. – Kodėl visada taip skubate, pone Poci?

* Potvynis (*it.*)

Nepaisant to, visur vėluojate, pagalvojo.

– Aš užimtas! Užimtas! Dirbu ir negaliu valandų valandas spoksoti į vandens balą aikštėje, lyg ji būtų septintasis pasaulio stebuklas! Neturiu tokiems malonumams laiko! *Arrivederci!*

Ponas Pocis plačiai pamojo ranka ir *staccato* ritmu bilsnodamas lazda nuskubėjo tolyn.

Neli šypsodamasi žvilgsniu nulydėjo susikūprinusį senolį. Laimė, tokiems malonumams turėjo visą pasaulio laiką. Ji vėl pažvelgė į spindintį vandenį.

Tada paskambino Žana.

Neli iš karto suprato, kad pusseserė nekantrauja papasakoti naujienas. Žana linksmai pasiteiravo, ką veikia pabėgėlė.

– Stebiu potvynį Šv. Morkaus aikštėje, – prisipažino Neli.

– Dievulėliau, juk tai siaubinga! Kodėl toliau liūdi ir negrįžti į Paryžių, kur daug gražiau nei nuskęsti pasmerktame mieste. Šiandien čia šviečia saulė. Diena tiesiog nuostabi!

– Visai neliūdžiu, priešingai.

Neli stovėjo po skėčiu ir šypsojosi. Nujautė, kad pusseserė skambino norėdama pasidžiaugti ne geru oru.

– Spėk, kas kavinėje kerta mano kriaušių pyragą! – sutrimitavo Žana.

– Sprendžiant iš tavo balso, Šonas Omalėjus.

Neli tyliai nusijuokė, išgirdusi, kaip Žana nuščiuvo iš nuostabos.

– Iš kur žinai?

– Šeštasis pojūtis?

Galiausiai Neli papasakojo Žanai apie įsimintiną popietę Šv. Stepono aikštėje.

– Negali būti! – sušuko Žana. – Lažinuosi, kad sėdėjai išpilta prakaito!

– Nebuvo taip linksma, kaip atrodo.

– Ar Bošamą tikrai sutikai *atsitiktinai*, ar šiek tiek pasistengei?

– Nekalbėk nesąmonių, Žana. Prisiekiu, jis nukrito kaip iš dangaus.

– Nukrito iš dangaus? Tikras šventasis! – pratrūko juoktis Žana. Teko palaukti, kol atgaus kvapą. – Tikiuosi, neužkibai ant to paties kabliuko? Žinau, kad mėgsti griebtis menkiausio šiaudo!

– Nesąmonė, – atšovė Neli. Tada savo nuostabai tarė: – Tiesą sakant, buvo gana nuobodu. – Ji susimąstė. – Profesorius Bošamas nuostabus žmogus, bet nešioja per didelius akinius ir yra šiek tiek man per senas. Blogiausia tai, kad nemoka manęs prajuokinti.

– Pagaliau atėjai į protą! – kilniaširdiškai tarė Žana.

Tada puolė pasakoti apie *Žaną*, kuris po puikaus vakaro persimetė ją per petį ir nusinešė į miegamąjį.

Neli nusprendė trumpam pamiršti protą.

Neprotinga buvo tai, kad ji vis labiau džiaugėsi naujuoju gerbėju. Nustebo supratusi, kad nemato kliūčių įsimylėti venecijietį *Cicisbeo*. Neskaičiavo net likusių dienų – kaip galėdama toliau nustumdavo nemalonias mintis. Neli norėjo

džiaugtis šia akimirka. Valentinas taip pat nekalbėjo apie tai, kad netrukus jai teks išvykti. Tik kartą, jiems susipažinus, pasiteiravo, kada ji žada grįžti į Paryžių. Tada pagalvojo, kad iki vasario šešioliktos dienos spės daug nuveikti. Juodu nesuko galvos dėl rytojaus. *Carpe diem*. Vėliau bus matyti.

Neli dar porą kartų susitiko su Valentinu *Il Settimo Cielo*. Ji vis labiau žavėjosi šia vieta. Vaikinas aprodė jai ir savo mėgstamiausias bažnyčias – Šv. Stepono bažnyčia su puikiais paveikslais, Švč. Marijos Rožančiaus bažnyčia Dorsodure ir Šv. Mikalojaus Tolentiečio bažnyčia Santa Kročėje, kurios nuostabus barokinis altorius ilgam prikaustė Neli dėmesį.

Maišydama miestą, ji pastebėjo, kad Venecijoje beveik nėra knygynų. Kai užsiminė apie tai Valentinui, jis tik liūdnai atsakė:

– Knygynai vienas po kito užsidaro. Žiemą sunkiau tai pastebėti, bet Venecija vis labiau pataikauja turistams, o jie perka kaukes, Murano stiklą ir miniatiūrines plastikines gondolas.

Neli prisiminė mėlyną kaukę, kurią nusipirko viešnagės pradžioje. Mieste tikrai buvo daugiau kaukių krautuvėlių nei knygynų.

Juodu pasuko Kastelo link, kur Valentinas parodė jai vieną iš nedaugelio Venecijos knygynų. Neli niekada nebūtų radusi jo pati.

Knygyne *Libreria Acqua Alta* Lunga gatvėje vyravo nuostabus chaosas, kuriame, pasveikintas nepaprastai malonaus savininko, būtum galėjęs praleisti ne vieną valandą.

Daugelis įvairiakalbių knygų buvo vienaip arba kitaip susijusios su Venecija. Neli pakerėta žingsniavo palei senas, iš pirmo žvilgsnio perkrautas medines lentynas. Knygos gulėjo ir krepšiuose, dėžėse bei vonelėse. Jų buvo pridėta net tikra venecijietiška gondola, medinių durų, regis, atskirta nuo siauro kanalo. Tarp knygų grakščiai šokinėjo arba snaudė katės. Neli įsigijo dailų albumą apie Veneciją ir žengdama pro duris pagalvojo, kad šis knygynas viena iš tų ypatingų vietų, kurios neleido miestui prarasti savo dvasios.

Vieną dieną Valentinas valtimi nuplukdė ją į Burano salą paragauti šviežios žuvies. Margaspalviais nameliais apstatyta gyvenvietė panėšėjo į pašėlusią Venecijos jaunėlę seserį. Keliaujant atgal, Valentinas staiga išjungė motorą. Siūbuojančioje valtyje apkabino Neli ir paklausė:

– Na, ką darysim dabar?

Neli nusijuokė, įkvėpė sūraus oro ir atsidavė karštiems bučiniams, bet, išgirdusi garsiai ūktelint garlaivį, skubiai susitvarkė drabužius ir užsisagstė paltą.

– Pamatysi, dar tave prigausiu, – šūktelėjo per petį Valentinas ir prišvartavo valtį prie medinių pastolių.

Juos švelniai lyžčiojo spindintis žalsvas vanduo.

Neli taip ir nepakvietė Valentino į butą Teatro gatvėje, – nebuvo tikra, ar nori žengti šį žingsnį, dažniausiai žadantį tik naujus rūpesčius, – bet turėjo pripažinti, kad seniai nesijautė tokia gyva, kaip leisdama laiką su šiuo linksmu ir atkakliu jaunuoliu. Jis turėjo tik du trūkumus. Buvo per gražus, kad liktų ištikimas vienai moteriai, be to, kiekvieną kartą vėluodavo.

Neli ne juokais erzino šis įprotis.

– Valentinai, ar taip sunku ateiti laiku? – papriekaištavo, kai jis vėl pavėlavo pusę valandos. – Visada turiu tavęs laukti. Nejaugi neturi laikrodžio?

– Aišku, turiu, – nusijuokė jis ir apkabino Neli, nuleisdamas negirdomis jos skundus. – Turiu labai daug darbo. – Vaikinas reikšmingai į ją pažvelgė ir pamerkė akį. – Nebūk tokia surūgusi! Kaip galiu jus pradžiuginti, mano griežtoji panele Eleonora? Pasiūlyti *Orangina?* Tiramiso?

Neli nenoriai nusijuokė.

– Neišsisukinėk, Valentinai. Netikiu nė vienu tavo žodžiu.

Nelaimei, toliau tikėjo.

Valentinas visada rasdavo pasiteisinimą, bet Neli neprasprūdo pro akis, kad jis, regis, vis rečiau turėdavo laiko jai. Vaikinas darėsi vis nervingesnis, nebegelbėjo net bandymai viską nuleisti juokais. Jis apsileido ir dažnai ateidavo į *Il Settimo Cielo* visiškai išsekęs ir netvarkingai susikišęs marškinius į kelnes. Susitikus kaskart suskambėdavo Valentino *telefonino* – vaikinas trumpai pabūdavo ir išskubėdavo tvarkyti *neatidėliotinų reikalų.*

Penktadienį Neli išsigando, supratusi, kad atostogų trečioji savaitė ėjo į pabaigą. Po savaitės ji turėjo grąžinti buto raktą ponui Pociui ir traukiniu grįžti namo. Laikas kaip smėlis byrėjo tarp pirštų.

Penktadienį, ne tryliktą, bet paprasčiausią vasario devintą, Neli suprato, kad Valentinas kažką nuo jos slepia.

Tą dieną ji sumanė nustebinti Valentiną *Ca' Rezzonico* – ryte vaikinas apgailestaudamas pranešė turintis labai daug darbo. Nežinojo, ar galės pasimatyti net vakare.

– Turiu baigti „Besisūpuojantį Pulčinelą“, – atsiduso. – Muziejaus direktorius skubina.

– Kaip gaila! – nusiminė Neli. – Nejau neturėsi net valandėlės?

– Deja, ne. Šiandien teks gerokai paplušėti.

Neli nusivylė. Tada nusprendė suruošti lauknešėlį ir užsukti į muziejų.

Deja, kai prieš dvi įžengė į salę su Pulčinelomis, rado ją tuščią. Viduje tarp dažų ir teptukų stovėjo tik aukštos kopėčios. Neli šiek tiek palaukė. Tada grįžo prie pagrindinio įėjimo, tikėdamasi išgirsti linksmą Valentino balsą. Lauke apsidairė. Pro debesis skverbėsi saulė, o *Ca' Rezzonico* stotelėje sustojo vaporetas. Neli išvydo, kaip keletas žmonių išlipo į sausumą ir nuskubėjo savo keliais. Tarp jų buvo ir įsimintinos išvaizdos moteris ugniniais plaukais ir tamsiai mėlynu aksomo paltu. Gražuolė pasuko į siaurą gatvelę. Neli dar kartą apsižvalgė. Tada apėjo aplink muziejų. Jau norėjo skambinti Valentinui, kai išvydo jį su odiniu švarku ir dideliu kelioniniu krepšiu stovintį prie siauro kanalo, besijungiančio su Didžiuoju kanalu.

Vaikinas linksmai pamojo. Neli nustebo ir jau norėjo kelti ranką, bet suprato, kad Valentinas jos nemato. Jis šypsojosi raudonplaukei gražuolei.

Neli akimirkai apmirė, o tada pradėjo daužytis širdis.

– *Ciao,* Ticiana! – linksmai sušuko Valentinas.

Žvelgė tik į raudonplaukę, sparčiai artėjančią prie valties.

Neli žengė atgal ir prigludo prie pastato sienos. Nematoma stovėjo vos už poros metrų ir stebėjo, kaip juodu apsikabino. Buvo akivaizdu, kad matėsi ne pirmą kartą.

– Kaip gerai, kad atėjai! – sušuko Valentinas. – Suruošiau viską, ko reikės kelionei į Lido. – Vaikinas nusišypsojo ir pamojo į didelį juodą krepšį. – Neįsivaizduoji, *kaip* jaudinuosi! Sala taip toli! – Jis įkėlė krepšį į valtį ir įlipo pats. – Eikš, negaiškime laiko! Noriu kuo greičiau jį iškelti!

Valentinas paslaugiai ištiesė ranką raudonplaukei.

– Jaudinuosi ir aš, – nusijuokė Ticiana. Tada padavė jam ranką ir įšoko į valtį. – *Dievinu* paslaptis! Pasiėmiau šį tą, kas tikrai pravers, – pridūrė, rodydama į odinį diržą.

– *Carissima*, tu nuostabi! – Valentinas atsistojo už vairo. Prieš sugaudžiant motorui, Neli dar spėjo išgirsti, kaip per petį šūktelėjo raudonplaukei: – Nebuvo taip paprasta ištrūkti. Neli labai norėjo susitikti. Pastaruoju metu nepaleidžia manęs iš akių, manau, kažką įtaria...

Jo žodžius nustelbė motoras.

Neli išgirdo daugiau nei pakankamai. Sutrikusi žvelgė į tolstančią valtį, kurioje vėjo plaikstomais plaukais stovėjo Valentinas ir išdidi kaip karalienė Ticiana.

Juodu buvo tikrai graži pora.

Gaila, kad Neli neišgirdo visų Valentino žodžių. Jeigu galėtume sužinoti tiesą, išsispręstų tiek daug mažų ir didelių nesusipratimų!

Neli nejudėdama stovėjo ant kranto. Jos širdis plakė kaip siuvimo mašina, skubiai dygsniuojanti audinį. Po valandėlės ji apsisuko, žengė porą netvirtų žingsnių ir išmetė į šiukšlių dėžę maišelį su užkandžiais. Jai iš po kojų slydo žemė. Galbūt svyravo ir ji pati. Neli nebežinojo, kaip buvo iš tiesų, tik pajuto akyse besikaupiant ašaras. Įpykusi jas nusišluostė.

Pakeliui į San Polą, ji kovojo su savimi. Su tyliu širdies balsu, raginančiu nedeginti tiltų. Argi prieš kelias dienas Šv. Stepono aikštėje ji taip pat nebuvo patekusi į dviprasmišką situaciją? Galbūt viskas buvo ne taip, kaip atrodė? Kurgi ne!

Neli liūdnai papurtė galvą. Nepatiklumas augo sulig kiekvienu žingsniu, o kai ji pasuko raktą sunkiose medinėse duryse Teatro gatvėje, ją įveikė.

– Buvau teisi, – liūdnai sumurmėjo Neli. – Gražiais vyrais neverta pasitikėti.

Valentinui Briatorei *dolce vita* tęsėsi ir be jos. Kodėl būtų turėjęs sukti galvą dėl atostogaujančios prancūzės?

Neli įsitaisė ant šafrano geltonumo sofos ir pažvelgė į spalvotą lagūnos peizažą ant sienos. Apimta gilaus liūdesio, tvirtai nusprendė nebegalvoti apie venecijietį, kuris atrodė ir bučiavosi visai ne kaip dorybingas *Cicisbeo.*

Eleonora Delakur galbūt buvo pasmerkta pralaimėti, bet panorėjusi galėjo būti išdidi kaip raudonplaukė karalienė.

21

VALENTINAS SU TICIANA IR LUČIANU vėlai vakare išsekęs, bet patenkintas grįžo į Veneciją. Oro balionas saugiai stovėjo pašiūrėje Lido saloje ir laukė lemtingos dienos. Pastangos nenuėjo veltui – viskas puikiai pavyko.

Valentinas su draugų pagalba net pakilo į dangų. Vietomis dar reikėjo užtaisyti krepšį, visa kita buvo nepriekaištinga.

Tokiu metų laiku Lido saloje nebuvo nė gyvos dvasios. Daugelis viešbučių ne sezono metu buvo uždaryti, o balti paplūdimio nameliai, vasarą atstojantys persirengimo kabinas, miegojo žiemos miegu.

Kai virš krepšio išsipūtė gražus balionas su raudonais, mėlynais ir auksiniais dryžiais, visi susižavėję suplojo rankomis. Valentinas pažvelgė į Ticianą su Lučianu. Bičiuliai stovėjo ant kranto, laukdami, kol storu lynu prie uolos pritvirtintas mongolfjė pakils į dangų. Vaikiną apėmė džiugus jaudulys. Kilti balionu buvo kaip važiuoti dviračiu – įgūdžių neprarasdavai visą gyvenimą.

– Pamatysi, mažytė apalps iš džiaugsmo! – sutvarkęs apšvietimą, sušuko Lučianas. – Jaučiuosi kaip kine! – Tada pamerkė akį Ticianai. – Mano dovana bus kuklesnė.

Ticiana nusišypsojo.

– Tau nereikia taip nertis iš kailio.

Ji rankomis įsisprendė į klubus ir išdidžiai pažvelgė į balioną, kurį juodu su Valentinu kelias dienas nenuilsdami lopė.

– Senojo Briatorės mongolfjė antrą kartą sujungs du įsimylėjėlius! – sušuko. – Nuostabu! Tiesą sakant, balionas atrodo įspūdingiau negu nuotraukoje.

Mongolfjė pakilo dar aukščiau. Valentinas patenkintas nusijuokė. Po juo spindėjo popiečio saulės nutvieksta jūra. Pūtė lengvas vėjelis. Negalėjo patikėti, kad po kelių dienų pakils virš lagūnos su savo mylimąja, įteiks jai seną žiedą su rubinu, rastą juvelyrinių dirbinių krautuvėlėje netoli Akademijos galerijos, ir prisipažins meilėje. Jis užvertė galvą ir pažvelgė į dangų.

– Myliu tave, Neli Delakur, – sušnabždėjo nustebusiems debesims.

Po dviejų dienų Valentino džiaugsmą aptemdė nerimas. Grįžęs iš salos, jis daug kartų bandė prisiskambinti Neli. Ryte, per pietus ir vakare paliko žinučių jos balso pašto dėžutėje, bet nesulaukė atsakymo. Kitą dieną laimę bandė kas valandą. Kodėl Neli neatsiliepė ir neperskambino? Ar jai vėl skaudėjo galvą? Galbūt antrą kartą pametė rankinę su telefonu? Tokiu atveju būtų užsukusi į *Ca' Rezzonico* arba *Il Settimo Cielo*. Deja, nei muziejuje, nei kavinėje jo nelaukė jokia žinutė. Alesandras ir Džiakomas Briatorės tik gūžtelėjo pečiais ir papurtė galvas.

– Keista, – sutartinai nusistebėjo.

Stebėjosi ir Valentinas. Vaikinas neturėjo priežasties nerimauti, bet akimirksniu pasidavė blogai nuojautai.

Galbūt pats to nesuprasdamas netinkamai pasielgė? Valentinas veltui laužė galvą.

Prabėgo savaitgalis. Vaikinas dar kartą nuplaukė iki salos pabaigti darbų. Viskas buvo atlikta, aptarta ir paruošta. Lučianas su Ticiana ankstų vasario keturioliktosios vakarą pažadėjo laukti jo salos paplūdimyje. Oras turėjo būti palankus. Žinoma, dar reikėjo Neli.

Galbūt ji nepranešusi išvyko savaitgaliui? Valentinas pajuto kylant pavydą. Galbūt išskubėjo į Boloniją pas savo profesorių? Susiskambino ir sutarė slapta susitikti? Tai paaiškintų, kodėl neatsiliepė į jo skambučius. Nuvykusi pas tariamą magistro darbo vadovą tikrai nediskutavo apie Viriljo. Po akimirkos Valentinas jau priekaištavo sau, kad įtarinėjo Neli. Staiga jį apėmė baimė. Galbūt jai kas nors atsitiko? Taip blogai negalėjo būti! Susirūpinęs žmogus prisigalvoja siaubingų dalykų.

Tą naktį Valentinas nesudėjo bluosto. Buvo dar tamsu, o danguje kabojo pamažu apvalėjantis vienišas mėnuo, kai vaikinas išsiruošė į Teatro gatvę.

Nebuvo nė pusės šešių, kai sustojęs priešais aukštą namą paskambino į Neli buto duris. Tikėjosi, kad nesuklydo. Jam pasisekė – penktame aukšte prasivėrė langas ir pasirodė apsimiegojusi jauna moteris susivėlusiais plaukais.

– Valentinai! – atpažinusi jį sušuko Neli. – Ar išsikraustei iš proto?

Vaikinas liovėsi skambinti ir pažvelgė aukštyn.

– Dievulėliau, Neli! Dvi dienas bandau tau prisiskambinti! Kodėl neatsiliepi?

– Man skaudėjo galvą, – atšovė Neli.

Tada vėl uždarė langą.

Valentinas stovėjo apačioje kaip pavytas Romeo. Tai negalėjo būti tiesa!

Jis dar kartą nuspaudė durų skambutį.

Po dviejų minučių vėl atsidarė langas.

– Liaukis skambinti! Pažadinsi visą namą!

– Jeigu neatidarysi, pažadu paskambinti visiems tavo kaimynams. Noriu pasikalbėti.

Neli akimirką dvejojo.

– Ką gi, – atsiduso. – Užsuk.

Valentinas pasileido laiptais aukštyn ir netrukus uždusęs stovėjo priešais jos duris. Neli įleido jį vidun ir įsitaisė ant vienos iš sofų.

– Prašau, – paragino, pamodama į sofą priešais.

Valentinas nužvelgė siaura juostele po krūtine suveržtus ilgus baltus medvilninius nėriniuotus naktinius marškinius. Neli skruostai buvo švelniai paraudę nuo miego. Neatrodė, kad ją būtų kamavę baisūs galvos skausmai. Valentinas tylėdamas žvelgė į ją.

Pajutusi jo žvilgsnį, Neli prisitraukė kojas ir apkabino jas per kelius.

– Ko nori?

Valentinas negalėjo atitraukti akių nuo jos pėdų. Dailių siaurų pėdų liaunomis čiurnomis ir grakščiais pirštais.

Antrasis pirštas buvo ilgesnis už likusius ir atitiko klasikinį grožio idealą. *Tai pirmas kartas, kai matau jos pėdas,* pagalvojo Valentinas.

– Tavo pėdos kaip Floros iš Botičelio „Pavasario".

Neli sujudino kojų pirštus ir prisidengusi delnu nusižiovavo.

– Ar pažadinai mane iš miego, kad tą pasakytum?

– Žinoma, ne. – Valentinas priekaištingai pažvelgė į Neli. – Dvi dienas nekeli ragelio. Ne juokais susirūpinau. Prisigalvojau įvairiausių dalykų.

– Nejaugi?

Jos balsas skambėjo priešiškai.

– Neli, kas vyksta?

– Nieko, – atsakė ji. – Man skaudėjo galvą, jau sakiau. Dabar, kai jau įsitikinai, kad esu gyva, norėčiau grįžti į lovą.

Valentinas sutrikęs atsistojo. Ji elgėsi taip, lyg jie būtų visiškai svetimi.

– Ar šiandien pasimatysim?

Neli papurtė galvą ir abejingai į jį pažvelgė.

– Nežinau, pranešiu, jei pasijausiu geriau.

Ji vėl apsikabino kelius ir šaltai nusišypsojo.

– Atleisk, kad pažadinau, – atsiprašė Valentinas. – Tik norėjau įsitikinti, kad nenutiko nieko blogo, – pakartojo kaip kvailys.

Vaikinas besidaužančia širdimi pasuko prie durų. Jautė, kad Neli kažką nuo jo slepia. Sėdėjo ant sofos kaip spyglius išleidęs nedidelis kaktusas. Jis pajuto jos gręžiantį žvilgsnį į nugarą. Negalėjo visko taip palikti.

Valentinas atsisuko ir maldaujamai pažvelgė į ją.

– Neli... aš...

– Kas yra Ticiana? – staiga pasiteiravo ji.

– Ticiana? – sutrikęs perklausė Valentinas. – Mano sena draugė. Kodėl klausi?

Neli akimirką patylėjo.

– Tiesiog įdomu. Tavo senelis neseniai apie ją pasakojo.

– Mano senelis? Apie Ticianą? – Valentinas nepatikliai pažvelgė į ją. Nejaugi senolis vėl pripliauškė niekų. – Ko jis pripasakojo?

– Vadinasi, yra ką pasakoti?

Staiga Valentinas suprato.

– Žinoma, ne, – nusijuokė. – Tikrai nėra ko pasakoti. – Ar senasis Džiakomas prarado takto jausmą ir pradėjo liaupsinti gražiąją Ticianą? Jis įdėmiai pažvelgė į Neli. – Paklausyk! Juk nežadi pavyduliauti mano smėlio dėžės draugei? Vaikystėje buvau pametęs galvą dėl jos švarplės, bet nuo tada prabėgo daug metų.

– Ar judu susitinkate?

– Žinoma, ne. – Senelis kartais būdavo tikra rakštis! – Esu toks užsiėmęs su tavimi, kad neturiu laiko kitoms moterims, – pabandė pajuokauti.

Neli tylėjo. Koks nevykęs pokštas!

Valentinas atsiduso.

– Venecija ne tokia didelė – kartais susiduriam gatvėse. Tarp mūsų tikrai nieko nevyksta.

Vaikinas išvydo, kaip išdavikiškai sublizgo Neli akys.

Jis prišoko prie sofos ir apkabino mylimąją.

– Neli, tu verki! Duodu žodį, kad Ticiana tik gera draugė. Nežinau, ko pripasakojo mano kuoktelėjęs senelis, bet pažadu jį rimtai išbarti.

Neli sielvartingai pažvelgė į jį.

– Tu meluoji, – proverksmiu tarė. – Tavo senelis nieko nepasakojo.

– Ne?

Kas darėsi šiai merginai?

Neli papurtė galvą.

– Aš jus mačiau, – staiga sukūkčiojo. – Penktadienį norėjau nustebinti tave *Ca' Rezzonico*, kur neva taip sunkiai dirbai. Deja, salę radau tuščią, nes tu slapta susitikai su Ticiana. Apsikabinote kaip du mylimieji. *Negalėjai sulaukti!* Tada valtimi išplaukėte į Lido salą. Ketinote ten pasilikti per naktį. – Ji pro ašaras piktai pažvelgė į Valentiną. – Šaipeisi iš manęs, vadindamas prikibėle, nuo kurios vos ištrūkai!

Neli ranka pliaukštelėjo sau per veidą ir vėl pravirko.

– Neli! – atsiduso Valentinas. – Neli, Neli, Neli!

Valentinui prireikė gerokai pasistengti, kad nuramintų ant sofos kūkčiojančią merginą ir įtikintų, jog su Ticiana susitiko vedamas pačių geriausių ketinimų.

– Neli, nieko nuo tavęs neslepiu ir nemeluoju.

Neli piktai atsiduso.

– Na, gerai, pamelavau, bet tik todėl, kad ruošiu tau staigmeną.

– Staigmeną?

Neli liovėsi kūkčioti.

– Taip, – linktelėjo Valentinas. – Poryt Šv. Valentino ir mano vardo diena. Norėčiau... – Jis nutilo ir suėmė Neli už rankos. – Paruošiau tau staigmeną, kad suprastum, ką man reiški. Prašau patikėti manimi ir neversti toliau aiškintis. Nenoriu visko atskleisti. – Vaikinas maldaujamai pažvelgė į ją. – Ar gali dvi dienas pakentėti? Tikiuosi, neprašau labai daug. Dvi dienos už pačią gražiausią dovąną, kokią tik gali paruošti vyras.

Valentinas nubraukė mylimajai nuo veido plaukus ir švelniai nusišypsojo.

Neli nusišluostė nosį ir taip pat šyptelėjo.

– Nepersistenk, Valentinai Briatore, – taikiai tarė. – Įspėju, jeigu tai dar vienas tavo pokštas, nebepratarsiu tau nė žodžio.

22

SENIAI ŽINOMA, kad vyrai nemėgsta staigmenų, o moterys jas dievina. Po to, kai ankstų pirmadienio rytą Valentinas Briatorė išniro priešais Neli duris, ji nesiliovė savęs klausti, kokią staigmeną ruošė.

– Kaip reikiant nustebsi, – patikino Valentinas. – Tokios dovanos nesuruoštų nė vienas vyras. Pamatysi, prarasi žadą.

Neli šiek tiek abejojo dėl raudonplaukės Ticianos. Valentinas nepaaiškino, kodėl nešinas dideliu kelioniniu krepšiu išplaukė su ja į salą.

– Palauk Šv. Valentino dienos ir viską suprasi.

Neli buvo iš tų, kurie mokėjo laukti – Viriljo eksperto ji laukė beveik metus. Nepaisant to, paskutinė diena jai gerokai prailgo.

Juodu susitarė vėlai vakare pasimatyti *Il Settimo Cielo,* kur prie vakarienės stalo pradėtų švęsti Valentino vardo dieną. Atrodo, italams tai buvo išskirtinė diena – kur kas svarbesnė nei prancūzams.

Neli praleido popietę siaurose gatvelėse aplink *Santa Maria Formosa* bažnyčią ieškodama dovanos Valentinui.

Priešais sendaikčių krautuvėlę akmeninis grįsto pasažo gale stovėjo medinės kėdės su margaspalvėmis šilkinėmis pagalvėlėmis. Ant jų stovėjo lėlės su raudono aksomo drabužiais ir kaukėmis – vaizdavo dožą ir jo žmoną. Sužavėta dailių dekoracijų, Neli užsuko į krautuvėlę ir ant ovalaus, senienomis nukrauto medinio stalo iš karto išvydo tai, ko ieškojo – seno sunkaus stiklo prespapjė su išdidžiu šv. Morkaus liūtu.

Prespapjė kainavo gerokai daugiau, nei tikėjosi Neli, bet ji nusprendė netaupyti. Šiaip ar taip, ieškojo vardo dienos ir atsisveikinimo dovanos.

Kai sendaiktininkas atsargiai suvyniojo brangų stiklo pusrutulį į šilkinį popierių ir įdėjo į tamsiai mėlyną dėžutę, Neli nurijo seiles. Giliai viduje jautė, kad nenori atsisveikinti su Valentinu, bet po keturių dienų turėjo grįžti namo. Žinojo, kad niekada nepamirš laiko, praleisto Venecijoje. Laiko, pripildyto akimirkos lengvumo, grožio ir juoko. Neli norėjo, kad tai tęstųsi amžinai, bet dar niekam nepavyko sustabdyti akimirkos.

Ji privalėjo grįžti į Paryžių. Privalėjo? Žinoma! Venecija buvo gražus sapnas, Paryžius – tikras gyvenimas. Neli nė pati nežinojo, kodėl staiga liovėsi juo domėtis.

Rankose laikydama sunkią dėžutę, mintimis nusikėlė į ateitį. Ji parašys magistro darbą ir gaus gerą vietą universitete. Kas mėnesį mokės įmokas už butą, valgys papločius Žanos kavinėje, o pavasario vakarais vaikščios po Liuksemburgo sodą, kvėpdama žydinčių kaštonų dvelksmo sklidiną orą. Vieną dieną sutiks inteligentišką prancūzą –

galbūt universiteto kolegą – ir ištekės. Kartais, vis rečiau, paims į rankas raudonąją rankinę, kurią numetė nuo tilto pirmąją apsilankymo Venecijoje dieną. Sentimentaliai šypsodamasi prisimins tą beprotišką laiką ir begėdiškai patrauklų, gyvenimo džiaugsmu trykštantį venecijietį spindinčiomis tamsiomis akimis, kuris bučiavosi kaip velnias ir nė karto neprisipažino ją mylįs.

Ji žinojo, kad viskas nebuvo taip gražu, kaip atrodė.

Prieš devynias Neli atsiduso ir įžengė į nedidelę kavinę, kurią, kaip atrodė dabar, prieš amžinybę aptiko nusišypsojus likimui. Alesandras stovėjo už baro ir draugiškai pasveikino Neli kaip šeimos narę. Ilgesys išblėso. Ji dar buvo čia. Negana to, rytoj turėjo gauti nepaprastą dovaną Šv. Valentino dienos proga.

Neli nusišypsojo, prisiminusi išdidų Valentino pažadą. Nekantravo sužinoti, ką jis sumanė. Tada vėl prisiminė žodžius, kurių susijaudinusi tą pirmadienio rytą iš pradžių neišgirdo. Jai suspurdėjo širdis. Suvokė juos tik išlydėjusi Valentiną: *Paruošiau tau staigmeną, kad suprastum, ką man reiški.*

Kavinėje nebuvo daug lankytojų. Senasis Briatorė kaip visada sėdėjo su stikliuku grapos prie kampinio stalo. Valentinas vėlavo.

Neli nusivilko lietpaltį, išsilygino mėlyną aksomo suknelę, kuria pasipuošė šventės proga, ir įsitaisė prie lango. Ant stalo pasidėjo dėžutę su prespapjė, užsisakė taurę raudonojo vyno ir nužvelgė nedidelę prieblandoje skendinčią aikštę. Apšviestame stikle atsispindėjo jos at-

vaizdas. Neli nusišypsojo jaunai moteriai laisvai aukštyn sukeltais plaukais su kabančiais perlų auskarais. Nenumanė, kad dar šį vakarą sužinos tai, kas privers nublankti visas staigmenas.

Vėliau prisimindama tą vakarą, Neli kaskart stebėdavosi, kaip netikėtai viskas sugulė didžiojoje gyvenimo knygoje. Kiekviena moneta turėjo dvi puses. Kartais prireikdavo net pavėluoti – tą vakarą viskas pasisuko kita linkme, nes Valentinas nepasirodė laiku.

Buvo dvidešimt po devynių, kai Neli piktai pakilo iš vietos. Kiti svečiai buvo išėję, liko tik ji. Alesandras atnešė nedidelį dubenėlį žemės riešutų, patikino, kad Valentinas gali pasirodyti bet kurią akimirką ir dingo virtuvėlėje už baro.

Neli tikėjosi, kad taip ir nutiks. Regis, jai neliko nieko kito, kaip priprasti prie vietinių polinkio vėluoti. Kartą Valentinas juokdamasis paaiškino, kad Italijoje visi ateina *šiek tiek vėliau*. Neli klausė savęs, kur jis užtruko šį kartą. Kokią staigmeną ruošė, kad visada rasdavo kaip pateisinti?

Neli apėjo kavinę, stumdama laiką dar kartą apžiūrėjo paveikslus ir nuotraukas, apgalvojo visas galimybes ir pabandė užgniaužti kylantį pavydą. Perskaičiusi visus buvusių svečių palinkėjimus, pasuko prie knygų lentynos. Pakreipė galvą, norėdama perskaityti kai kuriuos pavadinimus, ir pradėjo rikiuoti margaspalvį romanų, biografijų ir meno albumų chaosą. Knygos buvo atsainiai sukrau-

tos – šeimininkai nepasivargino išdėstyti jų pagal dydį ar kitą sistemą, o dulkių sluoksnis bylojo, kad žmogaus rankos seniai nelietė šio istorijų kapinyno. Neli ištraukė kelias knygas, nupūtė dulkes ir nusičiaudėjo.

Senasis Džiakomas, pasislėpęs už laikraščio kavinės kampe, kaipmat tarstelėjo:

– *Salute.*

Neli mandagiai padėkojo.

Ji įgudusia ranka sukrovė į apačią didelius meno albumus, o ant jų sudėjo pažinties knygas ir romanus. Dabar lentynoje įsivyravo tvarka. Neli patenkinta įvertino savo darbą. Iš viršutinės eilės kyšojo tik viena knyga. Neli atsinešė kėdę, ištraukė romaną, žvilgterėjo gilyn ir ištraukė prie galinės sienelės įstrigusią knygą. Tai buvo nedidelis tomelis kietu viršeliu ir sulankstytais puslapiais. Atrodė, kad knyga dešimtmečius visų pamiršta ramiai snaudė.

Neli nupūtė nuo viršelio dulkes ir skubiai užmetė akį į pavadinimą ant nuplyšusio rusvai geltono aplanko. Staiga susvyravo ir skubiai nulipo nuo kėdės.

Ji žinojo šią knygą. Prieš keletą savaičių rado ją senoje močiutės dėžėje. Knygoje buvo paslaptingas palinkėjimas, sutampantis su graviūra ant žiedo – AMOR VINCIT OMNIA.

Dėl šio tomelio Neli išsiruošė į Veneciją. Ji giliai įkvėpė ir dar kartą apžiūrėjo knygą. Silvijus Todis *Galioja dešimt dienų.*

Pamiršusi Valentiną, Neli susijaudinusi grįžo prie lango. Nejau atsitiktinai rado tokią pačią knygą kavinėje, pavadinimu *Il Settimo Cielo*, kuri iš pirmo žvilgsnio paliko jai įspūdį? Taip negalėjo būti! Neli skubiai atsivertė knygą ir atidžiai apžiūrėjo pirmuosius puslapius. Nekantriai sklaidė juos, ieškodama įrašo, bet jo nebuvo. Knyga slėpė didesnę paslaptį. Neli vos nesušuko, kai tarp paskutinių puslapių rado sulankstytą plono popieriaus laišką. Jis prasidėjo kreipiniu „Mylimasis", o baigėsi „Tavo nelaimingoji Klerė".

Neli drebančiomis rankomis laikė savo močiutės atsisveikinimo laišką, kuris slėpė tragišką meilės istoriją. Ji besidaužančia širdimi pradėjo skaityti parkeriu surašytas eilutes. Kai kurios raidės buvo išsiliejusios – lyg jas raitęs žmogus būtų verkęs.

Mylimasis,
kai skaitysi šį laišką, sėdėsiu traukinyje ir skendėdama liūdesyje sulig kiekvienu kilometru tolsiu nuo tavęs Šiaurės link, kol pasieksiu Bretanės krantus. Jūra ten daug rūstesnė nei gražiojoje lagūnoje.

Jūra niekada nebus tokia laukinė kaip meilė, pasakei man, kai pametę galvas sumanėme bėgti į Romą. Labiau už viską būčiau norėjusi vykti su tavimi, mylimasis! Deja, pasidaviau baimei – ji sugriovė mūsų planus ir atskyrė mane nuo tavęs.

Buvo siaubinga. Tėvas sužinojo apie mus ir griežtai su manimi pasikalbėjo. Dar niekada nemačiau jo tokio įtūžusio.

Išvydęs mane, pajuodo iš pykčio ir stvėrėsi už širdies, tarsi ši kiekvieną akimirką būtų galėjusi sustoti.

Klausė, kaip galėjau taip su juo pasielgti. Juk leido mokytis italų kalbos ir pakvietė lydėti į verslo kelionę ne tam, kad jam už nugaros pramogaučiau. Tvirtino, kad mūsų meilė negalima ir pasibaigsianti nelaime, kad būdama septyniolikos nežinau, ką darau. Atsakiau, kad po dviejų mėnesių man sukaks aštuoniolika, o mudu iš visos širdies mylime vienas kitą, bet jis nenorėjo manęs nė girdėti. Nukirto, kad turi didesnę gyvenimo patirtį ir niekada neatiduos savo dukters vyrui be ateities. Atleisk už šiuos žodžius, juk žinai, kad man buvai viskas. Taip pasakiau ir jam. Tėvas užsirūstino kaip žaibais besisvaidantis Dzeusas. Klausė, ar žinau, kas esu – Boforo duktė! Klausė, ar ketinu atsisakyti garbingo gyvenimo dėl kvailo vaikiško nuotykio, kurio jau po kelių mėnesių skaudžiai gailėsiuosi!

Sėdėjau mūsų kambaryje Danieli *viešbutyje ir jaučiau, kaip mane vis labiau apleidžia jėgos. Galiausiai visiškai pasimečiau. Galbūt tėvas teisus, galbūt mudu išties nežinome, ką darome. Myliu tave ir niekada nejutau panašaus jausmo kitam vyrui, bet myliu ir jį. Likdama su tavimi, turėčiau nutraukti ryšius su šeima. Negaliu tam ryžtis.*

Visada ilgėjausi pietų, mylimasis, bet gimiau šiaurėje. Mano namai ten, kur plyti bekraštis dangus, o uolėtame krante dūžta šėlstančios jūros bangos. Buvau juos beveik pamiršusi, bet nežinau, ar galėčiau pamiršti visam laikui.

Amor vincit omnia. *Meilė nugali viską, užrašei knygoje, kurią padovanojai po mūsų pirmojo bučinio. Norėjai, kad*

abu turėtume po tokį patį romaną, ir patikinai, kad mūsų bendravardžiai knygos veikėjai galiausiai rado laimę.

Neteisk manęs, mylimasis! Galbūt romane meilė nugali baimę, bet tikrame gyvenime meilę dažnai įveikia baimė. Atleisk, kad neturiu drąsos ryžtis naujam gyvenimui su tavimi!

Savaitės Venecijoje buvo kaip gražus sapnas. Mūsų slapti susitikimai Il Settimo Cielo, *kur nebeliko nei manęs, nei tavęs, tik mes. Akimirka, kuriai susitiko mūsų širdys, man nepaprastai brangi. Niekada jos nepamiršiu! Tai vienintelis dalykas, kurį galiu tau pažadėti. Stipriai nuviliu tave ir jau ilgiuosi!*

Širdis plyšta regint, kaip apimtas nevilties skaitai šį laišką, užuot laikęs mane glėbyje. Atleisk, mylimasis, atleisk!

Kada nors, galbūt kitame gyvenime, išpildysime savo svajonę būti kartu.

Lik sveikas, telydi tave sėkmė!

Tavo nelaimingoji Klerė
Venecija, 1952 m. gegužė

P.S. Tikiuosi, nepyksti, kad pasilikau žiedą. Jis turėjo liudyti mūsų meilę, narsiai įveikiančią visus sunkumus, bet aš tiesiog negaliu jo atiduoti. Jis visada...

Neli nepavyko įskaityti laiško pabaigos – jį buvo nuplovusios ašaros.

Ją sugraudino jaudinantys žodžiai, kuriuos rašė meilės ir baimės plėšoma jauna moteris, negalinti pasirinkti tarp nepažįstamo mylimojo ir rūpestingo griežto tėvo. Nepa-

laužiama ir narsi bretonė Klerė Delakur, ant kurios pečių laikėsi visa šeima, vėliau tapo jos močiute. Neli labiau už viską pasaulyje mylėjo šią moterį, mokiusią anūkę nebūti lepia mimoza ir iškelta galva pasitikti gyvenimo sunkumus. Išvydusi močiutę kaip nevilties apimtą bailią septyniolikmetę, pamilo ją dar stipriau.

Neli žvelgė į laišką, kol prieš akis ėmė lietis jo eilutės. Neįtikėtina! Praėjus daugiau nei penkiasdešimčiai metų, rankose laikė močiutės laišką. Galbūt kadaise Klerė netgi sėdėjo prie to paties stalo *Il Settimo Cielo*.

Akimirkai laikas išnyko, o Neli apėmė jausmas, kad Klerė stovi jai už nugaros ir šypsodamasi žvelgia per petį. Ji nevalingai atsisuko. Tada apsidairė aplink, žvelgdama močiutės akimis. Klerė turėjo matyti tuos pačius šviestuvus ir nedidelę aikštę, kurioje kiekvieną akimirką galėjo pasirodyti jos mylimasis.

Jaunutė mergina, kartu su tėvu atvykusi į Veneciją, kavinėje slapta susitikdavo su savo didžiąja meile. Meile, apie kurią nė žodžiu neužsiminė anūkei. Tėvo ir dukters paslaptis visiems laikams liko traukinio kupė.

Šios istorijos nežinojo net mylimiausia anūkė. Nepaisant to, Klerė įteikė jai žiedą – prašymą tvirtai laikyti laimę ir tikėti meile.

Neli pažvelgė į švelniai prieš šviesą spindintį seną žiedą su granato akimi. Iki šiol nenumanė, kas puošia jos ranką. Dabar suprato, kodėl močiutė visada spindinčiomis akimis pasakodavo apie Italiją. Žiedas ir ant jo išgraviruoti žodžiai įgavo naują reikšmę.

Paaiškėjo, kad kavinė, kurioje iš karto gerai pasijuto Neli, tikrai buvo magiška vieta. Atsivertusi seną knygą, ji grįžo į praeitį ir sutiko jauną močiutę.

AMOR VINCIT OMNIA. Neli atsargiai užvertė tomelį, kurio antrininkas gulėjo ant kavos stalelio jos bute Teatro gatvėje. Vadinasi, knyga, kurią aptiko Paryžiuje, iš tiesų priklausė močiutei, o tomas, kurį laikė rankose – nelaimingajam jaunuoliui. Tik kaip jis atsirado kavinėje?

Neli prisiminė vardų panašumą, apie kurį savo laiške rašė močiutė. Pagrindinė romano veikėja buvo Klara. Kas buvo vyras, padovanojęs močiutei knygą ir norėjęs pabėgti su ja į Romą? Jis taip pat turėjo lankytis kavinėje!

Neli pradėjo daužytis širdis.

Ji pakėlė akis ir pažvelgė į Alesandrą – vyras vėl sukiojosi už baro.

– Ir kur jis prasmego? – šypsodamasis tarė. Tada atsiprašomai nusijuokė ir skėstelėjo rankomis. – Nieko negaliu padaryti, bijau, kad Valentinas susitiko su savo mama, kuri taip pat visur vėluoja. Gerai, kad radote ką paskaityti.

Neli pasiėmė knygą su laišku ir ryžtingai priėjo prie baro.

– Alesandrai, – susijaudinusi kreipėsi ir ištiesė jam romaną. – Kaip ši knyga atsidūrė kavinėje?

Šeimininkas užmetė akį į pavadinimą ir gūžtelėjo pečiais.

– Nežinau, – atsakė. – Čia daug senų knygų. Daugelio jų nesu skaitęs. Argi tai svarbu?

– Labai svarbu! – sušuko Neli. – Šioje knygoje radau seną savo močiutės, Klerės Delakur, laišką!

Alesandras sutrikęs pažvelgė į ją.

– Keista. Vadinasi, knyga priklauso jūsų močiutei?

– Ne, vyrui, kuriam buvo skirtas laiškas. Jis taip pat turėjo čia lankytis. Perskaitykite!

Neli ištiesė jam laišką.

Alesandras permetė akimis tekstą ir porą kartų papurtė galvą.

– Dievulėliau! Skamba nekaip! – Galiausiai grąžino Neli laišką. – Bijau, kad negaliu niekuo jums padėti, Neli. Pažvelkite į datą. Kai buvo parašytas šis laiškas, dar nebuvau gimęs.

Neli sutrikusi linktelėjo.

– Privalau sužinoti, kas tada nutiko.

– Kodėl nepaklausiate savo močiutės?

– Ji prieš porą metų mirė. – Neli susimąsčiusi pažvelgė į Alesandrą. – Nesuprantu, kaip ši knyga atsirado kavinėje. Kas padėjo ją į lentyną? Ir kas paslėpė joje laišką?

– 1952 metų gegužė, – pakartojo šeimininkas. – Keista.

Alesandras Briatorė delnu persibraukė per tankius plaukus. Neli buvo mačiusi taip darant Valentiną. Staiga kavinės šeimininkas nustebęs pažvelgė į ją.

Juodu kaip susitarę atsisuko į kampą, kur priešais grapos stikliuką nunarinęs galvą sėdėjo senasis Džiakomas. Pustuštėje kavinėje girdėjosi tylus knarkimas.

– Pone Briatore? Pone Briatore!

Neli nekantriai papurtė senolį už peties.

Džiakomas Briatorė pakėlė galvą.

– Kas nutiko?! – sušuko išsigandęs. – Ar buvau užmigęs? Ar jau dvylika? Ar norit su manim susidaužti?

– Ne, – papurtė galvą Neli ir prisėdo šalia. – Pone Briatore, noriu užduoti jums svarbų klausimą. – Ji pažvelgė į senolį, spėliodama, ar jis ir buvo nelaimingasis močiutės mylimasis. – Ką žinote apie Klerę Delakur? – atsargiai pasiteiravo. Tada skubiai pasitaisė: – Klerę Bofor!

Neli sulaikė kvapą. Prie jų prisijungė ir Alesandras.

– Nepažįstu jokios Klerės Bofor. – Senolis gūžtelėjo pečiais. – Kodėl taip spoksot? Kas ji per viena? Nauja Valentino draugė?

– Valentinas neturi su ja nieko bendro, – atsakė Neli. – Pabandykite prisiminti, pone Briatore. Viskas buvo labai seniai. Prieš šešiasdešimt trejus metus. Klerė! Klerė Bofor! Jauna prancūzė. Jai buvo septyniolika. Labai graži, šviesiais plaukais ir tamsiai mėlynomis akimis. Ar pažinojote ją?

– Hmm, – sutrikęs sumurmėjo senolis. – Jeigu buvo tokia graži, tikrai turėčiau ją prisiminti. Deja, nepažįstu ir niekada nepažinojau jokios Klerės.

– Ar esate tikras, kad 1952 metų gegužę nebuvote jos įsimylėjęs šioje kavinėje? – spyrė Neli.

– Kaip? – Senolis nustebęs pakėlė akis. – Turbūt juokaujate! – pasipiktino. – Norite pasakyti, kad pamiršau, ką buvau įsimylėjęs?! – Be to, – jis trumpam susimąstė, – 1952 metais jau buvau laimingai vedęs Emiliją, vienintelę moterį, kurią kada nors mylėjau!

Akimirkai stojo tyla.

– Kas per viena toji Klerė? – galiausiai pasiteiravo Džiakomas Briatorė.

– Mano močiutė, – atsakė Neli. – Ji slapta susitikdavo su jaunu venecijiečiu jūsų kavinėje. Šioje knygoje radau jos atsisveikinimo laišką, – tarė, kilstelėdama Todžio romaną. – Gulėjo užkišta lentynoje. Norėčiau žinoti, kas ją čia paliko.

Senasis Briatorė paėmė knygą ir prisikišo ją prie nosies.

– *Galioja dešimt dienų*, – sumurmėjo.

Staiga jo veidas persimainė. Jo akys sublizgo ir iškart apsiblausė.

– Dabar prisimenu! – sušuko ir kelis kartus linktelėjo. – Tai aš padėjau knygą į lentyną, tikriausiai 1952 metų gegužę.

Alesandras nustebęs atsiduso.

– Tėti! Tai reiškia, kad...

– Nekalbėk niekų! – nutraukė sūnų senasis Briatorė. – Tai nieko nereiškia. Radau ją ant stalo ir padėjau toliau nuo nelaimingo vaikino akių. – Jis pamojo į stalą prie lango. – Deja, vargšelis daugiau čia nebepasirodė.

– Kas buvo tas vyras? – spyrė Neli. – Ar pažinojote jį?

Senasis Briatorė liūdnai linktelėjo.

– Jis buvo Paolas Paladinas, šviestuvų gamintojo sūnus. Kartais persimesdavom vienu kitu žodžiu.

– Ar jo tėvas padovanojo jums šviestuvus?

Džiakomas Briatorė pažvelgė į Neli.

– Taip. Senasis Paladinas buvo šiek tiek jaunesnis už mane. Tuo metu dirbau *Il Settimo Cielo*. Buvau neseniai

atidaręs kavinę – plušau nuo ryto iki vakaro. – Senolis gurkštelėjo grapos. – Stovėdamas už baro, gali šio to išmokti, panele Eleonora. Žmonės patiki tau savo paslaptis ir vargus. Prie stikliuko istorijos liejasi kaip upės. – Džiakomas atsiduso. – Išgirsti ir linksmų, ir liūdnų dalykų. – Jis susimąstęs pažvelgė pro langą. – Vis dėlto Paolo Paladino istorija man įstrigo labiau nei visos kitos.

23

PAOLAS PALADINAS buvo vienturtis šviestuvų gamintojo Cezario sūnus. Tėvas tvirtai tikėjo, kad vieną dieną atžala paseks jo pėdomis, bet Paolas nejautė meilės amatininko darbui ir svajojo palikti Veneciją, kurioje jam vis labiau trūko oro. Priešingai nei tvirtai ant žemės stovintis tėvas iš senos amatininkų šeimos, vaikinas skraidžiojo padebesiais, skaitė knygas ir užsirašinėjo į nedidelę knygelę mintis ir eilėraščius. Ankstyva Marijos Paladinos mirtis sugriovė tiltą tarp tėvo ir sūnaus. Vienas nuolankiai susitaikė su likimu ir užsisklendė savyje, kitas – dar labiau atsidavė vaizduotei. Nieko nuostabaus, kad tokie skirtingi vyrai nelabai turėjo ką vienas kitam pasakyti.

Tėvas manė, kad sūnus gyvena svajonėmis ir dar nusileis ant žemės. Vaikinas buvo įsitikinęs, kad nuo ryto iki vakaro dirbtuvėje Kanaredžyje plušančiam tėvui, su nepasitikėjimu žvelgiančiam į knygas, trūksta vaizduotės. Nepaisant to, jaunajam Paolui patiko poetiški šviestuvai, kuriuos pagal senus brėžinius atsidavęs gamino Cezaris.

Cezaris Paladinas ir Džiakomas Briatorė buvo geri kaimynai. Vėliau Briatorės išsikėlė į Dorsodurą, kur nedi-

delėje aikštėje atidarė kavinę. Vieta buvo nuošali, bet šeštajame dešimtmetyje žmonės į ją plūdo. Džiakomas stovėjo prie sinjoros Paladinos kapo ir tylėdamas plojo per petį našliui bei jo sūnui. Cezaris *Il Settimo Cielo* atidarymo proga padovanojo Džiakomui dešimt šviestuvų, kurie iki šios dienos kabėjo lange, viliodami žmones.

Vieną gegužės vakarą Paolas sėdėjo su Pablo Nerudos poezijos tomeliu prie kampinio stalo, kai prasivėrus durims vidun įžengė jauna mergina ir vyresnis vyras. Juodu kalbėjo prancūziškai ir palinkę virš didelio Venecijos žemėlapio vienas kitam pirštais rodė skirtingas miesto vietas. Buvo nesunku įspėti, kad vyras ir mergina, tikriausiai tėvas su dukra, atvykėliai. Mergina pakenčiama italų kalba užsakė du apelsininius kamparius. Buvo nuostabiai graži. Šviesius plaukus susirišusi į uodegą, vilkėjo balta pūsta suknele, iš po kurios švysčiojo raudoni bateliai. Svečiai valandėlę gyvai kalbėjosi – net neregys būtų supratęs, kad mergina yra tėvo akių šviesa. Vyras priminė verslininką – vilkėjo pilką plonos vilnos kostiumą ir avėjo tamsiai mėlynus odinius batus. Griežtomis, meilės kupinomis akimis stebėjo merginą, kol ši pasakojo savo dienos įspūdžius ir išdidžiai siurbčiojo kamparį.

Džiakomas stovėjo už baro ir stebėjo lankytojus. Kavinė buvo pilna – gražus oras išviliojo į gatves vietinius ir turistus. Šeimininkas pastebėjo, kad jaunasis Paolas jau kurį laiką sėdėjo, neatitraukdamas akių nuo jaunosios prancūzės.

Galiausiai mergina pastebėjo jo veriantį žvilgsnį. Nusišypsojusi nuleido akis ir siurbtelėjo kampario. Po kelių

sekundžių slapta žvilgterėjo tėvui už nugaros, norėdama įsitikinti, ar vyro dėmesys neišblėso.

Džiakomas Briatorė linksmai stebėjo šį žvilgsnių žaidimą. Netrukus tėvas atsistojo ir trumpam atsiprašė. Paolas nesnaudė – prišoko prie prancūzės ir apdovanojo ją komplimentais. Merginos akys suspindo, o skruostai švelniai paraudo. Briatorė nesuprato, ką sakė Paolas, bet šiek tiek vėliau atnešęs kaimynų stalui vyno, gerokai nustebo, išgirdęs tylųjį šviestuvininko sūnų sakant:

– Noriu padaryti tau tai, ką su vyšnių medžiais padaro pavasaris.

Žakomas nusišypsojo iš aistringo jaunuolio pastangų ir grįžo už baro. Iš kur galėjo žinoti, kad jaunasis Paolas pasiskolino šiuos žodžius iš Pablo Nerudos, kurio eiles skaitė, kai į kavinės prietemą kaip kometa įžengė prancūzė. Džiakomas Briatorė neskaitė poezijos, – jam pakako kartkartėmis pakilti į orą mongolfjė, – bet skaitė žmonių veidus.

Jaunuolių akys kalbėjo apie didžiulę simpatiją. Kai grįžus merginos tėvui, svečiai galiausiai išėjo, Paolas jau sėdėjo palinkęs prie Pablo Nerudos eilėraščių.

Kitos dienos popietę jaunoji prancūzė vos atgaudama kvapą sutrikusi įžengė į kavinę, kur prie lango jos laukė Paladino sūnus. Jaunuoliai droviai pasisveikino. Vaikinas nedelsdamas užsakė du puodelius kapučino.

Ateinančiomis dienomis Paolas ir Klerė – toks buvo gražiosios prancūzės vardas – išgėrė daug puodelių kavos. Kartais vaikinas užsakydavo grafiną vyno arba kampario kokteilių. Jaunuoliai visada pasimatydavo skirtingu laiku,

o verslininkas prašmatniu kostiumu, kaip ir reikėjo tikėtis, kavinėje nebepasirodė.

Ar prancūzas žinojo, kad jo duktė slapta susitikinėjo su venecijiečio šviestuvų gamintojo sūnumi, klausėsi jo skaitomų eilėraščių ir drauge svajojo apie daug iškilių rašytojų išauginusį amžinąjį miestą? Džiakomas Briatorė tuo abejojo.

Negalėjai tvirtinti, kad knygos ir eilėraščiai tebuvo priedanga – tai buvo graži kova. Jaunuoliai ilgesingai žvelgė vienas kitam į akis, lietėsi rankomis ir glaudėsi lūpomis vakarinėje aikštėje. Dvi jaunos širdys rado viena kitą ir tikėjo galinčios užkariauti pasaulį, nes žmonija po Romeo ir Džuljetos dar nebuvo mačiusi tokios meilės.

Vieną dieną Briatorė pastebėjo, kaip Paolas išsitraukė knygą, į kurią buvo kažką įrašęs, ir nedrąsiai įteikė ją Klerei. Ši perskaitė palinkėjimą, nusijuokė, suėmė jį už rankos ir ilgai žvelgė į akis. Kitą kartą jaunuolis atidarė dėžutę ir užmovė mylimajai ant piršto žiedą. Klerė sujaudinta ilgai juo grožėjosi.

Džiakomas Briatorė matė viską. Kartais kiek susirūpinęs klausdavo savęs, kaip baigsis ši trumpa istorija – baigtis ji anksčiau ar vėliau privalėjo. Džiakomas negalėjo pakreipti įvykių kita linkme. Buvo tik jaunas kavinės savininkas, kuris plovė indus, ruošė espreso, daug matė ir dar daugiau tylėjo.

Cezaris Paladinas taip pat ne iš karto sumetė, kad jo sūnus pasuko meilės keliu, nieko neįtarė net tada, kai jaunuolis apimtas laimės visiškai atitrūko nuo žemės.

Staiga saulėtą dangų aptemdė debesys, o poezijos sklidinos laimingos dienos *Il Settimo Cielo* paskendo niūriuose šešėliuose. Akimirksniu viskas pasikeitė.

Įsimylėjėlių veidai darėsi vis liūdnesni, o žvilgsniai – paslaptingesni. Juodu per dienas šnabždėjosi ir mąstė. Paolas karštligiškai degančiomis akimis aistringai kalbėjo merginai. Ši vis labiau blyško. Klerė purtė galvą, verkė, galiausiai nusiramino ir neatitraukdama didelių akių nuo Paolo linktelėjo. Kad ir ką buvo sumanęs vaikinas, nenorėdama jo prarasti, mergina sutiko.

Kavinės durys tą vakarą buvo plačiai atvertos švelniam gegužės orui. Jaunuoliai išėjo laukan, ir atsisveikino prietemoje. Paolas stipriai suspaudė merginą glėbyje ir pabučiavo į lūpas. Juodu ilgai stovėjo apsikabinę, kol virš namų stogų pakibęs mėnuo užliejo aikštę blyškia šviesa.

– *A domani!* – sušuko Paolas, kai atsiskyrę vienas nuo kito, juodu skubiai nutolo į skirtingas puses.

– Iki rytojaus! – pasigirdo tylus aidas.

Klerė visiems laikams dingo už arkos.

Kitą dieną įvyko kai kas baisaus. Išaušo saulėta diena – nebūtum nujautęs nieko blogo. Vis dėlto ji ilgam liko Džiakomo Briatorės atmintyje. Per ilgus metus *Il Settimo Cielo* keitėsi veidai ir istorijos, bet, kai Eleonora Delakur kavinės lentynoje rado Silvijaus Todžio knygą, akimirksniu grįžo prisiminimai.

Kai tą rytą prasivėrė kavinės durys, Džiakomas ką tik buvo supylęs į chromuotą kavos aparatą šviežias ka-

vos pupeles. Vidun įžengė šviesiu medvilniniu lietpalčiu ir didele šiaudine skrybėle pasipuošusi Klerė. Akimirką dvejodama stovėjo vidury kavinės, kažką spausdama prie krūtinės. Džiakomas Briatorė ne iš karto pastebėjo jos užverktas akis. Kokia išblyškusi ši mergaitė, pamanė, kai jaunoji prancūzė pasuko jo link. Kavinės šeimininką apėmė negera nuojauta.

Džiakomas pastebėjo, kaip aikštėje kažkas sujudėjo. Lauke laukė merginos tėvas. Vyras taip pat vilkėjo paltą ir dėvėjo skrybėlę. Kaip komtūras iš operos „Don Žuanas" nejudėdamas rūsčiai stovėjo prie dviejų lagaminų.

– Privalau skubiai išvykti, – tarė Klerė ir pažvelgė į Džiakomą tokiu beviltišku žvilgsniu, kad šiam pakirto kojas. – Būkite geras, perduokite šį laišką Paolui.

Mergina dvejodama ištiesė voką, kurį tvirtai laikė pirštinėtose rankose.

– Pasakykite, – pradėjo ji, bet staiga nusuko galvą ir delnu užsidengė burną. – Pasakykite, kad labiau už viską norėčiau jo palaukti, bet...

Komtūras atsikosėjo ir suraukė kaktą.

– *Viens, ma chérie,* antraip nespėsim į traukinį! – sušuko.

– *Je vien, papa!* – Klerė maldaujamai pažvelgė į kavinės šeimininką. – Pasakykite jam, kad man labai gaila, ir perduokite laišką!

Ištarusi šiuos žodžius, mergina apsisuko ir išskubėjo iš kavinės. Po dviejų valandų *Il Settimo Cielo* pasirodė Paolas. Jis apsidairė, bet moters, kurios ieškojo, nebuvo. Vaikinas nusimetė nuo peties sunkų jūrmaišį ir prisėdo.

Džiakomas Briatorė nenoriai prisiartino prie jaunuolio ir ištiesė jam voką iš plonyčio mėlyno popieriaus.

– Ji buvo čia ir paliko jums laišką, Paolai, – tarė. – Prašė perduoti, kad jai labai gaila. Negalėjo jūsų sulaukti.

Paolas nustebęs paėmė voką.

– Laišką?

Jis atsisėdo prie lango ir drebančiomis rankomis atplėšė voką. Tada išlankstė ploną popieriaus lapą ir pradėjo skaityti. Akimis slydo eilutėmis, bandydamas suprasti jų turinį, ir vis labiau gūžėsi. Jis kelis kartus perskaitė laišką, deja, tai nieko nekeitė.

Galiausiai Paolas padėjo laišką ant stalo.

– Negali būti, – sušnabždėjo išbalęs kaip popierius. – Negali būti!

Delnais susiėmė veidą ir, krūpčiodamas visu kūnu, pratrūko kūkčioti.

Tada pašoko iš vietos ir pripuolė prie baro.

– Kada ji čia buvo, *kada*?!

Džiakomas Briatorė užjaučiamai pažvelgė į jį.

– Paolai, ji jau toli nuo čia. Per toli, kad galėtum ją pasivyti. Mergina užėjo anksti ryte. Lauke jos laukė tėvas. Galiu patikinti, kad buvo labai nusiminusi.

Paolas kaip apsvaigęs nusvirduliavo atgal prie stalo ir rankomis susiėmė už galvos. Džiakomas Briatorė tylėdamas pastatė jam grapos.

– Laikas užgydo žaizdas, – tarė.

Liaudies išmintis dažnai pasitvirtina. Paolas buvo reta išimtis.

Džiakomas Briatorė susirūpinęs žiūrėjo į jaunuolį, kuris ištuštino vieną, tada antrą, galiausiai trečią stikliuką. Tada iš didžiulės kuprinės išsitraukė knygą ir kaip pamišęs pradėjo sklaidyti puslapius. Galiausiai vėl ją užvertė ir tuščiu žvilgsniu pažvelgė priešais save. Nejudėdamas prasėdėjo geras dvi valandas. Pasirodė kiti lankytojai, kavinė pamažu prisipildė. Džiakomas Briatorė vos spėjo suktis.

Kai vėliau apsidairė, Paolo jau nebebuvo. Ant stalo gulėjo tik knyga geltonai rudu viršeliu. Džiakomas norėjo grąžinti ją jaunuoliui, todėl padėjo į lentyną.

Kavinės šeimininkas nesuprato, ką ji reiškė jaunuoliams, todėl pamanė, kad kamuojamas nepakeliamo skausmo vaikinas romaną tiesiog pamiršo. Nelaimingasis Paolas nebenorėjo turėti knygos, kurios veikėjams pasisekė kur kas labiau nei jam ir Klerei. Negalėjo sulaikyti jos, kaip nebūtų sulaikęs tekančios upės. Vaikinas su šia Nerudos eilute visiems laikams paliko kavinę. Meilė trumpa, skausmas amžinas.

Miesto gyventojai pasakojo, kad šviestuvų gamintojo sūnus tą patį vakarą nusprendė atsisveikinti su gyvenimu ir įšoko į Didįjį kanalą. Laimė, jam nepasisekė.

Vietos žvejys tą vakarą netikėtai vėlai parplaukė namo ir, išgirdęs pliūkštelėjimą, išgelbėjo plaukti nemokantį vaikiną. *Il Settimo Cielo* šeimininkas žinojo šuolio priežastį, bet nepratarė nė žodžio. Tik patarė Cezariui Paladinui (šis sūnaus poelgyje įžvelgė dar vieną literatūros grėsmės įrodymą) būti atlaidesniam savo vieninteliam sūnui ir skirti jam visą savo meilę bei rūpestį.

– Turėk šiek tiek kantrybės, Cezari. Paolas geras vaikinas – turi menininko sielą, bet greitai atsistos ant kojų.

Cezaris niekinamai prunkštelėjo, bet įsidėmėjo Džiakomo žodžius. Ateinančius du dešimtmečius tėvas su sūnumi taikiai dalijosi dirbtuve. Drauge sukūrė netgi naujų šviestuvų, dailesnių už kabančius Briatorės kavinėje.

Paolas Paladinas daugiau niekada neužsuko į *Il Settimo Cielo,* kuri dvi savaites atstojo jam rojų. Viriljo būtų pasakęs, kad kavinė jam tapo *ne vieta*. Laikas joje ne bauginamai greitai judėjo į priekį, bet visam laikui sustojo.

Kavinėje keitėsi lankytojų veidai, o lentynoje atsirado naujų knygų. Silvijaus Todžio romanas su Paolo mylimosios atsisveikinimo laišku atsidūrė jos gilumoje ir galiausiai visi jį pamiršo.

Paolas Paladinas nevedė ir nesusilaukė vaikų. Mirė sulaukęs vos trisdešimt trejų ir pliaupiant lietui buvo palaidotas San Mikelės kapinėse. Džiakomas Briatorė vėl stovėjo prie kapo ir guodė žmoną bei sūnų praradusį Cezarį Paladiną.

Gyvenimas ne visada teisingas, ir kai kuriems žmonėms pasiseka mažiau nei kitiems. Galiausiai lieka tik prisiminimai. Gražieji šviestuvai atlaikė laiko išbandymus, o mirus senajam Paladinui, garbingas jaunas vyras, norintis išsaugoti vis labiau nykstančius vietos amatus, atidarė vieną iš *Venetia Studium* krautuvėlių, kurioje Neli vos neįsigijo Fortuny šviestuvo.

– Sakoma, kad žmonės nemiršta iš meilės, – baigęs liūdną istoriją, tarė Džiakomas Briatorė. – Nepaisant to, manau, kad Paolą Paladiną pražudė sudaužyta širdis.

Neli sutrikusi tylėjo. Ją sujaudino nelaimingo venecijiečio likimas. Klausė savęs, ar močiutė kada nors gailėjosi palikusi Paolą. Ji nugyveno laimingą gyvenimą su Maksimjanu Delakuru, bet, tikriausiai, niekada nepamiršo pirmosios meilės.

– *Ecco*, ne visiems pasiseka pasenti su savo pirmąja meile, – lyg perskaitęs jos mintis, tarė senasis Briatorė. – Tai ypatinga malonė. Kas žino, ar du jaunuoliai iš tokių skirtingų pasaulių tikrai būtų laimingai gyvenę.

Senolis susimąstęs palingavo galva, o Neli įdėmiai pažvelgė į žiedą su granato akimi. Tada ištiesė ranką Džiakomui Briatorei.

– Šį žiedą gavau iš močiutės. Ar jį padovanojo Paolas?

Senasis Briatorė suėmė jos ranką ir gerai įsižiūrėjo.

– Tikriausiai, – tarė, nors gerai neprisiminė, kaip atrodė Paolo dovanotas žiedas. – Taip, tai tas žiedas.

Neli su palengvėjimu atsiduso. Abejonių nekėlė graviūra ant žiedo, bet jai buvo svarbu, kad tai patvirtintų senasis Briatorė.

– Kokia liūdna istorija, – tarė Neli. Buvo matyti, kad pasakojimas ją giliai sujaudino. – Pone Briatore, tą vakarą šviestuvai kavinės lange mane tiesiog pakerėjo. Priėjusi arčiau, perskaičiau pavadinimą. Žinojau, kad ši vieta bus man svarbi. Galiausiai taip ir nutiko.

Senolis tylėdamas įpylė jai grapos. Neli išgėrė ją kaip vandenį.

– Kokia keista sutapimų grandinė, regis, nematoma ranka atvedė mane į kavinę. – Neli pažvelgė į šviestuvus. –

Argi nenuostabu, kad juos pagamino mano močiutės mylimojo tėvas? – Ji papurtė galvą. – Po daugelio metų sėdžiu čia...

Neli nutilo. Nedaug trūko, kad būtų pasakiusi:

– ...ir tęsiu jos istoriją.

Ji paėmė knygą ir įkišo atgal Klerės laišką. Tada pažvelgė į laikrodį. Buvo šiek tiek po dešimtos.

– Manau, man metas. Pasakykite Valentinui, kad negaliu jo ilgiau laukti. – Ji nusišypsojo abiem Briatorėms. – Jeigu pasirodys, ir be manęs atšvęs vardo dieną.

Ji gūžtelėjo pečiais – atrodė šiek tiek sutrikusi.

– Praneškite jam, kad rytoj vyksiu į San Mikelę. Noriu aplankyti nelaimingojo Paolo kapą ir perduoti jam labų dienų nuo močiutės.

Senasis Briatorė tylėdamas žvelgė į ją. Tada paslaptingai nusišypsojo.

– Noriu jums kai ką padovanoti, panele Eleonora.

Senolis palinko prie sūnaus ir kažką jam sumurmėjo. Alesandras linktelėjo ir nužingsniavo prie lango. Atsistojęs ant kėdės, nukabino devintąjį šviestuvą ir padavė jį tėvui.

– Dabar jis priklauso jums, mieloji, – tarė senolis. – Atrodo, lyg būtų jūsų laukęs. Nenoriu girdėti jokių prieštaravimų, antraip rimtai supyksiu. – Jis šyptelėjo ir pamerkė akį. – Man patinka simetrija.

Prieš vidurnaktį į kavinę paklaikusiomis akimis įvirto Valentinas. Džiakomas Briatorė snūduriuodamas laukė anūko prie kampinio stalo.

– Ei, *nonno! Nonno!* Kur visi? – nustebęs sušuko Valentinas.

Senolis praplėšė akis.

– Liaukis šūkauti, jaunuoli! Ar bent žinai, kiek valandų?

– Žinau! – atšovė Valentinas. Šįkart turėjo rimtą priežastį vėluoti, todėl tik iškėlė alyvuotus pirštus. – Iš pradžių sugedo valtis, tada *telefonino*. Džiaugiuosi, kad apskritai parsigavau. Jaučiuosi nusivaręs kaip šuo.

– Ką gi, geriausią dalį praleidai, mano berniuk, – tarė senasis Briatorė. – Nepatikėsi, kas šiandien įvyko. Tokių dalykų nepamatysi nė viename kino teatre. – Jis nušlepsėjo prie baro, atnešė antrą stikliuką ir įpylė jiems grapos. – Sėskis. Tavo senelis dar gali šį tą papasakoti.

24

KIEKVIENAS GYVENIMAS galiausiai virsta istorija – trumpiausia jos versija iškalama antkapyje. Pradžia ir pabaiga, gimimas ir mirtis. Tikroji istorija driekiasi tarp šių datų. Ji gali būti ilga arba trumpa, trukti devyniasdešimt trejus arba vos trejus metus. Prabėgomis skaičiuodami juos, įsivaizduojame likimus.

Valentinas su Neli jau valandą buvo San Mikelės kapinėse. Praėjusį vakarą Valentino valtis išleido paskutinį atodūsį ir atsidūrė taisykloje, todėl keliauti į salą teko vaporetu.

Valentinas dūsaudamas žingsniavo tarp antkapių paskui Neli. Galėjo visaip švęsti savo vardo dieną, bet nebūtų nė pagalvojęs apie apsilankymą kapinėse. Tikėjosi, kad Neli greitai ras Paladinų šeimos kapą ir pagaliau padės šiam liūdnam skyriui tašką. Šiandien jie turėjo svarbesnių planų – planų, lemsiančių tolesnį gyvenimą.

– Eisiu drauge, bet prisipažinsiu, kad norėčiau kitaip švęsti Šv. Valentino dieną, – tarė, kai juodu įžengė pro didelius vartus, už kurių driekėsi marmuriniai antkapiai ir šeimų mauzoliejai su puošniomis kolonomis ir į dangų

žvelgiančiais angelais. Ant daugelio kapų tarp gėlių ir širdžių matėsi įrėmintos velionių nuotraukos, primenančios, kaip jie atrodė gyvi.

– Mums ne vieta tarp numirėlių. Praeities vis tiek nepakeisi.

– Galbūt, bet gali iš jos pasimokyti, – atsakė Neli.

Valentinas tikėjosi, kad Neli pasimokė ir nekartos tos pačios klaidos kaip jos močiutė, sudaužiusi širdį jo tautiečiui.

Praėjusį vakarą Valentinas neberado Neli kavinėje. Senelis papasakojo jam Paolo ir Klerės istoriją, kurios liūdna pabaiga keistai ramino. Vėliau ant stalo rado netgi Neli dovaną.

Susijaudinęs išvyniojo iš šilkinio popieriaus sunkų stiklinį prespapjė su auksiniu liūtu. Geras ženklas, kad Neli dovanojo jam tokius gražius daiktus. Prie jo rado nedidelį atviruką.

Mielas Valentinai,
net jeigu iš karto mane pamirši, šis liūtas kartais primins tau nelaimingą merginą, sulig paskutiniu varpo dūžiu įpuolusią tau į glėbį Šv. Morkaus aikštėje. (Ar tai buvo ženklas?) Su malonumu leidausi lydima savo Cicisbeo, *kuris (laimė) ne visada buvo dorybingas ir dažnai mane pralinksmindavo.*

Ačiū už viską –
Neli

Valentinas nesuprato, kodėl Neli pridėjo tikrą atsisveikinimo laišką. Tikriausiai, jau viena koja buvo traukinyje, kuris, jo žiniomis, turėjo išvykti po trijų dienų. Ji nega-

lėjo tiesiog dingti iš jo gyvenimo. Kodėl apskritai turėjo ją iš karto pamiršti? Ką ji sau manė? Galbūt vos grįžusi namo ketino pamiršti jį? Nepaisant to, prisipažino gerai praleidusi laiką. Paminėjo net paskutinį varpo dūžį. Tik ką reiškė užuomina apie dorybingąjį *Cicisbeo*?

Įsimylėjėliai skaito tik tarp eilučių!

Valentinas nebuvo prietaringas, bet dabar troško, kad išsipildytų jo pokštas apie *Cicisbeo*.

Kai kitą dieną juodu vaporetu nuplaukė į San Mikelę, jis vogčiomis stebėjo Neli. Ji atrodė paskendusi mintyse ir apsėsta minties rasti Paolo Paladino kapą.

– Turiu atsekti visą istoriją, – paaiškino. – Noriu pažinti savo močiutę.

Valentinas nuolankiai linktelėjo ir tyliai atsiduso. Jeigu jai tai buvo svarbu. Neli net nesidomėjo, kodėl vakar jis pavėlavo.

– Nesijaudink, viskas gerai, – telefonu užsigalvojusi patikino kitą rytą.

Valentinas džiaugėsi, kad neužsitraukė jos rūstybės.

Jis prisiminė puošnų oro balioną, laukiantį jų Lido, ir akimirksniu pralinksmėjo. Atidžiai žvalgydamasis toliau žingsniavo tarp antkapių. *Arlecchino* žinojo. kaip įtikinti *Colombina*.

Valentinas sustojo. Paladinų kapas.

– Radau! – pamojo Neli ir parodė paprastą balto marmuro plokštę, ant kurios buvo iškalti sutuoktinių Paladinų vardai. Ant siauros plokštės šalia – Paolo Paladino vardas ir gyvenimo metai.

Neli pasilenkė ir nubraukė gebenes, norėdama įsižiūrėti į ovalo formos jaunojo Paolo portretą. Dailaus veido jaunuolis rimtai žvelgė tamsiomis akimis.

– Mano močiutės mylimasis, – užsisvajojusi tarė. – Keista, kad niekada man apie jį nepasakojo, netgi tada, kai padovanojo jo žiedą. Atrodo šiek tiek panašus į tave.

– Nematau jokių panašumų, išskyrus tamsias akis ir plaukus, – nesutiko Valentinas. – Tikiuosi, mano žvilgsnis linksmesnis. – Jis atidžiau įsižiūrėjo į nuotrauką. Tada išvydo įrašą. – Žiūrėk, čia kažkas parašyta.

Neli palinko į priekį.

– *Meilė tokia trumpa, o užmarštis amžina,* – perskaitė. Tada papurtė galvą. – Ne, Paolai, tu nesi pamirštas amžiams. Grąžinu tau knygą, kurią *Il Settimo Cielo* įteikei mano močiutei, ir esu tikra, kad įteikdama man žiedą, ji galvojo apie tave. – Neli pakėlė papuošalą prieš šviesą. – Galėjo padovanoti bet kurį žiedą, bet įteikė jį. Nepamiršo tavęs ir jame išgraviruoto įrašo net sulaukusi senatvės.

Neli sudėjo abu Silvijaus Todžio romanus ir paslėpė juos tarp gebenių. Laišką pasiliko sau.

– Ką gi, – apkabindamas Neli, tarė Valentinas. – Kartu liks bent jau knygos.

Neli nusišypsojo. Juodu valandėlę stovėjo tylėdami. Priešais juos gulėjo dvi knygos, beveik pasislėpusios tankioje gebenių lapijoje.

– *Amor vincit omnia,* – iškilmingai tarė Neli.

– Manau, tai tinkami žodžiai Šv. Valentino dienai, – pritarė Valentinas ir pasitikrino, ar kelnių kišenėje vis dar

guli aksomo maišelis su žiedu. – Laikas eiti! – paragino, vylingai pamerkdamas akį. – Staigmena laukia!

Jis nusivedė dvejojančią Neli, nepasiruošusią naujiems netikėtumams.

– Nežinau, ar tai gera mintis, – tarė ji. – Mane taip sujaudino ši istorija, kad negaliu daugiau apie nieką galvoti. Atidėkime tavo staigmeną rytojui.

Valentinas energingai papurtė galvą ir pagalvojo, kad kai kurias moteris tikrai reikia priversti patikėti laime.

– Jokiu būdu, – ryžtingai atsakė. – Be to, nebūtų taip paprasta.

Jis žvilgterėjo į laikrodį – Ticiana su Lučianu tikriausiai jau laukė.

– *Andiamo*, panele Eleonora, *andiamo!* – paragino ir išdidžiai nusišypsojo. – Šiandien tapsi laimingiausia Venecijos moterimi. Pamatysi, apalpsi iš džiaugsmo!

Vėliau taip ir nutiko.

Beveik.

25

KAI JUODU VAPORETU PAJUDĖJO Lido link, vandens paviršiuje jau liepsnojo besileidžiančios saulės gaisai.

Neli pirmą kartą keliavo į salą, už kurios plytėjo Adrijos jūra. Kartą metuose, per Venecijos kino festivalį, saliečiai pasitikdavo pasaulio įžymybes ir vėl nugrimzdavo į palaimingą ramybę. Šv. Valentino dieną čia buvo stebėtinai tylu.

Valentinas guviai kulniavo *Lungomare Guglielmo Marconi.* Juodu praėjo senąjį *Grand Hotel des Bains,* – prabangia rezidencija virtęs baltas pastatas su įėjimą sergančiu akmeniniu liūtu išdidžiai kilo virš žalios gyvatvorės, – gyvenamuosius namus, mažesnius viešbučius ir *Hotel Excelsior* su didžiule terasa su vaizdu į jūrą. Neli sutrikusi skubėjo paskui Valentiną ir nervingai juokėsi. Ką jis sumanė, kad taip jaudinosi?

Staiga jis sustojo ir pamojo dviem žmonėms, einantiems jų link nuo paplūdimio. Neli iš karto atpažino raudonplaukę moterį, kurią buvo mačiusi prie *Ca' Rezzonico.*

– Pagaliau! – sušuko Ticiana ir smalsiai nužvelgė Neli.

– Vėjas palankus, galima kilti, – patikino vyras.

Kur kilti? Vidury žiemos keturiese valtimi plaukti iškylauti? Ar tokia buvo didžioji staigmena?

– Tai mano draugai Ticiana ir Lučianas, – vos atgaudamas kvapą, sušuko Valentinas. – Be jų pagalbos nebūčiau nieko padaręs!

Ticiana nusijuokė ir įsikibo į parankę Lučianui. Atrodo, kad juodu tikrai buvo pora. Neli šiek tiek susigėdo. Sutrikusi žiūrėjo tai į vieną, tai į kitą.

– Kas...

– Užsimerk! – paliepė Valentinas.

Neli sukikeno. Pajuto, kaip širdis pradėjo šokčioti lyg guminis kamuoliukas.

– Valentinai, to jau per daug! – sušuko, bet klusniai užmerkė akis.

– Mūsų Valentinui patinka žygdarbiai, – tarė Ticiana. – Jis tikras romantikas!

– Priešingai negu aš, – pridūrė Lučianas.

Juodu nusijuokė. Tada stojo tyla.

Neli tvirtai įsikibo Valentinui į parankę ir žengė į priekį. Buvo keista nieko nematyti. Ji vos neparklupo.

– *Piano, piano!* – sušuko Valentinas.

Buvo taip arti, kad Neli užuodė pažįstamą levandų ir sandalmedžio kvapą. Vaikinas atsargiai vedė ją tolyn. Staiga Neli pajuto po kojomis smėlį ir užuodė jūrą. Tarp švelniai dūžtančių bangų pasigirdo tylus plazdėjimas – lyg vėjas būtų išpūtęs laivo burę.

Valentinas paleido ją ir žengė į šalį. Kažkas greitai pro ją prabėgo. Pasigirdo šnabždesys.

– Gali atsimerkti! – sušuko Valentinas. – Su Šv. Valentino diena!

Neli tikėjosi visko, bet ne to, ką išvydo pramerkusi akis. Jai atėmė žadą.

Priešais ją, nutviekstas besileidžiančios saulės, stovėjo mėlynais, raudonais ir auksiniais dryžiais margintas oro balionas – tas pats, kuriuo taip žavėjosi, apžiūrinėdama senas nuotraukas. Virvės, laikančios jį prie žemės, buvo įtemptos kaip styga. Mongolfjė nekantravo pakilti į vakaro dangų.

Vargšas Valentinas nė nenumanė, kad nusitaikė į Neli silpnąją vietą. Vaikinas stovėjo su dviem draugais ir taip didžiavosi, kad, atrodė, pakils anksčiau už balioną. Ticiana ir Lučianas patenkinti suplojo rankomis.

Neli pajuto, kad tuoj apalps.

Negalėdama pratarti nė žodžio, apimta siaubo pažvelgė į susijaudinusį Valentiną.

– Žinojau, kad tau patiks! – sušuko jis. – Eikš!

Valentinas ištiesė jai ranką. Šypsojosi taip, kaip šypsosi tik mylintis vyras.

Neli ėmė svaigti galva.

– Niekada! – išlemeno. – Geriau jau mirsiu!

– Ką?! – dangų sudrebino trigubas šūksnis.

Neli liūdnai pažvelgė įValentiną, kurio veidą užliejo beribis nusivylimas.

Ji pagalvojo apie pastangas, kurias, norėdamas ją nustebinti, skyrė vaikinas. Prisiminė išsekusį veidą, kurį

išvysdavo kiekvieną kartą, susitikusi su juo kavinėje, pajuodusius paakius ir nekantrų laukimą. Prisiminė, kaip klausydama Valentino senelių istorijos sušuko:

– Kaip romantiška!

Tai ji nukreipė jį netinkama linkme.

Keisčiausia, kad Neli tikrai neįsivaizdavo nieko poetiškesnio, kaip kylantis oro balionas. Žinoma, tvirtai stovėdama ant žemės. Staiga prisiminė save Paryžiuje, vieną saulėtą praėjusių metų spalio popietę ilgesingai stebinčią virš Senos sklendžiančius balionus.

– Man labai gaila, – sušnabždėjo visai kaip Klerė prieš daugelį metų. – Man labai gaila.

Valentinas, apimtas vis didesnės nevilties, žvelgė į Neli. Nežinojo, kas dedasi jos viduje. Žinojo tik tiek, kad jos *niekada* – paskutinis žodis.

Iš kur galėjo žinoti, kad įlaipinti mylimąją į siūbuojantį oro balioną prireiks magiškų jėgų, kurių jis neturėjo?

Jis papurtė galvą.

– Negali būti, Neli. Negali būti, – išlemeno, beviltiškai skėstelėdamas rankomis. – Nejau nežinai, kad tave myliu? Myliu tave, Eleonora Delakur.

Neli užmerkė akis. Pagaliau išgirdo sakinį, kurio taip laukė.

Jos širdis plakė vis greičiau. Sulig kiekvienu dūžiu prieš akis stojo vis kiti vaizdai. Oro balionai kilo virš Senos. Profesorius Bošamas kvietė skristi drauge su juo į Niujorką. Šonas dainavo „Come, fly with me“ priešais Dievo

Motinos katedrą. Žana pirštu baksnojo į smilkinį ir dėstė nelaimių statistiką. Tėvai linksmai mojavo iš mėlynojo sitroeno. Ponas Pocis šaukė *Andiamo!* Baltai apsirengęs Pulčinela sūpavosi ant įtempto lyno. Valentinas svaiginamai bučiavo ją aikštėje priešais kavinę. Močiutė, įdėmiai žvelgdama į akis, įteikė seną žiedą su granato akimi. *Iš visos širdies linkiu, kad vieną dieną sutiktum žmogų, su kuriuo galėsi skristi.*

Neli suspaudė žiedą – jis degino odą kaip ugnis.

– Bet... Dar niekada nesu to dariusi, – išlemeno.

Valentinas suėmė ją už rankos.

– Visada būna pirmas kartas.

Amor vincit omnia, pagalvojo Neli, suspausdama jo ranką. *Amor vincit omnia.*

Kai juodu, lydimi Ticianos ir Lučiano šūksnių, galiausiai sulipo į mongolfjė, Neli užmerkė akis ir iš visų jėgų įsikibo į krepšio kraštą. Jai stipriai nudiegė skrandį. Akimirką nebesuprato, ar jie kyla, ar krenta.

Dievulėliau, juk mes nukrisim! – dar spėjo pagalvoti.

– Neli, pažiūrėk, kaip gražu! Atmerk akis ir apsidaryk! – tyliai sušuko Valentinas.

Neli pajuto, kaip jo skruostas prigludo jai prie veido. Valentinas atsistojo už jos ir stipriai apkabino.

– Paklojau tau po kojomis visą Veneciją!

Neli atsargiai pramerkė akis. Juodu plaukė tamsiai mėlynu vakaro dangumi. Iš apačios sklido tylūs garsai, oras

atrodė kaip stiklas. Mongolfjė lėtai sklendė virš visų plaukiančio miesto šviesų ir istorijų.

Neli negalėjo kitaip – ji nusijuokė. Užvertusi galvą, pažvelgė į tamsiai mėlyną dangų, ištiesė ranką į žvaigždes ir nusijuokė.

Tai buvo stebuklinga akimirka. Kaip ir visos stebuklingos akimirkos, ji ištiko tada, kai neįmanoma tapo galima. Taip įvyksta stebuklai. Kartais – ne tik romanuose, bet ir tikrame gyvenime – meilė nugali baimę ir, nepaisydama visų minčių bei nuogąstavimų, leidžia skristi.

Tą naktį žvaigždės spindėjo ryškiau negu visada, o Neli paskendo mylinčio žmogaus glėbyje. Valentinas pasiūlė jai savo ranką ir širdį ir, priešingai nei jo senelis, sėkmingai užmovė žiedą ant piršto. Prieš bučinį Neli dar pagalvojo, kad Poliui Viriljo patiktų toks skrydis.

Nesvarbu, kad iš tiesų juodu tik kilo.

Epilogas

NEREIKIA NĖ SAKYTI, kad vasario šešioliktą Neli kelionė namo atrodė kitaip – ji grįžo ne viena. Mergina pristatė savo šeimai laimingą sužadėtinį.

Jie iki vėlumos valgė ir gėrė *Chez amis de Jeanne*, ant kurios durų tą vakarą kabėjo lentelė „Uždaryta dėl netikėtų šeimyninių aplinkybių".

Derėtų paminėti, kad prie stalo sėdėjo ir pilotas iš Meino. Vaikinas vieną po kitos grojo Franko Sinatros dainas, paskelbė kelionės pabaigą ir negailėjo liaupsių prancūzų virtuvei. Gurkšnodamas vyną įdėmiai žvelgė į akis Žanai, o *Madame la tigresse* palaimingai šypsojosi.

Neli parašė magistro darbą apie Viriljo, bet nusprendė nelikti universitete. Jai šovė kita mintis. Profesorius Bošamas negailėjo pagyrų jos darbui, aptariančiam ne tik Polio Viriljo teorijas, bet ir oro baliono atvejį. Vis dėlto dar labiau nudžiugo sužinojęs, kad jo mylimiausia studentė susižadėjo.

Neli išnuomojo savo butą Varenė gatvėje ir persikėlė pas Valentiną. Iš pradžių šiek tiek išsigando, kai gegužės mėnesį grįžusi į Veneciją išvydo žmonių apgultą Šv. Mor-

kaus aikštę, bet greitai suprato, kad, pasukus į šalutines gatveles, Venecijoje visais metų laikais galima rasti tylių vietų. Po kelių mėnesių Neli ir Valentinas susituokė. Ant *Il Settimo Cielo* sienos atsirado dar viena nuotrauka. Jos fone matėsi senasis oro balionas, dabar kurstantis ne tik senojo, bet ir jaunojo Briatorės pasididžiavimą.

Po metų Valentinui ir Neli gimė mergaitė. Mažoji Flora paveldėjo tamsias tėvo garbanas ir mėlynas mamos akis. Nereikėtų pamiršti ir ilgų vidurinių kojų pirštų. Keisčiausia, kad mažylė, regis, paveldėjo bretonišką savo prosenelės Klerės drąsą. Mergaitė smalsiai tyrinėjo aplinką ir spygavo iš pasitenkinimo, kai Valentinas mėtydavo ją aukštyn. Vaikų kambario lange sūpavosi pasakiškas šilkinis šviestuvas.

Neli *Il Settimo Cielo* įgyvendino savo vaikystės svajonę. Prisiminusi arbatinę *Hortensia Sauvage,* kadaise priklausiusią jos mamai Kemperyje, įkūrė vietą, kurioje lankytojai galėjo ne tik užkąsti, bet ir paskaityti arba įsigyti knygų.

Neli vylėsi, kad *Il Settimo Cielo* svečius užburs vietos magija, kadaise pakeitusi ir jos gyvenimą. Kur daugiau galėjai jos ieškoti, jei ne knygose arba stebuklams sutvertoje kavinėje.

NICOLAS BARREAU

Mažų stebuklų kavinė

romanas

Iš vokiečių kalbos vertė *Lina Žukauskaitė*
Redagavo *Vainius Bakas*
Maketavo *Linas Vaškevičius*
Projekto vadovė *Ligita Mažeikienė*

Tiražas 1 500 egz.

Leidykla „Sofoklis“
Klaipėdos g. 7A, LT-01117 Vilnius
info@sofoklis.lt

Spausdino spaustuvė
ScandBook
Gamyklos g. 23, LT-96155 Gargždai
www.scandbook.lt

Ar baimė skraidyti gali trukdyti svajonėms atsiplėšti nuo žemės? O gal kaip tik svajokliai yra patys puikiausi pasaulio pilotai? Tereikia savo gyvenimą patikėti meilės ir atradimų magijai.

Prancūzės studentės Neli širdį pavergia gerokai vyresnis profesorius. Jaunutė mergina dirba jo asistente, uoliai slepia savo jausmus ir laukia tinkamos progos. Kai svajonės išsipildymas, regis, pasiekiamas ranka, gyvenimas pasisuka visiškai netikėta linkme. Paslaptingas palinkėjimas močiutės jaunystės knygoje ir Nelei dovanotas išgraviruotas žiedas nuveda knygos heroję į amžiną įsimylėjėlių miestą – Veneciją. Čia sklinda mįslingos praeities kerai.

Kvapą gniaužianti kelionė po praeitį kartu keičia ir dabartinį gyvenimą. Plūduriuojantis kanalų ir tiltų miestas išnarplioja senas paslaptis ir dovanoja naujos laimės pažadą. Į rankas stebuklingai pakliuvęs Silvijaus Todžio kelionių romano pavadinimas – bilieto galiojimo metafora „Galioja dešimt dienų“ – gyvenime virsta džiaugsmo kupinais žodžiais apie meilę: „Galioja amžinai.“

MAŽŲ STEBUKLŲ KAVINĖ – penktoji prancūzų rašytojo Nicolas Barreau knyga lietuvių kalba. 2016 metais leidykla „Sofoklis“ išleido didelio pasisekimo sulaukusį romaną VIENĄ VAKARĄ PARYŽIUJE.

www.sofoklis.lt

